

GÅRDE 1 HØRVE

MATR. NR 3-19

99.4 HEMMINGSEN, ELLEN

A-698 LBNE. 2

1999 / 12

HÖRVE

7^a

Landavä
8^a

Anderssons
Kyrkogård

6

3

5

7

8

2
skulle

3^a

2 2

9

10

2
kirke

Skolans
Lod.

3^a

10^b

9^a

10^a

10^a

107705

3^b

Kort fra 1902 med mueliggende matrikelnumre

HÖRVE

7^a

Landsväj
8^a

Anderssons
Kyrkogård

3^a

Skolans
Lad.

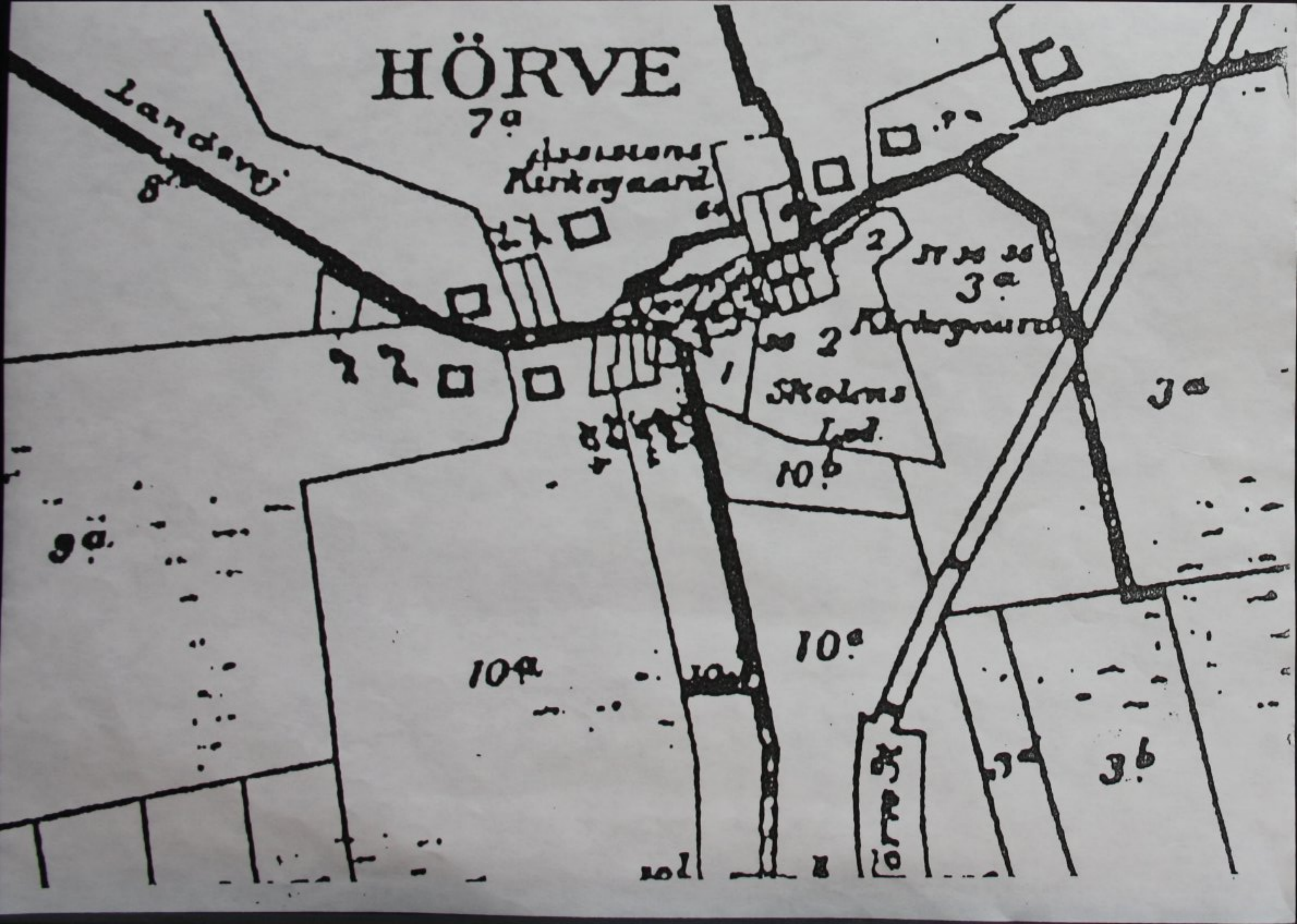
10^b

10^a

10^a

3^b

10^b

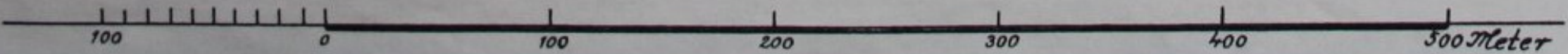
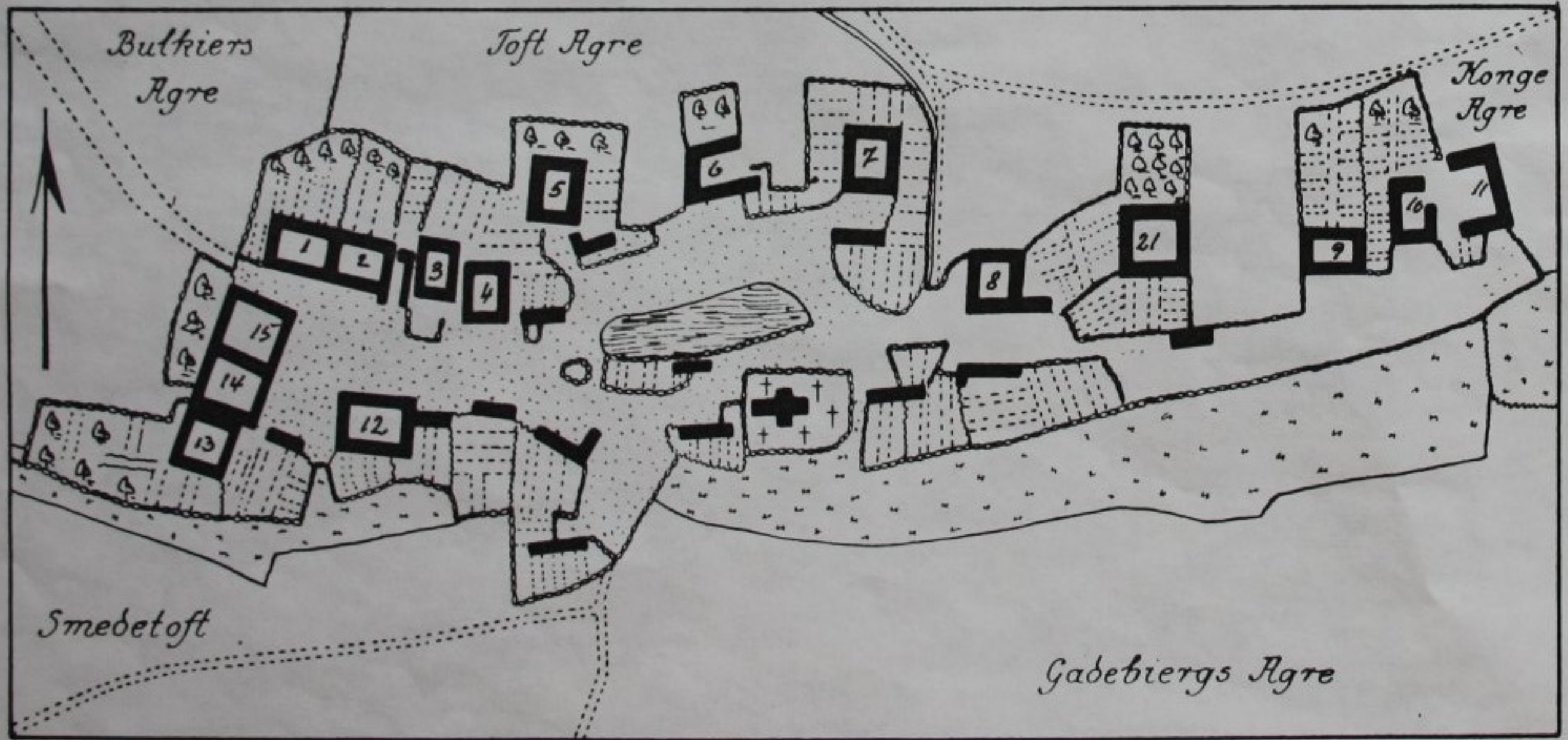
G Å R D E N E S N A V N E O G M A T R I K E L S N U M R E I N U T I D E N

MATR:NR: 1 K I R K E N
MATR.NR. 3 J U N G S H A V E G Å R D
MATR.NR. 5 K I L D E G Å R D
MATR.NR. 7 B A U N E G Å R D
MATR.NR. 9 M A G L E B J E R G G Å R D
MATR.NR. 11 L I N D E G Å R D
MATR.NR. 13 -14 -15 L A G T S A M M E N T I L
MATR.NR. 16 B A U N E H Ø J G Å R D
MATR.NR. 18 Ø S T E R V A N G

MATR:NR: 2 S K O L E N
MATR.NR. 4 R Å S K O V G Å R D
MATR.NR. 6 A N N E X G Å R D
MATR.NR. 8 K L I N K S G Å R D
MATR.NR. 10 D A M G Å R D E N
MATR: NR. 12 L U N D E G Å R D
D R A G S M Ø L L E G Å R D
MATR.NR. 17 N O R D G Å R D
MATR.NR. 19 G M L D R A G S M Ø L L E G Å R D

Flora 1888

Svinninge

Baroniet
S B O R G
ret og tegnet
de Forter
P. Bughave,

Svinninge Vjle.

Universitets
Løder

Rhorrefoe

Vallerhuse

Svinninge
Løder

Horsv

Vejleby

No 4

No 5

Druck
hølle

No 14

Pierrefoc

Hörve

Vejleby

FORKLARING TIL KORTET FRA FØR UDSKIFTNINGEN
 HVOR ALLE GÅRDE I BYEN LÅ RUNDT OM GADEKÆRET:

gml.nr. 1	bliver på sin plads som matr.nr.	8
" "	2 flyttes ud og bliver til "	" 13
" "	3 flyttes ud og bliver til "	" 14
" "	4 flyttes ud og bliver til "	" 16
" "	5 bliver på sin plads som "	" 7
" "	6 flyttes ud og bliver til "	" 4
" "	7 flyttes ud og bliver til "	" 11
" "	8 bliver på sin plads som "	" 6
" "	9 flyttes ud og bliver "	" 17
" "	10 bliver på sin plads som "	" 5
" "	11 flyttes ud og bliver "	" 18
" "	12 bliver på sin plads som "	" 10
" "	13 flyttes ud og bliver til "	" 12
" "	14 bliver på sin plads som "	" 9
" "	15 flyttes ud og får igen "	" 15

Alle 15 gårde hørte under Adlersborg gods og skulle gøre hoveri hertil
 Gml. nr. 21 var kronens gård, der bliver på sin plads og får matr. nr. 3.
 Matr nr 19 har altid ligget, hvor den er nu, her var tidligere en stampemølle
 og her boede mølleren. Den nuværende Dragsmølle hørte også til her.

6a

7a

8a

8a

9a

10 du

10 ca

vallekildevej

Vejleby

ca 1970.

Fra Holdbak

Fra Holdbak

Hørve
Hørve

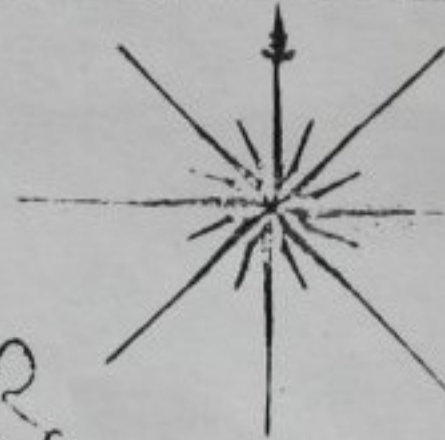

L A M

	Anders Agre		Skudde
	By		Refuse bed
	Agre		Agre
	Agre		

i DRAGIOI MAANT
 forfeld
 efter Prensens Hættverds Ordre Aar 1755
 PIW

M E

FIOR

S I O K O V V A N G
 L I L L E V A N G E N

GREND-

SER

K I R K E V A N G E N

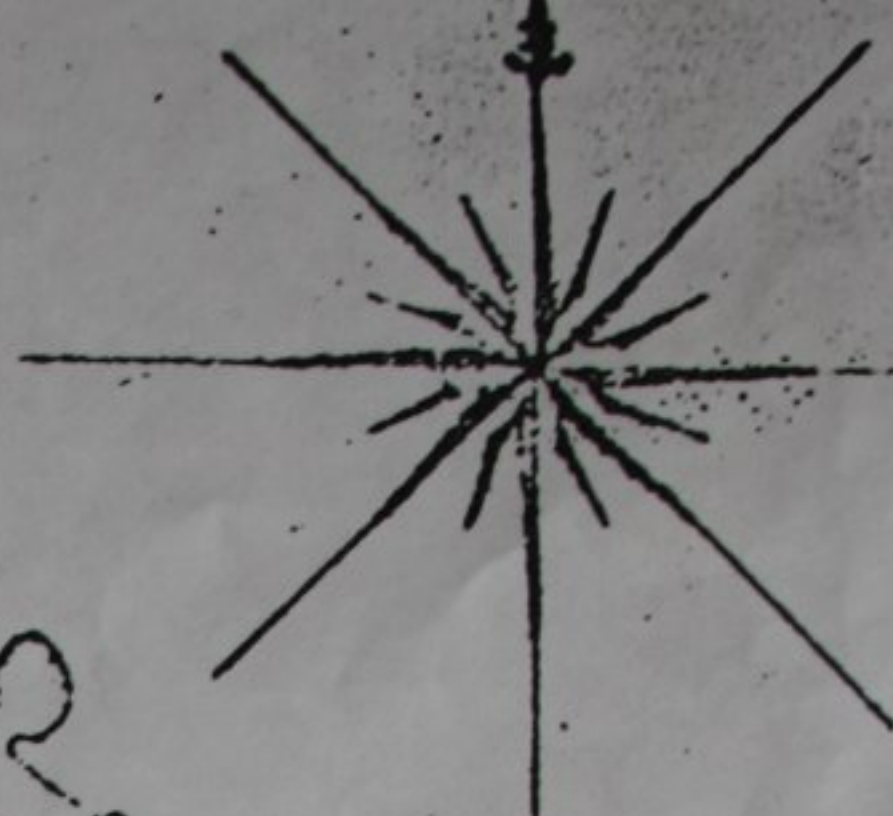
ENGLAVEN

W E I L E B Y E

M E

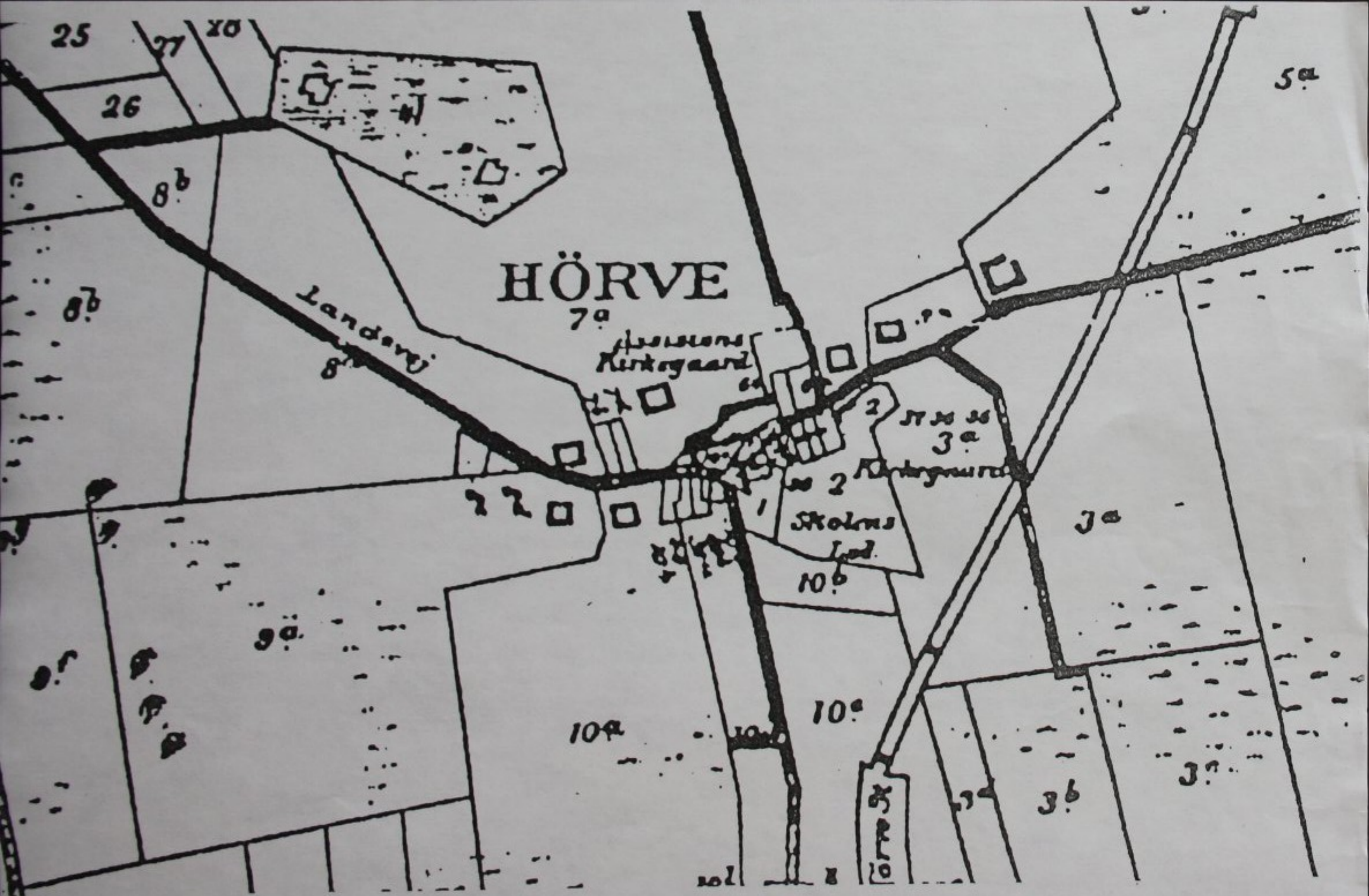
F I O R

L I L L E V A N G E N

1785

HÖRVE

7^a

Kirkogård

3^a

Skolens Lad.

Landevij

25

26

27

28

5^a

8^b

8^b

22

23

24

80

10^b

10^a

10^a

3^a

3^b

3^c

107

101

8

M a t r i k e l nr. 3 J u n g s h a v e g å r d

gl. nr. 21

Denne gård var som den eneste i Hørve en ryttergård. Kronens gods bestod bl. a af bøndergårde i sognene. Disse gårde skulle stille en rytter for hver 8 td. hartkorn. dette kunne være bonden selv, en søn eller en lejet mand.

Ryttergodset administreredes af regimentsskriveren. I dette tilfælde var det Jochim Brochdorff. Mange steder var der et særskilt hus til rytteren, det var der vistnok her.

Beboerne

1662 Christian Hansen tjener til Kalundborg hartk. 12-5-2½-0

Christian Hansen var blevet gift 1660 med Kirsten som var enke efter Jens Knubs.

Han bliver gift anden gang 1676 med Cathrine Pedersdatter, hun er søster til Erich Pedersen på gl. nr 13, og til Voldborg på gl nr 9, og til Michel Pedersen på gl nr.1

Christian Hansen dør 1686 og Cathrine bliver gift 1688 med Jacob Hansen.

1664 hartkornet ændret til 11-0-0-0

1686 gl. hartk. 11-0-0-0 ny hartk. 8-1-0-0

Christian Hansens børn:	Oluf	* 1681
	Peder	* 1684
Jacob Hansens børn:	Christian	* 1689
	Hans	* 1691
	Jørgen	* 1693
	Lars	* 1696

1688 Cathrine Christians betaler skat af et ildsted

1690 Rytterbonde Jacob Hansen betaler skat af hustru, 1 pige - 1 karl - 2 ildsteder.

1710 Hans Jacobsen (sønnen)gl hartk. 8.1-0-8 ny hartk. 6-4-2-0

1722 Gregers Villumsen restance

1727 do do do

Gregers Villumsen var * 1680 og døde 1740 i Grevinge. Gift 17-11-1709 med Dorthe Rasmusdatter, * 1680 datter af Rasmus Christensen i Vejleby. De fik 4 børn mens de boede i Hørve.

Gregers Villumsen overtog Andhøjgård I Grevinge omk.1729.

1733 Christen Larsen mandtal

1762 Lars Christensen fæster faderen Christen Larsens formedelst
alderdom afstandne gård hartk. 8-1-0-0

1765 ved den store retssag i Hørve bor Christen Larsen og søn
Lars Christensen i Kongens gård i Hørve.

Det er mod dem retssagen er. De har spærret vejen til
byen for de tre gårde, der ligger yderst mod øst i byen, så
de hverken kan komme til byen, til kirken eller til gadekæ-
ret for at vande deres kreaturer.

Rytterbonden havde indgrøftet et stykke af gadejorden og
derpå bygget et hus.

Der bliver afholdt syn og det hele målt op og tegnet ind
på et kort. Vi har her nøjagtigt mål på, hvor de tre
yderste gårde har ligget.

Retssagen fylder mange sider. Man giver bønderne ret i at
det er meget belejligt og nyttigt, at have gadejorden til
småkreaturerne at ligge på. Også til andre kreaturer, når
de kommer hjem fra marken. Især de år, når den mark ligger
til fællede, som er vest for byen.

Disse tre gårde ligger længere borte fra den mark, end
nogen af de andre gårde i byen.

Endvidere klager de over, at lige syd for deres gårde er
både møddingsteder og temmelig vådt med render og vand-
huller. Selv om der er fyldt op med sten for passagens
skyld, så er det ikke bekvemt at have deres kreaturer på.

Man er meget utilfreds med rytterbonden og hans søn.
Desværre har vi ikke selve dommen i sagen.

1770 Lars Christensen mageskifter gård med Søren Pedersen
Vejleby.

Lars Christensen * 1735 hans kone er * 1741

1787 folketælling

Søren Pedersen	51 år	1ste ægtesk.	bonde og gårdmand
Inger Nielsdatter	51 "	do	hans kone
Karen Sørensdatter	19 "		deres datter
Niels Sørensen	16 "		" søn
Peer Sørensen	9 "		" "
Mads Nielsen	23 "		tjenestekarl

1801 samme familie og alle tre børn er hjemme og ugifte.

1808 sønnen Niels Sørensen får fæstebrev 18-01-1808
her foreligger en synsforretning.

Niels Sørensen var gift 1804 med Gertrud Rasmusdatter
hun døde 1818, 44 år gl. og han blev gift igen samme år med
Ane Cathrine Jensdatter

1834 folketælling

Niels Sørensen	62 år	gårdfæster
Ane Catrine Jensdatter	42 "	hans kone
Peder Nielsen	29 "	børn
Ane Marie Nielsdatter	25 "	"
Karen	21 "	"

1806 gården var på 52 $\frac{1}{2}$ tdr. land.

1835 Niels Sørensen er død og hans enke afstår gården til sin stedsøn, Peder Nielsen som får fæstebrev 28.12.1835.

1835 Synsforretning:

Stuelængen, 13 fag, 38 $\frac{1}{2}$ alen lang og 7 $\frac{1}{2}$ alen bred - alt i god stand.

Østre længe, 15 fag, 44 alen lang, 8 alen bred.

Vestre længe, 16 fag, 44 alen lang, 6 $\frac{1}{2}$ alen bred, her er en aftægtslellighed på 5 fag.

Søndre længe, 15 fag, 39 $\frac{1}{2}$ alen lang, 7 alen bred.

Det hele i god stand og uden mangler, bygget af ege og fyrre tømmer, klinede vægge og stråtag.

1844 vurdering til brandforsikring:

Stuehus i nord 300 rdl.

østre længe 210 "

søndre " 200 "

vestre " 250 "

-----
ialt 900 rigsdaler

1834 Peder Nielsen var gift 1834 med Maren Jensdatter, Niels Madsens steddatter i Hørve. Hun døde 1846, 34 år gl. Peder Nielsen blev gift igen $\frac{1}{2}$ år efter med Lisbeth Christiansdatter, datter af gmd. Christian Pedersen Bjerresø.

1850 folketælling

Peder Nielsen	45 år	gårdmand
Lisbeth Christiansdatter	36 "	hans kone
Ane Pedersdatter	12 "	børn
Marie "	7 "	"
Jens Pedersen	5 "	"
Maren Pedersdatter	2 "	"
Niels Frederiksen	40 "	tjenestefolk
Jens Pedersen	15 "	"
Ane Pedersdatter	24 "	"
Johanne Marie Jacobsdatt.	15 "	
Ane Cathrine Jensdatter	58 "	enke aftægtskone

1859 Peder Nielsen dør d.11.03.1859

1860 folketælling

Lisbeth Christiansdatter 46 år står for gården

hun har fået 2 børn mere, Inger 10 år og Lisbeth 9 år.

I aftægtslejligheden bor Dorthe Christiansdatter, er ugift og 42 år, lever af håndarbejde og har 2 børn.

1880 folketælling

Lisbeth bor alene på gården sammn med datteren Maren de har en avlskarl Jørgen Pedersen, 27 år

1880 Maren er blevet gift med Jens Pedersen.

1881 Jens Pedersen får skøde på gården 26.01.1881

1890 1 gård (Jungshavegård matr. nr. 3)

	Jens Pedersen	43	Hørve	gårdm
	Maren Pedersen	41	do	hans kone
Børn:	Peder P.	8	do	
	Marie P.	6	do	
	Kristian P.	5	do	
	Niels Peter Otto Kristian Sørensen	15	do	karl
	Anne Marie Rasmussen	16	do	pige
	Lisbeth Kristiansen	75	Vallekilde	påaftægt
1 hus:	Ole Johansen	37	Vallekilde	murer (Ugift)
	Dorthe Kristiansen	41	do	husbet.

Hørve folketælling 1901:

Matr. nr. 3a Jungshavegård:

Jens Petersen	f. 25.11.1846	Hørve,	gift 1880 med:
Maren	f. 8.7. 1848	do	
Børn: Peder	f. 6. 9.1881	do	
Marie	f. 25.2. 1883	do	
Christian	f. 30.1. 1885	do	
<u>Anna Elisab.</u>	f. 25.7. 1890	do	
Dorthe Christiansen	f. 25.4. 1818	Vallekilde	enke- aftægt
Ole Johansen	f. 6.4. 1852	do	søn

1914 skøde til Hans Peter Jensen gift med Marie
de bygger senere et hus oppe i haven.

Hans Jensen dør 1950, Marie dør 1966-

1936 skøde på gården til Rasmus Ladefoged
senere til Ole Pedersen

jorden er nu udstykket til villagrunde

Ejendommene på Slotsvej er udstykket fra denne gård omkring
1840 - 1850

Arvefæste - Kjøbecontract,

hvorved jeg,

Frederik German Christian de Galsen, Lehnsbaron
af Zyphen-Adeler, til Baroniet Adellersborg,
Herre til Sobysogaard,

Gjør vitterligt: at have solgt til Arvefæste, med Ret til at sælge og pantsætte til

Mannen Pedersen af Horve

den mig tilhørende Eiendom i *Horve By og Sogne, Fragsholmene Børst,*
Holbæk Amt,
under Baroniet Adellersborg, som bemeldte *Mannen Pedersen af Horve: Peder Nielsens Ekte*
hidtil har haft i

Faste

og som er stykbsat under
Matr.-Nr. *3a* for *3* Tdr. *4* Skpr. *7* Fdkr. *1 1/2* Alb. Hartkorn med Gammelstat *59* Rr. *22* Dre.

paa følgende Villkaar:

1. Eiendommen overdrages strax i den Stand, hvori den forefindes, med det samme Jordtilliggende som *Ynd Peder Nielsens Ekte: Lisbeth Christiansdatter* hidtil og med Rette har benyttet som *Løstang* og Intet videre, og staaer fra Dato for Kjøberens egen Regning og Risiko. Ved Skjødet vil blive hæftet en Copi af Matriculskortet over Eiendommens Jorder til Efterretning om dens Grændser, men da den afhændes i den Stand, hvori den forefindes, og saaledes som den af Kjøberens *Moder: Ynd Peder Nielsens Ekte* med Rette er besiddet som *Løstang* kan bemeldte Kort ikke medføre noget som helst Ansvar for Sælgeren i Henseende til Omfang og Størrelse af de paagjældende Arealer, saa at, dersom der senere maatte reises Tvist om Grændserne og Hartkornstilliggendet, saadan Tvist ei skal kunne give Kjøberens noget Krav paa Sælgeren.

2. *I Haveland maafølger de Popyuingerne sine Skjøtting, Lønne, Lønning, Løn og Løn for som af Skjøttingen, Lønne til Sælgeren, Baroniet Adellersborg. Ansvar for den som i Matr. No 3a i Horve findes Popyuingerne indom de formentede, de maafølger de ikke i Haveland og det, som Kjøberens siges dog at være de indom de maafølger Sælgeren.*

3. Kjøberen udreder alle af det nærværende og tilkommende Hartkorn og af Eiendommen i det Hele gaaende Kongelige Skatter, ordinære og extraordinære, uden Undtagelse eller Deeltagelse fra Baroniet Adlersborgs Side, hvoraf følger, at Kjøberen ikke erholder den i Fr. af 24de Juni 1840 ommeldte Godtgjørelse i Landstættens og Sammelstættens Beløb. Fremdeles udreder han Bankrente af den hele Hæftelse, idet Sælgeren forbeholder sig og fremtidige Besiddere af Baroniet Adlersborg den indfrieede Sjettedeel saavel som Actieretten. Kjøberen udreder alle offentlige Byrder og Paabud af hvad Navn nævnes kan, som nu ere eller i Fremtiden maatte blive paalagte, saa tilsvarende han ogsaa Liendekne overensstemmende med de gjældende Foreninger og Kjendelser, betaler Brandcontingent af Bygningernes Assurance-sum og er forpligtiget til steds at holde Bygningerne asfurerede til fuld Værdi. Kjøberen svarer de Kongelige Skatter og Brandcontingent samt Lienderne directe henholdsvis til vedkommende Amtstue og Liendeciære. Kjøberen erkjender herved ogsaa følgende Ciære af Arvesæsteeiendommen *M. 32 i Nørre By og* *Jager* pligtige til at erlægge de Kongelige Skatter og Brandcontingent direkte til vedkommende Amtstue.

4. I Kjøbesum engang for Alle er accorderet 14000 Kroner, skriver
Fjorten Tusinde Kroner,
 som af Kjøberens *opgjørte* *skuldsat*:
 den 11de December 1880 betales: 3500 Kroner, *hvoraf*
 Tre Tusinde Fem Hundrede Kroner, og
 for Resten 10500 Kroner, skriver *Ti Tusinde Fem*
Hundrede Kroner

udsteder Kjøberen en 4pCts aarlig Rente bærende Panteforskrivning med 1ste Prioritets Panteret, næstefter Arvesæsteskatten, i den solgte Eiendom, dens Bygninger, Inventarium, Besætning, Afgrøde, samt Bygningernes og øvrige Eiendoms Assurance-sum. Denne Panteforskrivning er, saalænge Rente prompte erlægges og øvrige Forpligtelser opfyldes, uopsigelig fra Baroniet Adlersborgs Side i Kjøberens Besiddelsestid. Rente erlægges fra *1. Mai* 1880 af og første Gang 11te *Juni* 1880.

5. I aarlig Arvesæsteskatt af den samlede Eiendom svarer Kjøberen og tilkommende Ciære til Baroniet Adlersborg:

- 1 Dr. - Skpr. - 1 Dkt. Rug	} in natura.
12 Dr. - Skpr. - 1 Dkt. 2r. Byg	
- 1 Dr. - Skpr. - 1 Dkt. Havre	

10000 Kroner *in Dre,*

som leveres inden hvert Aars 1ste November paa Hovedgaarden Dragsholm eller Rødgaard eller i Kjøbstæderne Holbek, Nykjøbing eller Kallundborg eller paa et hvilket som helst andet Sted af ikke længere Veilængde, efter derom inden hvert Aars 1ste October af Besidderen af Baroniet Adlersborg nærmere meddeelt Underretning.
 Sæden leveres i gode, sunde og velrensede Varer.
 Arvesæsteskatten erlægges første Gang *1. November* 1880
 Saafremt Sæden er saaledes, at den ikke kan antages, bliver enten anden og antagelig Sæd at levere inden 14 Dages Forløb eller det kasserede Antal Tønder Sæd strax at betale til Baroniet Adlersborg med 2 Kroner skriver To Kroner over den da sidst ansatte Capitelstaxt for Sjællands Stift.

Arvefæste = Skjøde.

Jeg Undertegnede

Frederik Herman Christian de Galsen, Lehnsbaron
af Zytphen-Adeler, til Baroniet Adellersborg,
Herre til Sobysøgaard,

tilstaaer herved og vitterliggjør at have solgt og afhændet, ligesom jeg ogsaa herved, ved dette mit Arvefæste-Skjøde, sælger, skjøder og aldeles afhænder til Arvefæste, med Ret til at sælge og pantfætte, til

— Jens Pedersen —

den Eiendom i *Norve* By, *Norve* Sogn, *Boagsholm Pirk*
Holbek Amt, som ~~hæder~~ *Ekte efter* *Jens Pedersen*, *Lisbeth Christiansen*
— Jens Pedersen — *— Jens Pedersen —*

hittil har haft i *adfa*

og som staaer for Ager og Engs Hartkorn under

Matr.-Nr. *3a* med *3* Td. *4* Skj. *2* Bj. *1 1/2* Alb. med Gammelskat *59* Sdr. *22* Dre,

alt paa de Vilkaar, som ommeldes i vedhæftede ~~matr. nr.~~ under *Juni 11de Juni 1880*
oprettede Arvefæste-Kjøbecontract, navnlig:

at Kjøberen og efterfølgende Eiere af Arvefæsteieendommen bestandig udrede til mig eller fremtidige Besiddere af Baroniet Adellersborg i aarlig Arvefæsteafgift

1/2	—	—	—	—	2r. Byg	} in natura,
—	—	—	—	—	Havre	

— Kræver *3* Dre,

saaledes som i Arvefæste-Kjøbecontractens § *5* nærmere er omtalt, for hvilken Arvefæsteafgift for bestandig er forbeholdt første Prioritet og Panteret i Arvefæsteieendommen med

af dens Tilhørende og Tilliggende, hvorfor dette Arvefæste-Skjøde tillige bliver at thinglæse som Pantebocument; at der ved Forandring af Eier erlægges til Besidderen af Baroniet Abellersborg en Recognition af

— Eder. — Skp. — Jdk. Rug	} efter Capitelstart,
24 — — — — — 2r. Byg	
— — — — — Havre	

3000 Kroner 3 Dre,

saaledes som i Arvefæste-Kjøbecontractens § 6 nærmere er bestemt; at Kjøberen foruden alle Kongelige Skatter, offentlige Byrder og Paalæg af hvad Navn nævnes kan, tillige udreder Bankrente af den hele Hæftelse, idet den indfriebe Sjettedeel samt Actieretten forbeholdes den nuværende og fremtidige Besiddere af Baroniet Abellersborg; og isørigt paa de Vilkaar og nærmere Bestemmelser som vedhæftede Arvefæste-Kjøbecontract ommelder.

Da nu *Jens Pedersen* har fyldestgjort mig for den accorderede Kjøbesum **14000** Kroner ved contant at have udbetalt mig . . . . . **3500** Kroner og ved at give mig en Panteforskrivning med 1ste Prioritets Panteret — næst efter Arvefæsteafgiften — i den heromhandlede Arvefæsteieendom, for Resten af Kjøbesummen . . . . . **10500** Kroner

Jalt **14000** Kroner,

og isørigt har opfyldt, hvad der efter Arvefæste-Kjøbecontracten paahviler Kjøberen, saa meddeles herved

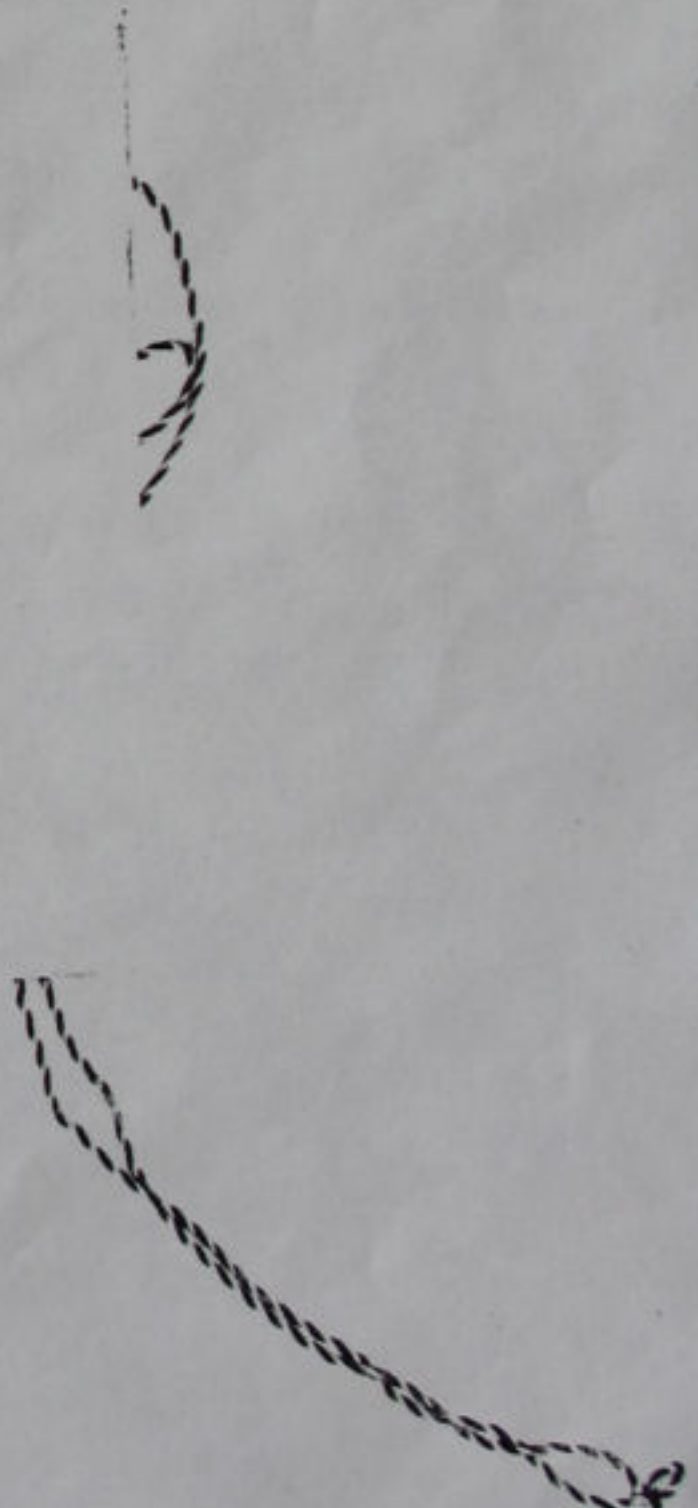
Jens Pedersen

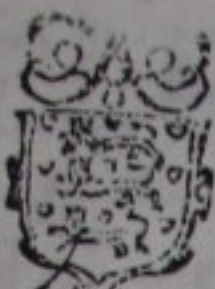
lovligt Arvefæste-Skjøde paa den nævnte Eiendom Matr.-Nr. **3a** i *Hørve* By, *Hørve* Sogn, *Dragsholm Pirk*, *Holbek Amt*, med Tilliggende og Tilhørende fri og frelst for hver Mand's Krav og Tiltale.

Til Bekræftelse under min Haand og mit Segl.

Dragsholm, den *26 Januar 1881*

Aytmund

A.M. 1765. d. 17. d. 1765. d. 1765.

1765.

Vi indrustningen 2. d. 1765. d. 1765. d. 1765.

vi. Plan af 1765. d. 1765. d. 1765.

indrustningen 2. d. 1765. d. 1765. d. 1765.

vi. Plan af 1765. d. 1765. d. 1765.

indrustningen 2. d. 1765. d. 1765. d. 1765.

vi. Plan af 1765. d. 1765. d. 1765.

indrustningen 2. d. 1765. d. 1765. d. 1765.

vi. Plan af 1765. d. 1765. d. 1765.

indrustningen 2. d. 1765. d. 1765. d. 1765.

vi. Plan af 1765. d. 1765. d. 1765.

indrustningen 2. d. 1765. d. 1765. d. 1765.

vi. Plan af 1765. d. 1765. d. 1765.

indrustningen 2. d. 1765. d. 1765. d. 1765.

vi. Plan af 1765. d. 1765. d. 1765.

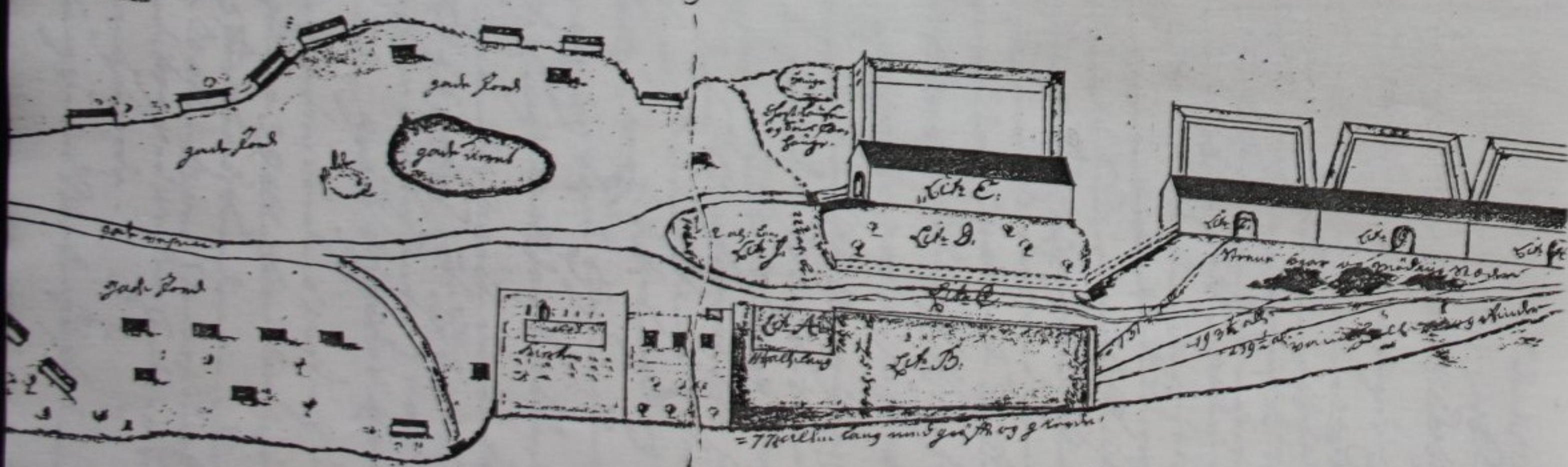
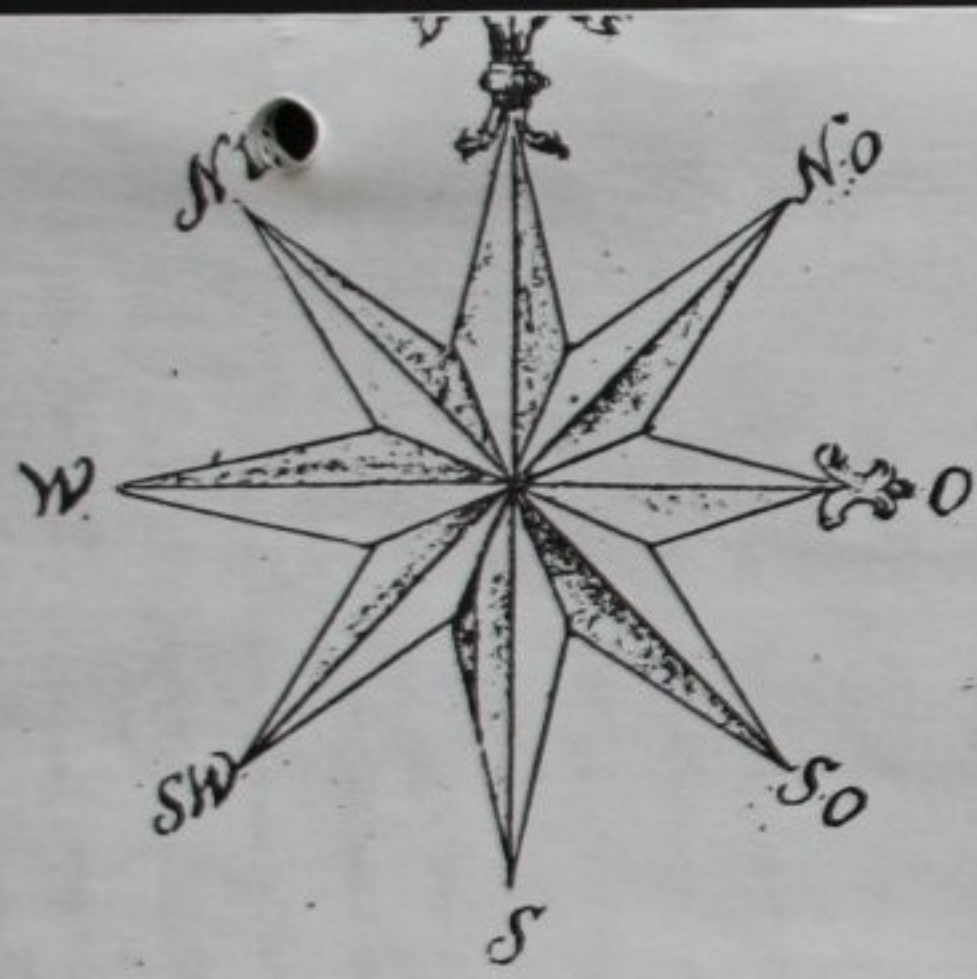
indrustningen 2. d. 1765. d. 1765. d. 1765.

Afridning
+ lkr
Castis
over
Hörvz Bjel.

= 7 Hallar lang umd gög þr og 8 vörur

M a t r i k e l   n r   4

gl. nr. 6

Der kan være lidt tvivl om denne gårds placering den står somme tider som nr. 6 i rækken og somme tider som nr. 7

- 1662 Peder Andersen øde og afbrændt hartkorn 6½-2-3
- 1664 Peder Andersen ødegård " 6-5-1-0
- 1680 Niels Nielsen do
- 1686 Niels Nielsen gl.hartk. 6-5-1-0 ny hartk. 4-5-3-0
- 1688 ekstraskat
Niels Nielsen og hustru - 1 ildsted
- Niels Nielsens hustru er død og han gift igen med Else Jørgensdatter fra gl. nr. 15 (15)
- 1690 ekstraskat
Niels Nielsen og hustru - 0 pige - 0 dreng - 1 ildsted
- 1710 Mads Jørgensen hartk. 4-5-3-0
- Mads Jørgensen * 1671 død 1740
han var søn af Jørgen Nielsen på gl. nr. 7 (11) og altså broder til Else.
Gift 1700 med Cicel Christensdatter Vejleby * 1672 død 1748
- Børn: Jørgen Madsen * 1704
Martha Madsdatter * 1711
- 1710 deles Lars Bondes ødegård til Søren Larsen og Mads Jørgensen
Mads Jørgensen 4-5-3-0- + 2-3-2-0 ialt hartk. 7-1-1-0
- 1721 Mads Jørgensen " do
- 1741 Jørgen Madsen * 1704 (søn af Mads Jørgensen) død 1792 gift 1745 med Ane Hansdatter * 1723 død 1807
- Børn: Cidsel Jørgensdatter * 1748
Karen Jørgensdatter * 1750
- 1771 Jørgen Madsen 69 år, gift 1 g. konen 47 år , gift 1 g.
- 1773 Claus Pedersen
- 1779 " " gift med Jørgen Madsens datter Karen * 1750 ingen børn
- 1787 folketælling
Claus Pedersen 45 år g. 1 g. husbonde og gårdmand
Karen Jørgensd. 37 " " " " hans kone

Claus Pedersens hus	-	fortsat	
Mads Christensen		29 "	tjenestefolk
Ane Kirstine Hansd.		24 "	"
Peer Hansen		15 "	"
Peer Pedersen		10 "	"
Jørgen Madsen		85 "	madmoders forældre
Ane Hansdatter		64 "	" "

Claus Pedersen døde 1791

Claus Pedersen skifte 25-1-1792

arvinger: Enken Karen Jørgensdatter,
hans søskende: Peder Pedersen tjenende i Bjerresø,
Sidse Pedersdatter Veddinge, Marie Pedersdatter gift
med hmd. Niels Nielsen Fårevejle, Anne Pedersdatter
gift med hmd Jens Olsen Asnæs, Ellen Pedersdatter
gift med gmd. Peder Jensen Vejleby.

Karen Jørgensdatter blev gift med den næste fæster
Jens Olsen

1794 den 5-4 fæstebrev til Jens Olsen * 1758 i Hørve

1796 unge Jens Olsen

1798 gården udflyttet som matrikel nr 4, areal 55½ td. land
får navnet Råskovgård.

1801 folketælling

Jens Olsen	43 år	1 ægtesk.	gårdbeboer
Karen Jørgensdatter	50 "	2 "	hans kone
Mads Larsen	20 "		tjenestefolk
Lars Jensen	19 "		"
Karen Larsdatter	20 "		"
Anna Hansdatter	80 "		konens moder

1816 19.04 fæstebrev til Christen Jensen * ca.1781 Vejleby

1834 folketælling

Christen Jensen	53 år		gårdfæster
Karen Jensdatter	57 "		hans kone
Sidse	17 "		deres datter
Ole Larsen	21 "		tjenestefolk
Mads Larsen	17 "		

1838 den 28-12 fæstebrev til Mads Pedersen

1842 afskrift af ny matr. nr 4

Mads Pedersen gl. hartk. 7-7-2-0 ny hartk. 6-4-0-1 3/4

1850 folketælling

Mads Pedersen	49 år	* i Asnæs	gårdmand
Sidse Nielsdatter	39 "	* " "	hans kone
Karen Marie Madsdatter	7 "	* her i sognet	datter
Ane Jensdatter	17 "	* " " "	plejedatter

fortsættelse af Mads Pedersens hus
 Karen Jensdatter 73 " * i Fårevejle aftægtskone
 Sidse Christensdatter 33 " * her i sognet datter
 Ane Madsdatter 12 " * do plejebarn

1860 folketælling de samme som 1850
 der er 2 tjenestekarle og Karen Jensdatter lever stadig

1869 købt til arvefæste for 7050 rdl.

1870 folketælling
 Sidse Nielsdatter 58 år Asnæs gårdbrugende enke
 Karen Marie Madsen 26 " Hørve datter medhj.
 Jens Peder Pedersen 24 " Vallekilde karl
 Julie Nielsine Jensen 17 " Egebjerg pige

1870 aftægtskontrakt til Sidse Nielsdatter som har afstået sin
 gård til datteren Karen Marie Madsen.

1872 d. 04.10 Karen Marie Madsen gift med Niels Peder Jensen

1883 d.09.01 skøde på matr. nr 18 a til Niels Peder Jensen

1890 der er 1 søn og 3 karle og 2 piger

1901 folketælling
 Niels Peder Jensen * 23.06.1843 Soderup gårdmand og
 sognefoged
 Karen Marie Madsen * 05.02.1843 Hørve hans kone
 Michael Laur. Jensen * 5.01.1881 " " søn
 Jens Hansen * 22.04.1880 Vallek. karl
 Peder Hansen * 04.05.1885 Hørve "
 Kirstine Hansen * 21.08.1882 Vallek. pige
 Alma Ingeborg Hansen * 3.04.1880 Fårevejle "

1906 skifteattest for enken og sønnerne
 Mads Peder og Laurits Michael Jensen

1913 d.23.03 skøde til Helge Bendtsen

Helge Bendtsen * 1883
 Maren " * 1882
 boede deres sidste år på Vallekildevej matr. nr 11 e

her på Råskovgård

Holger Madsen * 1911
 Ingrid Madsen * 1909 datter af Maren og Helge Bendtsen

Stak nr 18 - en udlystergård -

Henrich Bürtner		
Mads Andersen	fæder	15-9-1768
sin søn Eriks datter	"	26-4-1800
Mads Henriksen		
Frederik Johansen	"	16-18-1811
Lars Mouritsen	"	6-9-1825
hans broder Jens Mouritsen	"	28-12-1829
Lars Andersen	"	28-12-1837
Jens Jensen	"	12-10-1847

i folketælling 1850 har Lars Andersen og
Jens Jensen hver $\frac{1}{2}$ gård

18a. forpagtning på 50 år 20-11-1858 tæst 16-3-1859

til Jens Jørgensen

arvefæsteskøde til Lars Andersen 17-9-1870 tæst 18-11-1870

skøde samme dag til Christen Pedersen

" til Niels Peter Jensen 9-1-1883 tæst 12-1-1883

skifteudskrift tæst 25-5-1906 som adkomst mellem Hanne
Marie f. Madsen og sønnerne Mads Peter og Laurits Michael Jensen

skøde til Laurits Michael Jensen 27-12-1903 tæst 25-5-1906

skøde " Helge Beutse 28-3-1913 tæst 4-4-1913

på matr nr 4 - 18a og 53

18b. arvefæsteskøde til Jens Jensen 12-6-1873 tæst 5-9-1873

skifteudskrift 25-9-1891 som adkomst for mellem Hanne
Pedersdatter - skifteattest for hendes samtlige arvinger

skøde til medarving Jens Peter Jensen 20-9-1891 tæst 25-9-1891

skifteattest for hans arvinger tæst 19-11-1915

skøde til Jens Christian Jensen tæst 19-11-1915

1960 ejer gården af Poul Erik Petersen

Helge Bentsen gift ca 1908
boede på Pilegården

stuehus på Raskovgården
bygget i 1917

Ingrid født på Pilegård

BD

H. longer ialt

det må være langere
fra matri nr 18,
der er flyttet derop

BD

Helge Bentsen født
" død
Hans ? født
" død 82
gift ca 1908 antal børn 7

Helger Madam f Mörup
hvor
Ingrid født - 75
gift

antal børn 7

Snuf. 2 - = 170 Pr. Aa. Christensen

18a

1 gård, matr. nr. 4 og 17a m.fl. (Råskovgård)

Niels Peter Jensen 23.6.1843 Soderup gårdm. og sognefogd

Tilfl. 1873 fra Soderup, gift s.a. 2 børn.

Karen Marie Madsen 5.2.1843 Hørve hans kone

Søn: Michael Lavrits Jensen 5.1.1881 do

Jens Hansen 22.4.1880 Vallekilde karl

Peder Larsen 4.5.1885 Hørve do.

Kirstine Hansen 21.8.1882 Vallekilde pige

Alma Ingeborg Hansen 3.10.1880 Fårevejle do

1 hus til matr. nr. 9a:

Jens Peter Hansen 23.8.1849 Bregninge arb.md.

tilfl. 1884 fra Fårevejle, gift 1890 5 l. 2 d. børn.

Ane Marie Andersen 3.6.1852 Fårevejle hans kone

Børn: Anna Frederikke Hansen 23.7.1887 Hørve

Jacob H. 18.4.1892 do

Carl Hansen 27.4.1895 do

Jugrid 53456193pr 26

1901

wede Hoive 1872 Kuls Peter Jensen 28 1/2
søn af møllemester Peder Jensen Trustrup og

f. 5/2-1843 Karen Marie Maden 29 år datter af afdøde guld
Mads Pedersen Hoive og Sidre Kulidshøj

---

wede 1873 x søn af Anders Rasmussen f. 2-2-1828 og
frigiven Karen Christensen f. 3-3-1838

x søn af ^{hans} Rasmus Andersen og hustru Anne Marie Madedatter

Matr. nr. 5 Kildegård

gl nr 10

Denne gård lå som den tiende i rækken rundt i byen. Den bliver ved udskiftningen liggende samme sted og får matr.nr 5.

Hvem der har gården før 1680 er lidt usikkert.

1680 Poul Olsens gård bruges af Carsten Hendrichsen hartkorn 9-3-3-0

1686 Niels Olsen gl hartkorn 9-3-3-0 ny hartkorn 6-1-2-0

Niels Olsens Skræders børn:

Kirsten * 1682

Voldborg *

Margrethe * 1687

1690 Mads Erichsen betaler skat af hustru - dreng - 1 ildsted

1709 " " hartkorn 6-1-2-0

1721 " " do.

Mads Erichsen var * 1-6-1662 - blev begr. 4-5-1727

gift I 1-7-1688 med Karen Olsdatter * 1662 død 1701

" II 16-10-1701 " Ane Jensdatter * 1677 " 1757

Børn: Erich * 1689
Povel * 1690 " 1697
Peder * 1693 " 1695
Anders * 1696 " 1697
Karen * 1699 " 1699
Ane * 1702 " 1704
Voldborg * 1703
Karen * 1705
Johanne * 1706
tvilling * 1706 " 1706

Mads Erichsens kone Ane Jensdatter var enke i 30 år og har sandsynligvis boet på gården som aftægtskone.

Det er også muligt, at hun har stået for fæstet af gården, for de næste beboere har ikke fået fæstebrev før Mads Andersen i 1768.

Mændene der har passet gården i disse år var:

1727 Anders Larsen

1748 Peder Jensen

1753 Hans Olufsen

? Henrich Büchner

1763 Mads Andersen kaldet gamle Mads Andersen

1771 Mads Andersen 34 år gift 1 g hans kone 33 år gift 1 g

1778 Peder Jensen hartkorn - 8-2-1-8/15

1779 Jens Olsen landsoldat fæstebrev 18.05.1779

1787 gl. Mads Andersen dør - 51 år gammel

Jens Olsen blev kaldt gamle Jens Olsen, han var * 1746 og døde 1799

folketælling 1787

Jens Olsen	husbond	41 år	gårdmand
Malene Olsdatter		49 "	hans kone
Maren Peersdatter		25 "	tjenestepige
Jens Peersen		16 "	" karl

Ved Jens Olsens skifte 1799 er arvingerne enken Malene Olsdatter
broder Poul Olsen gmd. i Bjerresø
" Peder " hmd " "
søster Karen gift med Lars Madsen Høve

folketælling 1801

Jens Christensen	34 år	1.ægtesk.	gårdfæster
Kirsten Nielsdatter	21 "	"	hans kone
Peder Jensen	1 "	"	barn
Anders Andersen	24 "	"	tjenestekarl
Anders Jensen	13 "	"	"
Karen Jensdatter	22 "	"	" pige
Karen Sørensdatter	14 "	"	" "

Jens Christensen var født i Bjerresø 1767 som søn af Christen Pedersen og Karen Rasmusdatter. Hans fødehjem var matr. nr. 12 Bjældagergård.

Han blev gift 11.05.1799 med Kirsten Nielsdatter, født 1780 som datter af Niels Sørensen og Bodil Pedersdatter på matr. nr. 8, Klinksgård.

Kirsten Nielsdatter dør 01.08.1817 og Jens Christensen bliver gift igen med Kirsten Rasmusdatter.

Hun var født ca. 1786 og døde 11.05.1853.

Jens Christensens fæstebrev var fra 26.04.1800
1820 har gården et areal af 49 ½ td. land.

Folketælling 1834

Jens Christensen	67 år	gårdfæster
Kirsten Rasmusdatter	49 "	hans kone
Jens Jensen	18 "	søn
Christen "	15 "	"
Rasmus "	11 "	"
Bodil Jensdatter	23 "	datter
Erik Eriksen	33 "	tjenestekarl

1842 afskrift af ny matrikel. Hartkornet har været forandret. Det står som gl. hartkorn 7-7-2-0 ny hartkorn 5-3-3-3/4

Jens Christensen dør 1846 og hans enke står for gården i nogle år.

Vurdering til brandforsikring 1844
 Jens Christensens gård i byen

stuehus i syd	340 rdl.
østre længe	250 "
nordre "	130 "
vestre "	210 "
	-----
ialt	970 rdl.

Folketælling 1850

Kirsten Rasmusdatter	64 år	enke	gårdfæster
Christen Jensen	31 "	ugift	søn
Rasmus Jensen	27 "	"	"
Peder Olsen	16 "		plejesøn
Jens Pedersen	11 "		"
Ellen Jensdatter	21 "		tjenestepige

Sønnen Rasmus har får forpagtning på gården 02.12 1853.

Sønnen Peder Jensen som var født 24.09.1800 får ikke denne gård, han bliver gift 13.11.1829 med Rasmus Villadsens datter Ane og bliver husmand i Lillevang, matr. nr. 31.

1853 kontrakt mellem Rasmus Jensen og hans broder Christen Jensen om en jordlod i det nordøstlige hjørne og at opføre et hus til ham. Christen Jensen bliver gift samme år med Ane Margrethe født 01.10.1823 de får 7 børn hvoraf de 2 dør som små. Deres hus har matr. nr 5 b.

Folketælling 1860

Rasmus Jensen	37 år	gårdmand
Marie Christensdatter	36 "	hans kone
Maren Christensdatter	25 "	tjenestepige
Christen Pedersen	20 "	" karl
Jens Pedersen	14 "	plejesøn

Rasmus Jensen var også sognefoged

1880 er det de samme beboere og de har stadig 2 karle og 1 pige.

1890 Rasmus Jensen	enkemand	66 år	gårdmand
Sidse Marie Andersen	husholderske	49 "	f. Vallekilde
Karoline Klink	pige	14 "	" Hørve
Jens Peder Christensen	karl	20 "	"
Niels Nielsen	"	16 "	"

1895 arvefæsteskøde til Rasmus Jensen 14.10.1895
 samme år skøde til smed Christen Jensen 20.11.1895

Folketælling 1901

Kristen Jensen	f 06.09.1843	Nr. Jernløse	gårdmand
gift 1885 - tilflyttet 1895	fra Fårevejle		
Ane Margrethe Jensen	f 17.12.1852	Fårevejle	hans kone
Ane Katrine Jensen	" 16.01.1885	"	datter
Kamilla Margrethe J.	" 03.02.1887	"	"
Hans Peter Jensen	" 04.05 1888	"	søn

Kristen Jensen døde 1911, skifteudskrift til samtlige arvinger læst 15.09.1911

Skøde til Hans Peter Jensen 04.09.1911

Navnebevis læst 23.05.1919 som bevis for, at Hans Peter Jensen nu må hedde Munkshøj.

Han bliver senere gift med Emilie Klink på Klinksgård og de overtager denne gård.

Her på Kildegården bliver tinglæst skøde 01.05.1919 til Peder Christian Olsen.

Næste ejer er Viggo Larsen gift med Christian Olsens datter Catarina.

Nuværende ejer er deres søn Børge Larsen.

Gård Rasmus Jensen	46	her	jordbr. +
Marie Christensen	45	"	sovnefoged
Jens Pedersen	23	"	teor
Pidsse Marie Andersen	29	Valler	pige
Jørgen Peter Jørgensen	14	her	drug

Kristen Jensen døde 1911, skifteudskrift til samtlige arvinger læst 15.09.1911

Skøde til Hans Peter Jensen 04.09.1911

Navnebevis læst 23.05.1919 som bevis for, at Hans Peter Jensen nu må hedde Munkshøj.

Han bliver senere gift med Emilie Klink på Klinksgård og de overtager denne gård.

Her på Kildegården bliver tinglæst skøde 01.05.1919 til Peder Christian Olsen.

Næste ejer er Viggo Larsen gift med Christian Olsens datter Catarina.

Nuværende ejer er deres søn Børge Larsen.

Gård Rasmus Jensen	46	her	jordbr. +
Marie Christensen	45	"	sovnefoged
Jens Pedersen	23	"	teor
Pidsse Marie Andersen	29	Valler	pige
Jørgen Peter Jørgensen	14	her	drug

X81

Kildegårde in Hve

Jns Christensen - Bost: 1763 Bjergsø
- C.F. 11/5/1799
+
Kersten Nielsdatter

Jhanna Marie (Dm. U.S.A.) great grandparents
on her father, Jens Pedersen's side.

-Ellen

Matrikel nr 6 Anneksgård

gl. nr. 8

Gården ligger overfor den daværende skole og bliver ved udskiftningen liggende på samme plads.

Navnet Anneksgård har den fordi, den oprindeligt havde pligt til at skaffe plads til heste og køretøjer for kirkegængerne til Hørve kirke, som var et anneks til Vallekilde kirke.

Beboerne:

- 1662 Torkil Kieldsen forarmet hartk. 7 ½-1-1-0
+ 1 øde jord " 2-2 ½
- 1664 " " hartkorn 9-5-3-0
- 1680 Anders Nielsen hugger " 9-3-3-0
- 1686 " " gl " 9-5-3-0 ny hartk. 7-7-1-2
- 1688 " " og hustru - 2 ildsteder - betaler skat
- 1699 " " har hustru og en pige
- 1709 1710 og 1713 det samme
- 1720 Anders Nielsen dør
- 1721 Michel Larsen hartkorn 7-7-1-2
- 1736 " " *gift 1721 med Kristine Marie Hansdatter*
- 1756 d.20.03 fæstebrev til Jens Christensen
broder til Rasmus Christensen Baunegård
- 1787 folketælling
Jens Christensen	62 år	1. ægtesk.	gårdmand
Ane Andersdatter	61 "	" "	hans kone
Anders Jensen	23 "		søn
Jens Jensen	18 "		"
Else Olsdatter	15 "		tjenestepige
- 1794 Jens Christensen død arvinger: enken Anna Andersdatter
søn Niels Jensen 30 år, søn Jens Jensen 26 år
- 1797 Lars Olsen - ingen oplysninger
- 1801 Christen Nielsen areal 49 ½ tdr. land

1801 folketælling

Christen Nielsen	36 år	1 ægtesk	gårdm.
Maren Rasmusdatter	36 "	" "	kone
Niels Christensen	9 "		børn
Kirsten " sdatter	6 "		"
Inger " "	3 "		"
Rasmus Christensen	1 "		"
Lars Christensen	50 "		tjenestefolk
Morten Jensen	30 "		"
Jens Christensen	13 "		"
Sidse Jensdatter	23 "		"
Anna Maria Rasmusdatter	58 "	enke	inderste ernærer sig ved syning
Anna Pedersdatter	69 "	enke	får aftægt af gården

den sidste, Anna Pedersdatter er muligvis enke efter Lars Olsen

1829 d.18.12 fæstebrev til Rasmus Christensen,
søn af Christen Nielsen

1834 folketælling

Rasmus Christensen	34 år	gårdfæster og sognefoged
Maren Madsdatter	30 "	hans kone
Maren Christensdatter	5 "	børn
Ane Marie "	2 "	"
Christen Nielsen	69 "	enkemand, får aftægt af g.
Hans Jacobsen	67 "	tjenestefolk
Karen Christensdatter	20 "	"
Ane Andersdatter	17 "	"

1850 de samme, men de har flere børn

Christen Rasmussen	13 "	børn
Ane Kirstine "	11 "	"
Margrethe "	9 "	"
Jens Rasmussen	4 "	"
Jens Larsen	28 "	karl

Om børnene - se næste side

1844 - vurdering til brandforsikring

sognefoged og brandfoged Rasmus Christensens gård i byen

stuehus i syd	- 500 rd	vestre længe	- 240 rd.
nordre længe	- 130 "	østre "	- 200 "
tilbygning	- 40 "	tilbygning	" 40 "
ialt 1150 rd			

Rasmus Christensen var desuden sognefoged, han døde 50 år gl.

Datteren Ane Marie Rasmusdatter blev gift med næste fæster
Jens Hansen som får skøde på gården 12-12-1853

1870 folketælling

Jens Hansen	45 år	Svinninge	gårdmand
Ane Marie Rasmusdatter	37 "	Hørve	hans kone
Kirstine Jensen	16 "	"	børn
Inger Marie "	14 "	"	"
Sophie Frederikke J.	11 "	"	"
Rasmus Peder Jensen	9 "	"	"
Carl Christian Jensen	5 "	"	"
Hans Frederik "	3 "	"	"
Maren Sophie " und.	1 "	"	"
Lars Pedersen	23 "	"	karl
Jens Peder Jensen	15 "	"	"

1 aftægtshus

Maren Madsdatter	66 "	"	svigermoder aftægt
Margrethe Rasmusdatter	28 "	"	scweitzerpige

Der blev opført et aftægtshus til moderen, Maren Madsdatter, der foruden skulle hun have naturalier. Huset var der, hvor der senere boede en hjulmand og tømrer.

Jens Hansen var født i Svinninge 1824.

Han var med i krigen 1848, i slaget på Isted Hede og i slaget ved Fredericia.

Han var en meget interesseret og oplyst mand og en foregangsmand indenfor landbruget.

Da datteren havde lært til schwizerpige, oprettede han mejeri på gården, opkøbte mælk fra byens gårde og solgte de færdige produkter til København.

Jens Hansen får skøde på ejendommen 1873 - købesum 7324 kr.

Han var medlem af sognerådet og medstifter af Vallekilde valgmenighed

Jens Hansen købte ejendommen på Hovvej til datteren Kirstine og Christian Brøns Jensen og hos dem boede de deres sidste år.

Han købte også gården i Vejleby matr.nr 8 B Elmkær. Her bor familien 1880 og 1890.

En datter Elisabeth f. 1873 blev gift med billedskærer Hans Olsen Vallekilde.

(Oplysninger fra Elisabeths søn, Svend Olsen Vallekilde)

Jens Hansen var en glad, noget streng mand.

Hans kone var en mild, men alvorlig kvinde, til tider tungsin- dig, hvorfor hun kunne have et noget lukket væsen.

Jens Hansen døde 1901 og hans kone Ane Marie 1902.

Her på Anneksgård bor nu Lars Madsen, han har fået skøde 1878 kommet hertil 1876 fra Vig

Han var gift med en søster til Jens Hansen, Ane Sophie Hansen.

1880 folketælling

Lars Madsen	46 år	Hørve	gårdmand
Ane Sophie Hansen	43 "	Svinninge	hans kone
Anne Christine Larsen	14 "	Vig	datter
Lars Peder Jørgensen	23 "	Vallekilde	karl
Hans Peder Jensen	18 "	Hørve	"
Ane Dorthea Clausen	18 "	Højby	pige
1 hus			
Maren Madsdatter	76 "	Hørve	enke på aftægt
Margrethe Rasmussen	38 "	"	hendes datter

1890 folketælling

Kristian Karlsen	28 "	"	gårdmand
Ane Kirstine Karlsen	24 "	Hønsinge	hans kone
Karl Frederik Nicolai	4 "	Hørve	børn
Karen Elisabeth Kirstine	2 "	"	"
Jens Peter Klink	17 "	"	karl
Ane Marie Christiansen	32 "	Marup	pige

(Der må være en fejl i listen, for Lars Madsen og Ane Sophie er slet ikke omtalt)

1901 folketælling

Lars Madsen	f. 03.01.1834	Hørve,	gårdmand
Ane Sophie Hansen	f.21.01.1837	Svinninge	
	gift 1859,	tilfl.1876 fra Vig	
Christian Carlsen	f.04.02.1861	Hørve,	gift 1884 med
Anna Kristine Larsen	f.13.03.1865	Vig	
Carl Frederik Carlsen	f.18.05.1885	Hørve	deres børn
Karen Elisabeth	" f.10.05.1887	"	" "
Augusta Marie Sophie	f.10 05.1894	"	" "

Svigersonnen Christian Carlsen var fra Lindegården, blev gift med Lars Madsens datter Anna Kristine Larsen.

Kristine Karlsen døde 26.12.1942

Kristian Karlsen døde 26,01,1946

De boede i aftægtshuset de sidste år, men det kan ikke være det gamle hus, som Svend Olsen omtaler.

Gården overtages af deres datter Augusta og hendes mand Jacob Christensen. De får skøde på gården 1926.

Ca.1959 sønnen Poul Christensen gift med Erna.

Christian Carlsens søn Carl Carlsen får en ejendom på Vallekildevej 37 som senere datteren og svigersønnen Gunnar Henriksen overtager.

Carl Carlsen døde på Bakkegården 14.08.1978.

Videre om Jens Hansen og familie = se næste side.

Vejleby matr. nr 8 b - 1880

Jens Hansen	55 år	gårdmand
Ane Marie Rasmussen	47 "	hans kone
Sophie Frederikke Jensen	21 "	børn
Carl Christian	" 15 "	"
Hans Frederik	" 13 "	"
Maren Sofie	" 10 "	"
Elisabeth	" 7 "	"
Johanne Marie	" 4 "	"

Samme gård 1890

nu er kun Rasmus og Hans Frederik hjemme på 29 og 23 år

1901 folketælling - et hus matr. nr 9 f, Hovvej Hørve

Kristian Brøns Jensen	f. 05.04.1853	Fårevejle, landbr.
Kirstine Jensen	f. 05.03.1853	Hørve hans kone
	gift 1882 - ingen børn	
Karen Marie Petersen	f. 18.11.1887	Kalundborg
Niels Peder Nielsen	f. 23.08.1886	Hørve

Jens Hansen	f. 18.12.1824	Vallekilde, fhv. gårdmand
Ane Marie Rasmussen	f. 31.05-1832	Hørve hans kone

Jens Hansen døde 1901, hans kone døde 1902

Oplysninger om min Moders Sløgt.

Om min Oldefar, Hans Christensen, foreligger der ikke væsentlige Oplysninger udoverat han er født i Vallekilde ca. 1793. Han nævnes som Husmand i Vallekilde, men blev senere Gaardmand og Hørkræmmer i Svinninge, hvor han døde i 1876. Han opkøbte Fløsk, Smør og Æg hos Egnens Landmænd og kørte Produkterne til København til videre Salg. Deraf Benævnelser Hørkræmmer, der ogsaa dækker Handel med andre Varer, som førtes hjem fra Hovedstaden og solgtes paa Hjemegnen. Hans Hustru hed Marie Jakobsdatter og stammede fra Svinninge, hvor hun var født ca. 1796. De er begge begravet i Svinninge. Der var flere Børn i Egteskabet og et af disse var min Morfar, Jens Hansen, f. i 1824, der efter Datidens Skik fik Faderens Fornavn til Efternavn, oprindeligt Hanssen, der senere blev til Hansen. Han blev gift med min Mormor, der var født i Hørve i 1852, hvor hendes Far, Hasmus Christensen, f. ca. 1800, var Gaardmand og Sognefoged. Han døde 50 Aar gammel og hans Enke, Maren Madsdatter, f. 1805 i Hørve, afstod da Gaarden til sin Datter og Svigersøn, altsaa mine Morforældre.

Sandsynligvis har de først haft den i Forpagtning i nogle Aar, idet der foreligger Udkast til en kontrakt, hvoraf det fremgaar, hvad Morfar skulde svare i Forpagtningsafgift. Den blev for Størstedelens Vedkommende ydet i Naturalier og desuden skulde han til sin Svigermoder lade opføre et Beboelseshus af en vi Størrelse.

Huset var forevrigt tæt ved Byens Gadekær og der blev senere indrettet Touarer og Hjulmagerværksted i det. Gaarden, som Morfar overtog var egentlig en Fæstegaard under Baroniet Dragsholm. Den var beliggende midt i Hørve By overfor den daværende Landsbyskole og kaldes endnu "Anneksgaarden". Navnet knytter sig nok oprindeligt til at Gaarden havde Pligt til at skaffe ^{Plads} til Heste og Køretøjer for Kirkegæster til Hørve kirke, som var Anneks ^{til} Vallekilde Pastorat. Morfar var med i krigen 1848 og deltog bl. a. i Slaget paa Isted Hede og i Slaget ved Fredericia. Han talte gerne derom og det var ham en stor Sorg, at Danmark efter den urefulde Kamp i 1848 skulde miste Sønderjylland i 1864. Der fortælles om Morfar, at han var en efter den Tids Forhold meget interesseret og oplyst Mand, der bl. a. tog ivrigt Del i Arbejdet for Landbrugets Forbedring og var Foregangsmand m. h. t. Dræning og Mergling, ligesom han efter "Datters Uddannelse til" "Shwejtserpige" d. v. s. havde lært mere rationel Smørberning og Ostelavning, indrettede Egnens første "Mejeri" paa Gaarden. (Det var før Andelsmejeriernes Tid). Han opkøbte saa Mælk fra Byens Gaarde og solgte de færdige Produkter til København. Morfar var Medlem af Sogneraadet og mange søgte Gjælp hos ham, hvis Skrivelser og Dokumenter skulde udfærdiges eller Sager forelægges Baronien paa Dragsholm og han var Medstifter af Vallekilde Valgmenighed, ligesom de yngste af deres Børn fik Lov at begynde deres skolegang i en af Egnens første Friskoler, der ~~er~~ stiftedes i Hørve 1867, og han var stærkt interesseret i Ernst Triers Oprettelse af Vallekilde Højskole i 1865. Min Moster Kirstine (Moster Stine) har fortalt, at han var en glad, noget streng men retfærdig Mand, som hun holdt meget af. Om Mormor siges, at hun var en mild men alvorlig Kvinde og til Tider noget tungsindig, hvorfor hun undertiden kunde have et noget lukket Væsen. Efter nogle Aars Forløb solgte de Gaarden til Morfars Søster og

Svoger og købte en mindre Landejendom ved Hovvejen, der senere overtoges af min "Onkel Kristian og Moster Stine" (Kristian og Kirstine Brøns). Selv købte de saa "Elmekærsgaard" ved Hørve Station, som dengang kun bestod af ganske faa Huse. Denne Gaard er senere erhvervet af Vallekilde-Hørve Kommune med Udstykning af Byggegrunde for Øje. Hvor Gaarden laa er nu Vallekilde-Hørve Brugsforening opført. Alle Steder hvor Morfar kom at bo forbedrede han Markerne med Drøning og Mergling. Paa deres gamle Dage flyttede de til Onkel Kristian og Moster Stine, hvor de tilbragte deres sidste Leveaar. Dette Hjem overtog min Fætter Johannes og hans Hustru Elna i 1929 og det overgik i 1959 til deres Søn Kristian og er saaledes stadig i Slægtens Eje. Morfar døde i 1901 og Mormor fulgte efter i 1902. De er begge begravet paa Valgmenighedens Kirkegaard i Vallekilde og de efterlod sig nedennævnte 9 Børn:

Kirstine Jensen f.d. 5/3 1853 d. 14/12 1920.

gift med Kristian Brøns Jensen fra Kaarup i Faarevejle. Bosat i Hørve.

Inger Marie Jensen f.d. 4/11 1855 d. 18/2 1905, gift med Peter Petersen fra Udby i Sydsjælland og bosat i Kalundborg.

Frederikke Jensen gift med Smed Christian Nielsen fra Odsherred bosat i Skippinge og senere Cyklehandler i Hørve.

Rasmus Jensen Udlært Tømrer men senere Landmand. gift med Kristine Kristiansen og bosat i Veddinge Bakker.

Karl Jensen, Udlært Tømrer, gift med ^{Sofie} Sofie Christensen (Tante Sofie) fra Gislinge sidst bosat i Tistrup, Jylland

Frederik Jensen Udlært Murer, gift med Kristiane Milian fra Herteminde, sidst bosat i Esbjerg.

Johanne Jensen, død ca. 12 Aar gammel.

Maren Sofie Jensen død ca. 17 Aar gammel.

Elisabeth Jensen f. d. 12/8-1875 gift med Billedskærer Hans Olsen fra Boeslunde ved Skelskør, bosat i Vallekilde, hvor Hans Olsen ogsaa virkede som Tegnelærer ved Haandværkerskolen, der var knyttet til Vallekilde Højskole.

.....

Moders Slægt paa fædrene Side.

Hendes Farfar var Gdm. Hans Christensen, f. ca. 1793 i Herve Sogn, død i Svinninge d. 29/8-1876, gift med Marie Jakobsdatter f. i Svinninge ca. 1796 og død samme Sted d. 22/12-1865.

Børn af disse var:

Jens Hansen, (min Morfar) gift med Ane Marie Rasmusdatter, bosat i Herve.
Christen Hansen, gift med ? Bosat i Vallekilde ("Kildegaarden")
Hans Hansen, gift med ? " " Svinninge
Sofie Hansen gift med Gdm. Lars Madsen " Anneksgaarden" i Herve
 (overtaget Gaarden efter Morfar)

Børn af Marie og Jens Hansen.

Se Side 2 Stk. 1.

Børn af Christen Hansen og Hustru:

Hans Christensen Gdm. i Skippinge (Senere Ejer en Svigersøn, Ejler Jensen)

Peder Christensen, Udvaldrede som ung til Amerika, men boede sine sidste Aar i gl. Vallekilde.

Christen Christensen, Gdm. i Eskebjerg, gift med ?. (En Datter gift med Gdm. Jørgen Henriksen, Skippinge.)

Hans ^{Christensen} Hansen bosat i Svinninge. Ingen yderligere Oplysninger

Line Christensen, gift med Gdj. Rasmus Andersen, Vallekilde ("Kildegaard") der nu ejes af en Svigersøn, Povl Knudsen.

Marie Christensen, gift med Møller Anders Andersen "Fjordgaarden" Herve Lufj. der nu ejes af en Sønesøn, Boje Andersen

Børn af Sofie og Lars Madsen.

Kristine Christensen, gift med Gdm. Kristian Karl sen, "Anneksgaarden" i Herve Gaarden ejes nu af Viggo Madsen fra "Raaskovgaard" i Herve.

Nogle af min Moders Slægt paa modrene Side.

Hendes Morfader var Gmd Rasmus Christensen, f. ca. 1800 i Hørve, gift med Maren Rasmusdatter f. ca. 1803 i Hørve Sogn. De havde "Anneksgaard", der var Fæstegaard under Baroniet Dragsholm, i Fæste og havde følgende Børn i nedennævnte Rækkefølge:

- 1 Ane Marie Rasmusdatter, (min Mormoder) f. 31/5-1832, gift med Jens Hansen, som overtog ovennævnte Gaard i Fæste efter sin Svigerfaders ret tidlige Død.
- 2 Maren Rasmusdatter, gift med Gmd. Anders Christensen, bosat i Hørve
- 3 Kristen Rasmussen, Hmd, gift med Kirstine ? Bosat Vallekildevej i Hørve.
- 4 Kirstine Rasmussen, gift med Træskomager Niels Nielsen, bosat i Kallundborg.
- 5 Jens Rasmussen, Hmd. gift med ? . bosat i Torslunde v. Svinninge.
- 6 Margrethe Rasmussen, ugift, mangeaarig Barnepige for Slægten Grüner paa "Egemarke"

Børn af Marie og Jens Hansen:

Se Fortegnelse paa Side 2.

2 Børn af Maren og Anders Christensen:

- a Rasmus Andersen (gift med sin kusine Line) bosat i Vallekilde som Ejer af "Kildegaard", der nu ejes af en Sønnedatter, gift med Povl Knudsen.
- b Maren Kirstine, Gift med Gmd. Peder Madsen, Hørve Lillevang. Gaarden ejes nu af Kvist Petersen, gift med en Slægtning af ovennævnte Ægtepar. En Broderdatter blev gift med Kristian Karlsen, Hørve og blev senere Ejer af "Anneksgaarden" i Hørve.

3 Børn af Kirstine og Kristen Rasmussen:

- a Jens Peter Rasmussen, ugift, men forlovet gennem ca. 30 Aar med Sofie Petersen, Bjerresø, Bosat i Hørve.
- b Rasmus Rasmussen. Gartner, gift med Hansigne ? . Bosat i Stige v. Odense.
- c Kristen Rasmussen. Murer, gift med Kirstine Christiansen, bosat i Hørve.

Børn af de to førstnævnte: Ingen.

c Børn af Kirstine og Kristen Rasmussen:

- 1) Helga, gift med Vognmand Ejner Hansen, Asnæs
  - 2) Holger gift med ? . og bosat i Stokkebjerg v. Jyderup.
  - 3) Gunner, gift med ? . og bosat i Stige v. Odense.
  - 4) Thorvald, gift med Else Hansen, (Sadelmager og bosat i Hørve.
  - 5) Anna, gift med Henry Nielsen (" og bosat i Føllenslev.
- samt en Plejedatter, Signe gift med Svend Lundgaard, boende i Vejleby.

Børn af Jens Rasmussen og Hustru:

Hans Rasmussen, gift med ? . (Kobmand i Torslunde, senere Sognefoged i Jyderup.

Børn af Kirstine og Niels Nielsen:

Peder Nielsen, Træskomager, bosat i St. Fuglede og gift med Sofie Nielsen, (Søster en til den kendte Filmdirektør og Kunstsamler Ole Olsen)
Line Nielsen, gift med Tømrer Kristian Sloth, Kallundborg. Han rejste efter en Konkurs til Amerika. Efter nogle Aars Forløb hun med 7 Børn over til ham og senere afviklede han al Gæld til sine Kreditorer i Danmark. Line døde under et Besøg i

Børn af Margrethe Rasmussen: Ingen.

(Danmark.

Oplysninger om min Moders Slægt.

Selv var hun yngste Barn af en Søskenflokk paa 9 og hvoraf min Mor var den Yngste. Om hendes Søkende har jeg følgende Oplysninger:

Moster Stine, f.d. 5/3-1853. var som ung i Mejerilære paa Lerchenfeld ved Kalundborg. Senere blev hun uddannet som Sygeplejerske og virkede som saadan paa kysthospitalet paa Refsnæs. Hun blev gift med Christian Brøns fra Kaarup og de fik en mindre Landejendom paa Hovvejen i Hørve. Deres Ægteskab var barnløst, men istedet blev det Hjem for 6 Børn af hendes Søster,

Moster Marie, som boede i Kalundborg. Moster Stine og Onkel Christian havde desuden hendes Forældre hos sig paa deres gamle Dage. Moster Marie kom efter et Højskoleophold til Udby i Sydsjælland, hvor hun fik Plads paa en Gaard. Hun blev forlovet med en Karl paa Gaarden. Han hed Peter Petersen og efter ~~og efter~~ deres Giftermaal fik de Bopæl i Kalundborg, hvor han begyndte som Kusk for en Dyrlæge. Senere arbejdede han paa Havnen med Losning af Skibe. Han døde ret ung og Moster Marie fulgte faa Aar efter. De efterlod sig 6 Børn, som alle fik Hjem og Tilholdssted hos ovennævnte Kirstine og Christian Brøns. De 6 Børn var Jens Peter, der en Del Aar var beskæftiget ved Landbruget men senere rejste til Esbjerg, hvor han havde forskelligt Arbejde og iøvrigt en Del Tillidshverv. var ugift og naaede den høje Alder af 90 Aar. Marie kom allerede som toaarig til Hørve og fik Hjem hos Kirstine og Christian Brøns. Hun blev gift med en Møbelsnedker, Hans Dejgaard fra Elged og de fik Bopæl og Forretning i Tistrup i Nærheden af Varde. Marie døde efter en Barnefødsel i 1926. Johanne kom til Udby i Sydsjælland, hvor hun tjente nogle År og senere blev Gift med en Banearbejder, Volmer Hansen fra Lundby. De havde et godt Hjem og fik 4 Børn. De er begge døde. Johanne i 1970 og Volmer i 1974.

Frederik kom ogsaa til ~~Sydsjælland~~ Sydsjælland, hvor han tjente paa forskellige Gaarde. Efter et Højskoleophold uddannede han sig til Kontrolassistent og virkede som saadan paa Egnen der, samtidig med han og hans Hustru, Emmy, drev et mindre Landbrug. Frederik døde i 1974 men hans Enke, der var noget yngre lever endnu. Hans, som fra sin tidlige Barndom var i Hørve, blev ogsaa uddannet ved Landbruget men stavede efter sit Giftermaal med en Kusine, Helga Hubner, fra København et Fjerrenseri i Glostrup. Efter en Del Aars Virksomhed, solgte de Forretningen og nyder nu deres Otium i Rinkenæs i Sønderjylland. De har kun en Søn, der er administrerende Overlæge i Forsørgsanstalten "Hald Ege" ved Viborg. Johannes, den yngste af Flokken overtog sammen med Elna det gamle Hjem paa Hovvejen og dette er senere overtaget af deres Søn Kristian, saaledes at dette drives videre i 3. Generation.

Moster Frederikke, mindes, af dem som har kendt hende, som noget af en Skønhed. Hun blev gift med en Smed, Christian Nielsen og de bosatte sig i Skippinge. Hun døde efter faa Aars Forløb, efterladende en Datter, Gudrun, der sidst havde Bopæl i Helsingør, hvor hendes Mand en Tid var Politibetjent. Christian Nielsen blev gift og begyndte Cykleforretning ved Hørve Station.

Morbror Rasmus, var uddannet som Tømrer, men blev senere Landmand. Han var gift med Kristine Kristiansen fra Ordrup, men døde 34 Aar gammel. De var bosat i Veddinge

og haved 3 Børn, Jens Kristian, Valdemar og Rasmus. Førstnævnte er fhv. Gmd. i Vinstrup v. Kvanløse, Valdemar var uddannet som Tømrer, men døde af spank Syge i 1918 og Rasmus, der bor i Riis har i mange Aar været beskæftiget paa Skamlebæk Radiostation. Sidstnævnte blev født ca. 2 Maaneder efter sin Faders Død.

Morbroder Karl, blev uddannet som Tømrer og havde Forretning i Tistrup v. Varde. Han var en af Foregangsmændene ved Gymnastikkens Indførelse i Hørve. Han var selv en dygtig Gymnast og en glimrende Leder. Han var gift med ~~Sofie~~ Sofie Christensen fra Gislinge, men døde forholdsvis ung. De havde een Søn, Johannes, ogsaa uddannet som Tømrer. Han var gift med sin Kusine, Ester, fra Vallekilde med Bopæl i Arnakke.

Morbror Frederik, Uddannede sig som Murer og var kendt for sin Dygtighed i sit Fag. Var ogsaa en dygtig Gymnast og aftjente sin Værnepligt som Garder. Han var sidst bosat i Esbjerg og gift med Kristiane Kilian fra Kerteminde. De havde 4 Datter, Helga, der rejste til Amerika, hvor hun senere blev gift med Erik Moesgaard Kjeldsen, (Søn af en Godsejer paa Lidsø paa Lolland) De har i mange Aar boet i Amerika, men aflagt jævnlige Besøg i Danmark.

Moster Maren Sofie, døde som syttenaarig af Tuberkulose.

Moster Johanne, " " tolvkaarig " "

Det er isøvrigt betegnende for den Tid, at alle de 9 Sødskende døde af nævnte Sygdom, som dengang var meget udbredt.

.....

M a t r i k e l n r . 7 B a u n e g å r d .

gl. nr. 5

Denne gård lå som nr. 5 i rækken rundt og bliver ved udskiftningen liggende samme sted.

Beboerne:

1657 Christen Kock svarer i afgift
5 pund byg - 3 td. havre - 1 boelsvin.

1662 Christen Kock - nogenledes ved magt, hartk. 23-5-1-0

1664 Christen Nielsen hartk. 23-4-3-0
gift 1667 med Maren Clausdatter.
nogle børn: Claus * 1670
Birgitte * 1673
Else * 1676
Maren * 1680

Konen døde 1683. Christen Kock betalte for jorden til kirkeværgen, men havde ingen klokker, de ville ej betale for disse.

1686 Christen Nielsen Kock gl. hartk. 23-4-3-0 ny hartk. 14-0-3-1

1690 Christen Kock død blev 78 år.

Christen Kock må være blevet gift engang til efter 1683 med en, der også hed Maren, for

1688 står der at Maren Christen Nielsen betaler skat af
1 pige - 1 karl - 1 dreng - 2 ildsteder.

1690 Maren, salig Christen Kock, blev gift med Søren Jensen Bjerresø, og flyttede derefter til bjerresø.

1690 ekstraskat
Niels Jørgensen og hustru - 1 pige - 1 karl - 2 ildsteder.

Niels Jørgensen var * 1657 og døde 1735
han var søn af Jørgen Nielsen på gl. nr 7 (11) og
således brodersøn til Christen Kock.

1699 ekstraskat Niels Jørgensen og hustru, 1 pige.

1709 hartk. 14-0-3-1

1721 " do.

1735 Niels Jørgensen død, hans kone var død 1734, blev 84 år gl.

1736 Ole Pedersen

1753 Jørgen Andersen, som var gift 1737 med Anna Olufsdatter.
(måske en datter af Ole Pedersen)

1767 Rasmus Christensen får fæstebrev 6-7-1767

Jørgen Andersen bliver husmand i byen.

1767 Rasmus Christensen bliver gift med Inger Jørgensdatter, datter af Jørgen Andersen. Han er forlover tilligemed brudgommens broder Jens Christensen Hørve.

Inger Jørgensdatter dør allerede 1768, og Rasmus Christensen bliver gift med Kirsten Eriksdatter, datter af Erik Jensen Vejleby. Forlovere: Jørgen Andersen og Oluf Christensen.

1771 Oeders optegnelser

Rasmus Christensen	33 år g.	2 gange	-	konen	28 år g.	1 gang
Jørgen Andersen	63 " "	1 " "	-	" "	62 " "	1 " "

1774 Jørgen Andersens hustru Anna Olufsdatter død, 65 år gl.

Jørgen Andersen dør 1785, blev 80 år.

Rasmus Christensens børn	Inger	*	1769
	Erich	*	1770
	Sidse	*	1773
	Jens	*	1776
	Anna	*	1778
	Marie	*	1780
	Erich	*	1782
	Kirsten		1785
	Tvilling		"

Kirsten Eriksdatter dør 1789 - 46 år gl.

Rasmus Christensen dør 1806 - 72 år gl.

1787 folketælling

Rasmus Christensen	47 år	2. ægtesk.	bonde og gårdmand
Kirsten Eriksdatter	43 "	1. "	hans kone
Inger Rasmusdatter	19 "		børn
Sidse	"	14 "	"
Ane	"	9 "	"
Marie	"	7 "	"
Kirsten	"	3 "	"
Lars Madsen	21 "		tjenestekarl

de andre børn er døde før 1787.

1794 datteren Sidse Marie bliver gift med næste fæster Peder Nielsen, * 1767 i Bjerresø.

Der findes en synsforretning over gården 1795.

Ved udskiftningen bliver gården liggende på sin plads i byen.

Gården har nu et areal på 49½ td. land.

Peder Nielsens børn: Kirsten	* 1795
Niels	* 1796
Anna	* 1798
Jens	* 1799
Erich	* 1800
Anna	* 1802
dødfødt	* 1804
Niels	* 1805
Niels	* 1806
Karen	* 1807
Rasmus	* 1810
Maren	* 1811

Mange af disse børn er døde som ganske små.
Ved folketællingen 1801 er der mand og kone samt børnene

Kirsten 6 år - Niels 5 år - Jens 2 år - Erich 1 år
Rasmus Christensen bor der som enkemand og inderste
nyder ophold af svigersønnen
Desuden bor på gården hans 2 døtre Marie Rasmusdatter 21 år
og Kirsten " 16 år

1834 folketælling

Peder Nielsen	67 år	gårdfæster
Sidse Marie Rasmusdatter	60 "	hans kone
Niels Pedersen	28 "	
Rasmus "	24 "	
Maren Pedersdatter	23 "	
Maren Pedersdatter	19 år	tjenestefolk
Ole Carlsen	23 "	"
Lars Christensen	13 "	"

Peder Nielsen døde 1847 - 80 år gl.
Sidse Marie var død 1844 - 69 år gl.

1839 den 28-12 fæstebrev til Rasmus Pedersen søn af ovenstående
gift 1838 med Ane Pedersdatter * 1815 datter af Peder Madsen på matr. nr 15.

Børn: Peder Rasmussen	* 6-11-1838	død 1839
Jens "	* 10-6-1840	" 1850
Peder "	* 31-7-1843	" 1885
Christen "	* 10-11-1844	" 1862
Niels "	* 19-1-1847	

1844 vurdering til brandforsikring
stuehus i syd 470 rdl
vestre længe 200 "
nordre " 200 "
østre " 190 "

ialt 1060 rigsdaler

1850 folketælling

foruden familien er der på gården 4 karle og 2 piger.

1850 Rasmus Pedersen død. 40 år gl.

1860 Ane Pedersdatter 45 år gårdbrugende enke
Peder Rasmussen 17 "
Christen " 16 "
Niels " 14 "
Peder Christensen 36 " karl
Ellen Kirstine Pedersdat. 24 " pige

1877 Niels Rasmussen gift med Ane Pedersdatter * 16.9.1845
datter af Jens Pedersen på Lundgård, som de overtager.

1880 folketælling Ane Pedersdatter 64 år gårdbrugende enke
Peder Rasmussen 36 " gårdbestyrer
desuden 2 piger og en karl

1885 Peder Rasmussen død 41½ år gl.

1890 arvefæste den 30-1-1890 til Niels Rasmussen, søn af
forrige.

Niels Rasmussen har nu begge gårde til 1895.

1895 Anders Peder Jensen en slægtning af ovenstående.
* 8-10-1865 i Kundby gift 1890 med
Mette Marie Christensen * 27-8-1865 i Kundby
Børn: Jens Peder Jensen * 3-3-1894 i Hørve
Johannes Jensen * 26-7-1896 "
Anna Jensen * 29-7-1902 "
Alfred Jensen * 6-11-1903 "

1928 Jens Peder Jensen
gift med Ingeborg * 1-10-1891
søn Frede Jensen * 5-8-1924 gift med
Ellen * 11-9-1923

Adressen er nu Kirkevej nr 7

Gården er ikke mere i slægtens eje.

gård Ane Pedersen 54 hus enke jordbr.
Peder Rasmussen 26 " bestyrer søn
Niels " 23 " medhj. "
Staren Kirstine Andersen 13 " fløjedatter
Hans Madsen 28 " karl
~~Arne Bodil Kirstine Rasmussen 20 " pige~~

1 gård (Baunegård matr. nr. 7)

Anders Peder Jensen 24 Kundby gårdmand
Mette Marie Jensen 23 do hans kone
Karoline Pedersen 15 Vallekilde pige
Hans Søren Jensen 22 Hørve karl
Kristen Otto Pedersen 16 Fårevejle do

Til matr. nr. 7a Baunegård tilf. flg. tjenestefolk:

Karoline Marie Jensen 27.6.1884 Vallekilde pige
Jens Laurits Nielsen 13.11.1882 Hørve karl
Jens Jensen 9.5.1886 Vallekilde do

Oversigt over beboerne på matr.nr 8 - Klinksgård.

De første årstal er ikke det år, de har fået fæste på gården, dette ved man ikke. Det er det årstal, som man ved, de har boet på gården.

Hartkornet er ændret gennem tiderne.

Arealet var i 1820 på 49 ½ tdr land. Gården har altid ligget på samme plads i byen.

Fæstere eller ejere

nr	år	navn
1	- 1662	- Michel Pedersen.
2	- 1699	- sønnen Peder Michelsen
3	- 1745	- sønnen Michel Pedersen
4	- 1751	- Peder Pedersen gift med enken
5	- 1771	- Niels Sørensen fæstebrev 05.12.1776
6	- 1818	- Jens Sørensen " 31.08.1818 svigersøn
7	- 1861	- Søren Larsen skøde - svigersøn " " arvefæsteskode 27.07.1871
8	- 1881	- mageskifte med Niels Christensen Vejleby
9	- 1889	- skøde d.12.08 til Hans Rasmussen
10	-1894	- " d 15.12 " Niels Peter Jensen
11	-1897	- " d 20.06 " Jens Peter Klink
12	-1919	- " d 23.08 " Hans Munkshøj - svigersøn
13	-1930	- skifteattest som adkomst for Emilie Munkshøj
14	-1936	- skøde d 08.07 til Christen Jørgensen
15	-1987	- Merete og Bjarne Olsen.

Klintsgård Hove

mat. nr 8.

blev ved udskiftningen liggende på sin plads i byen som den første, på venstre side, når man kommer fra Hagsholm.

1662 bebos gården af
~~Michel Pedersen~~

her står, at han har nogenledes magt over gården. Her er dengang af hartorn 1 1/2 Md, 0 step, 3 fjk, 0 alb.

1686 er hartornet ændret til 7-5-2-2

1688 betales skat af 1 jige og 2 ildsbede
Michel Pedersen var født 1666 og døde 1700
Hans kone, navn et kendes ikke døde 1717,
blev 89 år gammel

Søn, Peder Michelsen, har fået fæstebrev på gården 1699. Han er da ugift, men bliver gift 1702 med Dorothee Pasmusdatter.

Peder Michelsen bliver gift anden gang med Birgille Søndrichsdatter i 1713. Han var jige der på gården.

Søn, Michel Pedersen er fester af gården 1745. Han var født 1715, bliver gift 1750 med Ane Cathrine Desdatter. Michel Pedersen dør allerede 1751, kun 36 år gammel.

Hans enke bliver gift med den næste fester
Peder Pedersen

han er født 1727 og hans kone er født 1730.
Ane Cathrine Olsdatter dør 1770 og Peder
Pedersen får en ny kone på 24 år.

Næste fester, Niels Pörensøn bliver
gift 1771 med Bodil Pedersdatter. Hun
var født 1752 som datter af Peder Olesen på
den senere Lundegård.

Niels Pörensøn svarer skat 1773, men får
først fæstebrev 3-12-1776

Niels Pörensøn dør 1817 og havde været
gift 3 gange.

Hans anden kone var Ane Olsdatter og
og den tredje hed Lisbeth Jacobsdatter.

En datter, Karen, fra hans tredje ægteskab
blev gift med Jens Pörensøn.

Han var født i Skubberup 1793 og dør 1861
Han får fæstebrev 31-8-1818 og fornyg-
ning af gården 11-3-1859

Jens Pörensøn og Karen havde en del
børn bl.a. Lisbeth Jensdatter født 1738
Lisbeth bliver gift med næste mand på
gården Pören Larsen som får arve-
fæste 17-11-1871

1861 var gården delt i matr. nr 8 a og 8 b.
Pören Larsen får 8 a og hans søster, gift
med Peder Jensen får 8 b.

Pören Larsen mageskifter med

Niels Christensen som får
skøde 25-6-1886

Hans Rasmussen

sköde 12-9-1889

Niels Peter Jensen
sköde 15-12-1894

Jens Peter Klinte
sköde 20-6-1897

Lars Peter Munkshøj
sköde 23-8-1919

Koniki Pauline Munkshøj
sköde 23-1-1930

Christian Jørgensen
sköde 8-7-1936

Hersk og Bjørn Olsen
1987

M a t r i k e l   n r . 8   K l i n k s g å r d .

gl. nr 1

Denne gård lå som den første i rækken når man kommer fra Dragsholm. Ved udskiftningen blev den liggende på samme sted.

Beboerne:

Den første helt sikre er Michel Pedersen, men han er ikke nævnt ved præstens indberetning 1657.

1662 Michel Pedersen - hartkorn 11½ - 0 - 3 - 0
nogenledes ved magt

1686 Michel Pedersen - gl hartk. 11-3-3-0 -ny hartk. 7-5-2-2

1688 ekstraskat
Michel Pedersen og hustru - 1 pige - 2 ildsteder.

1690 det samme, men nu er der 2 piger.

Michel Pedersen var * 1626 og døde år 1700.
Der står 1699 at han ligger Poppelsislagen ved seng.
Hans kone, som vi ikke kender navnet på, døde 1719,
89 år gl.

Børn:	Peder	* 1671
	Anders	* 1672
	Christen	* 1674
	Laurits	* 1678

1699 Sønnen Peder Michelsen som da er ugift, men bliver gift
1702 med Dorothe Rasmusdatter.

Han bliver gift anden gang

1713 med Birgitte Hendrichsdatter, som var pige på gården.

Børn:	Michel	* 1715
	Kirsten	* 1717
	Søren	* 1725

her er blandt fadderne Anders og Christen Michelsen
i Bjerresø, brødre til Peder Michelsen.

1745 Sønnen Michel Pedersen er fæster på gården.

1750 gift med Ane Catrine Olsdatter. * 1730

Søn:	Michel	* 1751
------	--------	--------

1751 Michel Pedersen dør, kun 36 år gammel.
hans enke bliver gift med næste fæster

1751 Peder Pedersen * 1727. *i Høve*

Børn:	Michel	* 1753
	Oluf	* 1758
	Ingeborg	* 1761

Ane Cathrine Olsdatter dør 1770 og Peder Pedersen får sig en ny kone på 24 år.

1771 sædeland i alle marker - areal 29 td og 4 skp land.

1771 Niels Sørensen * 1744
gift 1771 med Bodil Pedersdatter.

1773 Niels Sørensen svarer skat; men får først fæstebrev
1776 den 5-12, her står at han har boet på gården i nogle år.

Bodil Pedersdatter var * 1752, datter af Peder Olsen på den senere Lundgård. Hun døde 1785.

1785 Niels Sørensen gift med Ane Olsdatter * 1754 død 1797.
Hun var søster til Jens Olsens kone på matr 5.Kildegård

1792 Niels Sørensen gift 3 gang med Lisbeth Jacobsdatter
* 1766. Datter af Jacob Pedersen. (Han boede hos dem som enkemand i 1801)

Børn fra 1. ægteskab:	a Søren	* 1773
	b Peder	* 1775
	c Karen	* 1777
	d Kirsten	* 1780
	e Ane	* 1782
	f Peder	* 1785

Børn fra 2. ægteskab:	h Ole	* 1786
	i Ole	* 1787
	j Karen	* 1794
	k AnnaMarie	* 1797

Børn fra 3. ægteskab	l Maren	* 1799
	m Jacob	* 1802
	n Anna	* 1804
	o Peder	* 1805
	p Ane Marie	* 1809

Oplysninger om nogle af disse børn, fra skiftet efter Niels Sørensen 14-7 1817.

a Søren Nielsen er 44 år.
c Karen Nielsdatter død før 1817. Se gift med næste fæster.
d Kirsten Nielsdatter blev gift med Jens Christensen matr nr 5, men er død og har efterladt sig 5 børn.
e Anne Nielsdatter gift med husmand Christen Mortensen.
f Peder Nielsen er 31 år.
i Ole Nielsen gårdmand i Ordrup.
m Jacob Nielsen er 15 år.

De andre 8 børn er ikke omtalt i skiftet, så de må være døde.

- 1801 folketælling
Niels Sørensen	57 år	bonde og gårdbeboer
Lisbeth Jacobsdatter	35 "	hans kone
Søren	28 "	børn
Anna	18 "	"
Peder	16 "	"
Ole	13 "	"
Karen	7 "	"
Anna Marie	4 "	"
Maren	2 "	"
Anna Cathrine Nielsdatter	10 år	tjenestepige
Jacob Pedersen	76 "	konens fader
- inderste, opholdes af svigersønnen
- 1818 fæstebrev 31.08 til Jens Sørensen * 1793 i Stubberup, søn af Søren Michelsen og Karen Jensdatter
- 1816 Jens Sørensen gift med Karen Nielsdatter * 1794 datter af Niels Sørensen
- 1820 indbogård 49 ½ tdr land
- 1822 hartkorn 8-2-0-2 9/16
- 1834 folketælling
Jens Sørensen	41 år	gårdfæster
Karen Nielsdatter	40 "	hans kone
Inger	13 "	børn
Niels	11 "	"
Søren	8 "	"
Karen	6 "	"
Peder	4 "	"
Maren Nielsdatter	35 "	tjenestefolk
Jacob Nielsen	32 "	"
Ane Jensdatter	17 "	"
- 1842 udskrift af ny matr. hartkorn gl. 7-7-2-0 ny 6-2-2-½
- 1844 er vurderingen til brandforsikring
stuehus i syd	510 rdl.
nordre længe	180 "
vestre "	180 "
østre "	200 "
ialt	1070 rdl.
- 1850 sønnerne Niels og Søren er indkaldt til krigstjeneste. hjemme er Peder 20 år, Jens 15 år, Lisbeth 12 år. Karen er gift med Peder Pedersen, de bor hjemme som inderster og har en søn Peder på 2 år.
- 1858 forpagtning 20.11 til Jens Sørensen på 50 år.
- 1860 folketælling
Søren Larsen	32 år	født i Vallekilde	gårdmand
Lisbeth Jensdatter	22 "	"	Hørve hans kone
Jens Sørensen er	67 "	enkemand og aftægtsmand	
- der er desuden en karl og en pige.

1861 gården deles i matr. nr. 8 A og 8 B
Søren Larsen får nr. 8 A og hans svoger Peder Jensen får
8 B Dybelund.

1871 arvefæsteskøde til Søren Larsen 27 - 9

1880 folketælling

Søren Larsen	50 år	Vallekilde	gårdmand
Lisbeth Jensen	41 "	Hørve	hans kone
Karen Larsen	19 "	"	børn
Maren Kirstine	17 "	"	"
Lars Peter Larsen	10 "	"	"(senere Vejlegård)
Jens Peter Larsen	8 "	"	"
Anne Marie	5 "	"	"
Elisa Sofie	3 "	"	"(senere Brunbjerg)

1886 - 12 - 6 Søren Larsen mageskifter med Niels Christensen
på Vejleby matr. nr.6

1889 - 12 - 8 skøde fra Niels Christensens dødsbo til Hans
Rasmussen

1890 folketælling

Hans Rasmussen	51 år	Føllenslev	gårdmand
Marie "	42 "	Asnæs	hans kone
Marie Eline "	16 "	Fårevejle	børn
Mathilde "	7 "	"	"
Amalie Rasmine	4 "	"	"
Karl Axel Rasmussen	1 "	"	"
Niels Kristian Jensen	17 "	Grevinge	karl

1894 Niels Peder Jensen skøde 15 - 12

1897 Jens Peter Klink skøde 20 - 6

1901 folketælling

Jens Peter Klink	* 01.11.1854	Hørve	gårdmand
	gift 1883 med		
Ellen Kristine Larsen	* 16.03.1854	Kundby	hans kone
Emilie Pouline Klink	* 01.06.1891	Københ.	plejedatter

1919 skøde til Hans Munkshøj 23 - 8
gift med Emilie Klink.

1930 skifteattest som adkomst for Emilie Pauline Munkshøj

1936 betinget skøde til Christen Jørgensen 2 - 4 - 1936
1936 endeligt " " " " 8 - 7 - 1936

1987 Merete og Bjarne Olsen

Til matr. nr. 8a Klinksgård tilf. flg. tjenestefolk:

Lars Peter Nielsen	3.12.1871	Vallekilde	karl
Jakob Theodor Andersen	10.11.1885	Hørve	do
Kirsten Pedersen	5.5.1884	Vallekilde	pige

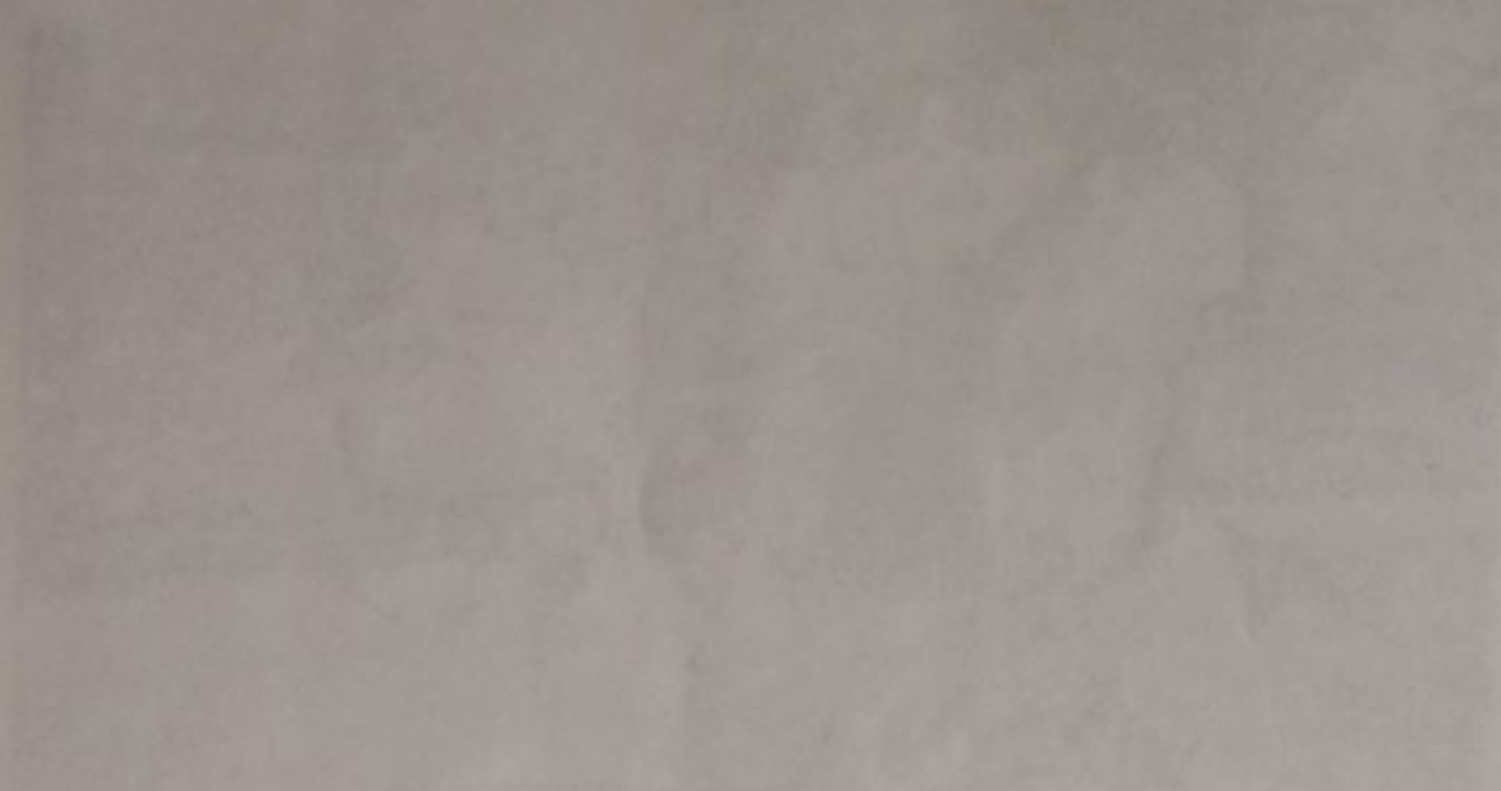

Det Klubbings ledelse & Dr.

Hollesk²

München, bay

Fødselsnavn	Jens Poulsen Klinck
Fødselsdag, år og sted	ca 1793
Dødsdag og kirke	
Skolegang og uddannelse	
Beskæftigelse, stilling	smed på Adlersborg - bor i Starreklinke
Døds- og begravelsesdag, år og sted	3-5-1841 - 48 år gl.

FORÆLDRE

ANMÆRKNING

Navn	Se side	Navn	Se side
født	død	født	død

ÆGTESKAB

Dag og år	Sted	Navn	født	død	Se side
1) 1-3-1824	Hragskrohn købst	Marie Erichsdatter	ca 1801	10-4-1830	(der står 10-4 i kerkebogen)
2) 22-10-1830	Valløkke	Ane Cathrine Jørgensdatter	ca 1803	28-11-1844	

BØRN

Navn	født	Se side	Navn	født	Se side
fra 1. ægteskab	med Marie Erichsdatter				
A Paul Klinck	ca 1824				
B Pline Klinck	21-7-1826				
C Jens Peder Jensen	10-4-1829				
D Ane Marie "	10-4-1829		- død 1830	1/2 år gl.	
fra 2. ægteskab	med Ane Cathrine Jørgensdatter				
E Marie Klinck	23-9-1831		- død for døben i kirken	3 dage gl.	
F Jørgen Klinck	18-11-1833				
G dødfødt barn	1834				
H Mads Klinck	7-3-1836		?	24-4-1836	

enten Ane Cathrine Jørgensdatter blev gift igen 21-8-1842 med ungkarl Jens Olsen af Perslev - 35 år.

i 1845 bor de 2 yngste børn Jørgen og Mads hos Jens Olsen, han bor i Starreklinke og er arbejdsmænd.

Skarreklinke 1834

Jens Poulsen Klinck 44 år smed
Ane Skarreklinke Jørgensdatter 31 år hans kone
Poul Jensen Klinck 10 " }
Pine Jensdatter " 8 " } børn
Peder Jensen " 5 " }
Jørgen " " 1 " }

(at Jens Poulsen Klinck død og konen gift med Jens Olsen ? er den en døde f 1836

1845 Skarreklinke - hos Jens Olsen 38 år ^{arbejder} lutekmand
børn Jørgen Klinck 12 år Vallkilde
døds " 9 " "

1850 Jens Peder Klinck 22 år Vallkilde er borte
hos Jens Pedersen Lundgård Høve

1860 Høve hus nr 41
Jørgen Klinck 27 år Vallkilde skredder
Jens Peder " 31 " " dagliger
Klinck dødsdatter 39 " Høve hans kone
Jens Peder Jensen 6 " " barn
Karen Marie " 4 " " "
Peder Marie Høvedatter 54 " Aunes almisseleer
(søren til Skarreklinke)

1870 Jens Peder Klinck nr 41
Jørgen nr 26

1880 samme nr 41 og 26

1890 " " "

1901 " " "

Fulde navn *E. Jens Peder Jensen Skinst*
 Fødselsdag, år og sted *10-4-1829 Skarretelinde - Valløkke sogn*
 Dødsdag og kirke
 Skolegang og uddannelse
 Beskæftigelse, stilling *indsidder - dagløn - husmand - vægler på Kragsholm*
 Døds- og begravelsesdag, år og sted *19-12-1905 Sløve*

bode Skermosen Sløve matr. nr 41 (var 1850 bealt på Kundgård)

FORÆLDRE				ANMÆRKNING
Navn	<i>Jens Poulus Skinst</i>	Se side	Navn	<i>Marie Erichsdatter</i>
født	<i>1793</i>	død	<i>1841</i>	
			født	<i>1801</i>
			død	<i>1830</i>

ÆGTESKAB					
Dag og år	Sted	Navn	født	død	Se side
<i>7-1-1854</i>	<i>Sløve</i>	<i>Martha Madsdatter</i>	<i>19-2-1821</i>	<i>-8-1896</i>	

BØRN						
	Navn	født	Se side	Navn	født	Se side
<i>I</i>	<i>Jens Peder Jensen</i>	<i>1-11-1854</i>	<i>Sløve</i>			
<i>II</i>	<i>Martha Marie "</i>	<i>13-10-1856</i>	<i>"</i>	<i>død</i>	<i>26-5-1940</i>	<i>København</i>
<i>III</i>	<i>Mads Peter Jensen</i>	<i>13-12-1858</i>	<i>"</i>	<i>død</i>	<i>11-11-1859</i>	<i>Sløve</i>
<i>III</i>	<i>Mads Peter Jensen</i>	<i>27-1-1861</i>	<i>"</i>			
<i>IV</i>	<i>Kristian Jensen</i>	<i>21-3-1865</i>	<i>"</i>			

Matr. nr. 8 b - Dybelund.

Udstykket fra matr. 8 til en søn derfra i 1860

1860 folketælling

Peder Jensen	30 år	Hørve	gårdmand
Karen Jacobsdatter	27 "	Svinninge	hans kone
Jens Jensen	21 "	Hørve	karl

1861 d.15.03 transport fra Jens Sørensens arvinger til Peder Jensen * 1830.

1866 d.21.03 Christen Eriksen.
jordlod - bygningerne tilhører køberen

1870 folketælling

Christen Eriksen	39 år	Vallekilde	gårdmand
Ane Marie Larsen	32 "	"	hans kone
Cathrine Caroline Eriksen	5 "	Hørve	barn
Ole Herløv Jensen	16 "	Svinninge	karl
Juliane Henriette Jensen	14 "	"	pige

1880 folketælling

de samme, men nu har de 5 børn

Caroline Cathrine	15 år		
Christian Carl	12 "		
Lars Peder	7 "		
Anna Marie	6 "		
Erik Peder	2 "		
Hans Jørgensen	21 "	karl	

1901 folketælling

Christen Eriksen	07.05.1830	Vallekilde	landbruger
Ane Marie Larsen	17.11.1837	"	"
gift 1862- 5 børn + 3 døde			
Kathrine Karoline E.	15.07.1864		børn
Lars Peder Eriksen	03.04.1872		"
Ane Marie "	12.01.1874		"
Erik Peder "	21.06.1877		"

1916 d.17.11 enken Ane Marie Larsen

1929 d.21.05 sønnen Lars Peder Eriksen

1930 Peder Pedersen

Thomas P. Jensen (gik konkurs)

1943 d.01.11 Peder Pedersen

1951 Poul Christensen

1958 d.01.11 Jacob Christensen

Svend Erik Christensen
jorden drives fra matr. nr 9

Oversigt over beboerne
på matr. nr 8 B - Dybelund
fæstere eller ejere

nr år navn

- 1 1860 Peder Jensen
en søn fra matr. nr 8
skøde 1866
- 2 1866 Christen Erichsen
skøde 1906
- 3 1916 enken Ane Marie
- 4 1929 sønnen
Lars Peder Eriksen
- 5 1930 Peder Pedersen
- 6 Thomas P. Jensen
- 7 1943 Peder Pedersen
- 8 BØRGE CHRISTOFFERSEN
- 9 1951 Poul Christensen
- 9/10 1958 Jacob Christensen
- 10 Svend Erik Christensen
jorden forpagtet ud

Kjelds far. = Peder Pedersen
for den Christoffersen
" " Erikken

efter Peder Pedersen

Poul Christensen

Jacob Christensen (2 sønner
og dens gamle mor)

Sejer's Bogtryk

Harve Møllevvej 2 - Harve

Telefon 53 43 08 88

Telefax 53 45 60 84

M a t r i k e l n r 9 M a g l e b j e r g g a r d

gl. nr 14.

Gården lå som nr 14 i rækken rundt i byen og blev ved udskiftningen liggende på samme plads.

Gårdens beboere: Årene der er anført er det år som vi ved, at manden bor på gården, men han kan godt have fået fæstebrev årene før eller senere.

1657 Ole Nielsen

1662 Niels Olsen hartk. 12-03-00
der står at han er nogenledes ved magt

1680 Jep (Jeppe) Nielsen hartk. 12-00-00
1686 gl. hartk. 12-0-0 ny " 8-00-02
1709 " 8-00-02

Jep Nielsen blev gift ca.1680 med Valborg, datter af Erik Pedersen, som havde gården lige ved siden af.

Jep Nielsen dør 1711. Det vides ikke om der var børn.
(Har betalt skat 1688 - 90 og 99 af hustru - pige & 2 ildsteder).

1710 Lars Madsen (kaldet den unge)
(gamle Lars Madsen bor på matr nr 13 gl.nr 2)
hans kone dør 1721.

1721 Anders Larsen hartk. 8-02-2
Børn: Bodil * 1725 død 1729
Laurs * 1726 " 1729

1727 Anders Carstensen
er i 1771 70 år gammel, hans kone er også 70 år,
begge er i første ægteskab.
Han er desuden kirkeværge.
I hoverireglementet står, at der til gården er 29 td 4
skp sædeland i alle marker.
Anders Carstensen dør 1771, han var født 1702 som søn af
Carsten Hendrichsen på gården lige ved siden af.

1773 Anders Andersen fæstebrev 25-6-1773
1785 store restanser
afsat på grund af slet husholdning 1785
fik et års arbejde i jern i Københavns fæstning.

1785 Niels Jensen * ca 1756 fæstebrev 7-5-1785

folketælling 1787 viser:

Niels Jensen	31 år	1. ægteskab-	bonde og gårdmand
Maren Pedersdatter	31 "	" "	hans kone
Kirsten Nielsdatter	2 "		deres datter
Niels Nielsen	37 "	ug	tjenestefolk
Mads Pedersen	19 "	"	"
Kirsten Sørensdatter	31 "	"	"

Niels Jensen blev afsat på grund af slet husholdning.
Vi finder ham i folketællingen 1801 i Hørve, han er nu
jordløs husmand og daglejer - gift 2. gang
har 3 børn.

1800 Anders Rasmussen fæstebrev 26-4 1800
han var * 1759 som søn af husm. Rasmus Andersen Veddinge
var gift 1 gang med Else Larsdatter som døde 1792
1793 finder vi ham her på gården og han er da gift med
Anna Jensdatter * ca. 1760
Det har ikke været muligt at finde deres vielse, derfor
ved vi heller ikke hvor hun er kommet fra.
Anders Rasmussen dør 1807 - Anna Jensdatter bliver gift
igen samme år med Rasmus Hansen.
Vi har fæstebrevene fra 1800 og 1807 og desuden
vurderingen af gården 1830, hvor Anders Rasmussens
datter og svigersøn får gården.

folketælling 1801 viser:

Anders Rasmussen	42 år	2. ægteskab	bonde og gårdbeboer
Anna Jensdatter	43 "	1 "	hans kone
Else Andersdatter	6 "		datter
Rasmus Andersen	1 "		søn
Mogens Larsen	31 "		tjenestefolk
Niels Nielsen	22 "		"
Cathrine Pedersdatter	24		"

Deres andre børn:

Anders * 1802
Sophie * 1805
Maren * 1807

Anders Rasmussen dør 27-3-1807 og enken bliver gift
samme år 19-7 med næste fæster

1808 Rasmus Hansen fæstebrev 18-1-1808
han var * 1777 i Bjerresø
Anna Jensdatter dør 8-2-1825
og han bliver gift 2 gang 9-9 1825 med
Mette Marie Sørensdatter fra Vejlegården.
De flytter fra hinanden på et tidspunkt, for da hun
dør 1831 står hun i kirkebogen som Peder Sørensens
søster i Vejleby og datteren som plejedatter der.

Jeg Frederich Adeler, Friherre til Adellersborg, kongelig Majestæts Kammerherre, kiendes at have stædt og fæstet ligesom jeg og hermed stæder og fæster til Anders Rasmussen, Barnefødt i Veddinge den Gaard i Hørve Bye, som Niels Jensen sidst beboede, men som formedelst slet Huusholdning lovlig er frasat. Gaardens Hartkorn er 8 Tdr. 2 Skpr. 2 9/16 Album, som bestaar i den Gaarden ved Udskiftningen tildelte Jordlod, hvilken bemeldte Anders Rasmussen må nyde, bruge og i fæste beholde sin Livstid på efterskrevne Wilkaar.

1. At han præsterer til rette forfaldstider betaler her på Gaarden ti mig eller Fuldmægtig, alle af hans i Fæsteværende Gaard og dens Hartkorn ordinære og extraordinære Skatter og Paabud, være sig af hvad navn nævnet kan, som enten nu er eller herefter i Fremtiden maatte blive paabudne, samt de personelle Skatter af hans Familie og Folk.
2. At han forretter en Fuldgårds Hoveri til Adellersborg og Rødegaard, lige med de andre Godsets Fuldhoverigørende Bønder, efter den af den indgaaede og af Amtmanden approberede Hoveriforening af 28. Maj 1792, og leverer til hvert Aars Martinix udi Aarlig Landgilde her på Gaarden 8 Tdr. 2½ Skp. Byg, 7½ Skp. Havre og 2 rd. 4 m 3 sk. i Penge. Kornvarerne som skal være gode forsvarlige Kiøbmandsvarer skal han igjen naar forlanges befordre til en af de 3 nærmeste Kiøbstæder, Holbæk, Kallundborg eller Nyekøbing.
3. At han udreder 1 rd 1 m pr. Tønde Hartkorn i aarlig godtgørelse for Udskiftningsomkostningerne efter den af samtlige Hørve Byemænd indgåede og for Amtmanden vedgåede Accordt, hvilken Godtgørelse foruden afgivten for Huslodderne beløber aarligen til 3 rd. 3 m 12 sk. og da samtlige Hørve Byemænd på denne maade er godtgjort Afgivten for den Jord, der ved Udskiftningen er fritlagt til Huusmænd, saa er disse Huslodder Anders Rasmussens Gaard og Hartkorn aldeles uvedkommende.
4. Da bemeldte Anders Rasmussen efter vedhæftede Syns- og Taxations Forretning, foretaget i Overensstemmelse med Forordningen af 8. juni 1787 den 16. April 1800 2de fra Retten udmeldte mænd, som samme Forretning den næstfølgende 18. April Endelig inden Retten have afhjemlede, har imodtaget Gaardens Bygninger, Besætning Inventarium, Sæde og Fødekor med videre i god forsvarlig Stand, saa forpligtes han og til, ikke alene stedse at vedligeholde og forbedre samme, men og at aflevere samme i lign. god Stand, som han efter bemeldte forretning har modtaget det.

Iøvrigt haver Anders Rasmussen sig at rette efter Hans Kongelige Majestæts Love og Forordninger altsaa giøde og dyrke sin Jord som det sig bør og ikke bortlaane, bie eller halvsaae samme eller paa nogen Maade fravende Gaarden noget af dens Tilliggende, vaage for at Hegnet om hans Udskiftede Gaards lod altid er i tilbørlig Stand, sætte Stengiærder og plante Pile med mere som befaleet er, og er mig som hans Herskab og mine beskikkede hørig og lydig.

Alt under dette Fæstes fortabelse.

Adelersborg d. 26. April 1800

Ligelydende Originale Fæste Brev med vedhæftede Syns Forretning haver jeg modtaget, og lover i Alle maader at holde og efterkomme.

Til Vitterlighed

Anders A.R.S. Rasmussen

P.L. Berck

N.H. Neumann

1750-1826.

Rasmus Hansen.

Frederich Adler:

At Friherreskabet Adlersborg, Ridder Kammerherre og Amtmand over Holbæks Amt, kiendes at have stædt og stædet ligesom jeg og herved stæder og fæster til RASMUS HANSEN, den Gaard i Hørve bye, som Anders Rasmussen sidst har havt i fæste, og hvis Enke han ægter, Gaardens Hartkorn er 8 Tdr. 2 Sk. og $2\frac{9}{16}$ Alb., som bestaar i den Gaarden ved Udskiftningen til delte Jordlod. Hvilken bemeldte Rasmus Hansen maae nyde bruge og i fæste beholde sin Livstid paa efterskrevne Vilkaar.

- 1 At han præstere til dettes Forfaldstider betaler her paa Gaarden til mig eller Fuldmægtig, alle af hans i Fæste havende Gaard og dens Hartkorn gaaende ordinarie og extraordinarie Skatter og Paabud, være sig af hvad navn nævnes kan som enten nu ere eller herefter maatte vorde Paabuden og ligeledes udreder alle offentlige byrder, som enten nu ere eller i Fremtiden maatte blive Gaarden eller dens Hartkorn paalagt. Saa udreder han ogsaa alle Personelle Skatter Byrder og Paalæg af sig selv Familie og Folk.
- 2 At han forretter en fuld Gaards Hoverie til Adlersborg og Ladegaard lige med de andre Godsets fuld Hoverigiørende Bønder efter den af dem indgaaede og af Amtmanden approberede Hoveriforening af 28de Maj 1792 samt senere Declaration af 20de November 1799, af hvilke ved dette Fæstebrev ere hæftede ordlydende af Stedets Dommer paa anordnet Maade conferrerede og paategnede Gienpart. Og levere til hvert Aars Martini udi Aarlig Landgilde her paa Gaarden 8 Tdr. $2\frac{1}{2}$ Skpr. Byg, $7\frac{1}{2}$ Skpr. Havre, og i Penge 2 rd. 4 mk. 3 sk. , Kornvarene som skulle være gode forsvarlige Kiøbmandsvarar, skal han igen naar forlanges, befordre til een af de 3 nærmeste Kiøbstæder Kallund=

borg, Holbæk eller Nyekiøbing, eller og om jeg forlanger af=
 levere det samme ved et i Lammefjorden udfor Asnæs, Faare=
 veile eller Hørve, liggende Skibsrum.

- 3 At han udreder 1 rd. 1 mk. pr. Tønde Hartkorn i Aarlig Godt=
 giørelse for Udskiftningomkostningerne efter de af samtlige
 Hørve Byemænd indgaaede og fra Amtmanden vedgaaede Udskift=
 ningsconditioner, hvilken giotgiørelse, foruden Afgivten af
 Huuslodderne betaler aarligen til 3 rd. 3 km. 12 sk. og da
 samtlige Hørve Byemænd paa denne Maade ere gotgiorte AFGIVTEN
 FOR DEN Jord der ved Udskiftningen er henlagt til Huusmænd, saa
 ere disse Huuslodder Rasmus Hansens Gaard og Hartkorn aldeles
 uvedkommende.

- 4 Da bemeldte Rasmus Hansen efter vedhæftede Syns- og Taksations
 forretning foretaget i Overensstemmelse med Forordningen af
 8de Juni 1787 af 2de fra Retten udmeldte uvillige Mænd, som
 samme Forretning derpaa redelig inden Retten have afhiennes
 har imodtaget Gaardens Bygninger, Besætning og Inventarium, Sæ=
 de- og Fødekor i god forsvarlig Stand, saa forpligtiges han og
 til ikke alene stedse at vedligeholde og forbedre samme men og
 at aflevere samme i ligesaa god Stand, som han efter bemeldte
 Forretning har imodtaget det.

Og iøvrigt haver Fæsteren sig at rette Hans Kongelige Maie=
 stæts Love og Forordninger, altsaa Giøde og Dyrke sin Jord som
 det sig bør, og ikke bortlaane, leie eller halvsaae samme eller
 paa nogen Maade fravende Gaarden noget af den Tilliggende vaage
 for at Hegnet om hans Udskiftede Gaardlod altid er i anordnings=
 mæssig og Tilbørlig Stand, lægge flid paa Havedyrkning, og sæt=
 te Steengiærder og plante Piile med mere som befalet er mig som
 hans Herskab og mine Beskikkede hørig og Lydig. Alt under dette
 Fæstes Fortabelse. Adlersborg den 17 Decbr. 1807.

ligelydende originale Fæstebrev paa sit behørige stemplede
Papir, tilligemed derhos hæftede Synsforretning og Hoverie=
forening har jeg imodtaget og forpligtiger jeg mig til at
holde og opfylde fornævnte Fæstebrev i alle Ord og Deele.

Adlersborg den 18 Jann. 1808.

Rasmus R.H.S.Hansen.

Til Vitterlig Kiæremaal   Espesen.

Afskrift af fæstebrev ved Jens Jensens overtagelse af Rasmus Hansens gård i Hørve 1830.

Bertha Baronesse af Adeler født Comtesse af Moltke
Enke efter Geheimeconferentzraad og Overpræsident
Baron af Adeler til Adellersborg og Bentzonslund.
(Dønnerup)

Gjør vitterligt

At have stedt og fæst ligesom jeg og herved steder og fæster til Jens Jensen hidtil Fæster af en Udflytter Gaard fra Hørve Bye, den Gaard i samme Bye som Rasmus Hansen hidtil havde i Fæste, men til ham har afstaaet. Gaardens Hartkorn er 8 Tdr. 2 Skp. 2 9/16 Alb. som bestaaer i den Gaarden ved Udskiftningen tildeelte Jordlod, hvilken bemeldte Jens Jensen maae nyde, bruge og i Fæste beholde sin Livstid paa følgende Vilkaar.

1. At han præstere til rette Forfaldstider, betaler her paa Adellersborg til mig eller Fuldmægtig alle af hans i Fæste havende Gaard og dens Hartkorn gaaende ordinaire og ekstraordinaire Skatter og Paabudde, være sig af hvad Navn nævnes kan uden mindste Byrde for Eieren, som enten nu ere eller i Fremtiden maatte blive Gårde og dens Hartkorn paalagt, saa og alle personlige Skatter, Byrder og Paalæg af sig selv, Familie og Folk. -
Endvidere betaler Fæsteren den af Gaardens Assurence Summa svarende Brandkontingent og udreder den hele Landskat uden at erholde den i Forordningen af 15de April 1818 bestemte Godtgjørelse da Afgivten i henhold hertil er fastsat.
2. At han forretter en fuld Gaards Hoveri til Adellersborg og Rødegård lige med andre Godsets fuldt hoverigiørende Bønder, efter den af dem indgaaede og af Amtmanden approberede Hoveriforening af 28. mai 1792 og senere Declaration af 20. November 1799, af hvilke ved dette Fæstebrev er hæftet ordlydende af Stedets Dommer på Anordnet Maade konfererede og paategnede Gienparter, og leverer til hvert Aar i Martini udi aarlig Landgilde på Adellersborg 8 Tdr. 4 Skp. Byg og 1 Tdr. Havre, skriver Otte Tønder Fire Skiepper Byg og Een Tønde Havre samt Penge 2 Rbd. 4 Mk, 3 Sk. er to Rigsbankdaler, Fire Mark og Tre Skielling Sølv. Kornvarerne som skulde være gode og forsvarlige Kiøbmandsvarer, skal han igien, naar forlanges, befordre til een af de trende nærmeste Kiøbsteder, Kallundborg, Holbæk eller Nykiøbing, eller om jeg det forlanger

aflevere samme ved et i Lammefjorden udfør Asnæs, Faarevejle eller Hørve beliggende Skib. For de i denne Post benævnte Præstationer finder ingen Godtgjørelse Sted i nævnelige Maader, ligesom det og er Fæsterens Pligt selv at betale Bompengge, hvad enten han kører i Hov eller på anden Maade.

3. At han udreder 1 Rbd. 1 Mk. Sølv pr. Tønde Hartkorn i aarlig Godtgjørelse for Udskiftnings Omkostningerne efter de af samtlige Hørve Byemænd indgaaede og for Amtmanden vedtagne Udskiftningskonditioner hvilken Godtgjørelse efter Fradrag af Afgivten for Huslodder beløber aarlig til Tre Rigsbankdaler, Tre Mark og Tolv Skilling Sølv og da samtlige i Hørve Byemænd paa denne Maad faar erholdt Godtgjørelse for den Jord, der ved Udskiftningen er henlagt til Husmænd, saa er disse Huslodder den herved overdragn Gaard aldeles uvedkommende og Fæsteren faar ingen Fordring på Nedsættelse i Gaardens Hartkorn for samme.

Skulle jeg finde forgodt at lade Byens Huuslodder ansætte for særskilt Hartkorn og Huusloddens Hartkorn saaledes blive Gaardens Hartkorn fradraget, da bliver Fæsteren pligtig at tilsvare fulde 1 Rbd. 16 Mk. Sølv pr. Tønde Hartkorn efter denne Pagt i Fæstebrevet og uden Godtgjørelse. Fornævnte Afgivt erlægges til hvert Aar Martini.

4. Da bemeldte Jens Jensen efter vedhæftede Syns og Taxationsforretning af 28. September 1830 afholdt i Overensstemmelse med Forordningen af 8. Juni 1787 har modtaget Gaardens Bygninger, Besætning og Inventarium samt Sæde og Fødekor i god og forsvarlig Stand; saa forpligtes han og til ikke alene stedse ved at vedligeholde og forbedre samme, samt at udspække og kalke bygningerne engang hvert Aar baade udvendig og indvendig, men og at aflevere alt foranførte i lige saa god Stand som han efter bemeldte forretning har modtaget samme.

5. Den med Rasmus Hansen oprettede Afstaaelses og Aftægtskontrakt er Fæsteren pligtig at holde sig efterrettelig. Iøvrigt haver Fæsteren at rette sig efter Hans Kongelige Majestæts Love og Anordninger, altsaa gøde og dyrke sin Jord som det sig bør, ikke bortlaane, leje eller halvsaa samme eller på nogen måde fravende Gaarden noget af dens Tilliggende, vaage for at Hegnet om hans udskiftede Gaards Lod altid er i anordningsmæssig og forsvarlig Stand, lægge Flid paa Haugedyrkning (have), sætte Stengjærder, plante Pile med mere som befaleet er, samt er mig som

hans Herskab og mine Befuldmægtige hørig og lydig.
Skulle jeg forelægge Fæsteren en Plan hvorefter jeg finder denne
Gaards Jorder bør drænes, da er han pligtig at rette sig efter
samme.

Alt under dette Fæstes Fortabelse.

Udi Indfæstning er betalt 300 er Tre Hundrede Rigsbank Daler Sed-
ler, og paaligger det Fæsteren at udrede alle af Fæstebrevets Ud-
færdelse og Gaardens Overdragelse flydende Omkostninger.

Det attesteres at Gaarden har uforandret Hartkorn.

Adelersborg den 1ste December 1830

B. Adeler
født Moltke

Ligelydende originale Fæstebrev paa sit behørige stemplede Papir
tilligemed den deri paaberaabte og forfægtede Hoveriforening samt
Syns- og Conditionsforretning har jeg modtaget, og forpligter jeg
mig til at opfylde dette Fæstebrev i alle dets Ord og Vilkaar.

Vindekilde, den 9. Januar 1831

Jens J.J.S. Jensen
m.f.P.

Til Vitterlighed

Berg C. Christensen
Husmænd i Starreklinte

Afmelding af Fæstebrev. 1867.

Står som en tilføjelse på kopi af fæstebrevet fra Jens Jensens overtagelse af gården 1.12.1830.

Da Lisbeth Pedersdatter Enke efter Gmd. Jens Jensen i Hørve har afstaaet sin Fæsteret efter nærværende Fæstebrev til matr. nr. 9 Hørve, kan dette Fæstebrev inden Retten kasseres.

Baroniet Adellersborg Godskontor
den 24. Juni 1867.

Cramer.

Da jeg undertegnede Lisbeth Pedersdatter, Enke efter Gmd. Jens Jensen Fæster af Matr. nr. 9 i Hørve hvoraf endnu kun haves i Fæste Matr. nr. 9^a, har afleveret den mig med nærværende Fæstebrev givne Fæsteret til bemeldte Sted i Hørve by til min Søn Niels Jensen, saa frasiger jeg mig herved al Ret til Brugen af bemeldte Sted og kan dette Fæstebrev inden Retten kasseres.

Lisbeth Pedersdatter
m.f.P.

Til Vitterlighed

Niels Jensen,
Peter Petersen

Afskrift af syns- og vurderingsforretning. 27. sept. 1830.

Jørgen Henrich Berner

Kongelig Majestæts virkelig Krigsassessor, Byefoged og Byeskriver
i Nykøbing Købstad samt Birkedommer og Skriver i Draxholm Birk

Gjør vitterligt at

Aar 1830 den 17de September blev Draxholm Birketing sat og holden på Nykøbings Raadstue af Rettens ordinære Dommer og Skriver i overværelse af Retsvidnerne Lars Rasmussen, Hans Christian Christiansen, Niels Vestesen og Jens Nielsen Sandberg.

Efter Begjæring af 7de dennes fra forvalter Löchau i Vindkilde, som fremlagde til Følge udmeldte Retten Sognefoged Hans Christensen i Høve og Gaardmand Niels Larsen i Asnæs til at foretage lovlige Syns, taxations og Overleverelses Forretninger over 9 Gaarde 1 Boelssted og 7 Huse under Adellersborg Gods nærmere ommeldte i Begjæringen og saaledes som i samme forlangt samt derefter for inden Retten at afhjemle bemeldte Forretninger.

J.H. Berner.

Aar 1830 den 1ste Oktober blev Draxholm Birketing sat og holden på Nykøbing Raadstue af Rettens ordinære Dommer og Skriver i Overværelse af Retsvidnerne Hans Christian Christiansen, Anders Sørensen, Peter Fricher og Hans Peter Hansen. Mødte de under 14de forrige Maaned udmeldte 2te Mænd Sognefoged Hans Christensen i Høve og Gaardmand Niels Larsen i Asnæs som fremlagde den til dem ergangne Udmeldelse af nysmeldte dag og deres under 28de forrige Maaned foretagne Syns, Taxations og Overleverelses Forretning over en Gaard beliggende i Hørve Bye under Adellersborg Gods som overleveres i Fæste til Jens Jensen.

Den fremlagte Forretning er saaledes lydende:

Aar 1830 Tirsdagen den 28de September mødte Undertegnede Sognefoged Hans Christensen af Hørve og Gaardmand Niels Larsen af Asnæs i en Gaard beliggende i Hørve Bye under Adellersborg Gods for ifølge Udmeldelse fra Draxholms Birketingsret af 17de dennes at syne og taxere samt til ny Fæster Jens Jensen at overlevere bemeldte Gaards Bygninger, Besætning og Inventarium samt Sæde og Fødekorn. - Jens Jensen var nærværende og erklærede at han intet imod den passerede Udmeldelse havde at erindre. Godsforvalteren var mødt. - Vi foretog derpaa som følger:

a Bygningerne.

1. Stuelængden 13 Fag 39 Al lang 8 Al bred bygget af Egeunder og Fyrreovertømmer, klinede Vægge og Straatag, indrettet 2 Fag til Faarehus, 2 Fag til Portrum med Port, 3 Fag til Øverste Stue 3 Fag til daglig Stue, 1 Fag til Skorsten og Bageovn med Kølle 2 Fag til Bryggers og 2 Fag til Mælkestue, heri forefindes 8 Fag Vinduer, 6 hele og 6 halve Døre, Loft over 7½ Fag. Alt i god Stand og uden Mangler.
2. Den vestre Længde 12 Fag, 34 Al. lang 7¾ Al. bred, bygget af Ege Under og Fyrre Overtømmer, klinede Vægge og Straatag indrettet til Vognport 1 Fag, Karlekammer 1 Fag, Lade 5 Fag, 2 Fag til Loe, 3 Fag til Lade. Alt i god Stand.
3. Den nordre Længde 10 Fag, 31¾ Al. lang, 7¾ Al. bred, bygget af Ege Under og Fyrre Overtømmer, klinede Vægge og Straatag, indrettet Lade 4 Fag, Loe 2 Fag, Lade 3 Fag og Foderloe 1 Fag. I god Stand uden Mangel.
4. Den Østre Længde 15 Fag, 40 Al. lang 8½ Al. bred bygget som de foregaaende, klinede Vægge og Straatag, indrettet til Fæhuus 3 Fag, Port 2 Fag, Tørvehuus 2 Fag, Hestestald 2 Fag, Foderloe 2 Fag, Hestestald 2 Fag og Mælkekammer 2 Fag. I god Stand uden Mangler.

På de 3 Udlængder forefindes 7 Heldøre og 14 Halvdøre samt i den østre Længde en Port med Laage og paa Stuelængden findes Bislag med Loft.

b. Besætning og Inventarium.

1 brun Hoppe	9 Aar	30 Rbd.	Sølv
1 brun do.	9 "	30 "	"
1 sort Hoppe	14 "	13 "	"
1 brun Hest	14 "	15 "	"
1 brun do.	16 "	10 "	"
1 sort Hoppe	7 "	16 "	"
1 gul Hoppe	20 "	3 "	2 M "
2 Føl		5 "	"
1 musset Hest	3 "	20 "	"
1 rødblisset Hoppe	13 "	12 "	"
1 Jernbeslagen Wogn med Behør		30 "	"
1 Jernbeslagen do. med do.		24 "	"
1 Jernploug med Behør		6 "	"
1 Jernharve		5 "	"
1 do.		3 "	"
1 Par Køreseler med Behør		7 "	"
1 " do. " do.		3 "	"
2 Plougseler		1 "	"
	Summa	233 Rbd. 2 Mark	Sølv

c. Sæde og Fødekoru:

I Gaardens Jorder kan saaes 7 Tdr. Rug, 16 Tdr. Byg, 8 Tdr. Havre og 6 Tdr. Erter. Til Fødekoru vil medgaae maanedlig 1 Tdr. Rug og 1 Tdr. 4 Skp. Byg. Disse Sædvarer forefandtes på Stedet.

Foranførte Besætning og Inventarium samt Sæde og Fødekoru skønner vi at være tilstrækkelig til Gaardens og Hoveriets Drivt.

Denne forretning har vi foretaget efter vor Samvittighed og bedste Skønnende, saaledes at vi driste os til samme inden Retten redelig at afhjemle næste Tingdag.

Datum ut supra.

H. Christensen

Niels Larsen

Imod denne Forretning har jeg intet at erindre.

J. I.I.S. Jensen

Forretningen vedtaget af Laichau

Fremlagt under Draxholms Birketing den 1ste Oktober 1830.

J.H. Berner

Efter at den fremlagde Forretning var oplæst for Mændene og af dem retihaberet bekræftede de behøringen præparerede enhver for sit vedkommende med Lovens Bud at have foretaget samme efter deres Samvittighed bedste Skønnende og Overbevisning, hvornæst de blive dimitterede og det passerede sluttet for beskreven at meddeles vedkommende.

J.H. Berner

Dette til Bekræftelse under min Haand og Embedssegel.

1831 Ifølge den 17ⁿ i F af 24. Juni 1840 attesteres at den forand bortfæstede Gaard er ny Matrikul N° 9 i Hørve By som staar for Gammelskat 54 Rbd. 23 og Hartkorn 6 Td. 6 Skp, 0 Fjd. $\frac{1}{2}$ Album.

Löschau

1859 Efter passeret Udstykning abroberet i Indenrigsministeriet 1. okt. 1859 og Overenskomst med Fæsterens Enke om Afstaaels af en Parcel til Ole Carlsen staar Gaardens (Hartkorn) nuhavende Tilliggende skyldsatsaaledes
Matr. N° 9^a, Hartkorn 4 Tdr. 3 Skp. 2 Fj. 2 $\frac{1}{2}$ Alb.
Gammelskat 35 Rbd. 5 M.
" " 9^c, Hartkorn 1 Tdr. 9 $\frac{3}{4}$ Alb.
Gammelskat 9 Rbd. - 1 - 9
ialt Hartkorn 5 Tdr. 4 Skp. 3 Fjd. 2 Alb.
Gammelskat 45 Rd. - 9

1865 Enken har endvidere afstaaet Matr. nr. 9^c og har saaledes nu kun i fæste matr. nr. 9^a som staar for Hartkorn 4 Tdr. 3 Skp. 2 Fj. 2 $\frac{1}{4}$ Alb. med Gammelskat 35 Rd. 80 Sk. Afgiften herfor er:
Hoveriafgift 16 Rd. 2 M, 14 Sk. 2 Td. Rug og 5 Skp. og 2 Td. 5 Skp. Byg.
Landgilde 8 Rd. 1 M, 5 Td. 5 Skp. Byg og 5 $\frac{1}{4}$ Skp. Havre in natura.

Baroniet Adellersborg Godscontor April 1865

Cramer

Jens Jensen var født 1789 på Hovgården i Svinninge
søn af Jens Mortensen og Maren Pedersdatter
gift 19.05.1820 med Anders Rasmussens datter Else Andersdatter
* februar 1795

Jens Jensen fik først fæste på den nuværende Lundgård 1820.

Rasmus Hansen er imidlertid blevet alene, og Jens Jensen og Else flytter derfor hjem og får fæste på gården 1830.

Rasmus Hansen bliver nu aftægtsmand og lever som sådan til 1861, hvor han dør.

Else Andersdatter dør 20.05.1837 og Jens Jensen bliver gift med Lisbeth Pedersdatter * i Vejleby 18.06.1813

Jens Jensens børn:

Margrethe * 1820 død 1820

Ane Sophie * 1822

blev gift m. hmd Jens Christiansen. matr nr 24

Maren * 1823 død 1824

Anders * 1824

tjente 1860 i Vallekilde præstegård, var ugift

Jens * 1827

fik jord og byggede hus på matr. nr 9 g, Hovvejen 6

Maren * 1830 død 1830

Peder * 1833

fik jord og byggede hus på metr. nr 9 d, Vallekildevej

48

fra 2. ægteskab

Else * 1839

blev gift med Hans Rasmussen, tøkkemand, fik jord og byggede hus på matr. nr 9 e, ændret til 9 a d

Vallekildevej 38

Maren * 1841

blev gift med Carl Frederik Weinrich, hmd. i Holte

Niels * 1843 gårdmand i Kaltred

Hans * 1844 rejste til Amerika

Karen Kirstine * 1847

blev gift med Mads Christensen Hørve vistnok også rejst til Amerika.

Jens Jensen døde 02.06.1855, hans enke, Lisbeth Pedersdatter fortsatte med fæstet indtil 1867, hvor hun overlod gården til sin søn Niels. Denne overlader samme år gården til Søren Chr Jørgensen Niels Jensen rejser til Holte, Grevinge sogn og senere til Kaltred. Lisbeth Pedersdatter døde 1877 hos sønnen Niels.

Beboerne efter folketællinger

	År	fødested		
1850 Jens Jensen	61	Svinninge sogn	gårdmand	- husfader
Lisbeth Pedersdatter	38	her i sognet	hans kone	
Anders Jensen	27	"	}	indkaldt til krigs-
Jens Jensen	24	"		
Peder Jensen	17	"	}	deres børn
Else Jensdatter	11	"		
Maren Jensdatter	9	"		
Niels Jensen	7	"		
Hans Jensen	5	"		
Karen Kirstine Jensdatter	3	"		
Maren Christensdatter	22	Vallekilde sogn	tjenestepige	
Rasmus Hansen	73	" "	enkemand	- aftæg mand

1860 Lisbeth Pedersdatter	47	enke	gårdmandsenke
Else Jensdatter	21	ug	
Maren Jensdatter	19	"	
Niels Jensen	18	"	
Karen Kirstine Jensdatter	13	"	
Hans Rasmussen	17	Vallekilde	tjenestekarl
Rasmus Hansen	83	enkemand	aftægtsmand

	år	født i		
1870 Søren Christian Jørgensen	39	St. Grandløse	jordbruger	
Maren Sophie Andersen	35	" " Sdr. Jernløse	hans kone	
Anna Christine Jørgensen	5	" " St. Grandløse	barn	
Jens Peter Christensen	23	" " Fårevejle	karl	
Karen Kirstine Jensen	22	" " Hørve	pige	
Lisbeth Pedersdatter	55	" " "	aftægtskone	
Jens Peter Olsen	4	" " "	hendes barnebarn	

1 gård:	Hans Peder Severinsen	54	Jorløse gårdm.
Matr. nr. 9:	Ane Lisbeth Larsen	52	Bregninge hans kone
1880	Peder Hansen	27	do søn- stenhugger
	Maren Hansen	25	do datter
	Lars Peder "	21	do søn
	Hans Christian "	15	do "
	Søren Peder "	7	Asminderup "

1890 Hans Peter Severinsen	64	" " Svebølle	gårdmand
Ane Lisbeth Severinsen	62	" " Bregninge	kone
Peter Hansen	37	" " "	stenhugger
Søren Peter Hansen	17	" " Asmindrup	karl
Birthe Marie Hansen	33	" " Bregninge	pige

Vurdering til brandforsikring 1844.		
Stuehus i syd	370	rigsdaler
vestre længe	170	"
nordre "	130	"
østre "	240	"
hus i gården	20	"
Ialt	930	rd

Gården brændte ca. 1903, men blev bygget op igen. 16-10-1902
 Ilden var vistnok påsat af et par landstrygere.

Søren Chr. Jørgensen får skøde på gården 22.07.1871. Den havde da
 hartkorn - 3 tdr. 5 skp. 2 $\frac{1}{4}$ alb. Købesum: 4150 rd.

Matr. nr. 9^a Hørve.

- 1869 hartkorn 4 tdr. 3 skp. 2 fk, 2 $\frac{1}{4}$ alb., gl. skat 35 rdl. 80 sk.
 1923 " 2 tdr. 7 skp, 0 fk. 2 $\frac{1}{2}$ alb.
- 1869 forpagtningskontrakt på 50 år fra Adellersborg gods til
 Søren Christian Jørgensen.
- 1871 arvefæsteskode
- 1871 skøde fra Søren Christian Jørgensen til Rasmus Olsen
- 1873 mageskifte Rasmus Olsen til Hans Peder Severinsen
- 1903 skifteforretning for Hans Peder Severinsen
- 1903 arveudlægsskode fra arvingerne til medarvingen Peter Hansen
- 1919 skøde Peter Hansen til Oluf Pedersen
- 1923 " til Oluf Madsen - 1929 skøde til Chr. Thaarup
- 1930 " " Niels Peter Pedersen - 1931 skøde til Lars P. Christensen

MAJ 1994

50 år

Gårdejer Bøje Nielsen, Dragsmøllevej 7, Hørve, fylder søndag den 22. maj 50 år.

Bøje Nielsen er født og opvokset på gården i Hørve, som hans far drev fra slutningen af 30'erne til 1967, da Bøje Nielsen overtog den. Gården, der er på 80 tønder land, drives i dag udelukkende med svineproduktion.

Som 16-årig kom Bøje Nielsen til Stålhøj i Asnæs som tjenestekarl, og senere på Vanløsegård ved Store Merløse. Efter soldatertiden ved livgarden tog han ophold på Ry Højskole, og efter endnu en periode som karl gik han på Høng Landbrugsskole.

På Ry Højskole havde han truffet Hanne, som han blev gift med i 1967, og kort efter flyttede de hjem til

gården i Hørve, hvor de har været siden.

Parret har to børn, Lone og Steffen.

Fødselsdagen fejres med familiefest i Svinninge Forsamlingshus.

Beboerne i 1960 på udstykningerne fra matr. nr. 9

- 9^a Bertha og Aksel Nielsen
- 9^b Ingrid og Anton Nielsen - Anna Marie Hansen
- 9^c Else og Thorvald Rasmussen - Kirstine Rasmussen
- 9^d Ellen og Kr. Hemmingsen
- 9^e Agnes og Kaj Larsen - Inger Larsen
- 9^f Kitte og Kristian Brøns Petersen
- 9^g Ingeborg og Mads Georg Nielsen
- 9^h Herman Villiam Larsen
- 9ⁱ Klara og Svend Nielsen
- 9^k Karen og Johannes Jensen
- 9^o Karen Helt
- 9^p Jenny og Arnold Andreassen
- 9^r Anna og Frederik Jørgensen
- 9^t Karen og Helge Jørgensen
- 9^u Kirsten Nielsen
- 9^v Elisabeth og Verner Skov Jensen
- 9^x Martha og Herman Svensson
- 9^y Ingeborg og Martin Hansen
- 9^z Ingeborg og Ejner Jørgensen
- 9^{aa} Margrethe og Charles Lundholt
- 9^{ad} Gerda og Henning Jensen
- 9^{af} Marie og Karl Andersen

Matrikel nr. 10 nuværende Kirkevej 2

gl. nr. 12

Gården blev ved udskiftningen liggende på sin plads i byen; men er senere revet ned for at give plads for en mindre ejendom. Jorden er udstykket til Damgården og en hel del af Hørve stationsby.

Beboerne

1662 navn ikke helt sikker, muligvis Hans Ibsen.

1664 Carsten Hendrichsen.

1686 Carsten Hendrichsen gl. hartk. 6-2-0-½ ny hartk. 3-2-0-1

Carsten Hendrichsen var * 1634, døde 1702, 68 år gl. gift 1664 med Anna Løjtnants, som døde 1699, 91 år gl. Manden må være blevet gift igen samme år; for han får en søn Hendrich, * 1700.

1690 ekstraskat

Carsten Hendrichsen og hustru, 1 pige, 1 dreng, 2 ildsteder.

1699 det samme.

1709 Søren Larsen

hartk. 3-2-0-1

+ en del af Lars Bondes ødegård 2-3-1-2

ialt " 5-5-2-0

1710 Peder Andersen

ingen tjenestefolk

Peder Andersen blev gift 1710 med Anne Lauritsdatter, salig Peder Skræders enke

1721 Peder Andersen

hartk. 5-5-2-0

+ af Michel Jensens ødegård

" 1-4-3-0

ialt " 7-2-1-0

1728 Peder Andersen

hartk. 8-2-1-2

1735 unge Niels Pedersen

hans hustru Kirsten Madsdatter var død 1733, 32 år gl.

1745 Ole Jensen

1753 Christen Laursen

hans hustru, Dorthe Pedersdatter døde 1758, 32½ år gl.

Dragsholm hoveriprotokol oplyser, at det er en sædegård under godset, og at der skal gøres hoveri af en hel gård. Kirketiende til præsten i Vallekilde var årlig: 10 tdr. rug, 18 tdr byg, 4 tdr havre og 2 skp. boghvede. Gårdens hartkorn er 8-2-1-½

1767 fæstebrev den 4-4 til Niels Nielsen

1771 Oeders efterretninger

Niels Nielsen 50 år, gift 2 g. hans kone 40 år gift 1 g.

1776 d. 21.05 fæstebrev til Svend Hellesen

Svend Hellesen var tidligere husmand, han havde det hus som blev flyttet ud til Dragsmøllevej 35. Han var i 1771 35 år og hans kone var 56 år. Da han fik gården har han fået sig en yngre kone. Hans broder fik derefter husmandsstedet.

Svend Hellesen var gift 2 g. med Ane Nielsdatter * 1750 de havde ingen børn.

Han døde 27.09.1792, man kan læse om skiftet i Adellersborg skifteprotokol. Arvingerne var enken Ane Nielsdatter, hans søskende, hmd. Christen Hellesen Hørve, Karen Hellesdatter gift med Kjeld Pedersen Havnsø og Sidsel Hellesdatter, hos bemeldte Kjeld Pedersen.

1794 d.05.04 fæstebrev til Jens Nielsen

Syn og skønsforretning

Stuelængen, 14 fag - 39 $\frac{1}{2}$ alen lang, 7 alen bred, bygget af eg og fyr, klinet med ler og tækket med strå. Alt i fuldkommen forsvarlig stand.

Vestre længe, 13 fag - 38 alen lang og 4 $\frac{1}{2}$ alen bred, og er indrettet til lo og lade. Bygget af samme materiale som den forrige, der alt befandtes i god forsvarlig stand.

Nordre længe, 12 fag - 35 alen lang og 7 $\frac{1}{4}$ alen bred og er indrettet til stald og fæhus, bygget af samme materiale som de forrige længer. Alt i komplet og forsvarlig stand.

Østre længe 11 fag, - 32 alen lang og 8 $\frac{1}{2}$ alen bred og er indrettet til lo og lade, bygget af samme materiale som de forrige længer. I god forsvarlig stand.

Jens Nielsen var gift 1. gang med Inger Sørensdatter.

Folketælling 1787

Jens Nielsen	49 år	gift 1 g.	gårdbeboer
Inger Sørensdatter	45 "	" "	hans kone
Anna Cathrine Jensdatter	9 "		datter
Jørgen Henriksen	35 "		tjenestefolk
Ole Madsen	22 "		"
Anders Nielsen	12 "		"
Ellen Larsdatter	20 "		"
Søren Michelsen	68 "	gift 2 g.	inderste
		konens fader, ernærer sig ved arbejde	
Karen Jensdatter	"	stedmoder gift 1 g.	

Jens Nielsen var * i Veddinge, Inger Sørensdatter døde og Jens Nielsen blev gift igen Cathrine Pedersdatter. Han døde 25.01.1820 og enken blev gift med næste fæster.

1820 d. 06.08 fæstebrev til Niels Madsen * 1795
gift 10.03.1820 med Kathrine Pedersdatter * 1788 † 1835
Niels Madsen var broder til Christen Hjulmand, som boede i
huset matr. nr 24 (nu Dragsmøllevej 27)

Christen Hjulmand døde 1832 og hans kone, Margrethe Eriks-
datter blev 1835 gift med Niels Madsen

Niels Madsen døde af Tyfus d. 23 marts 1841, 46 år gl.

Skifteprotokollen for Adellersborg Gods oplyser, at skiftet
blev udsat 1 måned, fordi lægen og politimesteren havde ud-
stedt forbud mod alle forsamlinger på grund af, at mange var
syge af Tyfus, og skifteforvalteren kunne ikke begynde skiftet
uden at befrygte smittens udbredelse.

Det er et meget langt og indviklet skifte. Niels Madsen havde
ingen fællesbørn med sine 2 koner, derfor er det hans søskende
og søskendebørn, der er arvinger.

Blandt disse var Ane Christensdatter som var datter af Niels
Madsens broder Christen Hjulmand og Niels Madsens enke Margre-
the Eriksdatter.

Ane Christensdatter, havde været gift med Jens Pedersen. De
boede ude i faderens hus, men Jens Pedersen døde 1841, kun 30
år gl. Samme år bliver Ane gift igen med Hans Pedersen og de
overtager gården her efter Niels Madsens enke, som derefter
blev aftægtskone.

Folketælling 1850

Hans Pedersen	29 år	Hørve	gårdmand
Ane Christensdatter	38 "	"	hans kone
Christen Jensen	16 "	"	børn fra hendes 1. ægtesk.
Peder "	13 "	"	" "
Ane Kirstine Jensdatter	10 "	"	" "
Jens Hansen	8 "	"	deres fælles børn
Ane Marie Hansdatter	6 "	"	"
Ane Hansdatter	4 "	"	"
Jens Christensen	21 "	"	tjenestefolk
Marie Christensdatter	26 "	"	"
Margrethe Erichsdatter	62 "	Vallekilde	aftægtskone

Det må være sønnen Jens Hansen, der fik et stykke af jorden og
kom til at bo på matr. nr 10 e (senere solgt til ølhandler
Andersen). Han var gift 1883 med Inger Hansen, havde børnene:
Carl Christian * 1884 - Anders Peder * 1886 - Johannes Kris-
tian * 1890.

Ane Marie Hansen blev gift med hmd Jens Pedersen ny Hagested

Niels Peter Hansen blev hmd. i Overby.

Christen Jensen blev hjulmand i Stokkebjerg.

Peder Jensen blev husmand i Gjevninge.

(Ane Kirstine Jensdatter blev 1863 gift med Christen Rasmussen og kom til at bo på matr. nr 9 c, Vallekildevej 54, de fik bl. a. en søn, som også hed Christen Rasmussen, han blev murer)

Hans Pedersen var født 29 april 1821 i Vejleby, døde 2 marts 1905.

Hans sidste kone, Ane Christensdatter var død 29 marts 1875.

Fæstebrev var fra 1842 til Hans Pedersen på den gård i Hørve, som Niels Madsens enke sidst havde i fæste.

Hartkorn - 8 - 2 - 2 9/10, herfra går de byen ved udskiftningen fratagne huslodder på 0 - 2 - 2 - 2 9/16

Denne gård får endvidere matr. nr 40 imod herfor at have afgivet byggeplads til det på grunden opførte fattighus på matr. nr 40.

Synsforretning 1842. - Den stemmer ikke overens med den fra 1794, men gården kan jo være bygget om i mellemtiden.

Denne beskrivelse stammer fra en pakke fæstebreve nr 173

på L. A.

Stuelængen 12 fag - 33 alen lang og 8 ½ alen bred, bygget af ege undertømmer og fyrre overtømmer, med klinede vægge og stråtag.

Indrettet fra nordre ende - 3 fag til aftægtsbolig, 3 fag til øverstestue, 3 fag til dagligstue, 1 fag til skorstensrum og bagerovn, 2 fag til bryggers, forsynet med 9 ½ fag vinduer, dels i bly, 8 hele og 4 halve døre med bislag. Loft overalt. Et bislag på venstre side til forstue med 2 halve døre og et enkelt vindue.

Søndre længe - 15 fag - huggehus, karlekammer og lo

Vestre længe - 17 fag - fæhus, svinehus, vognskur.

Nordre længe - 13 fag - fårehus, hestestald, foderlo.

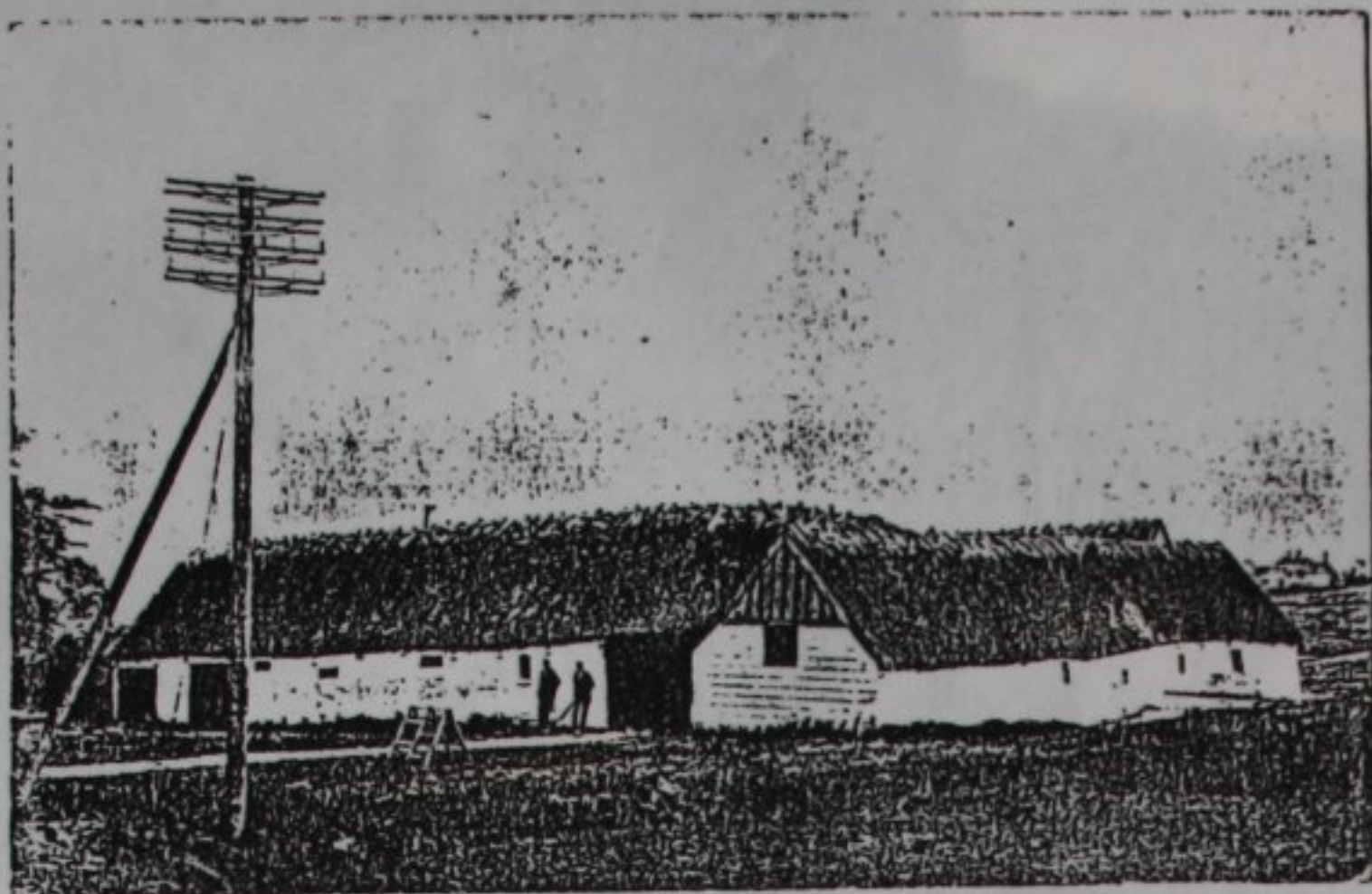
Der skal heller ikke mere være brugsret af matr. nr 41 Stenmosen, som var fælles tørvemose. Den er afleveret til Rasmus Pedersens enke.

Fra en skrivelse 1843 angående skolelodden.

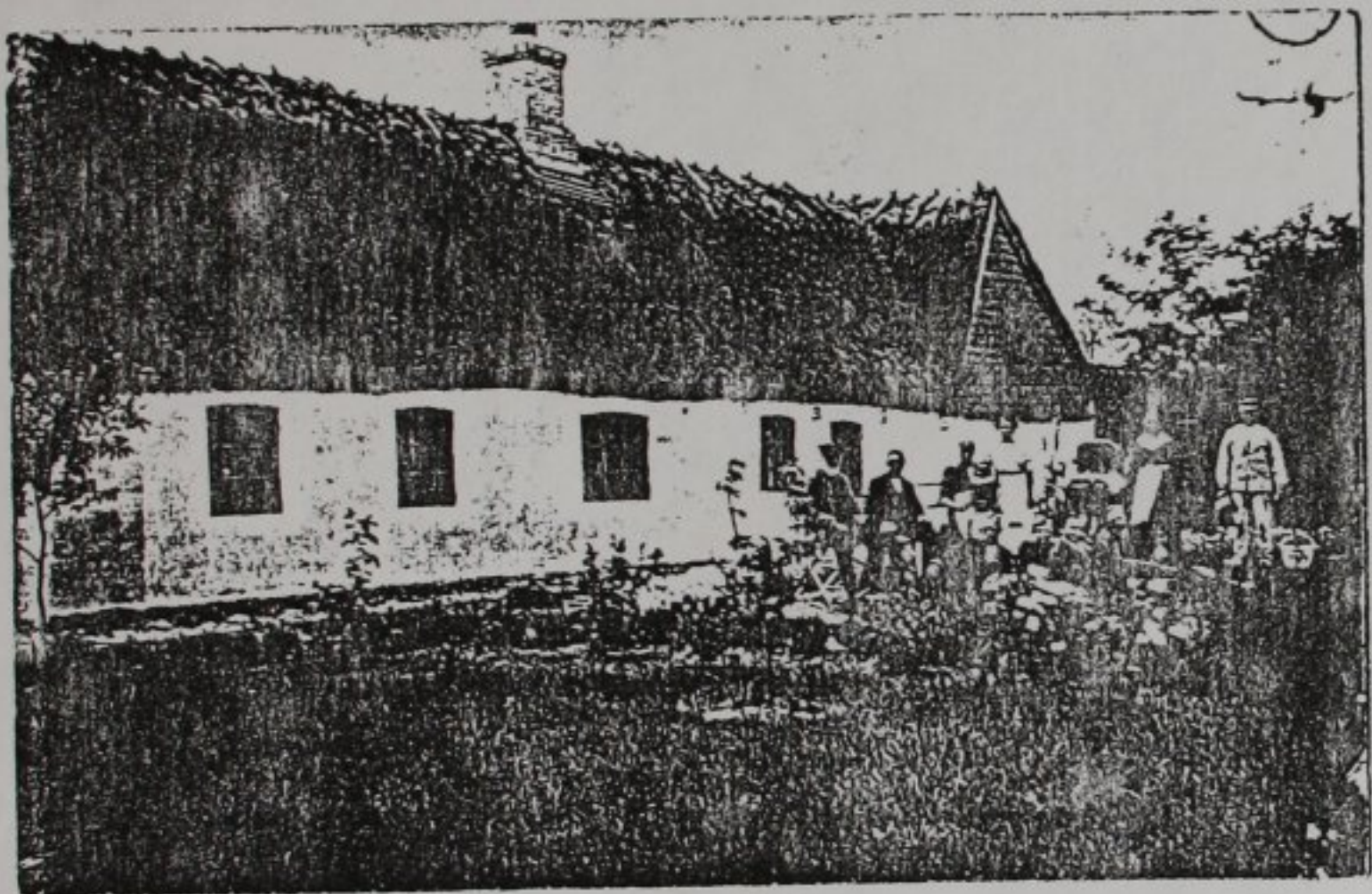
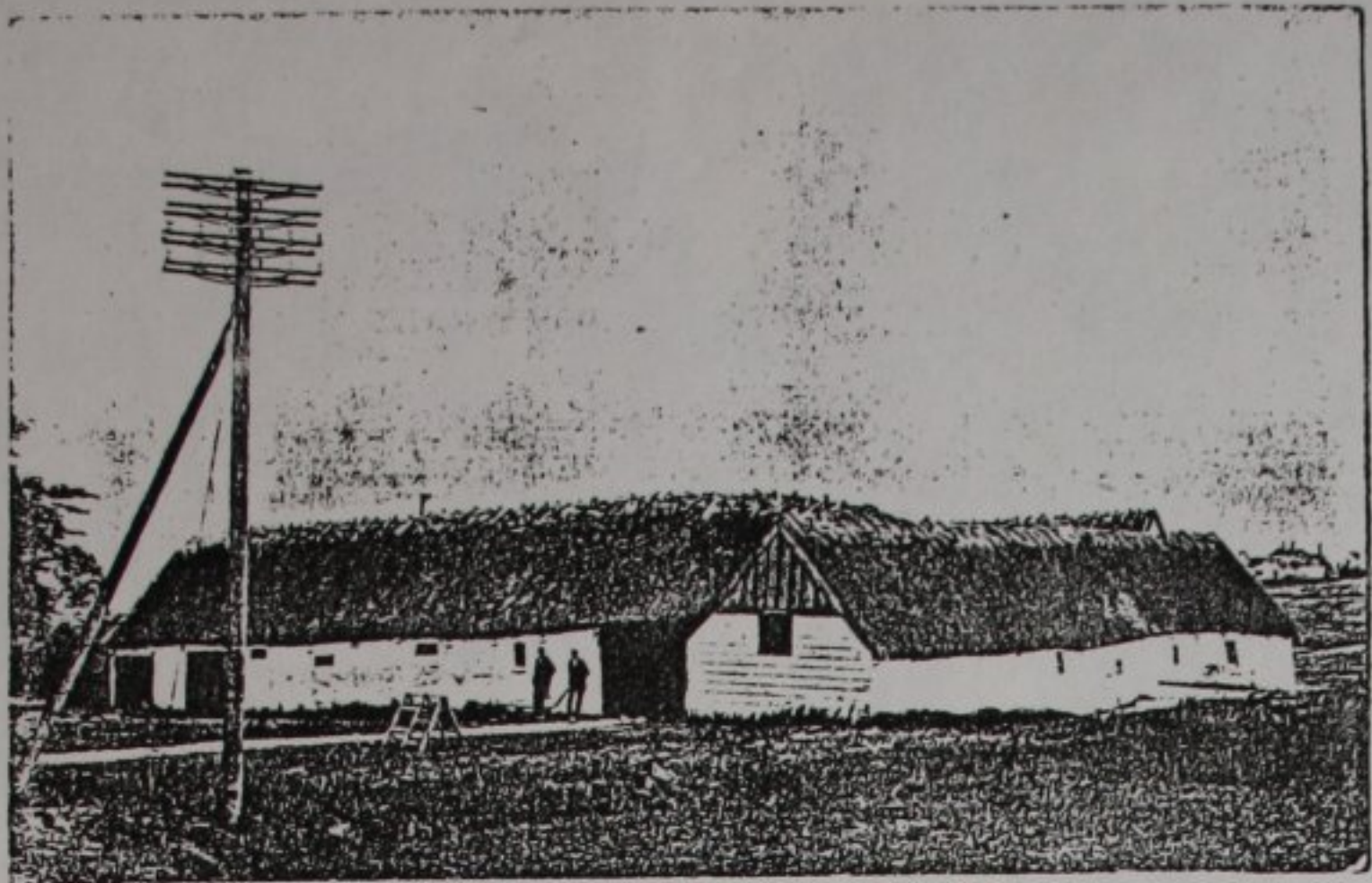
Baronen erklærer herved af velvillie for skolevæsenet, at ville udlægge og overdrage af den gårds jorder, som Hans Pedersen i Hørve nu har i fæste, 1 tdr. 3 skp. land, hvilken jord udlægges op til skolelodden, men efter min egen påvisning, uden at deraf bliver at udrede nogen afgift til jordebogskassen, men vel de byrder der påhviler al jord af det hartkorn der tilkommer samme.

Som tidligere nævnt fik Hans Pedersen fæstet efter sin svigermoder den 28 december 1842. I aftægt skal han give hende 2 tdr. rug, 2 tdr. byg, 1 tdr. malt, 1 ko og 2 får græsset og fodret, samt frit husly og 6 læs tørv.

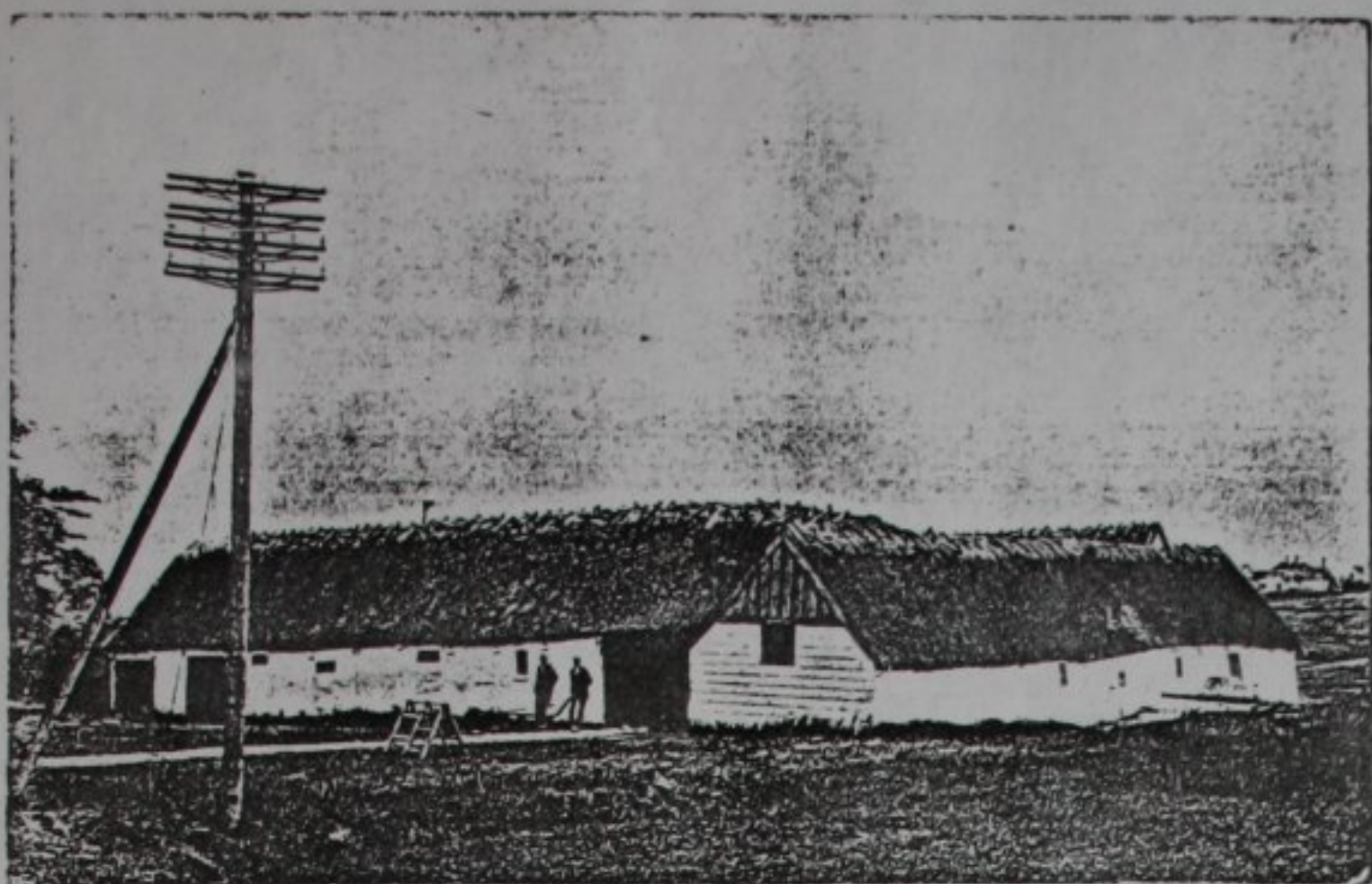
Ane Christensdatter og Hans Pedersen fik 7 fællesbørn, hvoraf de tre døde som børn. Hun medbragte 3 børn fra sit tidligere ægteskab med husmand Jens Pedersen.

Permanente da biblioteca de São Paulo

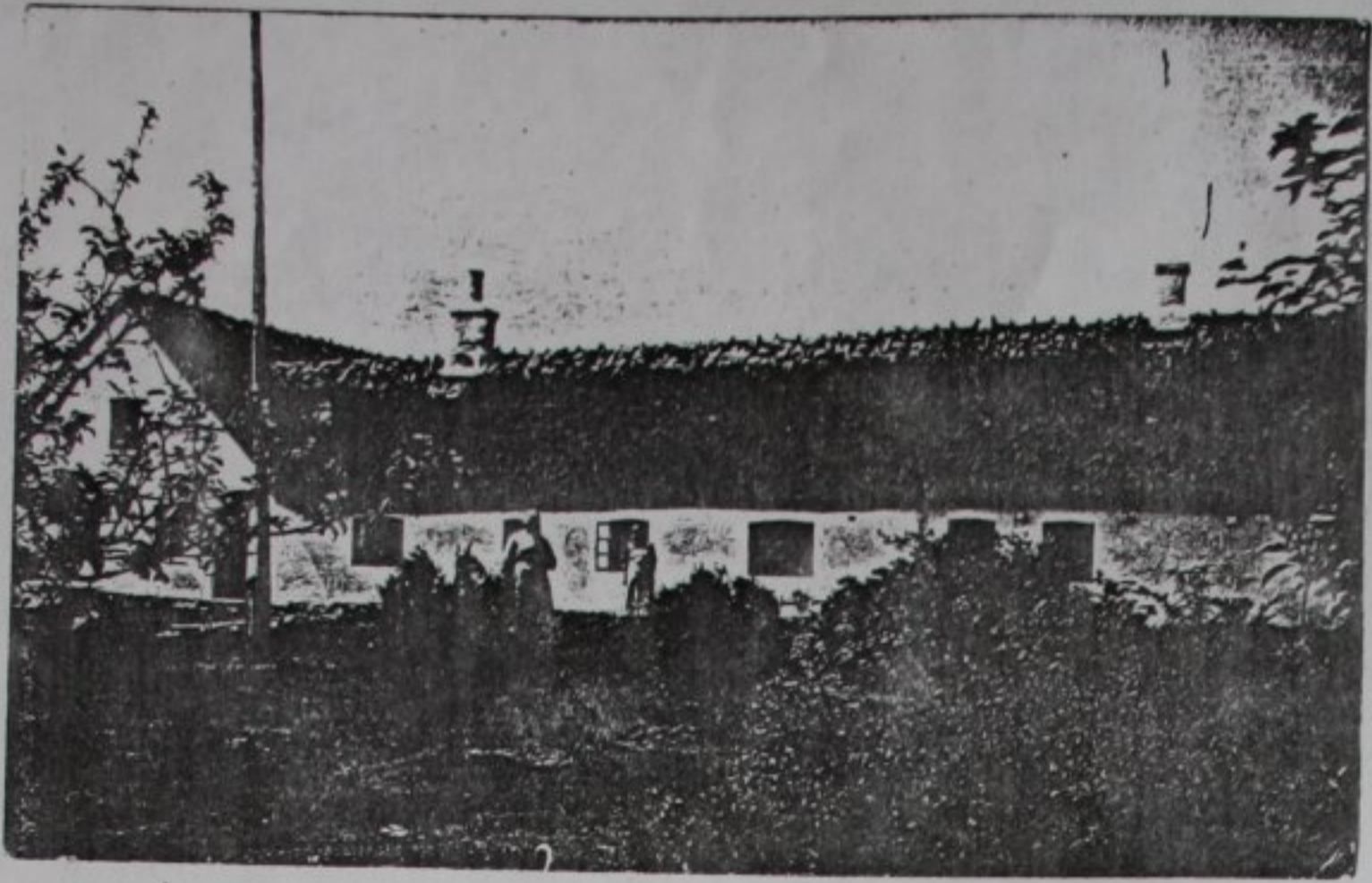

Personerne på billedet er fra venstre:

Den gamle gård ved fra Hestene

Personerne er Sofus og Carl Hansen

Skuehuset se fra haven

Perseus fra Hansens

sand & Bjergskøjte

1860 har de, foruden de tidligere nævnte børn, Niels Peder Hansen, 12 år, Karen Sophie Hansdatter, 9 år og Hans Hansen 6 år.

1876 d. 10.11 får Hans Pedersen arvefæsteskøde på gården, og han køber gården 1 måned senere.
Købesum på matr. nr 10 og nr 40 er 18,600 kr.
(Der var i 1820 50 ½ tdr land).

1880 er Jens hjemme og Hans er hjemme, Margrethe Eriksdatter lever stadig, hun er 91 år. Desuden er der 2 piger og en karl.

Hans Pedersen udstykkede en del jord fra gården. Bl. a. skænkede han en grund til Hørve sogns foredragsforening. Udstykningen blev godkendt af Indenrigsministeriet den 8 juli 1885, under matr. nr 10 f og Hørve forsamlingshus blev opført.
(Senere brugt af O. Vang til gymnastik m.m.)

Andre udstykninger er fx 10 c, som oprindeligt var et gadehus, nuværende adr: Kirkevej 9.

Matr. nr 10 d, her blev bygget det næste fattighus. Se Stationsvej 1.

Matr. nr 10 e, var den gård som Hans Pedersens søn, Jens Hansen fik.

Matr. nr 10 g blev udstykket til Jens Chr. Jensen 1888, herfra gik en hel del parceller, bl. a. til P. Sørensen, som senere solgte ejendommen til Hørve brugsforening.

Matr. nr 10 h, nu Kirkevej 6 - i 1889 fra Hans Hansen til Hans Nielsen, også matr. nr 40.

Matr. nr 10 i udstykket fra Jens Chr. Jensen 1896 til smedemester Jens Madsen.

matr. nr 10 k 1899 skøde fra Jens Chr. Jensen til konsortiet Frem.

Alt på nordsiden af Vallekildevej og til Tømrervænget har tidligere hørt til Damgården.

Den 11 februar 1886 sælger og skøder Hans Pedersen til sin yngste søn Hans Hansen, 32 år. Hartkornet var dengang 4 tdr. 4 skp. o fjk. 1 3/4 alb. Købesummen var 14,450 kr. værdi 32000 kr.

Hans Pedersen boede som aftægtsmand på gården i 19 år og han døde den 2 marts 1905. 83 år gammel.

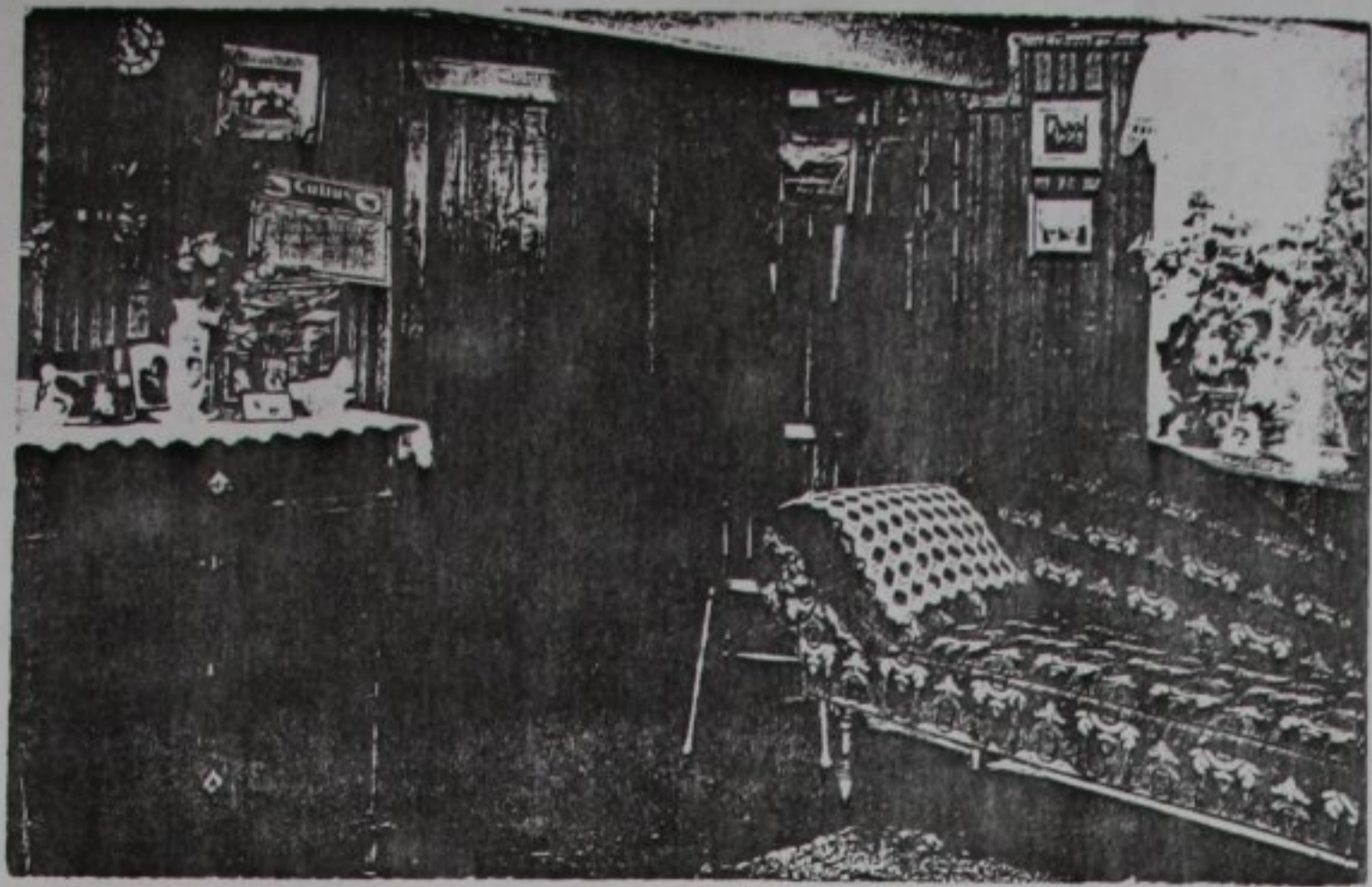
1917 d. 19.06 sælges hovedparcellen til ølhandler Peter Severin Andersen og han bygger en gård, som får navnet Damgården.

Hans Hansen var * 16 december 1854 og blev gift 4 september 1887 med Hanne Marie Larsen * 5 juli 1865 i Fårevejle.

Personerne på billedet er fra venstre:
Anders Hansen - (Hannes fader)
Hans Hansen
Hanne Hansen med det første barnet og Bise på skindet
1 ejendoms pige
H. Hansens datter, der sidder med barnet og
1 arbejdsmand

liggende på græsset fra venstre er
Johus Hansen (en søn)
1 feriedreng
Karl Hansen (en søn)
Pren Jensen og m. datteren der sidder

Hanne og Hans Hansens

København den 1. 10. 1910

i den gamle gård

Hanne Hansen var meget aktiv inden for kvindesagsforeningen. Hun var den første kvinde i det lokale sogneråd.

Den gamle gård blev revet ned ca. 1916 og Hanne og Hans Hansen byggede en ny og mindre ejendom. Hannes far Anders Larsen var blevet enkemand og flyttede ind hos sin datter, da det nye hus var færdigt.

Der var 3 børn i ægteskabet nemlig, Astrid, Karl og Sofus. Karl lærte til mejerist, men i 1925 besluttede han at blive landmand og overtog forældrenes ejendom. Hanne og Hans Hansen gik på aftægt; men blev naturligvis boende i hjemmet. 1928 blev Hans Hansen syg af lungebetændelse og døde 7. maj. Hanne døde 5 juli 1942.

Næste ejer var Karl Hansen, søn af Hans Hansen og Hanne. Karl var * 12 februar 1896 og blev gift 26 marts 1925 med Sigrid Pedersen * 16 marts 1903.

De overtog ejendommen 24 februar 1925. Hartkornet var nu kun 1 skp, 1 fjk. 1 3/4 alb. matr. nr hedder nu 10 b u

Karl Hansen døde 8 oktober 1978. Datteren Eva Madsen overtog huset 13 december 1974. jorden er nu solgt fra og arealel er nu ifølge tingbogen 2046 m².

Alle de senere oplysninger er fra Eva Madsen.

Nærværende Skøde er i Henhold til
Stempelovens § 135 stempelfrit.-

For Vedkommende:

Gunnar Sally

v/ *M. Nielsen*
Industri- og Handelskammeret
Holbæk Amt, Nr. 19
30. MÅR. 1926

L 1321 18 JUL 1924

S K Ø D E.

Underskrevne Lensbaron F. Z y t p h e n A d e r
l e r skænker herved som Gave til medunderskrevne "Hørve
tekniske Skole" den mig i Henhold til Skøde af 7^e Septem-
ber 1918 løst 25^e Oktober s. A. tilhørende Jordlod Matr.
Nr. 10^d af Hørve By og Sogn, Dragsholm Birk, beliggende i
Holbæk Amt, skyldsæt for Hartkorn 0 Tdr. 0 Skp. 0 Fdk. 1 $\frac{1}{2}$
Alb.-

Køberen overtager fra Dato de Ejendommen paa-
hvilende Skatter, Byrder og andre Forpligtelser.-

Da den overdragne Ejendom, der er ubehæftet er
vurderet til Ejendomsskyld sammen med anden Ejendom, an-
sættes dens Værdi paa Tro og Love til ikke at overstige
Kr. 1.500,00.-

den 28^e juni 1924.

F. Zytphen Adler

*Vil Vilhelmsen og
Ejendommen*

den 4^e januar 1924:

N. Olsen

Fornemand for

Hørve tekniske Skole

Gunnar Sally C. F. Lunde

Der paahviler ikke fornævnte Ejendom
Skatterestancer til Amtstuen.
Ejendommen er vurderet til Ejendomsskyld *til 5600 Bkr. i Forening med Skole.*
nr. 10^d sammensat med 5 alm. Værdiering. Ved 8 alm. Værdiering
ligeledes til 6100 Bkr. Holbæk Amtstue, den *15/7 1924* *(Madsen)*

Matrikel nr. 11 Lindegården.

gl. nr. 7

Denne gård lå før udskiftningen som nr. 7 i rækken, omtrent hvor kirkegården er nu.

Beboerne:

- 1657 Jørgen Nielsen
svarer landgilde: tre pund byg, et halvt boelssvin.
- 1662 Jørgen Nielsen nogenledes ved magt - hartkorn 13-0-0 0
- 1686 Jørgen Nielsen gl. hartk. 13-0-0-0 - ny hartk. 9-2-0-0
- 1688 ekstraskat
Jørgen Nielsen og hustru, 3 piger, 1 ildsted
- 1690 Jørgen Nielsen alene, 3 piger, 2 ildsteder.

Jørgen Nielsen var * 1621 døde 1701
hans kone, som vi ikke kender navnet på, * 1629 døde
1689.

Han må være blevet gift engang til; for vi har

- 1699 Jørgen Nielsen og Johanne Søfrensdatter, begge værkbrudne.

Børn: Niels Jørgensen * 1657 død 1735
får gården gl nr.5 (7) efter hans farbroder
Else Jørgensdatter
bliver gift med Jens Nielsen gl. 15 (15)
Birgitte Jørgensdatter * 1664
gift og bor i Bjerresø.
Lisbeth Jørgensdatter
gift 1691 med Hans Hansen
Oluf Jørgensen * 1666 død 1667
Oluf Jørgensen * 1667 død 1740
får gården efter sin fader.
Maren Jørgensdatter * 1669
gift 1703 med Niels Erichsen
Mads Jørgensen * 1671 død 1740
får gården gl. nr. 6 (4) Råskovgård
Peder Jørgensen * 1673 død 1674

Jørgen Nielsen har været en meget anset mand, han var fadder ved utallige barnedåb. Dette var noget af en gunstbevisning.

- 1699 Oluf Jørgensen ugift - betaler skat af 2 piger
han bliver gift 1703 med Marie Andersdatter
- 1709 Oluf Jørgensen hartkorn 9-2-0-0
- 1713 " " har pige - Inger Rasmusdatter
- 1721 " " hartkorn 9-2-0-0

1740 Ole (Oluf) Jørgensen dør - 74 år gl.

1741 Lars Pedersen

1742 d.29.07 fæstebrev til Christen Hansen efter Lars Pedersen
står i jordebogen til 1779

1771 Christen Hansen 50 år g. 1 gang - konen 46 år g. 1 gang

1779 d.20.03 fæstebrev til sønnen Hans Christensen * 1764

1787 folketælling

Hans Christensen	39 år	1. ægtesk.	gårdmand
Ane Kirstine Jensdatter	41 "	" "	hans kone
Christen Christensen	21 "		karl
Svend Jensen	13 "		"
Ane Madsdatter	19 "		pige
Johanne Christensdatter	64 "	enke -	husbondens moder

Hans Christensen dør og enken bliver gift med Poul Erichsen, søn af Erich Vognsen på gl 11 - matr. nr 18

1788 syn på Hans Christensens gård i Hørve
våningshuset 16 fag - 39 ½ alen lang
alle bygninger af egestolper og fyrre tømmer
tækket med strå - mædelig stand
vestre længe - lade og stald - 14 fag - 38 alen lang
mædelig stand
søndre eller porten til lade og fæhus 14 fag - 38 ½ alen
Østre - lo og lade - 13 fag - 33 ½ alen.

1789 fæstebrev til Poul Erichsen * 1764

1798 gården udflyttet og får matr. nr 11 - Lindegården.
areal = 58 ½ td. land.

1801 folketælling

Poul Erichsen	37 år	1 ægt.	gårdbeboer
Kirsten Jensdatter	57 "	2 "	hans kone
Christen Hansen	14 "		hendes søn
Peder Christensen	11 "		tjenestefolk
Birthe Pedersdatter	32 "		"

1803 d.01.08 fæstebrev til Hans Christensens søn, Christen Hansen

1815 d.15.06 Anders Christensen * Svinninge gmd og sognefoged

1832 d.29.12 Anders Pedersen fra Fårevejle

1834 folketælling

Anders Pedersen	32 år		gårdfæster
Else Marie Pedersdatter	27 "		hans kone
Niels Peder	2 "		deres søn

2 karle og 2 piger

Underdanigst fæsteforestilling.

Gårdmand Anders Pedersen i Hørve har længe siddet på svage fødder, men er i dette forår kommet så meget tilbage, at han ej kan blive ved gården.

Han skylder før årets udgang 133 rdl. 63 sk. og 1 td havre. Besætningene er aldeles forqvaklet, de 5 heste som forefindes ved gården er så gamle og forsultede, at de ej kaan drage plov og inventariet er ligeså ringe, dertil har han ikke det mindste at så i jorden og intet til fødekorn.

Vel er der som Deres Nåde af de indsendte restancelister vil have erfaret, gjort udpantning for skatterne, men om disse derved bliver dækkede, er forfatningen dog lige hjælpeløs for Anders Pedersen.

At han forudseende sin nødtvungne fratrædelse fra gården, har afbenyttet tiden og bortsolgt eller bortført indavlingen med mere, kan jeg ikke påtvivle og at det hvis strenge midler i tide var blevet anvendt, ej var kommet såvidt, er vistnok også en sandhed.

Men Anders Pedersen var søn af en meget honnet fader og hans redelighed har ikke hidtil været draget i tvivl, ligesom det taler noget til hans undskyldning, at han var meget fattig, da han kom til gården.

I løbet af vinteren har jeg søgt en afløser til Anders Pedersen og for 8 dage siden mødtes jeg på gården med en mand fra Svinninge for at bese og om mulig accordere om samme, men da han så forfatningen ville han ikke indlade sig, om jeg endog ville indstille ham til at tiltræde uden indfæstning.

Siden har Anders Pedersen henvendt sig til den møller i Ods herred, som havde søgt Lars Larsens gård i Fårevejle, og med ham er han kommet overens at møller Anders Andersen straks tiltræder gården, befæster og besæer samme, betaler restancen samt 50 rdl i indfæstning, og da jeg ej ville love at indstille afståelsescontracten til forpligtig approbation med mindre der blev givet 100 rdl. i fæste, så måtte Anders Pedersen påtage sig resten, og hvortil en del af hans kreaturer skulle sælges ved frivillig auktion.

Den oprettede afståelsescontract vover jeg underdanigst at lade følge.

Mølleren har været ejendomsbesidder af Kieldstrup mølle i Odsherred, har tidligere optjent sig som møllersvend og en tid været bosat i Helsingør, har her i vinter solgt sin mølle og beholder omtrent 2000 rdl. til sin disposition.

Jeg har intet ufordelagtigt hørt om ham og da han har megen formue, er det at vente, han kan bestå sig ved gården, da hans udseende er som en simpel bondes.

Til Lars Larsen med hvem han først havde accorderet, betalte han 20 rdl. for at contracten kunne gå tilbage. Der er skrevet til Helsingør om hans opførsel derpå stedet.

Og såsnart jeg får efterretningen derfra, skal samme underdanigst vorde Deres Nåde forelagt.

Jeg vil håbe at denne ikke vil blive af den beskaffenhed, at mølleren som fæster må forkastes og vover derfor underdanigst at indstille at gården må tilfæstes ham på følgende vilkår:

1 At han betaler restancen 133 rdl. 63 sk og 1 td. havre, samt skatter og afgifter fra 1. januar 1835 at regne.

2 At han udreder fuld hoveri og leverer i årlig landgilde 8 td, 4 skp. toradet byg, 1 td. havre samt 6 rdl. 1 m. 15 sk. i landgildepeng og udskiftningsrenter.

3 At landskatten bortfalder, at han udreder brandkontingent og stempelpenge.

Og forøvrigt erholder fæstebrev på samme vilkår som det til Anders Pedersen udstedte fæstebrev.

Som foranført kompletterer Anders Andersen besætningen og inventariet, anskaffer såsød og fødekorn og istandsætter bygningerne, alt under mikkelsdag dette år til hvilken tid han modtager gården med tilhørende overleveret fra herskabet i forsvarlig stand.

Vindekilde d. 29 marts 1835

underdanigst

Løschau

Stilet til

Deres Nåde

Frue Gehejmerådinde Baronesse af Adeler

født Comtesse af Moltche

til Adellersborg og Bentzonslund

1835 d.28.12 fæstebrev til Anders Andersen fra Keldstrup.

1839 d.28.12 " " Carl Nicolai Pedersen

1842 afskrift af ny matr. - matr. nr 11
Anders Andersen nu Carl Nicolai Pedersen
gl. hartkorn 7-7-2-0 - ny hartkorn 6-3-0-3/4

1844 vurdering til brandforsikring:

Stuehus i syd - 430 rdl.
vestre længe - 200 "
nordre " - 230 "
østre " - 150 "

ialt 1010 rdl.

Carl Nicolai Pedersen var * 1811 i Køge forældre, Peder Hansen 1784 -1855 og hustru Ane Nielsdatter 1781 - 1861 han blev gift 23.01.1838 i Kindertofte, Ringsted herred med Karen Andersdatter

Han døde 24.12.1883, hun døde 11.04.1887, begge begr. i Hørve

12 børn

1 Kirsten Carlsdatter	* 11.04.1838	Hagested
2 Niels Carlsen	* 15.12.1840	Hørve
3 Ane Carlsdatter	* 15.07-1843	"
4 Anders Carlsen	* 11.12.1845	"
5 Hans Carlsen	* 21.06.1848	"
6 Ellen Kirstine C.	* 05.06.1850	"
7 Peder Carlsen	* 04.07.1852	"
8 Karen Sophie Carlsd.	* 16.06.1854	"
9 dødfødt søn	* 01.07.1857	"
10 Jens Peder Carlsen	* 05.02.1854	"
11 Christian Carlsen	* 04.02.1861	"
12 Frederik Carlsen	*	

nr 3 Ane blev gift med
gmd. Lars Andersen Annexgården Vejleby

nr 4 Anders Carlsen overtager gården efter hans fader

nr 8 Karen Sophie bliver gift 25.02.1876 med
Christen Pedersen Vejleby

nr 11 Christian Carlsen gift med Kristine Larsen,
de overtager Annexgården i Hørve.

nr 12 Frederik Carlsen var en hovedrig mand, boede i København købte mange ejendomme, havde bl.a. en gård i Sengeløse. Han var en original, opholdt sig meget på Halmtorvet, hvor han hjalp til med at læsse halm. Han havde bl.a. en stor gård med en mindre dygtig fæster og en anden lille gård med en dygtig fæster, disse 2 fik besked på, at nu kunne de bytte gårde. Christine Nielsen Vejlegården var plejedatter hos Frederik Carlsen.

1850 er der på gården kun en karl.

1870 er der 5 børn hjemme og desuden en tjenestedreng på 15 år
1880 er der 4 voksne børn hjemme og desuden en karl og en
pige.

1884 arvefæste til Anders Carlsen - købesum = 25900 kr.

Beskrivelse af Lindegården i bogen "Danske gårde"
Gården var fæste indtil 1885, da den købtes til frihed af den
sidste fæsters, Nicolai Pedersens søn, Anders Carlsen, der var
en hovedrig mand og boede inde i København. Af ham købte Mads
N. Madsen gården.

Hovedbygningen, der ligger mod syd er opført ca. 1808 af
bindingsværk, avlsbygningerne 1890 - 95 af grundmur.

1890 folketælling

der er ingen ejermand eller kone optegnet

Rasmus Hansen	27 år	Hørve	avlskarl
---------------	-------	-------	----------

Anna Nielsen	23 "	St. Grandløse	pige
--------------	------	---------------	------

Wilhelm Nicolai Carlsen	16 "	København	barn
-------------------------	------	-----------	------

Karen Andrea Carlsen	10 "	"	"
----------------------	------	---	---

Lars Christian Pedersen	16 "	Hørve	tjenestedreng
-------------------------	------	-------	---------------

1900 d.01.05 sameje Mads Nielsen Madsen og Peder Larden

1913 d.13.06 adkomst for Mads Nielsen Madsens enke Hansine på
halvdelen af gården. Samme dag skøde til hende på den
anden halvdel fra Peder Larsen. Adkomst for hendes anden
mand Mads Madsen.

Sønnen Magnus Madsen gift med Karen Hansen

Sønnen Bent Madsen gift med Gerda.

M a t r i k e l n r 1 2 L u n d g a r d

gl. nr. 13

Gården lå før udskiftningen lige syd for Maglebjerggård, var muligvis bygget sammen med denne.

Beboerne:

1657 Erich Pedersen svarer i landgilde
3 pund byg og et halvt boelssvin.

1662 Erich Pedersen nogenledes ved magt, hartk. 11-1-1-0
+ af en øde jord " 2-2½-½

Der er ikke fundet noget om, hvornår Erich Pedersen døde, og heller ikke om hans alder. Kirkebogen for Hørve går ikke så langt tilbage.

Hans kone hed vistnok Voldborg Nielsdatter, hun dør 1695 i Starreklinte hos sønnen Hans Erichsen. Blev 71 år gammel.

Børn: Voldborg gift med Jep Nielsen gl. nr. 14 (9)
Peder Erichsen * 1659 får " " 2 (13)
Madtz " * 1662 " " 10 (5)
Hans " * 1664 får en gård i Starreklinte
Niels " * 1668 død 1668
Erich " * 1669 får gl. nr. 11 (18)

1680 Jens Larsen " 13-2-3-½

1686 Jens Larsen gl hartk. 13-2-3-1 ny hartk. 7-6-1-1

1690 ekstraskat
Jens Larsen og hustru - 1 pige - 1 dreng - 2 ildsteder

1713 Jens Larsen har karl Erich Madsen.

1724 Jens Larsen hartk. 7-6-1-1

Jens Larsens kone Dorthe Nielsdatter dør 1725 81 år gl.

1727 Mads Larsen

Mads Larsen * 1700 død 1733 *gift 1723 med Anne Pedersdatter*
søn af Lars Madsen på gl nr 2 (13)
Mads Larsens enke * 1699 blev gift med næste fæster *1733*
Peder Olsen. Hun dør 1745.

1735 Peder Olsen * 1703 gift 2 g. 1746 med Anne Christensdatter
Peder Olsen dør 1763 og enken bliver gift med de to næste fæstere.
Anne Christensdatter var * 1719 dør 1791
gift 2 g. 1763 med Jens Pedersen * 1733 død 1764
Anne Christensdatter gift 3 g. 1764 med Anders Erichsen.

Peder Olsens børn:

Peder Pedersen * 1749 blev gårdmand i Asnæs
og gift med enken Else Nielsdatter

Bodil Pedersdatter * 1752
blev gift med gmd. Niels Sørensen gl. nr 1

Mads Pedersen * 1757 fik fæste på gården gl. nr 15
og blev gift med Niels Mogensens datter Karen
Nielsdatter

Jens Pedersen * 1759 blev fæster på gården her.

Anders Erichsen, som blev gift med enken 1764, var født 1741
søn af Erich Madsen og Mette Ibsdatter på gl. nr 9.
Han var oldebarn af Erich Pedersen, som havde gården her 100
år før.

1785 overgår fæstet til Peder OLsen og Anne Christensdatters
søn, Jens Pedersen.

Han var gift med Ane Sørensdatter * 1762

I denne periode var det, at gården blev flyttet ud på sin
nuværende plads, og hedder herefter Lundgård.

(Det var 1798) Man rev hele gården ned og kørte træværk og det
hele ud på den nye plads hvor det blev stillet op igen.

(Anders Erichsen og Anne Christensdatter får et husmandssted
matr nr 24 i Skovvang) se dette.

Jens Pedersen var gift med Ane Sørensdatter, * 1762, søster
til Niels Sørensen på gl. nr 1.

Jens Pedersen døde 12.08.1809 og blev begravet i stilhed uden
sang og klang, fordi han havde hængt sig.
(Se afskrift af retssagen).

Ane Sørensdatter giftede sig derefter samme år med Jens Jensen
fra Veddinge. Han blev derved den næster fæster i 1810.

1821 d.26.04 fæstebrev til Jens Jensen fra Svinninge.

Denne Jens Jensen var født 1789 på Hovgården i Svinninge
som søn af Jens Mortensen og Maren Pedersdatter.

Han var gift 19.05.1820 med Else Andersdatter, datter af
Anders Rasmussen på gl nr 14. Den gård lige ved siden af
denne her. De var sammenbyggede.

1830 flytter Jens Jensen og Else tilbage til hendes hjem og
her kommer en ny fæster.

Jens Jensen og Ane Sørensdatter blev aftægtsfolk 1821,
og dette er de også hos den nye fæster.

Der er afskrift af retssagen 1809, af conditioner og
aftægtskontrakt 1820, af fæstebrev og synsforretning
1821.

Efter 1830 = se videre frem.

Dragsholm Birk Politiprotokol 1742-1811.

Ar 1809 den 14. august indfandt sig By- og Birkefoged Stenum tilligemed 2 vitterlighedsvidner sognefoged Christen Nielsen og gårdmand Christen Hansen begge af Hørve i en gård i bemeldte Hørve by, på Baroniet Adellersborg, for efter en fra forvalter Birk sket anmeldelse om, at gårdens beboer Jens Pedersen i går morges skal være funden hængende død i sin lo i gårdens vestre længe, at optage synsforretning og forhør i anledning af dette tilfælde.

Det døde legeme blev da først taget i øjesyn. Det befandtes iklædt en blågarns skjorte og et par vadmels benklæder, samtliggende på ryggen i noget foder i den lo, hvor denne hvor denne ulykkelige gerning skal være udøvet.

På legemet fandtes intet spor af voldsom mishandling, kun fandtes under halsværken en fordybning, der, fordi den ikke er hudløs, kunne skønnes at være forårsaget af et reb, som der har sammensnøret sig, og hvilket sandsynligen har kvalt den afdøde. I ansigtets kulør og lineamenter var intet tilsyne, der er ualmindeligt for et dødt menneske. Ansigtet og legemet sås vel noget hentørret og affaldet til mod hvad man skulle kunne vente hos et sundt og stærkt menneske, der havde fået en så pludselig døds måde, men afdøde skal i nogen tid have været syg og sengeliggende.

På et bjælkehoved i loen fandtes hængende en strikke af reb i hvis ene ende var en såkaldt rendeløkke eller en sådan, som når der trækkes eller tvinges i den modsatte ende af rebet snører sig fast om den genstand den omfatter, i hvilket reb den afdøde skal være funden hængende.

De tilstedeværende forment at gerningen var tilgået således, at den afdøde, efter selv at have kastet rendeløkken af rebet omkring halsen på sig, har steget op på en halv væg eller bulk som er imellem loen og laden, fastgjort den modsatte ende af rebet i en under taget værende spændlægte, derefter med kroppen givet sig ud fra balken, og med tyngden af hans legeme, der har forårsaget rebets sammenstramning om hans hals, er han således kvaltes.

Derefter fremstod den afdødes kone Ane Sørensdatter, som efter formaning til sandhed forklarede.

I går morges kl. 5 a 6, da vore høstfolk var inde at få frokost, havde hendes mand, der ellers i 14 dage, havde som syg, lagt ved sengen, talt til folkene og udladt sig med, at han ville ud i marken at se til dem.

Han havde også fået en gammel husmand Anders Eriksen til at hjælpe sig sine klæder på, men inden han var færdig dermed, lagde han sig igen. Deponantinden så derefter intet til videre, førend hun omtrent en 3 kvarter derefter, blev af en af pigerne, som skulle hente noget høg i høladen gjort opmærksom på at hun havde hørt noget der, og at hun, pigen derfor ikke turde gå derop. Deponantinden gik derpå ind i stuen, for at se efter sin mand, da hun antog det muligt, at det var ham, der var stået af sengen og gået ud i høladen for at lægge sig.

Da hun opserverte hendes mand ikke var i sengen, gik hun ud i høladen, hvor hun heller ikke traf ham. Hun opserverte, da hun gik ud derfra at lodøren på den vestre længe stod åben; hun gik derfor derhen og så da, at hendes mand hængte straks inden for døren.

Deponantinden yderst forskrækket herover gav sig til at skribe på pigerne Kiersten og Anna, den første omtrent 16 og den sidste 15 år, de eneste som for tiden var i gården; men deponantinden kunne ikke og besindede sig ikke at bede nogen af pigerne at løbe til at skære manden løs, skønt han vistnok, i det samme øjeblik havde iværksat den ulykkelige gerning.

Derimod løb den mindste pige straks til byen Hørve for at lade sognefogeden og hendes (konens) broder det vide, og den ældste pige løb ud på marken for at tilkendegive det for folkene.

Tjenestekarlen Peder Sørensen, også konens broder, kom straks løbende hjem og kort derefter ligeledes de øvrige folk fra marken. Sognefogeden og Niels Sørensen fra byen af, men heller ingen af dem fandt på at skære den hængte ned. Derimod red Niels Sørensen straks til forvalter Birch, for at bede ham anmelde det passerede for Birkefogeden.

Da Niels Sørensen kom tilbage, skar de, efter det råd som han sagde forvalteren havde givet ham, den hængte ned.

men da der imidlertid var gangent et par timer siden de første opserverte den skete ulykke, så var det uden virkning. Da deponantinden angav intet videre at vide til oplysning aftrådte hun.

Fremstod som den 2den deponant gårdmand Mads Pedersen af Hørve, den afdødes broder, som efter at være formanet til sandheds udsigende aflagde følgende forklaring.

Deponanten havde i nogen tid lagt mærke til, at hans afdøde broder var noget hengiven til drik, ligesom og deponanten vidste at også hans broders kone er hengiven til det samme; deres forfatning og omstændigheder, især deres huslige ro og tilfredshed var derved, i den sidste tid bleven noget forstyrret

Deponanten havde ofte i den senere tid rådet dem til det bedre, efter hans bedste overbevisning, men uden at han sporrede virkning deraf.

Aftenen førend den skete ulykke indtraf, var deponanten her i huset, og gentog sin trøst og formaninger.

Hans broder lå da i sengen og var syg, ligesom og deponanten af hans tale og adfærd den gang troede, at han ikke var ved sin rette samling, eller at han i det mindste var noget tungsindig.

Efter at have en føje tid siddet og talt med sin broder, gik deponanten igen hjem til sin gård, og hørte derefter til intet førend i går aftes, da deponanten kom hjem fra Holbæk, hvortil han var rejst i går morges tidlig, og hans husfolk da fortalte ham, hvad der var passeret.

Da deponanten intet videre vidste til oplysning fra trådte han. Fremstod som 3die deponant husmand Anders Eriksen af Hørve, som under formaning til sandhed forklarede, aldeles overensstemmende med hvad den afdødes kone havde udsagt i hen-seende til at han hjalp den afdøde i går morges sine klæder på, men at han, da han ej kunne tåle at være oppe, straks lagde sig, og derforuden, at deponanten kom med de flere folk, som var i marken, da de hørte det passerede, til gården, og så da Jens Pedersen hængte ved den førmtalte strikke i en spær-lægte straks inden for døren. Deponanten troede at den afdøde har iværksat den skete ulykke enten i en sindslidelse eller i en høj grad af tungsindighed. Aftrådte.

Derefter fremstod som 4de deponant tjenestekarl Jens Sørensen her af gården, som under lige formaning til sandhed, forklarede. Deponanten vidste intet videre ved at han i går, tilligemed flere folk fra marken, efter at være tilkaldt, kom hjem, og så at den afdøde hængte straks inden for lodøren i et reb fastgjort ved en spærlægte, og at hans broder Niels Sørensen, da straks red ud og anmeldte det passerede for godsets forvalter.

Der står videre i papirerne om de andre vidners udsagn, men der kommer ikke noget nyt frem.

Forhøret blev derefter sluttet for at indhente øvrighedens ordre om begravelse.

Afskrift af fotokopi - Conditioner.

Hvorefter jeg Gaardfæster Jens Jensen af Hørve erklærer mig villig til at afstaa min i fæste havende Gaard i Hørve til Ungkarl Jens Jensen fra Adellersborg Gods i Svinninge.

1. Jeg fratræder Gaardens Brug og Besiddelse samt afleverer mit Fæstebrev og overleverer den nu ved Gaarden værende Besætning og Inventarium til Ungkarl Jens Jensen så snart høie Herskabets Approbation paa Aftrædelsen meddeles. Hvad Mangler der befindes på Besætningen og Inventariet samt Inventariesæden er Jens Jensen forbunden at anskaffe uden Udgift for mig som Fratræder.
2. Foruden den i forestaaende 1ste Part ommeldte Herskabsbesætning og Inventarium skal den tiltrædende Fæster naar han modtager gaarden endvidere erholde af mit Bo til fri Ejendom: et Bord, et Skab, en Bænk i Panelværket, en Kistebænk, en Gaasebænk, en Jernbilæggerkakkellovn, 3 stk. Stole, 2 Hønsbænke, en Mælketrappe, en Løgte, 18 stk. Porcelænstillærker, 1 Spejl, 2 Sengesteder med Omhæng og Trapper, 1 Pigeseng, 2 Dyner, nemlig 1 Over- og 1 Underdyne, 2 Hovedpuder, 1 Par Lagner, 1 Karleseng med dertil hørende 3 Dyner og 3 Hovedpuder samt 1 Par Lagner, 1 Stol, 1 Saltbøtte, 1 Dejgtrug, 1 Skab i Spisekammeret, 2 Ølhalvtønder nok 1 Bord, 1 Haandkværn med komplet Behør, 1 Tøndekar, 1 Bærekar, 1 Vandspand, 1 Ørebalje, 1 Øltønde, 1 Jerngryde, 1 Kobberbryggerkiedel, 1 Selle, 2 Solle, 2 Drevtetrug, 1 Malkebøtte, 8 stk. Sække, 2 stk. Møllæsække, 1 Par Dækkener, 1 Kykkenbord, end et Par Dækkener som ere nye. - Alt imod derfor saavel som for øjeblikkelig fratrædelse at udbetale mig en Sum af 400 Rbd. siger fire Hundrede Rigsbankdaler Sedler, som anvendes til at betale min Giæld med og erlægges enten til mig eller til vedkommende Kreditorer ved Gaardens tiltrædelse.
3. Alle kongelige Skatter, Paabudne og samt Herskabsafgift og Hoveri tilsvares og udreder den tiltrædende Fæster fra 1ste Januar d. Aar for saavidt som samme ikke allerede er præsteret fra hvilken Tid han ligeledes opfylder de øvrige sædvanlige Fæsteforpligtelser i Henseende til Gaardens Besætnings Vedligeholdelse og Forbedring. Ligeledes betaler den tiltrædende Fæster den Restance (af 68 Rbd. 4 Mk 6½ sk) som jeg endnu staar med til Udgangen af 1819, hvorimod det må ankomme på høje Herskabet om han kan forundes nogen Hjælp af manglende Inventariesæd, saasom jeg ikkun kan aflevere af Sæde- og Fødekornt ialt 3 Td. Rug, 12 Td. Byg og 8 Td. Havre.

4. 2 Fag af østre Ende af Stuelængden forbeholdes mig Jens Jensen til Aftægtshus, hvortil den tiltrædende Fæster i d. Aar endvidere opfører 3 Fag, hvilket ialt 5 Fags Hus forbeholdes mig Jens Jensen og Kone saa længe vi leve. Ved Husets Opførelse arbejder jeg, Jens Jensen og min Kone saa meget som vi formaa uden Betaling, men de øvrige Udgifter til at faa det i beboelig brugbar Stand i alle Maader betaler den tiltrædende Fæster. Desforuden svarer og udreder den tiltrædende Fæster til mig Jens Jensen og Kone en saadan Afgift aarlig, som Herskabet finder for godt at bestemme.

Windekilde den 10de April 1820

Jens Jensen

Til Witterlighed

Rasmus Hansen   Niels Sørensen

På de her foranførte Wilkaar erklærer jeg mig villig til at modtage Jens Jensens til mig afstaaede Gaard.

Jens Jensen

Til Witterlighed

Rasmus Hansen   Niels Sørensen

Fremlagt ved Draxholms Birketingsret Fredagen den 27. April 1821.

L. W. Hansen

II.

Aar 1821 den 24. April indfandt vi tvende underskrevne mænd af det Kongelige Odsherredske Gods os i Følge Rettens Udmeldelse af 13de dennes i Hørve Bye på Adellersborg Gods for at syne og taxere den Gaards Bygninger, Besætning og Inventarium samme Steds, som i Fæste skal overlades Jens Jensen af bemeldte Hørve. Vi eftersaae først Gaardens Bygninger og befandt samme saaledes:

1. Stuelængden bestaaer af 16 Fag, 42 Alen lang, $8\frac{3}{4}$ Alen bred, bygget af Ege Under og Fyrre Overtømmer med klinede Vægge og Straatag, indrettet til 2 Stuer, Spisekammer og Bryggers samt 1 Stue og Kammer til Aftægtsmanden Jens Jensen forsynet med Loft over 14 Fag. 10 Fag Blyvinduer, 6 hele og 4 halve Døre, samt Skorsten og Bageovn, befandtes i god Stand.
2. Østre Længde, 14 Fag 32 Alen lang, $7\frac{1}{2}$ Alen bred, indrettet til Indkjørselsport, Fæhus, Faarehuus, Hestestand og Foderloe, forsynet med 4 hele og 1 halv Dør i god Stand. - Denne Længde er bygget, tækket og klinet ligesom Stuehuset.
3. Nordre Længde 16 Fag, $41\frac{3}{4}$ Al. lang, $7\frac{1}{2}$ al. bred, bygget, tækket og klinet ligesom de forrige Længder, indrettet til Loe, Lade og Indkjørselsport, forsynet med 1 hel og 1 halv Dør, i god Stand.
4. Westre Længde, 12 Fag, 28 Al. lang, $7\frac{1}{2}$ Al. bred, bygget, tækket og klinet ligesom de forrige Længder, indrettet til Karlekammer Huggehus, Loe og Lade forsynet med 3 hele og 1 halv Dør - i god Stand.

Dernæst eftersaae vi Gaardens Besætning og inventarium og befandt samme saaledes:

1 sortbrun Hingst	8 Aar	40 Rbd.
1 gul Hest	9 "	40 "
1 brun Hoppe	8 "	16 "
1 sort Hest	6 "	20 "
1 sort do.	7 "	14 "
1 sort do.	6 "	12 "
1 jernbeslagen Vogn med Behør		40 "
1 do. med do.		16 "
1 Jernploug		2 "
1 Jernharve		6 "
1 do.		4 "
Seletøi til hele Bedriftet		10 "
Tilsammen Sedler og Tegn		220 Rbd.

hvilken Besætning og Inventarium må anses at være tilstrækkelig til Gaardens og Hoveriets Drift.

Udsæd

Rug er saaet 5 Tdr.

Byg kan saaes 11 Tdr.

Havre 6 Tdr.

Bælgsæd 4 Tdr.

som tilligemed Fødekorntil næste indfæstning forefandtes paa Stedet og blev Fæsteren overleveret.

Fæsteren Jens Jensen havde intet imod Forretningen at erindre. At denne Syns og Taxations Forretning er foretaget efter vor Samvittighed og bedste Overbevisning det maae vi til Tinge med Ed bekræfte.

Datum ut supra

J. Johansen

Niels Larsen

Imod Forretningen og dens Afhjæmning haves intet at erindre.

Richter

Fremlagt ved Draxholm Birketingsret Fredagen den 27. April 1821.

L. W. Hansen

Efter at den af Mændene foretagne og i Dag producerede Syns og Taxations Forretning var oplæst bekræftede de med Lovens Eed at have foretaget samme efter deres Samvittighed og bedste Skjønnende hvorefter de blive demitterede, da ingen havde videre at tilspørge dem. Den paagjældende nye Fæster var tilstede ved Retten og havde intet ved den i Dag afhjæmlede Synsforretning at erindre. Det passerede blev derefter sluttet for at meddeles beskrevet.

Saaledes inden Retten at være tilgaaet og passeret bekræftes under min Haand og Embedssegl.

L. W. Hansen.

Jens Jensen.

Bertha Adler fød Moltke, Enke efter Geheimeconferenceraad Overpræsident, Baron af Adler til Adlersborg Bradsberg og Glemsøe Kloster Kiendes at have stædt og fæstet Ligesom jeg her ved stæder og fæster til Jens Jensen den Gaard i Hørve Bye som Jens Jensen sidst har havt i fæste, men nu til ham haver vilig afstaaet. Gaardens Hartkorn er 8 Tdr. 2 Skp. $2\frac{9}{16}$ Alb., som bestaaer i den Gaarden ved Udskiftningen tildelte Jordlod, hvilken bemeldte Jens Jensen maae nyde bruge og i fæste Beholde sin Livstid paa efterskrevne Vilkaar.

- 1 At han præcise til rette Forfaldstider betaler paa Adlersborg til mig eller Fuldmægtig af hans i fæste havende Gaard og dens Hartkorn gaaende ordinære og extraordinære Skatte og Paabudde være sig af hvad Navn nævnes kan, som enten nu ere eller herefter maatte vorde paabudne, samt ligeledes udrede alle offentlige Byrder, som enten nu ere eller herefter maatte vorde Gaarden og dens Hartkorn paalagte. Saa udreder han og alle personelle Skatter Byrder og Paalæg, af sig selv, Familie og Folk.
- 2 At han forretter en fuld Gaards Hoverie til Adlersborg og Fødegård ligemed de andre Godsers fuld hoveriegiørende Bønder, efter den af dem indgaaede og af Amtmanden approberede Hoverieforening af 28de May 1792. samt senere Declaration af 20de Novbr. 1799, af hvilke ved dette Fæstebrev ere hæftede ordlydende, af Stedets Dommer paa anordnet Maade paategnede og confirmerede Gjenparter. og levere til hvert Aars Martine udi aarlig Landgilde paa Adlersborg 8 tdr. $2\frac{1}{2}$ skpr. Byg, $7\frac{1}{2}$ skpr. Havre, og i Penge 2 rbd. 4 mk. 3 sk. Sølv. Kornvarerne som skal være gode og forsvarlige Kjøbmandsvare, skal han igen naar forlanges befordre til een af de 3 nærmeste Kjøbstæder Kallundborg, Holbeck eller Nyekiøbing, eller om jeg det forlanger aflevere samme

ved et i Lammefjorden udfør Asnæs, Faareveile eller Hørve liggende Skib.

- 3 At han udreder 1 rbd. 16 sk. Sølv pr. Tønde Hartkorn i aarlig Godtgjørelse for Udskiftningsomkostningerne efter de af samtlige Hørve Bye indgaaede og for Amtmanden vedgaaede Udskiftningsconditioner, hvilken Godtgjørelse foruden Afgivten af Huuslodderne beløber aarligen til 3 rbd. 3 mk. 12 sk. Sølv, og da samtlige Hørve Byemænd paa denne Maade have faaet Godtgjørelse for den Jord, de ved Udskiftningen er henlagte til Huusmænd, saa ere disse Huuslodder Jens Jensens Gaard og Hartkorn aldeles uvedkommende. Skulde jeg finde for godt, at lade Byens Huuslodder ansætte for særskilte Hartkorn, er Fæsteren forpligtet til at svare fulde 1 rbd. 16 sk. Sølv pr. Tønde Hartkorn i Udskiftningsomkostninger uden Godtgjørelse. Den med Formanden Jens Jensen indgaaede Afstaaelses og Aftægtskontract, holder Fæsteren sig efterrettelig.
- 4 Gaardens Bygninger, Besætning og Inventarium, Sæde- og Fødekor som alt er overleveret Fæsteren i god og forsvarlig Stand, Tilsvarende han i alle Maader i Overensstemmelse med den dette Fæstebrev vedfølgende Syns- og Overleverelses Forretning, som bliver til Regel for hans Ansvar ved Fratrædelse i Tiden, efter Fr. af 8 Juni 1787. Iøvrigt haver Fæsteren at rette sig efter hans Kongelige Majestæts Love og Forordninger, altsaa gjøde og dyrke sin Jord som sig bør og efter den orden som jeg maatte foreskrive ham, ikke bortlaane, Leie eller halvsaae samme, eller paa nogen Maade fravende Gaarden noget af dens Tilliggende, vaa ge for at Hegnet om hans udskiftede Gaardlod altid er i anordningsmæssig og tilbørlig Stand, lægge Flid paa Haugedyrkning og sætte Steengiærder, plante Pile med meere som befalet er, samt er mig, som hans Herskab, og mine Beskikkede hørig og lydig, alt under dette Fæstes Fortabelse. Ifølge Forordningen af 25 Juni

1810 attesterede, at til den bortfæstede Gaard endnu hører samme Hartkorn som i forrige Fæsters Tid.

Adlersborg den 26 April 1821

Approberes

B. Adler f. Moltke.

Paa nærmere Approbation af hendes Naade Frue Geheimeconferentsraadinde Baronnesse Adler underskriver i hendes Fraværelse

Richter.

Læst inden Draxholms Birketing Fredagen den 27 April 1821.

Hansen.

Tinglæsning efter 84 § 64 sk. Sølv

Justitsfondet	12 $\frac{4}{5}$
	<hr/>
	76 $\frac{4}{5}$

Skriver sex og Halvfierdsinstyve Skilling Sølv/ : 1 rbd. Repræs /;

Ligelydende originale Fæstebrev paa Behørig stemplet Papir tilligemed deri paaberaabte og hoshæftede Synsforretning og Hoverieforening, har jeg modtaget og forpligtiger jeg mig herved til at holde og opfylde dette Fæstebrev i alle dets Ord og Dele. Vindekilde den 8 October 1821. Jens Jensen.

m.f.p.

Til Vitterlighed. Lars Jensen. Sognefoged.

Jørgen Henrich Berner

Kongelig Majestæts virkelig Krigsassessor, Byefoged og Byeskriver
i Nykøbing Købstad samt Birkedommer og Skriver i Draxholm Birk

Gjør vitterligt at

Aar 1830 den 17de September blev Draxholm Birketing sat og holden på Nykøbings Raadstue af Rettens ordinære Dommer og Skriver i overværelse af Retsvidnerne Lars Rasmussen, Hans Christian Christiansen, Niels Vestesen og Jens Nielsen Sandberg.

Efter Begiæring af 7de dennes fra forvalter Löchau i Vindkilde, som fremlagde til følge udmeldte Retten Sognefoged Hans Christensen i Høve og Gaardmand Niels Larsen i Asnæs til at foretage lovlige Syns, taxations og Overleverelses Forretninger over 9 Gaarde 1 Boelssted og 7 Huse under Adellersborg Gods nærmere ommeldte i Begiæringen og saaledes som i samme forlangt samt derefter for inden Retten at afhjemle bemeldte Forretninger.

J.H. Berner.

Aar 1830 den 1ste Oktober blev Draxholm Birketing sat og holden på Nykøbing Raadstue af Rettens ordinære Dommer og Skriver i Overværelse af Retsvidnerne Hans Christian Christiansen, Anders Sørensen, Peter Fricher og Hans Peter Hansen. Mødte de under 14de forrige Maaned udmeldte 2te Mænd Sognefoged Hans Christensen i Høve og Gaardmand Niels Larsen i Asnæs som fremlagde den til dem ergangne Udmeldelse af nysmeldte dag og deres under 28de forrige Maaned foretagne Syns, Taxations og Overleverelses Forretning over en Gaard beliggende i Hørve Bye under Adellersborg Gods som overleveres i Fæste til Jens Jensen.

Den fremlagte Forretning er saaledes lydende:

Aar 1830 Tirsdagen den 28de September mødte Undertegnede Sognefoged Hans Christensen af Hørve og Gaardmand Niels Larsen af Asnæs i en Gaard beliggende i Hørve Bye under Adellersborg Gods for ifølge Udmeldelse fra Draxholms Birketingsret af 17de dennes at syne og taxere samt til ny Fæster Jens Jensen at overlevere bemeldte Gaards Bygninger, Besætning og Inventarium samt Sæde og Fødekor. - Jens Jensen var nærværende og erklærede at han intet imod den passede Udmeldelse havde at erindre. Godsforvalteren var mødt. - Vi foretog derpaa som følger:

a Bygningerne.

1. Stuelængden 13 Fag 39 Al lang 8 Al bred bygget af Egeunder og Fyrreovertømmer, klinede Vægge og Straatag, indrettet 2 Fag til Faarehus, 2 Fag til Portrum med Port, 3 Fag til Øverste Stue 3 Fag til daglig Stue, 1 Fag til Skorsten og Bageovn med Kølle 2 Fag til Bryggers og 2 Fag til Mælkestue, heri forefindes 8 Fag Vinduer, 6 hele og 6 halve Døre, Loft over 7½ Fag. Alt i god Stand og uden Mangler.
2. Den vestre Længde 12 Fag, 34 Al. lang 7¾ Al. bred, bygget af Ege Under og Fyrre Overtømmer, klinede Vægge og Straatag indrettet til Vognport 1 Fag, Karlekammer 1 Fag, Lade 5 Fag, 2 Fag til Loe, 3 Fag til Lade. Alt i god Stand.
3. Den nordre Længde 10 Fag, 31¾ Al. lang, 7¾ Al. bred, bygget af Ege Under og Fyrre Overtømmer, klinede Vægge og Straatag, indrettet Lade 4 Fag, Loe 2 Fag, Lade 3 Fag og Foderloe 1 Fag. I god Stand uden Mangel.
4. Den Østre Længde 15 Fag, 40 Al. lang 8½ Al. bred bygget som de foregaaende, klinede Vægge og Straatag, indrettet til Fæhuus 3 Fag, Port 2 Fag, Tørvehuus 2 Fag, Hestestald 2 Fag, Foderloe 2 Fag, Hestestald 2 Fag og Mælkekammer 2 Fag. I god Stand uden Mangler.

På de 3 Udlængder forefindes 7 Heldøre og 14 Halvdøre samt i den østre Længde en Port med Laage og paa Stuelængden findes Bislag med Loft.

b. Besætning og Inventarium.

1 brun Hoppe	9 Aar	30 Rbd.	Sølv
1 brun do.	9 "	30 "	"
1 sort Hoppe	14 "	13 "	"
1 brun Hest	14 "	15 "	"
1 brun do.	16 "	10 "	"
1 sort Hoppe	7 "	16 "	"
1 gul Hoppe	20 "	3 "	2 M "
2 Føl		5 "	"
1 musset Hest	3 "	20 "	"
1 rødblisset Hoppe	13 "	12 "	"
1 Jernbeslagen Wogn med Behør		30 "	"
1 Jernbeslagen do. med do.		24 "	"
1 Jernploug med Behør		6 "	"
1 Jernharve		5 "	"
1 do.		3 "	"
1 Par Køreseler med Behør		7 "	"
1 " do. " do.		3 "	"
2 Plougseler		1 "	"
	Summa	233 Rbd. 2 Mark	Sølv

c. Sæde og Fødekor:

I Gaardens Jorder kan saaes 7 Tdr. Rug, 16 Tdr. Byg, 8 Tdr. Havre og 6 Tdr. Erter. Til Fødekor vil medgaae maanedlig 1 Tdr. Rug og 1 Tdr. 4 Skp. Byg. Disse Sædvarer forefandtes på Stedet.

Foranførte Besætning og Inventarium samt Sæde og Fødekor skønner vi at være tilstrækkelig til Gaardens og Hoveriets Drivt.

Denne forretning har vi foretaget efter vor Samvittighed og bedste Skønnende, saaledes at vi driste os til samme inden Rette redelig at afhjemle næste Tingdag.

Datum ut supra.

H. Christensen

Niels Larsen

Imod denne Forretning har jeg intet at erindre.

J. I.I.S. Jensen

Forretningen vedtaget af Laichau

Fremlagt under Draxholms Birketing den 1ste Oktober 1830.

J.H. Berner

Efter at den fremlagde Forretning var oplæst for Mændene og af dem retihaberet bekræftede de behøringen præparerede enhver for sig vedkommende med Lovens Bud at have foretaget samme efter deres Samvittighed bedste Skønnende og Overbevisning, hvornæst de blive dimitterede og det passerede sluttet for beskreven at meddeles vedkommende.

J.H. Berner

Dette til Bekræftelse under min Haand og Embedssegel.

Fortsættelse af Lundgård:

1721 var der af hartkorn - 7 - 6 - 1 - 1

1806 areal = 67 tdr. land

Brandforsikring 1821

Stuelængen -	16 fag,	42 alen lang,	8 $\frac{1}{4}$ alen bred
østre længe =	14 "	32 "	7 $\frac{1}{2}$ " "
nordre "	= 16 "	41 "	7 $\frac{1}{2}$ " "
vestre "	= 12 "	28 "	7 $\frac{1}{2}$ " "

Vurdering til brandforsikring 1844

stuehus i syd	530 rd
vestre længe	270 "
nordre "	420 "
østre "	270 "

ialt 1490 rd.

1830 d. 01.12 fæstebrev til Jens Pedersen

Jens Pedersen var * 1806 på Keldshøjgård i Bjerresø
søn af Peder Jensen og Mette Olsdatter.
han var gift med Kirsten Madsdatter * 1808 i Sørslev

1850 Folketælling

Jens Pedersen	44 år	Vallekilde gmd.	og sognefoged
Kirsten Madsdatter	42 "	Sørslev	hans kone
Peder Jensen	14 "	Hørve	børn
Mads "	11 "	"	"
Ole "	8 "	"	"
Ane Jensdatter	5 "	"	"
Søren Peder Jensen	2 "	"	"
Jens Peder Klink	22 "	Vallekilde	tjenestefolk
Christen Christensen	19 "	"	"
Dorthe Christensdatt.	22 "	"	"
Bodil Kirstine Olsd.	17 "	"	"

1858 forpagtning på 50 år til Jens Pedersen

1860 Folketælling

de samme som 10 år før, men de har et plejebarn
Christen Rasmussen 8 år Vallekilde
ingen tjenestekarle men 1 pige

1870 Folketælling

Jens Pedersen	63	Vallekilde	jordbruger
Kirsten Madsen	61	Sørslev	hans kone
Ane Jensen	24	Hørve	medhj. barn
Søren Peder Jensen	21	"	" "
Christen Rasmussen	17	Vallekilde	slægtning tømmerlære
Anders Peder Jensen	4	Kundby	plejesøn
Peder Pedersen	26	Hørve	karl
Karen Marie Andersen	16	Fårevejle	pige

1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

gift med Jens Jensen

1763 den 17de Juledag Siden Ormus enke som har forlovet
 sit skiftelevnis og Jens Pedersen begynder
 at arbejde for hin ~ 19 Aar

1809 d 8 okt. mgtk Jens Jensen Viddinge og enke
 efter afg Jens Pedersen Slöve ~ 16 nov.

1876 d. 08.06 arvefæste til datteren Ane Jensen

1877 d.02.12 Ane Jensen gift med Niels Rasmussen * 1847 19-01

1879 d.19.09 tinglæst vielsesattest for dem.

Niels Rasmussen var søn af Rasmus Pedersen og
Ane Pedersdatter på Baunegård.

1880 Folketælling

Niels Rasmussen	34 år	Hørve	gårdmand
Ane Jensen	34 "	"	hans kone
Kristen Rasmussen	27 "	Vallekilde	tømrer
Mads Peder Jensen	19 "	Hørve	karl
Niels Jensen	15 "	Vallekilde	"
Kirstine Pedersen	19 "	"	pige
Sophie Nielsen	15 "	"	"
Jens Pedersen	73 "	"	aftægtsmand
Kirsten Madsen	71 "	Sørslev	hans kone
Lisbeth Jensen	10 "	Vallekilde	plejebarn

1890 Folketælling

Niels Rasmussen	44 "		gårdmand
Ane Jensen	44 "		hans kone
Jens Pedersen	83 "		på aftægt
Ane Pedersen	74 "		hans kone
Christen Rasmussen	19 "	Hørve	karl
Bent Jensen	12 "	Hagested	plejesøn
Ane Marie Pedersen	19 "	Svinninge	pige
Anne Bodil Marie Andersen	17 "	Fårevejle	"
Ane Olsen	52 "	Herstedvester	"

1885 dør Niels Rasmussens broder Peder på Baunegård og jeg mener, at Niels Rasmussen driver begge gårde indtil 1895.

1890 får Niels Rasmussen arvefæste på Baunegård og 1895 får Anders Peder Jensen skøde på den.

Niels Rasmussen og Ane havde ingen børn.

Folketælling 1901

Niels Rasmussen	* 19.01.1847	Hørve	gårdmand
Ane Jensen	* 16.09.1845	"	hans kone
Sidse Marie Pedersen	* 21.09.1878	Vallek.	pige
Emma Mathilde Henriette Scheffer	* 04.02.1886	Sørslev	pige
Hans Petersen	* 13.07.1879	Hagested	karl
Jens Peter Petersen	* 17.02.1885	Kalundborg	"

Den næste ejer var plejesønnen Bent Jensen, * i Hagested 1878, som får skøde på gården d. 30.01.1912.

Bent Jensen blev gift 02.11.1905 med Kirstine Madsen, søster til Mads Nielsen Madsen på Lindegården.

Han havde købt ejendommen Købmandsgården, Stationsvej 1, og indrettet en købmandsbutik her.

Kirstine Madsen havde modehandlerforretning fra 1900 her indtil konsortiet Frem blev bygget, så flyttede hun herover. 1905 blev forretningen overtaget af Sophus Lund.

Bent Jensen og Kirstine byggede hus på Enghaven, matr. nr 7 c. (Flere af gårdene havde en englod her, denne hørte til Baunegård som også var nr 7).

De boede her til 1912, de ældste børn er født her.

1912 d.30.01 får Bent Jensen skøde på Lundgård.

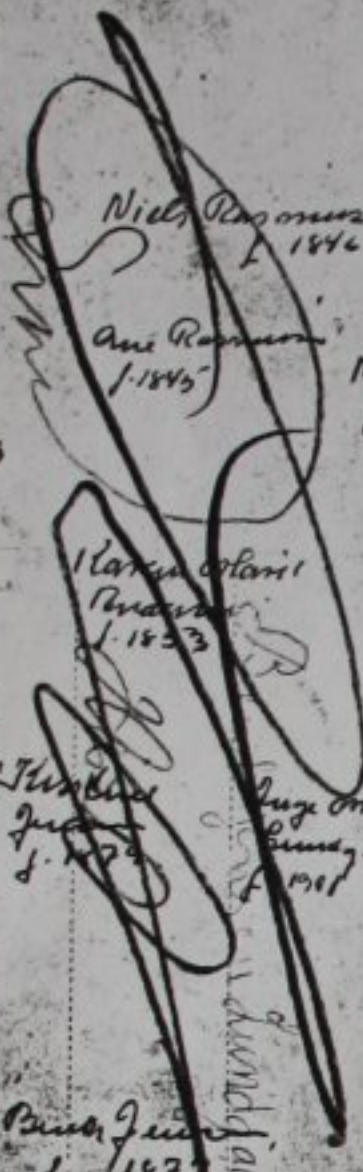
Efter ham er det Knud Lundgård Jensen og Gerda.

Henrik Nielsen & Søn, Vallekilde.

Hunder
"Baugtor"

Til Lær

Niels Rasmussen
1846

Ane Rasmussen
1845

Niels Lundgaard
1. 1902

Karen Otari
1853

Rislicumbryg
Lundg. J.
1. 1909

Luge Otari
Lundg. J.
1. 1901

Johannes
Lundg. J.
1. 1907

Peter Jensen
1877

Kristine
Lundg. J. 1913

Mathilde Madren

~~Martine Otari~~

~~47. 1877~~

Valdemar

Lundg. J.

1877

1877

1877

1877

1877

Niels Lundg. J.
1902

Til Lær

Niels Rasmussen
1846

Ane Rasmussen
1846

1877
Lundg. J.
1909

Karen Otari
1853

Karen Otari
1853

Kristine
Lundg. J.
1913

Johannes
Lundg. J.
1907

Peter Jensen
1877

Valdemar
Lundg. J.
1915

Kristine Jensen
1979

Luge Otari
Lundg. J.
1911

Dagmar Petersen

Ane Otari
Lundg. J.
1916

M a t r i k e l nr 13 ved Hovvejen

gl. nr. 2

Denne gård lå som nr 2 i byen efter Klinksgård, den var sammenbygget med denne som en tvillinggård. Ved udskiftningen blev den flyttet ud ved Hovvejen.

Vi har beboerne helt tilbage til lensregnskabet 1645.

1645 Jørgen Rasmussen - Anna Rasmusdatter

1657 Jørgen Rasmussen betaler i landgilde
1½ pund byg og et halvt boelssvin

1662 Jørgen Rasmussen forarmet hartkorn 3-2½-1½ 0
+ af en ødejord " 3-2½-1½-0

1664 Jørgen Rasmussen " 6-5-1-0

1680 Peder Erichsen " 6-5-1-0

1686 Peder Erichsen gl hartk. 6-5-1-0 ny hartk. 4-6-3-1

1688 " " betaler skat af 1 pige og 2 ildsteder

Peder Erichsen var * 1659 døde 1722
han var søn af Erich Pedersen og Voldborg Nielsdatter
som havde gården gl. nr 14 (9).

Peder Erichsen blev gift 1 g. 1688 med Karen Jensdatter.
Hun døde 1705, 36 år gl. Hvorefter han blev gift igen
samme år med Kirsten Pedersdatter.

Efter Peder Erichsens død 1722 blev enken gift med
Søren Laursen.

1690 ekstraskat Peder Erichsen og hustru - 1 pige - 1 ildsted

Peder Erichsens børn:	Johanne	* 1690
	Mogens	* 1692
	Niels	* 1694
	Voldborg	* 1696
	Ane	* 1699
	Kirsten	* 1704
	Erich	* 1708

Denne familie er omk. 1697 flyttet hen til gl. nr 15 (15)

1699 Lars Madsen og hustru betaler skat.

1709 Lars Madsen hartk. 4-6-3-1

1710 gamle Lars Madsen

Lars Madsens børn:

Else Larsdatter	*	1693
Maren	"	* 1694
Ane	"	* 1698

1713 Lars Madsen oppe i gaden død - 66 år gammel. Altså * 1647.
Hans kone døde 1720.

1721 Niels Pedersen hartkorn 4-6-3-1
han var * 1680 døde 1740
gift 1713 med Sidsel Pedersdatter enke efter Peder Jyde.
Hun var * 1669 - døde 1739.

1741 Jens Larsen (er ikke fundet noget om)

1745 Christen Olsen * 1722 død 1773. Er sandsynligvis søn af Ole Christensen på gården ved den anden side.
Enken Sophie Andersdatter blev gift med næste fæster

1773 Niels Larsen - fæstebrev 24-5 1773
Sophie Andersdatter var * 1724 og døde 1800.
Ved skiftet 1803 er arvingerne: Enkemanden Niels Larsen,
Ole Christensen 40 år gammel, gmd. i Eskebjerg.
Jens Christensen gmd. i Fårevejle.
Anna Christensen gift med hmd. Anders Mogensen i Hørve
Inger Christensen gift med gmd. Jens Pedersen Vejleby.
Maren Nielsdatter gift med Christen Hansen i Hørve.
(der havde været flere børn, men de var døde før 1800)

1787 folketælling

Niels Larsen	42 år	i første ægts.	Bonde og Gårdmand
Sophie Andersdatter	63 "	" andet	" hans kone
Ole Christensen	31 "	ugift	
Jens	14 "	"	
Karen	22 "	"	
Maren Nielsdatter	13 "	fra andet ægteskab.	^R

1801 folketælling

Niels Larsen	55 år	enkemand	bonde og gårdbeboer
Lars Larsen	42 "	ugift	tjenestefolk
Christen Andersen	10 "	"	"
Rasmus Sørensen	22 "	"	"
Margrethe Jensdatter	11 "	"	"
Christen Hansen	33 "	første ægt.	inderste - daglejer
Maren Nielsdatter	27 "		hans kone

1803 den 1-8 fæstebrev til svigersønnen Christen Hansen
han var * 1769 og døde 1862 - 93 år gammel.
Maren Nielsdatter var * 1774 og døde 1852 - 82 år gl.

Niels Larsen døde 1818 - 72 år gl.

Christen Hansens børn:

Sophie Christensdatter	*	1801
Hans Christensen	*	1802
Else Christensdatter	*	1804
Birthe	"	* 1806
Inger	"	* 1807
Ane Marie	"	* 1809
Karen	"	* 1811

Om disse børn se næste side.

Matr. nr. 13.

Karen Sophie Nielsen 22.3.1839 Bjergby enke. formue
gift 1871- enke 1895 3 l. 1 d.barn

Christen Hansens børn:

Sophie gift 1828 med Christen Christensen hmd. Arnakke.
Hans gift 1835 med Maren Nielsdatter overtager gården.
Else gift 1825 med Christen Jensen en søn Jens er
plejebarn hos bedsteforældrene.
Birthe gift 1833 med Anders Christiansen
søn af bmd. Christian Larsen Vejleby.
Inger gift 1834 med Anders Larsen
søn af gmd. Lars Andersen Vejleby.
Ane Marie gift 1834 med Lars Justesen Hørve
Karen gift 1834 med Jacob Nielsen Hørve
De tre sidste blev gift samme dag den 2 december 1834.

Ved udskiftningen blev gården flyttet ud den nuværende Hovvej.
Areal 59½ td land.

1834 folketælling

Christen Hansen	62 år	gift	gårdfæster
Maren Nielsdatter	60 "	"	hans kone
Hans	32 "	ug.	børn
Ane Marie	25 "	"	"
Karen	24 "	"	"
Hans Christensen	21 "	"	tjenestekarl
Jens	8 "		plejebarn

1835 fæstebrev den 28-12 til Hans Christensen
Christen Hansen og Maren Nielsdatter bliver aftægtsfolk på
gården i over 25 år.

1849 Hans Christensen død kun 46 år gammel.

1850 folketælling

Maren Nielsdatter	51 år	* her i sognet	gårdbrugende enke
Niels Jacobsen	15 "	* Vallekilde sogn	plejebarn
Niels Christensen	12 "	* Hjembæk sogn	"
Kirsten Nielsdatter	24 "	* Fårevejle "	tjenestepige
Christen Hansen	81 "	* "	aftægtsmand
Maren Nielsdatter	78 "	* her i sognet	hans kone
Margrethe Christensdatter	7 år	* Hjembæk sogn	plejedatter

1842 sammenlagt med matr. nr 14 og nr. 15 og overdraget
til møller Rasmus Malling.

1860 folketælling - et hus - i nærheden af møllen.

Maren Nielsdatter	61 år	enke på aftægt
Kirsten Nielsdatter	34 "	tjenestepige

Christen Hansen er ikke opført i folketællingen 1860 men han
dør i Hørve 1862 - 93 år gammel. Hans kone var død 1852.

1863 den 2-10 forpagtning på 50 år til møller Rasmus Malling.

1873 arvefæsteskode Rasmus Malling.
jorden senere udstykket til mindre ejendomme.

Ole Christensen i Hørve, *ca.1675,
 begr.1735 *uden* sang og klang".
 G.ca.1707 m.Anna Jensd.*ca.1686 +1762
 d.a. gmd.Jens Ibsen i Fårevejle.

10 børn:

Jens Olsen *1708 +1763 var kirkevæрге boede i Hørve. G.1742 m.Karen Pedersd.	Anne Olsd. *1711 +1774 G.1737 Jørgen Andersen i Hørve *1710 +1785,s.a. gmd.Anders Laursen i Hørve og hstr.Karen Andersd.	Johanne *+1714 Johanne *1715	Christen og Johanne * +1718 tvillinger	Hans *1719 +1725	Christen Olsen *1722 +1773 Gmd.i Hørve G.1754 Sophie Andersd. +1800 Sophie g.2)1773 ungk.Niels Larsen af Hørve. Christen Olsen var kirkevæрге. 8 børn (se)	Hans Olsen *1725 +1763 Boede i Hørve G.1751 m.Bodil Madsd.*1730,d.a. Mads Laursen i Vejleby, Bodil g.2)1763 m.enkem.Jakob Pedersen i Hørve. <i>*hænsmand</i>	Ane Kathrine Olsd. *1729 +1770 G.1)1750 Michel Pedersen i Hør- ve, G.2)1751 m Peder Pedersen af Høve,Asnæs *1725 s.a.Peder Nielsen Børgese gmd.i Høve,As- næs s.og hstr. Ingeborg Peders Peder Pedersen var gmd.i Hørve
---	---	---------------------------------------	---	------------------------	---	---	--

Oplysninger fra Jette Jensen Elmehusene 216 2600 Glostrup
 hendes mand nedstammer fra denne slægt

Jens Olsen - Anne Olsdatter - Christen Olsen - Hans Olsen -
 Matr. nr 14 matr.nr 7 matr.nr 13 matr nr

Ane Cathrine Olsdatter
 matr. nr 8

M a t r i k e l n r. 14 D r a g s m ø l l e g å r d

gl nr. 3 + en gård til

1657 Hans Smed $\frac{1}{2}$ gård
landgilde 1 pund byg

1657 Joen Erichsen 1/1 gård
landgilde, $1\frac{1}{2}$ pund byg
9 skp. are, $\frac{1}{2}$ boelssvin

1662 Hans Smed øde og afbrudt
hartk. $7\frac{1}{2}-1-1 + 3-2\frac{1}{2}-\frac{1}{2} +$
en liden jord kaldet Koppen
hartk. $2-2\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$
hedder Hans Cortsen, er smed

1664 Hans Smed hartk. $7\frac{1}{2}-3-0 +$
" $2-3-1$

1680 Christen Smed hartk. $7-3-3-0 +$
Christen Smed af tvende gårde hartk. $4-4-1-0$

1685 Christen Smed gl. hartk. $0-0-0-0$ ny hartk. $3-0-2-0$

1685 Joen Erichsens øde gård bruges af Christen smed
gl. hartk. $7-3-3-0$ ny hartk. $4-7-1-2$
ændret til " " $5-3-0-2$

1686 Christen Nielsen gl hartk. $4-4-1-0$ ny hartk. $4-6-2-0$
+ del af lod

1688 ekstraskat

Christen Smed og hustru, 1 pige, 1 karl, 1 dreng, 2 ildsteder

1690 Christen Smed haver en øde jord hvorefter han svarer skat
og landgilde og samme for forskellige brugere, han tjener.

Christen Smed blev gift 1667 med Bodil Nielsdatter. Hun
står i kirkebogen som Bodil Smeds, så det er muligt at hun
var enke efter Hans Smed, som var død 1663.

Bodil Nielsdatter var søster til Jørgen Nielsen på gl 7 (11)
og til Voldborg gift med Erich Pedersen på gl. nr. 14 (9) og
til Christen Nielsen på gl. nr 5 (7) og til Anders Nielsen
på gl nr. 8 (6).

Nogle børn Hans Smeds Ingeborre * 1660
" " Elisabeth død 1662

Christen Nielsen Smed døde 1696 54 år gammel
Bodil Smed døde 1708 85 år gammel.

1709 Niels Smed hartk. $5-3-0-2$ (dette må være Joen Erichsens
ødegård, som nu bliver nedlagt. Der står at det er nr. 7;
men på den tid, var der flere gårde i byen end der er på
kortet fra 1788.)

Niels Smed har nu af hartk. $4-6-2-0 + 5-3-0-2 = 10-1-2-2$

Hvor Niels Jensen kommer fra er ikke fundet.
han må have været gift 2 gange, for han har en kone død 1720
og en kone død 1724.

1721 står Niels Pedersen gl. nr 5 for Niels Jensens øde jord
af hartk. 1-4-3 ½

Nogle børn: Niels Nielsen er mulig søn af Niels Smed.

Hans død 1704

Christen * 1696

Henriette * 1699

Niels Nielsen smed blev gift 1709 med Johanne Pedersdatter
måske Peder Erichsens datter

Niels Nielsens datter Henriette bliver 1721 gift med en
smedesvend som også hedder Niels Nielsen.

Hvor disse to bliver af, er ikke fundet. Der kan jo være den
mulighed at de bor hjemme.

Næste mand her på gården er

1710 Oluf Christensen hartkorn 10-1-2-0

Han kan måske være søn af Christen Smed, dåben er ikke
fundet; men han er * ca. 1675. Døde og blev begravet 1735 uden
sang og klang. 60 år gl.

Gift ca. 1707 med Anna Jensdatter * ca. 1686 død 1762
datter af gmd. Jens Ibsen Fårevejle.

1713 Ole Christensen har pige Johanne Mogensdatter.

Børn: Jens Olsen * 1708 død 1763, var kirkevæрге
fik faderens gård, gift 1742 med Karen Pedersdatter.
Hun fortsatte med gården og var gift 3 gange, sidst med
Jens Rasmussen.

1767 hartkornet ændret til 8-2-1-8/15

1771 Jens Rasmussen, 39 år gift 1 gang, konen 60 år gift 3 gange

Hans kone døde 1778 - 65 år gl, og han bliver gift igen med
Karen Christensdatter.

1787 folketælling

Jens Rasmussen	57 år	2 ægtesk.	bonde og gårdbeboer
Karen Christensdatter	41 "	1 "	hans kone
Rasmus Jensen	6 "		børn af 2 ægtesk.
Gertrud Jensdatter	3 "		" " " "
Lars Christensen	29 "		tjenestefolk
Ane Madsdatter	23 "		"
Ole Jensen	39 "		"
Martha Rasmusdatter	13 "		"
Ellen Frandses	70 "	1 ægtesk.	enke indsidder og almisselem

1792 skifte efter Karen Christensdatter, gmd. Jens Rasmussens kone. Arvinger: Enkemanden, Rasmus Jensen 10 år, Gertrud Jensdatter 7 år, formynder: deres morbroder Mads Christensen gmd. i Vallekilde.

1793 skifte efter Jens Rasmussen.

Arvinger efter Jens Rasmussen: Rasmus Jensen 11 år, Gertrud 8 år. Formyndere: hans halvbroder hmd. Rasmus Nielsen Veddinge og børnes kødelige morbroder gmd. Mads Christensen Hørve.

Det er vel denne Mads Christensen, der bliver næste fæster.

1793 Mads Christensen * 1760 i Vallekilde død 1829

1794 fæstebrev d. 15.2 til Mads Christensen.

Der findes en synsforretning over gården 1794.

gården udflyttet til sin nuværende plads ved Dragsmølle.

1801 folketælling

Mads Christensen	42 år	1 ægtesk.	bonde og gårdbeboer
Anna Kirstine Hansdatter	36 år	"	hans kone
Christen	6 "		børn
Hans	4 "		"
Mette Marie	1 "		"
Johan	19 "	fra	Opfostringsstiftelsen
Maren Larsdatter	24 "		tjenestefolk
Mette Madsdatter	12 "		"

1806 areal 56½ td. land

1829 fæstebrev d. 28-12 til Hans Madsen søn af forrige.

Hans Madsen blev gift 14-11-1828 med Maren Christensdatter-

* 1804 datter af Christen Nielsen gmd i Hørve og hustru Maren Rasmusdatter. Gården var Annexgården, matr. nr. 6.

1829 syns- og taksationsforretning på Hans Madsens gård.

Stuelængen i syd, 12 fag, 30 alen lang og 8 ¼ alen bred. Bygget af ege- under og fyrre-overtømmer, klinede vægge og stråtag.

Indrettet til: Øverstestue 3 fag, stue 4 fag, 1 skorstensrum 1 fag, køkken 2 fag, spisekammer 2 fag. Loft overalt. Forsynet med 6 hele og 2 halve døre, 5 fag engelske og 2½ fag blyvinduer, 1 bislag med 2 halvdøre og loft over samme, 1 bagerovn.

Alt i god stand og uden mangler.

Østre længe: 11 fag, 28 ¾ alen lang, 7 ½ alen bred. Bygget som foranførte, indrettet til tørvehus 2 fag, svinehus 2 fag, huggehus 1 fag, fårehus 2 fag, lo 2 fag, lade 2 fag, forsynet med 3 hele og 4 halve døre.

Nordre længe: 17 fag, 42 ½ alen lang, 8 ¼ alen bred, bygget som de foregående. Indrettet til lo 3 fag, lade 3 fag, lo 3 fag, lade 2 fag, port 2 fag, fæhus 2 fag. Forsynet med 2 halvdøre, port med låge og 1 vindue med treramme.

Vestre længe: 11 fag 28 ¾ alen lang, 7 ½ alen bred, bygget som foregående. Indrettet til stald 9 fag og svinehuss 2 fag. Forsynet med 3 hele og 5 halve døre.

Alt uden mangler.

1834 folketælling

Hans Madsen	38 år	gårdfæster
Maren Christensdatter	36 "	hans kone
Jens Hansen	5 "	deres søn
Peder Pedersen	31 "	tjenestefolk
Karen Larsdatter	25 "	"
Karen Andersdatter	20 "	"
Rasmus Pedersen	16 "	"

1844 vurdering til brandforsikring

stuehus i syd	430 rdl.
vestre hus	190 "
nordre hus	310 "
østre hus	150 "

ialt 1080 rigsdaler

1850 folketælling

den samme familie som i 1834, de har nu også en datter, Ane Kirstine, 16 år og en søn mere, Christen på 9 år.

Mageskiftekontrakt mellem Rasmus Malling af Dragsmølle og gårdfæster Hans Madsen af Hørve.

Hans Madsen afstår gården matr. nr. 14 af Hørve med alle derpå værende bygninger med mur- og nagelfaste appartinentier + rettigheder og forpligtigelser.

Rasmus Malling skaffer Hans Madsen fæste for hans og hans kones levetid på gl. Dragsmøllegård matr. nr. 19 af hartkorn 3 tdr. 6 skp. 3 fjd. 1 3/4 album, gammelskat 19 rdr. 48 sk. som skal afleveres af fæsteren Søren Offersens fæste.

Hans Madsen afgiver til herskabet 14 tdr. byg.

Den øvrige fæsteafgift på matr, nr. 14 er Hans Madsen uvedkommende.

1851 d.20-1 Hans Madsen får fæste på gl. Dragsmøllegård efter møller Offersens enke.

Om Hans Madsens sønner: Jens Hansen overtager i forpagtning Keldshøjgård og bliver samme år gift med Sidse Sørensdatter. Jens Hansen dør 1864 hvorefter Sidse bliver gift med hans broder Christen Hansen.

Det nuværende stuehus er opført 1854, det står på gavlen, og det ligger mod nord, måske er det fornyet og det gamle stuehus er blevet stald.

Der har også været en slags have eller skov på den anden side af vejen.

Her på denne gård hedder manden nu Rasmus Malling.

1860 folketælling viser bl. a. hvor mange mennesker, der var på sådan en gård. Gården blev også på et tidspunkt sammenlagt af matr. nr. 13 - 14 og 15. Selve møllen kom også til at høre hertil.

Folketælling	år	fødested	stilling
1860 Rasmus Malling	40	Stenmagle	møller
Maria Pedersen	38	Holbæk	kone
Christine Sophie M.	12	Sørslev	barn
Jensine Petræa M.	8	Hørve	"
Laura Sophiem.	6	"	"
Jens Peter Michael M.	1	"	"
Anna Christine M.	1	"	"
Hansine Fredrkk. Almind	30	København	lærerinde
Ane Christensdatter	26	Merløse	amme
Bodil Kirstine Pedersd.	27	Vallekilde	pige
Karen Christensdatter	37	Sørslev	"
Karen Sophie Nielsdatter	25	Vallekilde	"
Niels Poulsen	39	Hørve	karl
Christen Rasmussen	23	"	"
Erik Christoffersen	24	Fårevejle	"
Peder Nielsen	19	Vallekilde	"
Christian Larsen	16	"	"
Jens Pedersen	24	Hørve	møllersvend
Ole Carlsen	17	Vallekilde	"
Hans Jensen	16	Hørve	møllerdreng

1863 d. 2-10 forpagtning på 50 år til Rasmus Malling på matr. nr. 13 - 14 - 15.

1873 d. 21-1 arvefæsteskode til Rasmus Malling.

Afskrift af brev til Justitsministeriet den 8. april 1872.

Den under baroniet Adellersborg hørende "Dragsmølle" i Hørve sogn, med tilliggende matr. nr. 13, 14a, 14b, 15a, 15b og 19b, der står for hartkorn 20 tdr. 3 skp. 3 fj. 3/4 alb. med gammelskat 162 rd 79 sk., der for tiden haves i forpagtning på 50 år indtil 1. maj 1913 af Rasmus Malling, ønsker nævnte bruger at købe til arvefæste med ret til at sælge og pantsætte.

Af tilliggende vil der blive forbeholdt 2 a 3 tdr land til beplantning som alt er påbegyndt.

Dragsmølle er beliggende ved Holbæk Nykøbing landevej. Til møllen er ret god søgning, men denne er i de senere åringer betydeligt aftaget, navnlig efter at Kathrinedals mølle, Skippinge mølle og Fårevejle mølle er opførte.

Dragsmølle såvelsom øvrige til stedet hørende bygninger har møller Malling fra ny af opført.

Er alt i 1869 i anledning af denne handel optaget vurderingsforretning tillader tillader jeg mig at vedlægge, hvorefter den er ansat 45000 rd.

I vurderingsforretningen er ikke medtaget matr. nr. 19b som er selve møllepladsen og som med 2 alb. hartkorn med gammelskat 10 sk. hvorved der imellem vurderingsforretningen og ovenstående hartkorn og gammelskat værende forskel er fremkommet.

Den under Kræmme Adelerborg forind Dragmølle i Høve
Lagd, med Lilligend M.N: 13, 14a, 14b, 15a, 15b og 19b, der stam for Jættens
20 C^{ts} 1/2, 3/4, 1/2, 1/4, med Gammalt 163 R^{ts} 1/2, der fastid med forind
Sorgagtning med 50 Aar indtil Mai 1913 af Rasmus Malling, enstet
medent bruger at tjøbe til Arnsfæst med det til at følge og gæstfæst.
Af Lilligend med det blinde forbehold med 2 og 3 C^{ts} Lau til Snylædning
som alle er gæstfæst.

Dragmølle er beliggend med Høve Skjebning Landem. Et Mølle
er ret god Tøgning, med Decent er dog: der findes Arnsfæst betydligt
afstegt, navnlig efter at Kæmmedals Mølle, Skjebning Mølle og
Faarveile Mølle er opførte. Dragmølle stam som enstet til Sta.
der findes Snylædning for Mølle Malling som enstet opførte.

for alt: 1869: Aulædning af den med Jættens opstegt Nudningfor-
retning tillade jeg mig at udstegge, forstet der er enstet til 45000 R^{ts}
I Nudningforretningen er idet medstegt M.N: 10/16 som er stam
Møllaglatjen og som for 2 Alb. Jættens med Gammalt 10/16 forstet
der er medstegt Nudningforretningen og overstam med Jættens
og Gammalt medstegt Snylædning er fremkommet.

Den aarlige Sorgagtningsskift er gjennemspiltig 21 C^{ts} 2 R^{ts} 1/2 og efter
Lagtelstegt. Det Sorgagtningens Lilligend er stegt med Aulædning af
7000 R^{ts}

I Betragtning af den lange Arnsfæst som Mølle Malling ender
for Kræmmed og: Betragtning af de store Betragtninger som forstegt
med det tillade jeg mig at indstille, at Dragmølle
med Lilligend med stegt til Sorgagter Rasmus Malling
for en Jættens af 30000 R^{ts} og en aarlig Læmmed af 50 C^{ts} 1/4 og
in natura.

Dragmølle p. t. Kjøbenhavn d. 8 April 1872.

Li
Kjøbmand

Den årlige forpagtningsafgift er gennemsnitlig 211 tdr. 2 skp. byg efter kapiteltakst. Ved forpagtningens tiltrædelse erlagdes en rekognition af 7000 rdr.

I betragtning af den lange årrække hvori møller Malling endnu har brugsretten og i betragtning af de bekostninger han har gjort ved stedet tillader jeg mig ærbødigt at indstille, at Dragsmølle med tilliggende må sælges til forpagter Rasmus Malling for en årlig afgift af 50 tdr. 2/r byg in natura.

Dragsholm p. t. Københava den 8. april 1872.

1873 d.24.01 hartkorn

matr. nr	13 --	6-2-3-2	3/4	(huset er beboet af en avlskarl)
"	"	14 a -	6-4-1-2	½
"	"	14 b -	0-2-2-2	½ (er bortfæstet til smed Niels Jensen)
"	"	15 a -	6-4-1-2	
"	"	15 b -	0-2-0-1	¼ (pligthus = kan ikke nedlægges)
"	"	19 b -	2	(selve møllen)

Købesum 30,000 rdl.

1880 Marianne Pedersen er nu enke - hun har tre døtre hjemme der er 4 karle og 4 piger og 2 møllersvende.

1884 d. 30.5 tilladelse til uskiftet bo til enken Marianne Malling, født Pedersen.

1890 folketælling

Jens Peter Micael Malling	30 år	Drags mølle -	forpagter
Ida Jensine Malling	26 "	Svinninge	hans kone
Anne Marie Pedersen	20 "	Jenslev	pige
Karen Marie Hennicke	21 "	Axelholm	"
Bertha Sofie Nielsen	30 "	Vallekilde	"
Ane Marie Frederiksen	21 "	Vejleby	"
Hans Ivar Henrichsen	24 "	Nr. Jernløse	karl
Lars Peter Larsen	22 "	Hørve	"
Niels Peter Hansen	15 "	"	"
Christian Willumsen	45 "	København	møllersvend
Niels Christian Nielsen	16 "	Faurbo	"

I huset matr. nr 13 ? bor:

Hans Christian Hansen	52 "	Holbæk	avlsskarl
Karen Sofie Hansen	50 "	Bjergby	hans kone
Jens Christian Hansen	12 "	Hørve	børn
Hans Carl Hansen	7 "	"	"

1893 d. 13.08 skifteattest som adkomst for Rasmus Malling og hustrus arvinger.

1894 d.20-3 skøde til Jens Peter Micael Malling * 1860.

1901 folketælling, Dragsmøllegård, matr. nr. 13, 14a og 15a.

Jens Peter Michael Malling * 04.02.1859 Hørve landbr.og møller.
Ida Jensine Petersen * 4.01.1864 Svinninge hans kone

Mallings gift 1889 - 2 børn.

Gudrun Malling * 11.01.1891 Hørve børn
Axel Johannes Malling * 24.06.1896 " "

Astrid Ulrikka Heilmann	* 21.06.1876	Slagelse	lærerinde
Caroline Martine Johansen	* 21.04.1851	Sæby (H A)	husjomfru
Henrik Nicolai Henriksen	* 01.02.1873	Føllenslev	mestersvend
Carl Chr. Emil Jørgensen	* 09.06.1881	Asentorp	møllersvend
Birthe Sofie Nielsen	* 30.08.1859	Vallekilde	mejerske
Anna Marie Frederikke Niel.	* 22.09.1880	"	stuepige
Mary Christiane Augusta Pe.	* 09.11.1875	Skipperinge	kokkepige
Laura Jensine Sørensen	* 24.03.1874	Starreklinte	bryggersp.
Niels Jensen	* 07.12.1876	Bjergsted	forkarl
Lars Rasmussen	* 04.06.1879	Fårevejle	karl
Lars Peter Larsen	* 25.08.1880	Vejleby	"
Hans Rasmussen	* 06.06.1884	Fårevejle	"

1901 d.11.11 lejekontrakt på matr.nr 14 c og 15 c, som er beplantet med nåletræer. Udlejeren (Adelersborg) forbeholder sig uhindret adgang til den beplantede del, såvel som for skovbetjente og skovarbejdere og for køretøjer.

Det er nedenfor den såkaldte Dragsmølle skrænt.

1894 d.07.05 var Dragsmøllegårds bygninger, foruden den hollandske mølle assurerede for 27030 kr; men er nu ved omvurdering af 26.09.1905 sat til 35576 kr.

1914 d.17-6 skøde til Kristian Klarskov Kristensen på matr. nr. 13 A - 13 h - 14 A - 14 c - 15 A - 15 C - 19 B - 62 og 63

Nr 19 B er selve Drags Mølle.

Drags-Møllegaard.

1901 folketælling, Dragsmøllegård, matr. nr. 13, 14a og 15a.

Jens Peter Michael Malling * 04.02.1859 Hørve landbr. og møller.
Ida Jensine Petersen * 4.01.1864 Svinninge hans kone

Mallings gift 1889 - 2 børn.

Gudrun Malling * 11.01.1891 Hørve børn
Axel Johannes Malling * 24.06.1896 " "

Astrid Ulrikka Heilmann	* 21.06.1876	Slagelse	lærerinde
Caroline Martine Johansen	* 21.04.1851	Sæby (H A)	husjomfru
Henrik Nicolai Henriksen	* 01.02.1873	Føllenslev	mestersvend
Carl Chr. Emil Jørgensen	* 09.06.1881	Asentorp	møllersvend
Birthe Sofie Nielsen	* 30.08.1859	Vallekilde	mejerske
Anna Marie Frederikke Niel.	* 22.09.1880	"	stuepige
Mary Christiane Augusta Pe.	* 09.11.1875	Skipperinge	kokkepige
Laura Jensine Sørensen	* 24.03.1874	Starreklinte	bryggersp.
Niels Jensen	* 07.12.1876	Bjergsted	forkarl
Lars Rasmussen	* 04.06.1879	Fårevejle	karl
Lars Peter Larsen	* 25.08.1880	Vejleby	"
Hans Rasmussen	* 06.06.1884	Fårevejle	"

1901 d.11.11 lejekontrakt på matr.nr 14 c og 15 c, som er beplantet med nåletræer. Udlejeren (Adelersborg) forbeholder sig uhindret adgang til den beplantede del, såvel som for skovbetjente og skovarbejdere og for køretøjer.

Det er nedenfor den såkaldte Dragsmølle skrænt.

1894 d.07.05 var Dragsmøllegårds bygninger, foruden den hollandske mølle assurerede for 27030 kr; men er nu ved omvurdering af 26.09.1905 sat til 35576 kr.

1914 d.17-6 skøde til Kristian Klarskov Kristensen på matr. nr. 13 A - 13 h - 14 A - 14 c - 15 A - 15 C - 19 B - 62 og 63

Nr 19 B er selve Drags Mølle.

BREVKORT

Kun for Adressen:

Udvalgt

Johannes Andersen

Nygaard

Ulby Mark

Jens Peter Jørgensen

*Hoghammer nok en
Gårdegaard paa Sandby
Aften og Aftens Jorden
over al den med alle
den for alle og alle
C. O. Yang, Hørve, Enged 11 955*

Dragsmøllegård 1870:

Rasmus Malling	49	Nyrup, Sorø a.	møller
Marianne Malling	47	Holbæk by	hans kone
Christine Sophie M.	21	Sørslev	datter
Jensine Petrea M.	17	Dragsmølle	"
Laura Sophie M.	15	do	"
Anna Christiane M.	10	do	"
Henriette Thomasine Mathilde Mathiesen	27	København	lærerinde
Karen Sophie Jacobsen	33	Vallekilde	svejtser
Ane Marie Jeppesen	27	Kundby	kokkepige
Karen Marie Christensen	22	Tornved	stuepige
Ane Marie Rasmussen	20	Rumperup	bryggerspige
Ane Marie Jørgensen	19	Vallekilde	malkepige
Hans Christian Hansen	32	Holbæk	avlskar
Niels Peder Hansen	29	Fårevejle	karl
Niels Peder Pedersen	24	do	kusk
Peder Christensen	17	Hørve	karl
Jørgen Nielsen	18	Fårevejle	do
Jens Peder Jørgensen	15	Hørve	dreng
Christen Larsen	30	Vøjleby	karl
Christian Jespersen	19	Fårevejle	møllersvend.

Drags Møllegaard i Hørve S., Ods H., Holbæk A. Postforb. og nærmeste St.: Hørve. Gaarden ligger 3 Mil fra Holbæk. Dens nuv. Ejer er Hr. *Jens Peter Michael Malling*, som overtog den 1889. Hr. J. P. M. Malling er født paa Ejendommen 1859 og gift med *Ida Jensine Petersen*, født i Svinninge S., Tudse H. 1864. Af tidl. Ejere kan nævnes den nuv. Ejers Fader, Rasmus Malling, som købte Gaarden fra Baroniet Adellersborg.

Matr.-Nr. 13 m. Hartk.: 19 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdkr. 2½ Alb. Der svares i Tiende c. 40 Tdr. Korn. Ejendomsskylden er 120,000 Kr. Brandassu-

Drags Møllegaard.

rance for Hovedbygning 10,156 Kr., for Avlsbygninger 22,230 Kr., Besætning 20,000 Kr., Inventar 8000 Kr. og Avl 25,000 Kr. Aarlig Ejendomsskyld Skat 132 Kr. Bidrag til Amtsrepf. c. 260 Kr. Bygningerne er forsikrede i »Den alm. Brandf. f. Landb.«; Besætn., Inv. og Avl i »Danmark«. Det samlede Areal udgør 185 Tdr. Ld., deraf Ager 171, Eng 10, Have og Gaardsplads 4 Tdr. Ld. Gaarden drives af Ejeren.

Agermarken drives i en 8 Marksdrift. C. 40 Tdr. Ld. er stærk Lerjord, Resten er hovedsagelig Lermuld med Lerunderlag. Der avles i Gennemsnit af Havre 20, Hvede 18, Rug og Byg 15 Fold. Besætn. bestaar f. T. af 48 Køer, 20 Stkr. Ungkvæg og Kalve, 2 Tyre og 12 Heste. Sidste Aar solgtes 90 Fedesvin. Kvægbesætn. vedligeholdes ved eget Tillæg og er af rød dansk Race. Mælkemængden var sidste Aar gennemsn. c. 5000 Pd. pr. Ko.; den leveres til Hørve Andelsmejeri. Det norm. Folkehold er 1

Fodermester, 1 Forkarl, 1 Staldkarl, 1 Karl, 1 Dreng, 1 Husjomfru, 4 Piger, 4 Daglejere og i Høsten 3 Mand ekstra.

Gaardens faste Maskiner drives ved Vindkraft.

Drags Møllegaard Hovedbygning er opført af Grundmur og tækket med Tegl; den rummer en 8 Værelses Lejlighed. Avlslængerne er solide og velindrettede.

Til Ejendommen hører en hollandsk Vindmølle samt 2 Huse med 5 Tdr. Ld. Husenes Ejendomsskyld, 5800 Kr., er ikke medregnet i den foran for Gaarden anførte Ejendomsskyld.

1.

Ved Gammel Dragsmøllegård havde Vandet fra Søen ved Dragsholm fra gammel Tid gennem en grøft haft sit udløb til Lammefjorden. På dette sted havde der været en Vandmølle, hvortil der hjælpeforanstaltning var knyttet en Hestemølle, d.v.s. Møllen blev trukket af en Hesteomgang. I 1690 meddeler skrifter fra Adellersborg, at Dragsmølle ligger vest for Lammefjorden og er en Græsmølle, som må stå stille fra 1. Maj til 1. September, da den har tilløb fra en Sømose, der ligger mellem Adellersborg og Møllen. den har ikke ret meget Vand, da Søen ingen tilløb har, og når Vanddammen om Vinteren er tilfrosset må Møllen stå stille.

Derfor blev der i 1696 indgået følgende Kontrakt mellem Baron F.C. Adeler og Møllebygger Eriksen:

Jeg Erik Eriksen påtager mig at tilhugge og opsætte en Vejrmølle ved Dragsholm på det sted mig af ham bliver forevist. I samme Mølle indlægges Sten af 12 til 13 spans bredde og alt behørigt Tømmer af Fodstykke, Stub, Stenbjælker og Aksel. Det Egetræ der skal til, er efter min anvisning i Delhoved Skov, som af Justitsråden er blevet blåstemplet og skal fældes og saves således, at det får den fuldkomne længde, bredde og tykkelse, når det kommer til møllestedet, da det straks kan bruges.

I Møllen indrettes en Sigte som af mig forfærdiges, undtagen Sigtekisten som af Snedkeren forfærdiges på Justitsrådets bekostning og af mig indsættes. Ligeledes af mig have omsorg for at forskaffe Smeden på Dragsholm alt hvad dertil behøves af Jern, og det bliver forsvarligt gjort i alle måder.

Ligeledes jeg sørger for at Møllen bliver Ganske færdig og opsat med alt tilbehør og beklædning, samt indvendige Hjul og Drev med videre, det være sig lidet eller stort.

Jeg Frederik Christian Adeler lover at betale til Erik Eriksen, Tømmermand, når Møllen af ham er sat i sin fulde gang og befinde sig at gå i 24 timer, formale lige så mange tønder Rug til godt Mel, som en af de bedste københavnske Vejrmøller, for den sum 220 Rdl, siger To hundrede og Tyve Rigsdaler.

Dragsholm den 25. November 1696.

Frederik Christian Adeler.

Gammel Dragsmøllegård og Mølle hørte jo under Dragsholm, og blev fæstet bort til forskellige Fæstere. Vi kender navne på fæstere fra 1592 og fremefter, og Fæsteren i 1687 hedder Torben Salomonsen, Han er interessant ved det, at han ligger begravet i Vallekilde Kirke. Hans Ligsten ligger i gulvet lige indenfor Kirkedøren fra Våbenhuset til Kirkerummet.

Teksten er meget afslidt og ulæseligt, da man jo har gået på den i mange mange år, inden det blev moderne med Tæppeløbere på gulvene.

Torben Salomonsen blev således den første bruger af den ny Stubmølle på Drags-Bakke.

Efter Torben Salomonsen havde flere Fæstere Gård og Mølle i forpagtning indtil 1819, da Søren Offersen blev fæster af Gård og Mølle.

På dette tidspunkt havde Hans Madsen den gård der ligger hvor den ny Dragsmøllegård er. Ved udskiftningen mellem 1790 og 1810 blev 2 gårde nedlagt, og jordene tillagt denne gård. Den ene gård var en Tvillinggård til Klinksgård i Hørve, og det ses tydeligt på et kort fra 1790. Den anden gård lå lidt inde på marken omtrent ud for Hovvejens udmunding i Dragsmøllevej.

Da Søren Offersen på gl. Dragsmøllegård dør i 1850, fik denne en ny fæster nemlig Rasmus Malling, der stammede fra Stenmagle Sogn. Rasmus Malling havde af Baronnen på Dragsholm fået ret til at købe Gård og Mølle, og det benyttede han sig af. Han købte Gården fri af Dragsholm og mageskiftede med Hans Madsen, således at Rasmus Malling fik ny Dragsmøllegård og Hans Madsen fik ret til at bo på gl. Dragsmøllegård så længe han levede. Da Hans Madsen dør, overtages gl. Dragsmøllegård i 1863 af Niels Christensen Sjelborg der stammede fra Ribe Amt.

Da Lammefjorden få år efter blev udtørret, skulle Vandet fra Landvandskanalen have afløb til Havet, og fik dette gennem en gravet Kanal fra Gl. Dragsmøllegård forbi Dragsholm til Nekseløbugten. Denne Kanal kom så også til at optage Vandet fra Dragsholmsøen, så nu skulle Vandet løbe den vej ud, og dermed var Vandmøllens dage forbi og den blev nedlagt. Så blev den ny Dragsmølle alene om mølleriet her på egnen, den gik en god tid i møde og fik stor betydning for befolkningen fremover.

3.

Stubmøllen fra 1696 blev efterhånden for lille til at klare det voksende forbrug af malet korn på grund af Landbrugets udvidede Dyrehold. derfor blev den i 1873 revet ned og solgt til Møllersvend Rasmus Jensen fra Vinstrup. Han flyttede den til Kongstrup ved Holbæk, og den ny hollandske Gallarimølle "Dragsmølle" blev opført på den nuværende plads. Stubmøllen lå ca. 100 m. øst for den ny Mølle på Bakkens højeste punkt, omtrent udfor Dragsmøllevej nr.37.

Rasmus Malling har nu en anseelig Gård og Mølle, og da han i 1854 bygger nyt Stuehus til Gården, sætter han sine og sin kones initialer på Gavlen R. M. og M. M. d.v.s. Rasmus Malling og Mariane Malling, og de ses endnu.

Rasmus Malling dør i 1876, og hans søn Michael Malling overtager Gård og Mølle indtil 1913, hvor Gården købes af Holbæk Amts Udstykningsselskab, der sælger en del af jorden til Husmandsbrug og Tillægsjord. Resten ca. 146 tdr.Land sælges til K. Klarskov Kristensen, som i 1918 frasælger Møllen til Møllerne Christiansen og Rasmussen fra København.

Klarskov Kristensen sælger Dragsmøllegård i 1947 til Forvalter Jørgen Brask, "Anneksgården" i Nakke ved Nykøbing S. Denne sælger i 1956 Gården til Statens Jordlovsudvalg for 400,000 Kr. Til Gården hører 146 tdr. Land, hvoraf ca. 60 tdr. Land atter udstykkes eller anvendes som Tillægsjord. Stamparcellen med 86 tdr. Land sælges til Gdr. Chr.Jensen "Næsgården" på Orø. Chr.Jensen sælger i 1972 gården til Godsejer Schwensen "Arnakke" ved Svinninge, der stadig dyrker jorden, og har lejet Stuehuset ud til privat bolig.

Da Rasmus Malling i 1850 mageskiftede gl.Dragsmøllegård og Mølle med Hans Madsen's gård, beholdt han Møllen, som fra nu af hørte til denne gård og kaldtes Dragsmøllegård.

Hørve i Juli år 2004.

Viggo Hansen.

Kilder:

Optegnelser fra
ELLEN Hemmingsen,
Oscar Udsholt
og egne studier.

1713 Peder Erichsen har pige Karen Christensdatter

Efter hartkornet 1680 kan det se ud til at Peder Erichsen først havde gården gl. nr. 2 (13) og har vel så fået denne her, som var større, da Niels Nielsen døde.

Peder Erichsen blev gift 2 gang 1705 med Kirsten Pedersdatter.

Børn:	Johanne	* 1690
	Mogens	* 1692
	Niels	* 1694
	Voldborg	* 1696
	Ane	* 1699
	Kirsten	* 1704
	Erich	* 1708

Peder Erichsen døde 1722 - hans enke bliver gift igen 1723 med Søren Laursen.

Der er lidt usikkerhed om denne familie; for 1710 er det hans broder, der står for denne størrelse hartkorn.

Broderen Erich Erichsen havde tidligere en gård i Bjerresø. De tre ældste børn er født i Bjerresø; men af en eller anden grund er de flyttet til Hørve omk. 1708.

Erich Erichsen har boet her i broderens gård en halv snes år indtil han har fået gården gl. nr. 11 (18)

1721 Peder Erichsens søn Mogens Pedersen * 1692 død 1754 gift 1 gang 1714 med Johanne Christensdatter.

Børn:	Anders	* 1714
	Anders	* 1715
	Niels	* 1718
	Jens	* 1721
	Jens	* 1724
	Maren	* 1727
	Anders	* 1736

De fleste af disse børn døde som ganske små kun Niels og Anders blev voksne.

Anders Mogensen blev husmand i Hørve - se matr.nr 27, Dragsmøllevej.

Mogens Pedersen døde 1754 - 62 år gl.

1750 Niels Mogensen får fæstebrev på faderens gård den 9-1- Han bliver gift med Ellen Pedersdatter

Niels Mogensens børn:	Anders	* 1751
	Peder	* 1752
	Karen	* 1753
	Kirsten	* 1760
	Peder	* 1767

1771 Niels Mogensen 53 år gift 1 g hans kone 47 år gift 1 g

Datteren Karen bliver gift med Mads Pedersen som får fæstebrev på gården 30 - 12 - 1780
Hendes forældre bor hos dem som aftægtsfolk.

Niels Mogensen dør 1794, Ellen Pedersdatter dør 1803

1787 folketælling:

Mads Pedersen	32 år	1. ægtesk.	bonde og gårdmand
Karen Nielsdatter	33 "	" "	hans kone
Peer Madsen	6 "		deres børn
Christen Madsen	4 "		do
Bodil Madsdatter	1 "		do
Peer Nielsen	23 "		tjenestefolk
Rasmus Peersen	19 "		"
Karen Christensd.	19 "		"
Inger Christensd.	15 "		"
Niels Mogensen	69 "	konens far	nyder aftægt
Ellen Peersdatter	67 "	" mor	"

Mads Pedersen var søn af Peder Olsen på gården ved siden af (senere flyttet ud som Lundgård).

1780 fæstebrev til Mads Pedersen.

Jeg Conrad Wilhelm Adeler hans kgl. Maiestæts kammerherre kjendes at have stædt og fæsted, ligesom jeg og herved stæder og fæster til landsoldat Mads Pedersen af Hørve den gård i Hørve sogn og by, som Niels Mogensen hidtil har beboet, men nu til hannem har afstået, hvilken gård, som står for hartkorn ny matrikel, ager og eng 8 tdr. 2 skp. 1 fj. 8/15 alb. forbemeldte Mads Pedersen sin livs tid må nyde, bruge, beboe samt med hvad dennem rettelig udi mark og by tilligger udi fæste beholde på følgende vilkår:

1

Antager og tiltræder Mads Pedersen straxen gården, som består af 4 længer hus, som alt befindes i god og forsvarlig stand, og da hannem og formanden, hvis datter han har ægtet, er udi indbo given vederlag for gårdfæld på samme gård kunne findes, så bliver han pligtig stedse at holde gårdens bygning i fuldkommen god stand, og til stedet i alle måder at være ansvarlig.

2

Annammer Mads Pedersen al den ved gården værende besætning af kreaturer, vogne, plov og harve, item alt det ved gården tærsket og utærsket korn, hvorefter han til fuld besætning så og fødekorn han bliver ansvarlig.

3

Som Niels Mogensen har meldt, har han afleveret gården til ovenmeldte Mads Pedersen, så forpligtes denne at give ham fri bopæl for ham og hustru, så længe de lever i den ved gården værende lille stue, som Mads Pedersen stedse holder vedlige. Videre giver Mads Pedersen dem årlig til føde en tønne rug og to tønner byg, samt til ildebrand otte læs tørv årlig.

No. 4.

Sire og Dyve Skilling.

En Conrad Wilhelm Hoelck

Müller

1780.

til Pragsholm hans Konge. Mitte Piumer
somm kende og som, ved og for sig, ligesom
ing og som, ved og for sig til Pium - Doldat

Hans Majes Deerssen af. Hørve du Gæve i Hørve
Dogn og Dign, som Niels Mogensens fidi til jar
Droort, umm um til fannum som og raant, spil.
Lun Gæve, som raant som hørve um matricul
Aagor og Gæve Gæve Gæve som raant Maas
Deerssen, som Dign Dign Dign Dign, Dign,
pium um som raant i Hørve i Hørve og Dign til
Liggur - i di Gæve om solda som raant i Hørve
P. Madaar og dieldat Maas Deerssen, Dign
Gæve, som om raant af Gæve som, um al
om um - i di god og raant lig Maas, og ra fannum
na som raant, som Dign som som raant, om di Dign
Lun om Dign som som raant som fannum Gæve
Lun som, som om som raant, troen ad solda
Gæve om raant i fannum god Maas, og til
Lun i di Maas ad om raant lig.

P. Piumum Maas Deerssen ad om om Gæve
om om om om om om om om om om om om
item om om om om om om om om om om om
som om som til di om om om om om om om
om om om om om om om om om om om om

D. Som Niels Mogensens, som om, som om om Gæve
om til om om Maas Deerssen, som om om om
om om som om om om om om om om om om om om
om om, i om om Gæve om om om om om om om om om

Handwritten signature or note at the bottom left corner.

Så skal Mads Pedersen og fodre og græsse fire stk. for dennem
iblandt gårdens kreaturer, så længe Niels Mogensen og hustru
lever.

4

Som Niels Mogensen stedse har været en god, flittig og vind-
skibelig bonde, så befris han og hustru deres livstid for at
svare den påbudne skat, ligeledes eftergives Mads Pedersen
årlig udi sit landgilde fra førstkommende 1ste maj at regne in
tdr. byg, så længe Niels Mogensen lever.

5

Bliver Mads Pedersen pligtig fra dato og fremdeles at svare og
betale alle af gården og dens hartkorn gående kongelige skat-
ter ordinære eller ekstraordinære, som nu er eller herefter
måtte vorde påbudne, så og det sædvanlige landgilde her til
gården med 8 tdr. 4 skp. byg, 1 tdr. havre, 1 lam, 1 gås, 2
par høns, 20 æg og smør, penge 3 mark og 6 sk. så forretter
han og hoveri her til gården lige med hans naboer bymænd.

Iøvrigt haver Mads Pedersen som en fæster at rette sig efter
kgl. maiestæts love og forordninger, være Dragsholms ejere og
deres befuldmægtige i alle tilfælde hørig og lydlig, alt under
dette fæstes fortabelse.

I indfæstning betaler han 13 rd. 2 mk. siger 13 rigsdaler to
mark.

Dragsholm den 30 december 1780 - Adeler

Karen og Mads Pedersens børn	Peder	* 1781
	Christen	* 1783
	Bodil	* 1786
	Anne Kirstine	* 1791
	Niels	* 1795

1801 folketælling

nu er børnene blevet store, så der er ingen tjenestefolk
Karens moder, Ellen Pedersdatter er der som aftægtskone.
Hun dør 1803.

1813 d.23.09 fæstebrev til sønnen Peder Madsen

Peder Madsen blev gift 1814 med Ane Pedersdatter* 1786
datter af Peder Christensen Vejleby.

Areal i 1820 - 56 ½ tdr. land

Peder Madsens børn:	Karen Pedersdatter	* 1816
	Anders Pedersen	* 1817
	Christen Pedersen	* 1817
	Johanne Pedersdatter	* 1825
	Peder Pedersen	* 1827

Peder Madsen døde 1832, 50 år gl.

Enken, Ane Pedersdatter fortsatte fæstet og drev gården
ved hjælp af sine børn og sin svigerfader, som var 79 år
i 1834 og aftægtsmand.

der var desuden i 1834 2 karle, 24 og 22 år gl

Mads Pedersen døde d.01.07.1839, 83 år gl.

1849 d.19.03 fæstebrev til Peder Madsens søn Anders Pedersen

han blev gift 1853 med Maren Rasmusdatter, 23 år
datter af afd. gmd. Rasmus Christensen Hørve.

1860 Folketælling

Anders Pedersen	43	år	Hørve	gårdmand
Maren Rasmusdatter	30	"	"	hans kone
Johanne Marie Andersdatter	7	"	"	børn
Maren Kirstine "	4	"	"	"
Rasmus Peder Andersen	1	"	"	"
Peder Andersen	21	"	Vallekilde	karl
Jens Peder Jensen	17	"	Sørslev	"
Ane Kirstine Rasmusdatter	21	"	Hørve	pige
Karen Marie Andersdatter	17	"	Fårevejle	"
Ane Pedersdatter	73	"	Hørve	enke aftægt

Ane Pedersdatter døde 07.01.1867 omtr. 80 år.

1863 forpagtning på 50 år til Rasmus Malling
på matr. nr 13 - 14 - 15

1873 arvefæsteskode til Rasmus Malling

på matr. nr 15 b er et pligthus (kan ikke nedlægges)
og er der endnu. Dragsmøllevej 18

Jorden er herefter lagt ind under Dragsmøllegård.

Hvornår gården her er revet ned er ikke fundet.

M a t r i k e l   n r . 1 6   B a u n e h ø j g å r d .

lagt sammen i 1710 af gl nr. 4 og gl. nr 16

Gl. nr. 4 lå som den fjerde i rækken fra Dragsholm. Hvor nr. 16 lå, kan man ikke se. Muligvis var det den, der på det gamle kort ligger syd for nr. 4 som en enlænget ejendom. Det skete når en gård blev revet ned, at noget af den blev stående til en indsidder.

Ved udskiftningen blev gården flyttet til sin nuværende plads i Lillevang.

Beboerne:

1657 muligvis Laurits Michelsen som betaler landgilde
2 pund byg - 1½ td. havre - ½ bolsvin.

1661 Laurits Michelsens kone død.

1664 Michel Laursen betaler af en øde jord, hartk. 4-4-1-0

får en søn Laurits * 1674

1680 Peder Laursen hartk. 4-4-1-0

nogle sønner: Laurits   * 1681
                                  Niels   * 1684
                                  Jeppe   * 1687

1686 Peder Larsen gl. hartk. 4-4-1-0 ny hartk. 3-5-0-1

1687 Peder Lauritsen

1688 ekstraskat

Peder Laurs og hustru - 1 ildsted

1699 ekstraskat - det samme - der er ingen folk.

Her er et godt eksempel på, hvor forskelligt navnet på den samme mand blev stavet.

Gl. nr 16

1662 Hans Ibsen nogenledes ved magt, hartk. 6-2-1-0

1664 Olle Olsen skræder af Hans Lauritsens øde gård

1680 Mads Klocher - øde gård - hartk. 6-2-½-0

1686 Rasmus Bruns ødegård bruges af Mads Klocher
gl. hartk. 6-2-1-0 ny hartk. 3-5-2-0

1687 Mads Jensen Klocher

1690 ekstraskat

Mads Jensen og hustru - 1 dreng - 1 ildsted

1709 Mads Jensen hartk. 3-5-2-0

1713 under andre gårde.

Alt dette er lidt usikkert, men det er beregnet efter hartk.

1713 Peder Larsen hartk. 3-5-0-1 - Mads Jensen hartk. 3-5-2-0

Peder Larsens kone Bodil Rasmusdatter døde 1714 34 år

1721 Jep Pedersen hartk. 7-2-3-0

nogle børn: Jens * 1723
Hans * 1727

1752 Jep Pedersen døde 1752 - blev 70 år gammel.

1753 Jørgen Povelsen

1756 Peder Povelsen * 1710 død 1759.

hans enke blev gift med næste fæster.

1759 Lars Andersen som får fæstebrev 24-4-1759

1771 Oeders efterretninger

Lars Andersen - 34 år, gift 1 g. konen 60 år, gift 2 g.
konen dør 1781 - 70 år gl.

1778 Peder Povelsens søn, Povel Pedersen, fæstebrev 12-4 1778.

1787 folketælling

Poul Pedersen	46 år	- 1. ægtesk.	bonde og gårdmand
Ellen Christensd.	61 "	- 2. "	hans kone
Jens Christensen	25 "	af 1 "	søn
Ane Knudsdatter	29 "		tjenestefolk
Christen Larsen	18 "		"

Ellen Christensdatter var tidligere gift med enkemand
Christen Larsen, fra dette ægteskab bl.a.

søn Lars * 1759 og søn Jens * 1761

Det er muligvis denne Lars Christensen der bliver næste
fæster. Der står dog 1801, at hans moder hedder Ellen
Larsdatter. Noget af det er forkert.

1790 Lars Christensen gift 1790 med Karen Christensdatter.

1794 den 5-4 fæstebrev til Lars Christensen - efter Poul
Pedersen

Lars Christensen * 1759 død 1803

hans enke Karen Christensdatter bliver gift med næste
fæster Hans Jensen.

1798 gåden flyttet ud og får matr. 16 og hedder Baunehøjgård
der er 55 ½ tdr.land.

1801 folketælling

Lars Christensen	42 år	1. ægtes.	gårdbeboer
Karen Christensd.	35 "	" "	hans kone
Peder	7 "		børn
Christen	5 "		"
Anders	3 "		"
Ole Larsen	25 "		karl
Rasmus Andersen	19 "		"
Lovise Christensd.	15 "		pige
Ellen Larsdatter	79 "	husbondens moder	inderste, opholdes af sønnen, enke

1803 skifte efter Lars Christensen, død 1803

arvinger: Enken, børnene Peder 8 år, Christen 6 år,
Anders 3 ½ år, Jens 2 år og Lars ¾ år.

Enken gift 1803 med Hans Jensen * 1768

1804 d. 01.03 fæstebrev til Hans Jensen

1834 folketælling

Hans Jensen	66 år	enkem.	gårdfæster
Mads Hansen	28 "	gift	hjælpende søn
Karen Pedersdatter	26 "	"	hans kone
Jens Madsen	2 "		børn
Lars "	1 "		"
Anders Sørensen	24 "		tjenestefolk
Christen Nielsen	15 "		"
Bodil Christensdat.	20 "		"
Ane Marie Frederiks.	17 "		"

1841 d. 23.09 fæstebrev til Mads Hansen

1850 folketælling

Mads Hansen	44 år	Hørve	gårdmand
Karen Pedersdatter	42 "	"	hans kone
Jens Madsen	18 "	"	børn
Lars Madsen	17 "	"	"
Karen Madsdatter	13 "	"	"
Peder Madsen	9 "	"	"
Sidse Marie Madsd.	6 "	"	"
Rasmus Pedersen	31 "	"	tjenestef.
Marie Christensd.	21 "	"	"

1858 forpagtning på 50 år til Mads Hansen

1860 Karen Pedersdatter	52 år	gårdbrugende	enke
Jens Madsen	28 "		børn
Karen Madsdatter	23 "		"
Peder Madsen	20 "		"
Sidse Marie	16 "		"

1870 de samme mennesker, men nu står Jens som bestyrer

1880 folketælling

Karen Pedersen	71 år		gårdbrugende enke
Peder Madsen	39		søn
Jens Peder Olsen	21 "		karl
Else Marie Jensen	25 "		pige
Jens Peder Nielsen	42 "	gift	smedesvend
Karen Madsdatter	42 "	"	hans kone
(hun var datter af Mads Pedersen)			
Mads Peder Nielsen	4 "		deres børn
Carl Henrik "	2 "		"

Jens Peder Nielsen var søn af smed Niels Jensen, de overtog Brunbjerggården, deres søn Mads Peder fik senere Baunehøjgård.

1889 skifteudskrift for Mads Hansens enkes arvinger.

1889 d. 30.08 arvefæsteskøde til Peder Madsen
 hartkorn 6 - 3 - 2 - 2½ + matr. nr 42 - ikke skyldsæt
 købesum 16000 kr den 13.12.1888

1890 folketælling

Peder Madsen	49 år		gårdmand
Maren Kirstine Andersen	33 "		hans kone
1 karl og 2 piger			

1901 Peder madsen	* 22.09.1840		gårdmand
Maren Kirstine Madsen	* 28.06.1856		hans kon
gift 1889 - 2 døde børn			
1 tjeneste karl og 3 piger			

1909 d.07.09. skøde til Mads Peder Nielsen
 gift med Ane Kirstine Jensen

Mads Peder Nielsen døde 1962

Erich Madsen og Voldborgs børn:	Kirsten	* 1720
	Mads	* 1722
	Ole	* 1725
	Karen	* 1727
	Hans	* 1729
	Anders	* 1732
	Karen	* 1735
Erich Madsen og Mettes børn:	Jens	* 1738
	Anders	* 1740
	Anders	* 1741
	Lars	* 1743
	Rasmus	* 1747
Mette og Christian Nielsens børn:	Erich	* 1752
	Kirsten	* 1756

Af disse børn kom nogle af dem til at bo i Fårevejle sogn.

Dette var Mads, Kirsten, Anders, Maren, Jens.

Hans fik en gård i Starreklinte.

Anders blev gift med enken på gl. nr 13 (12).

Lars fik en gård i Bjerresø.

De andre børn døde som spæde eller helt unge.

Erich Christiansen kom til Vejleby at bo.

Mette og Christian Nielsens død er ikke fundet.

1760 Jacob Hansen

det er ham, der er omtalt i den store retssag

1767 Villads Michelsen

fæstebrev 4 - 12 - 1776

der står i fæstebrevet at han har boet der nogle år

1787 folketælling

Villads Michelsen	49 år	gift 1 g.	gårdmand
Ellen Jensdatter	41 "	do	hans kone
Rasmus Villadsen	16 "		søn
Michel "	6 "		"
Karen Villadsdatter	12 "		datter
Maren "	8 "		"

der er desuden 2 tjenestefolk

1798 gården udflyttet til Lillevang

bliver senere delt i 2 gårde og hedder

Lillevangsgård og Nordgård

1801

der nu 2 børn mere - Lars 17 år og Anna 9 år

1814 d.17.12 fæstebrev til sønnen Michel Villadsen

1824 d.14.09 " " Lars Jensen

Willads Michelsens fæstebrev.

Jeg Conrad Wilhelm Adeler, hans kgl. majst. kammerherre kien-
des at have stædt og fæstet, ligesom jeg og herved stæder og
fæster til Willads Michelsen i Hørve den gård i Hørve sogn og
by, som han i nogle år har beboet.

Hvilken gård som står for hartkorn ny matr. ager og eng =
8 tdr. 2 skp. 1 fjk. 8/15 alb. med alt hvad samme i mark og by
tilligger forbemeldte Willads Michelsen må bruge, bebo og i
fæste beholde på de vilkår.

At som han gårdens bygning med udfordrende besætning, føde og
sædekorn ved tiltrædelsen i god stand har annammet. Samt for
hvad mangel på samme fandtes blev given fuldkommen vederlag,
så bliver han og pligtig til gården selv, samt besætning, føde
og sædekorn af alle slags at være ansvarlig, så og at svare
alle af gården og dens hartkorn gående kongl. skatter ordinære
eller ekstraordinære, som nu er eller herefter vorder påbudne,
samt svare i årlig landgilde her til gården 8 tdr. 4 skp. byg,
1 tdr havre, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 20 æg og smør penge= 3
mark, 6 ½ sk.

Så forretter han og hoveri her til gården lige med hans naboer
og bymænd når han derom tilsagt vorder.

Iøvrigt haver Willads Michelsen, som en fæster, i alle måder
at rette og forholde sig efter hans kgl. majest. love og
forordninger, være Dragsholms ejere og deres befuldmægtige i
alle lovlige tilfælde hørig og lydige alt under dette fæstes
forbrydelse.

Dragsholm den 4 december 1776.

Adeler.

.....

1814 får sønnen Michel Willadsen fæste på gården. 1823 ser det
ud til, at han gerne vil af med gården igen.

Der er en kontrakt med Morten Larsen af Skaverup i 1823 om at
han skal have gården; men måske ikke han bliver anerkendt af
baronen, eller han kun bor der en kort tid, for året efter er
fæsteren Lars Jensen.

.....

Jeg underskrevne gårdmand Michel Willadsen af Hørve erklærer
mig herved villig til at afstå min i fæste havende gård med
jorder i Hørve til husmand Morten Larsen af Skaverup på efter-
skrevne vilkår.

1

Jeg afstår min gård tillige med den nu ved samme værende
besætning og inventarium af 6 bæster og 1 føl, 2 jernbeslagne
vogne med fuldt tilbehør, 1 jernharve, 1 træharve samt komplet
seletøj til vogn og plov, hvad dag høje herskab bestemmer.

2

Endvidere medfølger i afståelsen til den nye fæsters ejendom:
2 kvier hver på 2 år, og 1 kalv, 5 stk. får og 1 vædder, 4 gæs
og 1 gase, 1 tromle, 1 knubslæde, 1 skærekiste med kniv. 1
so.

Jeg indskræmte Gaardmand Mikkel Willarsen af Thorve
 indskræmte mig for at vilde mig at afstaa min i Løst sa-
 munde Lgaard med Jorden i Thorve. til huiis mand Morten
 Larsen af Straverup saa efterførende Hvilkaar.

1, Jeg afstaaer Gaard ^{hellig} med sin samme navn
 de Proportioner og Trianter af 6 Røstar og 1 Støb, 2 Jæ-
 bestagene Høgen med 1 Støb, 1 Høgen og 1 Støb.
 Jæst samt Dampstak Deltøj til Høgen og Høen, saad som
 søjs Høstet bestemmer. -

2, Gærdet er medfølger i afstaaelsen til sin nye Løst
 Gærdet: 2 Quær saer saa 2 Cran, og 1 Løst, 5 Høst
 og 1 Høst, 4 Høst og 1 Høst, 1 Høst, 1 Høst, 1 Høst
 og 1 Høst, 1 Høst, 1 Høst samt Dampstak
 bestaaende af 2 Høst 2 Høst og 1 Høst, 5 Høst
 Løst, 1 Høst og 1 Høst, 2 Høst 4 Høst
 og 1 Høst, 1 Høst. - Det er en Del af
 at de omringes og saad Maturation der er ind Gaar
 der til Trianter, forbliver saa Høst, hellig med
 den som jeg vilde afstaa til jeg saer under
 Høst. -

3, Morten Larsen og for mig at huiis saa Gaard
 den saa søjs Høstet hadet anstaa, anstaaende for
 saa alle Sammen bestaaende af 8 Høst, og ind atter
 Sammen for sørlig til Høstet saa saad at jeg
 arbejder med ind Løst alsin saa jeg kan. -

til dette huiis lægges af Gaardsteden Høstet af by
 Høstet med huiis mand Lars Mauretsen, Thorve, saa
 efter jeg saer af huiis og Løst, a atter Løst, 1 Høst
 4/3 Høst og 1 Høst, af saa saa saa. -

Da indlæst mig Moder Løstemand Willars

Mikkelsen dnr, anseer at flytte med mig saa Gaarden
saa for sig kan jeg mig til at tage sandt til mig, og for
ga sandt, inden anden Tid for Gaarden, end 8 Looer og
afsejning og Frihedsfor den. overenskomne Fange af
Jacob og sin søn. -

5, Da jeg stikket Willarsen for gaadrogat mig en Gjæld
250 Rdl. Soder til min Hustru og Bjænd, som jeg i den
sine mig stand til at betale, som min storten Larsen af
denne Gjæld, anerkende og betale 200 Rdl. Soder, i Betragt-
ning af, at han efter forestaaende 2de fast, bekommer de
samlige mig af sin ^{søn} egen. -

Jeg tilbyder end videre at overlade Eilbertsen de i Gaard
den nævnte Borden og Borden, samt Gaardsbøden, imod at
Eilbertsen, lader mig bekomme sine, til sin Hustru,
mandsbøden minne sande Borden og Borden. -

6, Lefroyts frihed end Gaarden, indtaget og betinget, til 7
end Dødsfor sin af ^{sin} forestaaende 8 Looer og
de Høgen og Højten, som man at gøre for sig selv
gør. - Endtil Lefroyts frihed indtaget, bliver jeg stikket
Willarsen med et andet der boende. -

7, De Stephanus som jeg for gaadrogat mig til sin
skab, anseer jeg vil end mig i aftagning. -

Wendekilde den 16de Marts 1823. -

til H. H. H. H. H.
Richter

Mikkel Willarsen
ingst

den i for sig end 4de fast og fast af sig selv og
Gaarden no 81 har samme.

1 karleseng med sengeklæder bestående af 2 dyner, 2 hovedpuder og 1 par lagner. 5 stk. kornsække, tækkestigen og brandhagen, 2 skovle, 4 grebe, 1 par høstreb.

Det er en selvfølge, at udvisningen og hvad materialer der er ved gården til inventariet forbliver på stedet, tilligemed den tørv som jeg ikke absolut behøver til jeg får anden bopæl.

3

Morten Larsen opfører for mig et hus på gårdlodden hvor høje herskaber lader anvisende anstundende forår eller sommer bestående af 8 fag, og indretter samme forsvarlig til beboelse, dog således at jeg arbejder med ved opførelsen hvad jeg kan.

Til dette hus lægges af gårdlodden 1 huslod af lignende størrelse med husmand Lars Mouritzen, Hørve, hvorefter jeg svarer af hus og lod, årlig afgift 7 rd. 5 mark 4 sk. sølv og tiende af hvad der avles.

Da imidlertid min moder, aftægtsmand Willads Michelsens enke, ønsker at flytte med mig her fra gården, så forpligter jeg mig til at tage hende med mig og forsørge hende, uden anden byrde for gården, end 8 læs årlig tørveskæring og fritagelse for den ovennævnte pengeafgift så længe hun lever.

5

Da jeg Michel Willadsen har pådraget mig en gæld, 250 rbd. sedler til mine naboer og bymænd, som jeg ikke ser mig i stand til at betale, så må Morten Larsen af denne gæld, overtage og betals 200 rd. sedler, i betragtning af, at han efter forestående 2 post, bekommer de væsentligste ting af, hvad jeg ejer.

Jeg tilbyder endvidere at overlade tiltræderen de i gården værende borde og bænke, samt gåsebænke, imod at tiltræderen lader mig bekomme sine, til en husmandsbolig mere passende borde og bænke.

6

Aftægtshuset ved gården nedtages og bruges til hjælp ved opførelsen af fornævnte 8 fag hus. De manglende stolper m.m. håber man, at høje herskabet vil give.

Indtil aftægtshuset nedtages, bliver jeg Mikkell Willadsen med familie der boende.

7

De restancer som jeg har pådraget mig til høje herskabet, ansøger jeg underdanigst eftergivne.

Vindekilde den 16 marts 1823.

Til vitterlighed
Richter.

Mikkell Willadsen

Den i forestående 4. post opførte enke på gården er 80 år gammel.

Fremlagt ved Dragsholms birketingsret fredagen den 10 september 1824.

Anno 1824 den 8 september indfandt vi underskrevne tvende mænd af det kgl. Odsherredske gods i Hørve ? (Høve) by på Adellersborg gods for ifølge rettens udnævnelse af 3. dennes at syne og taksere

en fra bemeldte Hørve by udflyttet gårds bygninger, besætning og inventarium, som herskabet agter at bortfæste til Lars Jensen.

Vi efterså først gårdens bygninger og befandt samme således.

1

Stuelængen i sønder består af 13 fag 33 $\frac{1}{4}$ alen lang og 8 alen bred. Bygget af ege-under og fyrre overtømmer med klinede vægge og stråtag. Indrettet til 2 stuer på 6 fag, skorsten og bagerovn 1 fag, bryggers 2 fag, og til lade 4 fag. Til denne længe befandtes 9 fag loft, 5 fag blyvinduer 5 hele og 2 halve døre. Alt i god stand.

2

Den vestre længe bestående af 11 fag 28 $\frac{1}{2}$ alen lang, 7 $\frac{1}{2}$ alen bred. Bygget ligesom stuelængen og indrettet til fæhus på 2 fag, karlekammer på 1 fag, hestestald på 3 fag, foderlo 1 fag, indkørselsport 2 fag, samt tærskelo på 2 fag. På denne længe befandtes 2 hele og 6 halve døre. Alt i god stand.

3

Nordre længe består af 14 fag 35 $\frac{1}{4}$ alen lang, 7 $\frac{1}{2}$ alen bred. Bygget som de forrige længer og indrettet til lade på 9 fag, lo på 3 fag og indkørselsport på 2 fag. Forsynet med 2 halve døre. Alt i god stand.

4

Østre længe, 11 fag 27 $\frac{1}{4}$ alen lang 7 alen bred. Bygget som de forrige længer og indrettet til lade 2 fag, hølade 2 fag, tørvehus 2 fag, køer 3 fag, svinehus 2 fag, 3 halve og 2 hele døre. Ligeledes i forsvarlig stand.

Vi efterså besætning og inventariet og befandt samme således:

1 jernbeslagen vogn med behør		14 rd	
1 do do		6 "	
1 jernplov		5 "	
1 jernharve		1 "	
1 træharve			48 sk
1 sort hoppe	9 år	10 "	
1 do	3 "	13 "	
1 brunblisset do	4 "	30 "	
1 brunblisset hest	1 "	12 "	
1 sortblisset "	8 "	16 "	
1 sort hoppe	9 "	13 "	
seletøjet til hele bedriften		9 "	

-----
tilsammen 129 rd. 48 sk.

Hvilken besætning og inventarium vi anså tilstrækkelig til gårdens og hoveriets drift.

Rug kan sås 8 tdr. byg 12 tdr. havre 10 tdr. ærter 3 tdr. Det fornødne fødekorn forefandtes ved stedet.

J. Johansen - Niels Larsen - Richter - Lars Jensen
mfp

af den kgl. danske Landm. og Byggesk. under sinis Jær

Fremlaegning af Dragfolms Næstbeting ved etudagen den 11de
1824. - L. W. Hansen

Jærno 1824 den 8 September, indsendt til under sinis Jær
den 9de af det kongelige Landm. og Byggesk. under sinis Jær
Afdelingens Jær for de kongelige Palæers Administration af de
med af sine Hæjere og en fra bemeldte Høiherre sig
flyttet Gaard's Bygninges Beskrivning og Inventarium, som
forfatteren af forfatteren L. W. Hansen.

De af sinis Jær sig Jær og Beskrivning af sinis
Jær.

1. Næstbetingen i sinis bestaar af 13 Læg 33 $\frac{1}{2}$ Alen lang og 8 Alen
bred bygget af Gule Læder og sine Durkammer med sinis
og Høiherre, indrettet til 2 sinis Jær, Bestaan af 13 Læg,
som 1 Læg, Bygges 2 Læg, og til sidst 4 Læg, til sinis
beskrivning 9 Læg, 5 Læg, 3 Læg, 3 Læg og
2 saler Dørrer, i god Stand.

2. Den næste længde bestaar af 11 Læg 28 $\frac{1}{2}$ Alen lang 7 $\frac{1}{2}$ Alen
bred, bygget ligesom Næstbetingen, og indrettet til sinis Jær
2 Læg, 2 saler Dørrer, 3 Læg, 3 Læg, 3 Læg,
1 Læg, Indbyrdes 2 Læg, samt 2 saler Dørrer
og sinis længde bestaar af 2 saler Dørrer, i
god Stand.

3. Næste længde bestaar af 14 Læg 38 $\frac{1}{4}$ Alen lang 7 $\frac{1}{2}$ Alen bred,
bygget ligesom de forrige længder, og indrettet til sinis Jær
9 Læg, 3 saler Dørrer, og Indbyrdes 2 Læg, 3 saler
med 2 saler Dørrer, i god Stand.

4. Af sinis længde 11 Læg 27 $\frac{1}{2}$ Alen lang 7 Alen bred, bygget ligesom
de forrige længder, og indrettet til sinis Jær 2 Læg, 2 saler
2 saler Dørrer, 3 Læg, 3 saler Dørrer, 3 saler
og 2 saler Dørrer. - Indrettet i sinis Jær.

byfandt sammenfølede.

1 Jernstøbejern Røgen med Pafes	14 R.
1 do - do	6 -
1 Jernstøbejern	5 -
1 Jernstøbejern	1 -
1 Jernstøbejern	48 -
1 Jernstøbejern 9 Aar	10 -
1 do - 3 Aar	13 -
1 Jernstøbejern 4 Aar	30 -
1 Jernstøbejern 7 Aar	12 -
1 Jernstøbejern 8 Aar	16 -
1 Jernstøbejern 9 Aar	13 -
Kastetøjstik til Jern Røgen	9 -

Alt sammen 129 R 48 S

Jærterns Beskrivelse og Jernstøbejerns udsøen til
Jærterns og Jærterns Dring.

Røj	8
Røj	12
Harre	6
Orten	3

Alt forresten Jærterns Jærterns Jærterns
med Hædet.

Alt Jærterns Jærterns Jærterns Jærterns
Jærterns Jærterns Jærterns Jærterns
Jærterns Jærterns Jærterns Jærterns

Ditum til Jærterns
Jærterns Jærterns

Jærterns Jærterns Jærterns Jærterns
Richter Lars Jensen

Folketælling 1834

Lars Jensen	45 år	gårdfæster
Karen Hansdatter	25 "	hans kone
Karen Larsdatter	10 "	børn
Maren Sophie L	7 "	"
Jens Larsen	1 "	"
Anthon Christensen	16 "	tjenestefolk
Lars Justesen	27 "	"
Sophie Jensdatter	24 "	"
Ane Larsdatter	16 "	"

1847 d.23.10 fæste til boelsmand Christen Pedersen på 17 A

1850 folketælling matr. nr 17 B

Lars Jensen	61 år	Sæby sogn gmd.	enkemand
Jens Larsen	17 "	Hørve	børn
Ane Larsdatter	13 "	"	"
Marie "	9 "	"	"
Ane Olsdatter	27 "	Vallekilde	husholder

1853 d.07.02 forpagtningskontrakt

Lars Jensen frasagt sin gård matr. nr 17 B
 Hartkorn 3-0-3-2 gammelskat 26 rbd. 46 sk

1860 folketælling

Niels Jensen	38 år	Sørslev	gårdmand
Ane Andersdatter	39 "	Hørve	hans kone
Mads Jensen	25 "	"	karl
Ane Christensdatter	18 "	"	pige
Ane Olsdatter	71 "	"	enke på aftægt

1870 arvefæstesköde til Niels Jensen

1870 folketælling

de samme som 1860, men de har en plejedatter
 Maren Kirstine Dorthea Marie Madsen 8 år * Vallekilde
 + 1 karl og en pige og Ane Olsdatter lever stadig

1880 folketælling

som i 1870 men uden Ane Olsdatter

hartkorn = 2 - 6 -2 - 1 1/4

1882 d.13.01 sköde til Lars Peter Jacobsen

1883 d.13.10 " " Ole Pedersen

1901 folketælling

Ole Pedersen	* 24 04.1851	Føllenslev	gårdmand
Kirsten Pedersen	* 26.06.1849	"	hans kone
gift 1880	- 2	børn + 2 døde	- tilfl. fra Fårevejle
Oluf Pedersen	* 27.05.1888	Hørve	barn
	+ 2	karle og 2 piger	

Matr. nr 17 B Nordgård

1912 d.03.04. skøde til Oluf Pedersen

1918 d.02.02 " " Axel Hansen

1929 d.30.03 " " Alfred Nielsen

Folke Nielsen

.....

Matr. nr 17 A Lillevangsgården

1850 folketælling

Christen Pedersen	28 år	Hørve	gårdmand
Inger Jensdatter	29 "	"	hans kone
Johanne Christensdatter	6 "	"	børn
Peder Christensen	4 "	"	"
Mads "	2 "	"	"
Peder Jensen	29 "	"	karl

1860 folketælling

Christen Pedersen	38 år	Hørve	gårdmand
Inger Jensdatter	39 "	"	hans kone
Peder Christensen	14 "	"	børn
Mads "	12 "	"	"
Karen Lisbeth Chr.	10 "	"	"
Niels Christensen	7 "	"	"
Søren "	6 "	"	"
Ane "	3 "	"	"
Jens "	1 "	"	"
Peder Hansen	23 "	Fårevejle	karl
Ane Marie Rasmusdatter	17 "	Vallekilde	pige

1871 arvefæste til Inger Jensdatter, enke efter Chr. Pedersen

stuelænge	øst - vest	8 fag	22 alen lang
østre "	syd og nord		
nordre "	øst og vest		alle i god stand

1880 folketælling

Christen Jensen	33 år	Asnæs	gårdmand
Maren Sophie Hansen	29 "	"	hans kone
Ane Sofie Jensen	7 "	"	barn
Jens Frederik Jensen	5 "	Hørve	"
Hans Peder Jensen	2 "	"	"
Caroline Larsen	17 "	"	pige

1890 folketælling

de samme + 1 datter Karen Marie Elisabeth 6 år

1901 Christen Jensen og Maren Sophie gift 1872
4 børn tilfl.1875 fra Asnæs

Lillevangen 9 - matr nr 17 f

Her kan måske være lidt tvivl om de første beboere, men Lars Mouritsen 1ste kone dør 1821, og 1824 bytter han ejendom med Frederich Johansen der har gården nr. 18.

Lars Frederiksen var søn af Frederik Johansen Østervang Forældrene flyttede fra gården 1825 og blev husmandsfolk og eftersom det er sønnen der bor der senere, er det sandsynligt, at det er her at Frederich Johansen flytter hen.

Frederich Johansen døde 1828.

1834	Maren Nielsdatter	53 år	enke	hus med jord
	Lars Frederichsen	27 "		børn
	Bodil "	11 "		"
	Jens "	13 "		"
	Karen "	8 "		"

1850	Lars Frederiksen	43 år	Hørve	hjulmand
	Marie Jensdatter	29 "	"	hans kone
	Maren Larsdatter	7 "	"	børn
	Karen Marie "	5 "	"	"
	Frederik Larsen	3 "	"	"
	Bodil Kirstine	1 "	"	"

1860 Lars Frederiksen med familie, de har nu flere børn:

Birthe Sophie Larsdatter	9 år
Rasmus Larsen	7 "
Ane Larsdatter	4 "
Frederikke "	1 "

1870	Caroline Larsdatter	7 "
	Peter Pedersen	u.1 "

Lars Frederiksen døde 1874 hans kone, Marie Jensdatter døde 1888.

Deres datter, Birthe Sophie blev gift med næste husmand.

1880	Jens Peter Jensen	33 år	Virum	husmand
	Birthe Sophie Larsen	29 "	Hørve	hans kone
	Laura Frederikke "	5 "	"	børn
	Niels Peder Jensen	1 "	"	"
	Carl August "	u. 1 "	"	"
	Marie Jensen	59 "	"	enke fattiglem
	Maren Larsen	36 "	"	datter

1881 matr. nr. 17 f. som er på 2 ¼ album
skøde til Maren Kirstine Dorothea Madsem
hun var plejedatter hos Niels Jensen på gården nr. 17 a

Hun blev gift med enkemand Rasmus Jensen Nykøbing
de har tilsyneladende ikke boet her.

Vægliste 1960

17 f Slavnine Jensen og
Slavnine Brødtker

18 v Poul Erik Petersen

18 c Ferdinand Frandsen

18 d P. Aa. Andersen

18 i Børge Zachariassen

folket. 1901 + vægliste 1960 Lillevang
4 + 17 a Holger Madsen

5 v Laura Petersen og
Hans Høller Jensen bestyrer

6 v Kirsten Frøgersen

7 c Nils Nielsen

9 n Kristian Frøgersen

17 a Laur Christensen

17 b Folke Nordgård Nielsen

17 c Harald Lydenvang

17 d Erik Christensen

M a t r i k e l   n r . 1 8   Ø s t e r v a n g .

gl. nr. 11

Denne gård lå før udskiftningen som den sidste i byen mod Lamme fjorden.

Beboerne:

1657 Hans Nielsen svarer i landgilde 2 pund byg, 2 td. are.

1662 Hans (Frands) Nielsen øde og afbrudt, hartkorn 9-0-0-0

1680 Hans Villadsen og Peder Christensen
gl. hartk. 9-0-0-0 ny hartk. 4-1-3-13

Hans Villadsen var gift 1661 med Anna Rasmusdatter
han døde 1683

1685 Peder Christensen gl hartk. 9-0-0-0 ny hartk. 4-1-3-1
ændret til 4-5-2-0

Peder Christensen var gift 1670 med Karen Jensdatter
Nogle børn:

Karen	* 1672
Povel	* 1674
Jens	* 1683

1699 ekstraskat
Christen Christensen og hustru.

1709 Christen Christensen hartkorn 4-5-2-0

1710 ekstraskat Mads Sørensen

1721 Erich Erichsen hartkorn 4-5-2-0

Han var * 1669 som søn af Erich Pedersen og Voldborg Nielsdatter på gl nr 13 (12) Han blev gift i Vallekilde 1698 med Mette Vognsdatter. Fik derefter en gård i Bjerresø. De tre ældste af deres børn er født i Bjerresø, og de tre yngste i Hørve.

De må være flyttet til Hørve omk. 1708. Det ser ud til, at de har boet og betalt skat på broderen Peder Erichsens gård gl nr.15 (15) i 1710.

Måske har Peder Erichsen været syg og ikke selv kunnet passe gården.

Erich Erichsens børn	Erich	* 1699
	Vogn	* 1702
	Maren	* 1705
	Anders	* 1708
	Povel	* 1711
	Niels	* 1714

Mette Vognsen må være død og Erich Erichsen gift igen for 1732 dør Gl. Erich Erichsens hustru Anne. 65 år.

Erich Erichsen døde 1737

1735 Vogn Erichsen * 1702 død 1777
gift 1 gang 1734 med Lisbeth Mogensdatter
" 2 " 1735 " Merthe Christensdatter
* 1700 død 1762

Børn: Søren Vognsen * 1736 død 1736
Erich Vognsen * 1737
Inger Vognsd. * 1739 død 1743
Povel Vognsen * 1741 " 1763

1763 Erich Vognsen søn af forrige * 1737 død 1768 kun 32 år gammel. Han var gift 1763 med Anna Jensdatter.

Børn: Povel Erichsen * 1765
Marthe Erichsdatter * 1768

Povel bliver gift med enken Kirsten Jensdatter på Lindegården.

Erich Vognsens enke bliver gift 1768 med Mads Andersen.

1768 fæstebrev 15-9 til unge Mads Andersen.

1771 Mads Andersen, 29 år, gift 1 gang, konen 40 år, gift 2 gange

1787 folketælling

Mads Andersen	47 år	1. ægtesk.	bonde og gårdmand
Ane Jensdatter	65 "	2 "	hans kone
Povel Erichsen	23 "	søn	af 1. ægtesk.
Marthe Erichsdatter	19 "	datter	" " "
Erich Madsen	18 "	søn	" 2 "

Mads Andersen døde 1801

1796 Erich Madsen søn af forrige

1800 fæstebrev den 26-4 til Erich Madsen

gift med Inger Rasmusdatter

Børn: Christen * 1793
Jens * 1794 husfæster med jord i Vallekilde
Anders * 1796 boede i Tjørnemark
Peder * 1801 berøvet forstanden fra det 40 år
Erich * 1802 gårdmand i Skippinge
Mads * 1804 berøvet forstanden fra det 40 år
Niels * 1806 skrædder i Hørve
Kirsten
Anne

Erich Madsen bliver husmand i Vallekilde, dør 1825.

Her på gården hedder manden Mads Hendrichsen i 1805.

Har ingen oplysninger om Mads Hendrichsen, men i fæsteregistret står at

1806 Frederich Johansen afløser Mads Hendrichsen.

1811 fæstebrev til Frederich Johansen * 1780
han er gift med Maren Nielsdatter * 1781

Deres børn:

Lars Frederichsen	*	1807
Niels	"	* 1810
Peder	"	* 1812
Ane Marie	*	1817
Jens	"	* 1820
Bodil	*	1823
Karen	*	1827 død 1836

Af disse børn bliver den ældste Lars Frederichsen husmand og bor på matr. nr 17 f, han er gift med Marie Jensdatter, de har 10 børn. Videre om dem se: Lillevangen 9.

Datteren Ane Marie Frederichsdatter bliver gift 1836 med Lars Andersen som senere får fæste på hendes barndomshjem

Bodil Frederichsdatter bliver gift 1850 med Jens Madsen enke-
mand og gårdmand i Faurbo.

Da Frederich Johansen overtog gården var den på 68 tdr land.

Han har formodentlig ikke kunnet få det til at gå rundt, der ligger en ansøgning om, at få lov at bytte ejendom med Lars Mouritsen, hvilket blev bevilget.

Ansøgningen er afskrevet i hele dens ordlyd.

Frederich Johansen og familie flytter derefter hen på Lars Mouritsens ejendom, som må være matr. 17 f. Her bor senere sønnen Lars Frederichsen.

Frederich Johansen døde 1828, 48 år gl. Hans kone, Maren Nielsdatter døde 1839.

Lars Mouritzen som blev den næste fæster af gården, var husmand og han må have boet der i huset i nogle år, for hans kone, Marie Rasmusdatter dør 1821, 34 år gl.

Han bliver gift igen samme år med Mette Pedersdatter fra Vejleby. Hun er 26 år.

Deres børn:	Jens Larsen	*	1822
	Peder	"	* 1824
	Maren	"	* 1825
	Anders	"	* 1828

Lars Mouritzen dør 1829 og enken bliver gift med hans broder Jens Mouritsen, som er 33 år.

Deres børn:	Ellen Jensdatter	*	1829
	Ane	"	* 1833

Lars Mouritzen fik fæstebrev 6-9-1825

Jens Mouritzen fik fæstebrev 28-12-1829

Y
Tillidshandelen og indtægterne i forbindelse af siges her
skabte Association, indgaaet følgende Likhede: -

1, Sjy Frederik Johansen af Naar sendt mig i dette Aar
da Gaard med tilhørende Jord og Skov, til hvide
mand Lars Mathiesen af Skov, som tilhører Gaarden
saa vidt siges her skabte bestemmer dette Aar.

2, Elligand Gaarden, afhaaret sig Frederik Johansen
til mig afhaaret:

a, af Bestilling af Tændstikker som mig og end Gaard
den nærliggende:

b, Bestaa, 2 Vogn med 2 par hvide og 2 par sorte
i omgivelser, 1 Jernkølle og Jernsaxer erovret til mig
nye Jærne, alle Pakke og den i Aar 1823
indtagne Krigs 10 den 2 Penge. Den og den af
anden Nags kan jeg se mig af skaffe, da i det
deraf er i Best. - Med 1 Jærne og 1 Bag
og 1 den.

c, Andre af den den nye Likhede Gaard med
1 den med 2 den, 1 den, 2 den og 1 den
Hagene 2 den med en den, men den den
3 den med den, den som den den
mig og 1 den, 5 den og 1 den, sig at jeg Fre-
derik Johansen til Miks. den 1824, den den den
Gaard af den, en nye den og en den
med den, en den, 1 den, 2 den, 1 den
sig og den.

den den 1823 den og den med den. -
3, Gaardens den af den mig til den nye

Afskrift af aftale imellem Frederich Johansen og Lars Mouritzen.

Imellem os underskrevne er i forventning af høje herskabets appobration, indgået følgende akkord;

1. Jeg Frederik Johansen afstår herved min i fæste havende gård med tilliggende jorder af Hørve, til husmand Lars Mouritzen af Hørve, som tiltræder gården hvad tid høje herskabet bestemmer dette forår.

2. Tilligemed gården afleverer jeg Frederik Johansen til min eftermand:

a. af besætning og inventarium som nu er ved gården nemlig: 6 bæster, 2 vogne med 2 par hække og 2 par fjeller complet, 1 jernplov, 1 jernharve, træværk til 1 ny harve, alt seletøjet og den i efteråret 1823 indlagte rugsæd 10 tdr. 2 skp. sæde og fødekorn af andre slags kan jeg derimod ej skaffe, da intet deraf er i behold. Videre 1 bagreb og 1 fremreb.

b. Andre ejendele som bliver den nye fæsters ejendom. 1 karleseng med 2 dyner, 1 vår, 2 hovedpuder og 1 par lagner. 2 kalve under 1 år, men fulde $3/4$ år, 5 stk. får med lam, forsåvidt de have samme og 1 vædder, 5 stk gæs og 1 gase, dog at jeg Frederik Johansen til Mikkelsdag 1824 får den halve grøde af gæssene.

En ny skærekiste og en gammel kniv, en knukslæde, 1 skovl. 2 grebe, 1 trækkestige og loftstrappen.

Udvismanglen til gården fra 1823 forbliver også ved stedet.

3. Gårdens andel af bekostningerne til den nye vandsnækkemaschine betaler den nye fæster. X X
Frederik Johansen tilståes pro 1824 5 læs tørveskæring i Stenmosen.

4. Den nye fæster beholder tjenestepigen ved gården fra første maj og lønner hende til fardag efter den med hende havende fæsteaccordt.

5. Lars Mouritsen afstår derimod til mig Frederik Johansen sit i fæste havende hus med jordlod på Hørve mark imod at jeg indtræder i alle hans forpligtelser som husfæster.

6. Gårdens bygninger, besætning og inventarium modtog Lars Mouritzen i den stand samme nu forefindes og istandsætter alle manglerne derpå således at det hele kan overleveres ham ved syn, uden udgift for mig Frederik Johansen inden første november 1824.

7. Alle af fæstebrev, reversal og overleveringflydende omkostninger betaler den tiltrædende fæster.

8. Jeg Lars Mouritzen indgår og antager samtlige forestående afståelses og bytte vilkår med Frederik Johansen og modtager fæste på gården under de selvsamme vilkår som Frederik Johansen nu besidder samme, kun at høje herskabet vil tilstå mig

Underdanigst Beregning

enre Betælt af det Kongelige Landvæsens-Departement, til Plantning af Træer, og til en Vandregning ved Horve.

1. til Plantning af Træer i det kongelige Landvæsens-Departement, for Kongen og Næstmannen, i dette Aars Indtægt.

188 Læm af Agger, a 24 p per Læm	47 R 4 p
58 Læm af Agger, a 32 p per Læm	203 Læm
12 Dals a 4 Læm	48
4 M a 5 Læm	20
53 M a 2 1/2 Læm	132 1/2
5 M a 3 Læm	15
Summen	
for 418 1/2 Læm a 12 p	52 - 20

Summen
19 R 30 p

2. til Horve Bønderes Vandregning.

2 Mærke smilt af Kongens Landvæsens-Departement, a 24 p per Læm	48
6 a Tømmer, for 6 1/2 Læm a 24 p	156 1/2
1 Mærke 2 Læm lang 2 Tømmer i D	
a 48 p per Læm	1 - 1
2 Mærke 3/4 Læm lang 2 Tømmer i D a Tømmer	
for 6 1/2 Læm a 24 p	1 - 60
1 Mærke 2 Læm lang 12 a 8 Tømmer	
a 32 p per Læm	1 - 64
1 Mærke 2 1/2 Læm lang 7 a 8 Tømmer	
a 16 p per Læm	1 - 40
2 Mærke Tømmer a 32 Læm i D a Tømmer	
for 6 1/2 Læm a 24 p	1 - 60
1 Mærke 2 Læm lang 6 a Tømmer i D a 16 p	1 - 32
1 Mærke 3/4 Læm lang 2 Tømmer i D a Tømmer	
a 48 p per Læm	1 - 1
1 Mærke 3/4 Læm lang 12 Tømmer i D a 32 p	
per Læm	1 - 16
1 Mærke 3/4 Læm lang 6 a Tømmer i D	
a 16 p per Læm	1 - 32
1 Mærke 3/4 Læm lang 7 a Tømmer i D	
a 20 p per Læm	1 - 40

10 R 20 p 19 R 30 p

		10 Rthl 20 Sch	99 Rthl 30 Sch
1 M ^l 2 1/2 Meilen	4 Alben lang	12	connumer
2 1/2 Meilen	a 40 Sch für Alben	nr	- - - - -
1 Meil. M ^l 6 Alben	lang	10	connumer i' 11
	a 40 Sch für Alben	nr	- - - - -
		2	- 48.
8 M ^l feingrauer	Stroang	1 1/2	Alben lang
	nr	36	Alben a 12 Sch nr
		4	- 48.
18 M ^l 3/4 Alben	feingrauer	nr	67 1/2 Alben a 12 Sch
		8	- 42.
16 M ^l 2 1/2 Alben	feingrauer	nr	40 Alben a 12 Sch
		5	- - -
6 M ^l feingrauer	5 1/2 Alben	nr	33 Alben a 24 Sch nr
		8	- 24.
		Summa 40 - 54.	

Summa - 139 Rthl 84 Sch

Wiederholt e/dem 4 1/2 Juli 1824.

vordruckt
 von Johann Christian
 Wagner in Wien

Lars Mouritzen i Hørve.

Denne udflyttergårdmands lod er 68 tdr land, som udgør 35 tdr boniteret jord. En del af jorden nærmest ved Lammefjorden er skarp og sandig, og dyrkes derfor således at grønjorden ligger det 1ste år brak uden at gødes, i det 2det år bæres rug, i det 3die år ligeledes rug og derpå frølav i flere år inden den atter brakkes.

Den øvrige jord som er af meget god bonitet er hidtil blevet behandlet således, at grønjorden i det 1ste år er blevet gødet og besået med byg, i det 2det år med rug, det 3die år med ærter, det 4de år med havre og kløver og derpå i 2 år har ligget til høslet og græsning.

Dog afviger fra denne orden, hvad den jord angår hvortil ikke haves gødning, da ærterne her indtager det 2det år i stedet for rugen, og rugen det 3die år i stedet for ærterne.

Med denne behandlingsmåde rådedes formentlig bod på den skadelige indflydelse, som afsavnet af gødskning ellers ville have på rugen.

I det hele synes fæsteren at drive sin jord godt og være en vindskibelig mand

Haven til gården er imidlertid kun af ringe værdi, og temmelig blottet for frugttrær.

Besætningen består af 6 køer foruden 4 kvier 2 kalve og en tyr, samt 6 bæster 1 plag og 1 føl. Såvel hestene som køerne er imidlertid kun små og magre. Desuden holdes 15 får og 4 svin.

Gårdens bygninger er temmelig små og heller ikke i meget god stand, eller godt hvidtede. Fæsteren påstod imidlertid at disse mangler hidrørte fra hans formands, Frederich Johansens tid. Han påviste at han betydelig havde forbedret grunden på den ene længe. En længe var imidlertid i meget faldefærdig stand, og især tømmeret deri temmeligt råddent.

Han havde i sommer anlagt en meget god 5 ½ alen dyb brønd lige uden for gården, men savnede nu egeplanker til at værne om den for kreaturerne.

Høsten havde i år vel været der som overalt ringe, men dog ikke heller den sletteste, og fæsteren klagede ikke videre i denne henseende.

Af foder havde han overflødighed, han mente, at når byggen blev tærsket, ville han vel kunne få en 30 tønner, af rug omtrent lige så meget, og en 25 tdr. havre. Af ærter og byg stod iøvrigt et temmeligt stort hæs, men da gårdens bygninger kun er lidet rummelige, så han deraf ingen sikker slutning drages til høstens godhed.

Kartoffelhøsten havde kun været mædelig, da fæsteren efter sigende havde lagt 8 tønner og kun avlet 4.

I øvrigt bemærkes med hensyn til jordens dyrkningsmåde, at fæsteren nu efterhånden anvender brakning over hele lodden, hvorved den ovenanførte driftsfølge altså forandres.

Regjeringens Lov af 18. October 1800. art. 4. I Hensigt
at bestemme den af bestyrelsen anordnede Valgkommission,
saa vel Lovden, som den omkomne af bestyrelsen
skal bestaa af fem Medlemmer. —

Frederich Johansens datter Ane Marie Frederichsdatter * 08.09.1817
bliver 27.05.1836 gift med Lars Andersen, 32 år gl, hmd Anders Jensens
søn fra Bjergene.

Lars Andersen får fæstebrev på gården 28-12-1837.

Fæstebrev fra Adellersborg til Lars Andersen, tidl. husmand i Hørve, en
gård udflyttet fra Hørve, tidl. fæstet til Jens Mouritzen.

Hartkorn - 8 tdr. 2 skp. 2 9/16 alb.

Syns - og taksationsmænd: Hans Christensen af Høve og Jens Nielsen af
Føllenslev.

Stuelænge i syd - 13 fag, 32 ½ alen lang, 8 alen bred af egeunder - og
fyrre - overtømmer, klinede vægge stråtag. Øverstestue - 3 fag, stue -
3 fag, skorstensrum - 1 fag, heri skorsten og bageovn, bryggers - 3 fag.
Loft over 9 ½ fag, forsynet med 8 døre, 6 ½ fag vinduer i bly. Et beslag
ved 2 halvdøre over bagerovnen.

Den østre længe: 13 fag 32 alen lang 7 ¾ alen bred. Bygget af ege -
under og fyrre - overtømmer, klinede vægge og stråtag, indrettet fra den
søndre ende: 1 fag til hønsehus, 2 fag til huggehus, 2 fag til fårehus,
2 fag til lade, 3 fag til lo og 3 fag til lade. Forsynet med 1 hel og 4
halvdøre.

Den nordre længe: 10 fag 25 alen lang 7 ½ alen bred, af ege og fyr-
retømmer, klinede vægge og stråtag. Indrettet fra øst: til port 2 fag,
fåhus 3 fag, foderlo 1 fag, stald 3 fag og foderlo 1 fag. Forsynet med 4
hele og 4 halve døre, samt port med låge.

Den østre ? vestre ? længe, 15 fag, 38 3/11 alen lang, 7 ¾ alen bred
samt lade for 3 fag. Bygget som de andre længer. Fra nord: 3 fag til
lade, 3 fag til lo, 3 fag til lade, 1 fag til kammer, portrum 2 fag med
port og låge, hølade 2 fag. Forsynet med 2 hele og 2 halve døre.

Alt i god stand.

.....
Gården bliver delt i 2 gårde og et husmandssted 1845.

.....
Afskrift af ansøgningen af delingen.

I forventning af høje herskabets approbation har jeg undertegnede
gårdmand Lars Andersen af Hørve med medundertegnede Jens Jensen og
Jørgen Christiansen begge af Hørve oprettet følgende kontrakt betræffen-
de min gårds deling.

1. Jeg Lars Andersen, der er fæster af en gård i Hørve, ny matr. nr 18
af hartkorn 6 tdr. 3 skp. 2 ½ alb. svarende gammelskat 54 rd. 1 m. 7 sk.
afstår af bemeldte min gårds lod, forlods 4 tdr land, som anvendes til
huslod efter herskabets bestemmelse, og tages fra loddens østre ende i
den midterste del af lodden, således som samme foreløbig er afsat.

Endvidere afstår jeg halvdelen af resten af gårdens lod til Jens Jensen,
barnefødt i Hørve, som består i den nordre ende efter at en linie midt
igennem lodden er draget fra østre til vestre.

Udparcellering af gården skal foretages af en landinspektør.

Hartkornet og gammelskatten fordeles efter jordens beskaffenhed. Bekostningen herpå deles lige imellem begge parter, nemlig Lars Andersen og Jens Jensen.

Af gårdens bygninger afleverer Lars Andersen til Jens Jensen 7 fag hus af den østre længe regnet fra stuelængen, hvilken Jens Jensen bortflytter, og endvidere medgives ham 3 stk. elmestolper og 2 stk. elmekjævler.

Med den Jens Jensen overtagne halvdel følger tillige en halvpart af den gården tilkommende andel af matrikel nr. 41.

Ved afståelsen af denne andel af gårdens jord, har Jens Jensen til mig Lars Andersen betalt 170 rd. skriver eet hundrede og halvfjersindstyve rigsdaler sølv.

2. Af den således til mig afståede anpart af bemeldte gårds jorder betaler jeg Jens Jensen fra 1. januar 1846 skatter, afgifter og præstationer i alle måder, således som det ny på baroniet Adellersborg udstedte fæstebrev fastsætter af det hartkorn, der måtte blive tildelt den mig overdragne lod, hvilke jeg bærer uden at det mindste deraf skal påhvile ejeren, hvad enten sådanne pålignes hartkornet eller arealet.

I jordebogsafgift udreder jeg fra 1. januar 1876 at regne halv hove-ripenge i alle måder, således som den oprettede forening om hoveriets ophævelse fastsættes.

Gødningskørselen ibringer og betaler jeg således sålænge denne vedvarer, 20 rd. 3 m sølv årlig i 4 kvartaler og når gødningskørselen ophører 2 td. rug, 2 td. byg og 12 rd. 3 m. så erlægges jeg og til hvert års martini i landgildepente årlig 5 rd. sølv og i landgilde 5 td. byg og 1 td. havre at pligten således ham kunne i i fæstebrevet fastsættes.

3. På den mig Jens Jensen overladte jordlod er jeg pligtig i løbet af 2 år at opføre 8 fag forsvarlig stuehus og 16 fag forsvarlig udhus, hvilket for min regning indlemmes i brandforsikringen og hvoraf jeg udreder brandkontingenten årlig.

Endvidere forsyner jeg dette mig tilfæstede sted med besætning og inventarium, samt sæde og fødekorn som svarer til en halv gårds besætning, men forøvrigt bestemmes af synsmændene, som for retten udmeldes.

Når bygningerne er opførte og besætningen med inventariet anskaffet, hvilket alt skal være opført og anskaffet inden mikkelsdag 1847, bliver samme til mig at overlevere med anordnet skøde og hvilket jeg modtager til ansvar og vedligeholdelse i fremtiden, og er det en følge af den med Lars Andersen angående akkord, at jeg for egen regning anskaffer bygninger og besætning, men at denne dog bliver herskabets ejendom, da Lars Andersen kun bliver pligtig til sin tid at tilsvare det halve af den ham overleverede besætning.

4. Den almindelige bestemmelse som indeholdes i de ny trykte fæstebreve på baroniet Adellersborg underkaster jeg mig i alle henseender, da samme er mig forelæste, og bliver gældende i det for mig udstedende fæstebrev.

Højesteret i København den 21. December 1845

Skæbne, som har været den forfættede og
falskede af sig selv, som Gennemførelsen af
en anden og anden Gennemførelse af sig selv.

6. Går Jørgen Christensen berøvet, Næringsfor
billedet, der som Læder forklarer 100 Læder og
sværger sig er forklaret at være 10 Dage for
forfættede af sig selv, som skal være fuldkommen
kædet og hangende Mand til Mikkeldag 1847,
forklaret da ved at være den eneste der er
afgivet af Mikkeldag, som er den eneste der er
den forfættede i den almindelige Bændesjævnelse og
sværger den eneste Bændesjævnelse.

Denne Bændesjævnelse, som bliver forklaret forklaret
inden i Mikkeldag forklaret. Af sig selv og
Går Jørgen sig, som er af sig selv 20de Dage forklaret
den til sig selv som sig selv og forklaret til sig selv
den i Mikkeldag, der bliver sig selv Går til sig selv
1846. Den at være 6de 48.

Den eneste forklaret forklaret forklaret af sig selv
for sig selv sig selv forklaret, der er en anden og
3 Dage forklaret sig selv forklaret sig selv. Den
1846 er sig selv sig selv at forklaret 30 Artikler der
den eneste sig selv sig selv alle de almindelige
lyr sig selv sig selv sig selv sig selv sig selv
for sig selv sig selv sig selv sig selv sig selv
er sig selv sig selv.

Den eneste sig selv sig selv sig selv sig selv sig selv
den eneste sig selv sig selv sig selv sig selv sig selv

Den eneste sig selv sig selv sig selv sig selv sig selv
R. Christensen Lars Andersen Går Jørgen Jørgen Christensen
Pasmus Peder Leri M.D. M.D.

Skøde 9 - 1 -1883 til Niels Peder Jensen Råskovgård
på matr. nr 18 A.

Derefter blev gårdene lagt sammen - videre:
se Matr. nr 4 Råskovgård.

.....
Lars Andersen var 1868 rejst til Amerika med hele sin familie.
.....

Lars Andersen og Ane Marie Frederiksdatters børn:

Frederik Larsen	*	1838	
Anders Larsen	*	1839	
Peder Larsen	*	1842	død 1855
Maren Larsdatter	*	1844	" 1851
Niels Larsen	*	1847	
Karen Marie L.	*	1849	
Jens Larsen	*	1851	
Lars Larsen	*	1854	
Peder Larsen	*	1855	død før dåben i kirken
Maren Larsdatter	*	1857	
Ane Larsdatter	*	1859	

Sønnen Frederik Larsen blev gift 3-4-1860 med Sophie Jensdatter
deres børn var Bodil Kirstine (Stine) * 11-5-1860 og
Peter * 1-4-1864

Der må være en til af Lars Andersens piger, Karen Marie, der også
er død, før de rejste til Amerika, hun er ikke med i omtalen af dem.
Derimod er der omtalt en, der skulle hedde Bertha?

Et Guld-Jubilæum.

Den 2. Juni bliver det 50 Aar siden, at den danske Pionérfamilie Larsen landede, i Waupaca, Wis., efter en langsom Rejse fra Hørve, Sælland, Danmark. Turen gik over København—Hamburg—Hull—Liverpool—Quebeck—Thousand Islands—Detroit—Chicago til Giles Landing i Wisconsin, derfra pr. Vogn over „Plank Road“ til Waupaca. En af disse Pionérer var den bekendte, nu afdøde, Højskolemand Frederik Larsen, som i mange Aar var en af Forkæmperne for dansk Højskoleaand i Amerika og i sit lille hyggelige Hjem i Waupaca ved den blanke Sø husede baade Læg og Lærd af Aandsfæller fra Danmark og fra Kolonierne herovre.

Nybyggerne var 13 i Tal, da de ankom til Waupaca, nemlig Forældrene Lars Andersen og Hustru, Sønnerne Anders, Frederik, Jens, Lars og Niels, Døtrene Mary, Anne og Bertha samt Frederik Larsens Hustru og deres to Børn, Stine og Peter.

De to gamle, der var højt oppe i Aarene ved Ankomsten, døde i Firserne, efterladende en Farm, som de havde købt straks ved Ankomsten, og hvor de saa levede et Nybyggerliv for en Del Aar. De stod ikke Omplantningen ret godt, men Den danske Kirke og Pastor R. Andersens kærlige Omgang hjalp dem meget.

De yngre derimod fandt sig ret tilfreds med det ny Liv og tog fat med Kraft.

Af Slægten er nu tilbage Sønnerne Jens Larsen af Wild Rose, Wis., Lars Larsen — som har fem Sønner i Arméen — af Northland, Wis. Af Døtrene er kun én tilbage, nemlig Mrs. Ingeniør Christensen af Chicago, Ill. Af Pionér-Børnebørnene lever kun Frederik Larsens Datter Stine, som fremdeles bor i det lille historiske Hus i Waupaca.

Af amerikanske Børnebørn er der en stor Flok, hvoraf flere er naaede usædvanlig godt frem. Alle har de været Slægten til Ære og gode Borgere af de Forenede Stater.

„Dannevirke“, Onsdag 29. Maj 1918.

Fra "Dannevirke" onsdag den 29 maj 1918.

Et guld-jubilæum.

Den 2. juni bliver det 50 år siden, at den danske pioner-familie Larsen landede i Waupaca, Wis, efter en langsom rejse fra Hørve, Sjælland, Danmark.

Turen gik over København-Hamburg-Hull-Liverpool-Qucbeck-Thousand-Islands-Detroit-Chicago til Giles Landing i Wisconsin, derfra pr. vogn over "Plank Road" til Waupaca.

En af disse pionerer var den bekendte, nu afdøde, højskolemand Frederik Larsen, som i mange år var en af forkæmperne for dansk højskoleånd i Amerika og i sit lille hyggelige hjem i Waupaca ved den blanke sø husede både lægd og lærd af åndsfæller fra Danmark og fra kolonierne herovre.

Nybyggerne var 13 i tal, da de ankom til Waupaca, nemlig forældrene Lars Andersen og hustru (de var 64 - og - 51 år gamle)

Sønnerne Anders, Frederik, Jens, Lars og Niels.

Døtrene Mary, (Maren) Anne (Ane), Bertha?

Samt Frederik Larsens hustru (hun hed Sofie) og deres 2 børn Stine (Bodil Kirstine) og Peter.

De 2 gamle, der var højt oppe i årene ved ankomsten, døde i firserne, efterladende en farm, som de havde købt straks ved ankomsten og hvor de så levede et nybyggerliv for en del år.

De stod ikke omplantningen ret godt igennem, men den danske kirke og pastor R. Andersens kærlige omsorg hjalp dem meget.

De yngre derimod fandt sig ret tilfreds med det ny liv og tog fat med kraft.

Af slægten er tilbage : Sønnerne Jens Larsen af Wild Rose, Wis. Lars Larsen, som har 5 sønner i armeen, af Northland, Wis.

Af døtrene er kun en tilbage, nemlig mrs. ingeniør Christensen af Chicago, Ill..

Af pioner-børnebørnene lever kun Frederik Larsens datter Stine, som fremdeles bor i det lille historiske hus i Waupaca.

Af amerikanske børnebørn er der en stor flok, hvoraf flere er nået usædvanlig godt frem. Alle har de været slægten til ære og gode borgere af de Forenede Stater.

Matr. nr 18 B Østervang adr. nu Østervangsvej 7

1847 d.12.10 fæstebrev til Jens Jensen, hartk. 3-2-2-2

Folketælling 1850		½ gård	
Jens Jensen	34 år	Hørve	gårdmand
Karen Pedersdatter	34 "	"	hans kone
Ane Kirstine Jensdatter	9 "	"	børn
Dorthe Jensdatter	6 "	"	"
Lars Olsen	21 "	Fårevejle	tjenestefolk
Maren Sophie Andersdatter	17 "	"	"

Folketælling 1860
de samme men nu har de en søn mere
Jens Peter Jensen 8 år
der er en karl, men ingen pige.

Folketælling 1870
Ane Kirstine er ikke hjemme, men der er desuden
Rasmus Peder Andersen 10 år Hørve plejesøn
Mette Marie Jensen 3 " Kundby plejedatter
Christian Jørgensen 19 " Hørve karl

1873 d.12.06 arvefæsteskode til Jens Jensen
købesum: 4067 rd.

Folketælling 1880			
Jens Jensen	63 år	Hørve	gårdmand
Karen Pedersen	63 "	"	hans kone
Jens Peder Jensen	27 "	"	søn
Dorthe Jensen	35 "	"	datter
Marie Jensen	13 "	Kundby	plejebarn
Rasmus Peter Andersen	20 "	Hørve	karl

1890 nu er Karen Pedersen blevet enke
sønnen Jens Peter Jensen på 37 år er bestyrer
de har en karl og en pige

1891 skifteudskrift som adkomst for enken Karen Pedersdatter

skifteattest for samtlige arvinger

skøde til medarving Jens Peter Jensen 20.09.1891

skifteattest for hans arvinger, læst 19.11.1915

samme dag, skøde til Jens Christian Jensen

Efter den anvendte Drivkraft skelner man mellem Haand-, Heste-, Vind-, Vand- og Dampmøller. I sin mest primitive Skikkelse bestod M

Fig. 1. Gammel Stubmølle.

af to Mollesten, der bevægedes ved Hjælp af en Stang (se K v æ r n) først ved Haandkraft, senere ved Træddyr og endnu senere med Udnyttelse af Vandfaldskraften. 1139 byggedes i Holland den første Vindmølle, og denne Art M. fik der efter betydelig Udbredelse i Lande, hvor Forholdene frembyder naturlige Betingelser for Ud

grøsmølle eller vintermølle. En lille mølle, der kun malede i vinterhalvåret, da den ikke havde ret til at opstemme vandet om sommeren. Efter D. L. 5—11—2 skulle g.s. stighord lages op $\frac{1}{6}$, og det måtte ikke sættes ned igen, førend alt hø og korn var indhøstet af de arealer, der sættes under vand. Skånske Lov § 214 havde sat en g.s. virketid fra mikkelsaften til pinsedags aften, og Eriks sjællandske Lov III—5 bestemte, at stighordet skulle optages ved korsmesse ($\frac{1}{4}$).

stampemøller. I reglen vandmøller, hvor vandhøulet drev en akse, i hvilken der sad et antal tappe, der loftede stamperne, hvorefter disse ved deres egen vægt faldt ned på det materiale, der skulle behandles. — S. findes antagelig her i landet allerede under Valdemar Sejr. — S. kendes særlig som tøjstampemøller, hvor de uldne stoffer blev efterbehandlet, for at stofferne skulle blive krympfri og få en tættere luv. Tøjet blev dog ikke så godt ved denne behandling; stampningen erstattedes i slutningen af 1700-årene af valkningen (jvnfr. valkemøller). Tøjstampemøllerne var særlig knyttet til kornmøllerne; men der fandtes dog selvstændige s. allerede i 1600-årene. Af andre former for s. kendes skindstampemøller, papirstampemøller, krudtstampemøller, benstampemøller og barkstampemøller; i de tre sidstnævnte knustes stoffet under stamperne. (Litt.: Bawert: Kongeriget Danmarks industrielle Forhold, 1850, s. 589, S. Bocher: Vandkraftens udnyttelse, 1942, s. 284—322, særlig s. 292—304. I Statistisk Tabelværk findes en oversigt fra 1838 over alle stampe- og valkemøller med deres produktion). ST. D.

Fig. 2. Moderne hollandsk Mølle.

nyttelsen af Vindkraften. Saaledes har, foruden Holland og Nordtyskland, særlig Danmark i stor Udstrækning benyttet Vindkraft til sine M., idet dette Land p. Gr. a. sin flade Beskaffenhed og sin Fattigdom paa brugbar Vandkraft ganske særlig henvistes til at drage sig Opfindelsen af Vindmøller til Nytte. Endnu den Dag i Dag er

I Danmark Vindmøllen den hyppigste Form for M., og idet man ogsaa paa dette Omraade har taget Teknikken i sin Tjeneste, har man ved de nyere Konstruktioner af Vindmøller opnaaet at besejre den vigtigste Ulempe, der klæbede ved Vindkraftens Benyttelse: M.'s ustadige Gang, der hindrede Indførelsen ell. i hvert Fald væsentlig forringede Nyttens af de moderne Maskiner, som i den senere Tid er blevne indførte i Mølleri. Fra de ældste saakaldte Stubmøller (Fig. 1) gik man over til den hollandske M., som endnu stadig benyttes, og som i sin mest fuldkomne Form fremtræder forsynet med »Selvsviknings«, der ved Benyttelse af Jalousier paa Møllearmene i St. f. Mollesejl og ved Anvendelse af en sindrig Mekanisme stedse regulerer M.'s Gang, saa at denne uden Hensyn til Vindens Styrke og ulige Hastighed bliver fuldstændig ensartet samt med »Vindrosete«, hvis Opgave det er altid at holde M. nøjagtig »i Vind« (Fig. 2).

De første Dampmøller opstod i Pennsylvania i Amerika i Slutn. af 18. Aarh., og 1784 opførtes Europas første Dampmølle i London. Den første Dampmølle i Danmark, »Grynmøllens« kaldet, blev bygget i Kbhvn 1830 (se videre under Mølleri). (C. Hemmerth.), N. Troensegaard.

Dragsmølle

og

Gammel-Dragsmøllegård

1662 er de ældste oplysninger om Dragsmølle, her hedder mølleren Olluf Nielsen Boesen, tjener til Dragsholm slot.
Hartkorn 3 - 0 - 0
Af vejrmøllen " 5 - 5 - 0
Et stykke jord i Møllevangen " 0 - 4 ½
som han havde fæstet 12.11.1660.
Forbem. vejrmølle tilhører kgl Majestæt.

1664 Olle Nielsen hartk. 3 - 0 - 0

1680 Torben Salomonsen
tilhører Henrich Müller " 1 - 2 - 3 - 0

1686 Torben Salomonsen 1 vandmølle " 2 - 3 - 0 - 0
1 hestemølle " 2 - 6 - 3 - 1

1692 Torben Salomonsen og hustru
betaler skat af 2 personer, 1 pige og 2 karle

Fra Adellersborg gods' jordebøger

1690 Dragsmølle ligger vesten for Lammefjorden og er en græsmølle, som må stå stille fra den 1. maj til den 1. september formedelst den har et tilløb af en sømose, som ligger mellem Dragsholm og møllen. Har ej heller om vinteren ret meget vand, fordi den har ingen tilløb uden af vanddamme og når det om vinteren begynder stærkt at fryse, må samme mølle ganske stå stille alene fordi mosen ikke er dyb nok.

Fra leksikon: En græsmølle er en lille mølle, der kun malede i vinterhalvåret, da den ikke havde ret til at opstemme vandet om sommeren. Efter danske lov skulle stigbordet taget op 1. maj, og det måtte ikke sættes ned igen, førend alt hø og korn var indhøstet af de arealer, der sattes under vand.

Efter den anvendte drivkraft skelner man mellem hånd, heste, vind, vand og dampmøller.

I sin mest primitive form bestod møllen af to møllesten, der bevægedes af en stang, først ved håndkraft, senere ved trækdyr og endnu senere med udnyttelse af vandkraft.

Stampemøller var i reglen vandmøller, hvor vandhjulet drev en akse, i hvilken der sad et antal tappe, der løftede stamperne, hvorefter disse ved deres egen vægt faldt ned på det materiale, der skulle behandles.

Stampemøller kendes særlig som tøjstampemøller, hvor de uldne stoffer blev efterbehandlet, for at stofferne skulle blive krympefri og få en tættere luv.

Tøjet blev dog ikke så godt ved denne behandling. Stampningen erstattedes i slutningen af 1700-årene af valkning.

De har åbenbart haft flere møller her til gården. 1662 er omtalt en vejrmølle (dette er sandsynligvis en stubmølle), og det må være græsmøllen, der er en vandmølle. I et fæstebrev 1758 står der, at vandmøllen er nedlagt, men der er stadig en stampe - heste - og vejrmølle.

Mølleren har et andet stykke jord i møllevangen. Det må være her, at der blev bygget en stubmølle 1696. Den stod der til 1873 hvor den blev flyttet til Kongstrup. (Ifølge O. Vang)

.....

1696 Kontrakt imellem møllebygger Erich Erichsen i København og F. C. Adeler til Dragsholm.

Jeg Erich Erichsen har mig påtaget at at til- og sammehugge, samt at opsætte en vejrmølle ved Dragsholm på det sted mig af ham bliver forevist. I samme mølle skal indlægges sten af 12 til 13 spand bredde. Og derefter al behørigt tømmer af fodstykker, stub, stensbjælker og aksel, samt vindfang med videre ind- og udvendig tømmerarbejde.

Fodstenens størrelse velproportioneres på den måde, som en af de bedste og største vejrmøller som findes i eller udenfor København, så at slet intet må mangle på mit arbejde.

Det egetræ, der nu skal til, er efter min anvisning i Delhoved skov af justitsråden blevet blåstemplet, og skal således blive fallet og savet så alt hvad deraf behøves, kan få sin rette og fuldkomne længde, bredde og tykkelse. Når det da kommer på møllestedet straks kan bruges.

Samme mølle skal være så stærk og vel sammenhugget og bebindes, så ingen for min skyld kan komme til skade, men skulle det ske, vil vedkommende blive forsvarlig erstattet.

I vejrmøllen indrettes en sigte, hvilket alt behørigt af mig skal forfærdiges, undtagen sigtekisten, som af snedkeren på hr. justitsrådets bekostning skal forfærdiges, og da af mig i møllen indsættes.

Så vel som og at have omsorg for at forskaffe smeden på Dragsholm det toldmål til hvilket der behøves jern, og at sørge for, at det bliver gjort vel og forsvarligt i alle måder.

Det tømmer der behøves på det sted møllen skal være, forpligter jeg mig at forskaffe, og at sørge for, at møllen bliver ganske færdig og opsat med al sin behør og beklædning, samt indvendig hjul og drev med videre hvad der til behøves, det være sig lidet eller stort.

Skal være færdig inden fire eller fem måneders udgang dernæst efter, og det så vel og forsvarlig at samme af uvillige mænd for gyldig kan være regnet.

I lige måde skal jeg Erich Erichsen nu straks fra København udsende en dygtig tømmermands svend, som skal være opsyn og undervise bønderne og hjælpe dem med at fælle og save træet til møllen, som foranmeldt i skoven er blevet anvist. Herfor gives mig af hr. justitsråden 6 rigsdaler.

Ifald nogen forseelse skulle findes, hvis f.eks. tømmeret skulle være forhugget og ikke have sin fulde længde eller tykkelse, da skal jeg herfor stå til rette og andet tømmer skaffe i stedet for.

.....

Jeg Frederich Christian Adeler lover at betale til Erich Erichsen, tømmermand, når møllen af ham er sat i sin fulde gang, og befindes at kunne på hver 24 timer formale lige så mange tønner rug til godt mel, som en af de bedste Københavnske vejrmøller; for 220 rdl, siger to hundrede og tyve rigsdaler.

Den halve part når arbejdet går for sig og resten når denne kontrakt er fyldestgjort.

I lige måde at skaffe ham til sig og sine folk klæder til 3 senge i den tid de arbejder på møllen.

At forskrevne holdes og efterkommes skal, haver vi denne kontrakt med egne hænder underskrevet.

Dragsholm, den 25 november 1696.
Frederich Christian Adeler

.....

Det må være i Torben Salomonsens tid, den nye mølle blev bygget.

Efter jordebogen af 1709 har han af hartkorn 2 - 6 - 3 - 1
+ 2 - 5 - 3 -

hartkornet bliver somme tider ændret,
men det er det samme i 1770

Ifølge "Danmarks Kirker" findes i Vallekilde kirke en gravsten i rødlig kalksten 153 x 95 cm. Gravskriften i cirkulær bladkrans midt på stenen er udslidt på nær nogle få fordybede versaler. Sammenholdt med præsteindberetningen 1758 fremgår, at stenen var lagt over Torbjørn Salemonson, møller, født i Jylland og boede i Draxmølle, 15 april 1707 i sin alders 71 år og 7 måneder, og hans to afdøde hustruer Anne Jobsdatter og Ingeborg Hansdatter, som hverken var død eller begravet i sognet. I hjørnerne dobbeltrosetter.

Det store værk: "Danmarks Kirker" er ikke fejlfrit.

Torbjørn Salemonson er den samme som Torben Møller.

Anne Torben Møller af Drax-Mølle døde 29 Juli 1682.

Torben Møller og Ingeborg Hansdatter blev viet 17 Oktober 1883

Rigtigt at Torben Møller døde 1707.

Ingeborg Hansdatter bliver derefter gift med den næste møller

Uden dato. Viet hjemme i huset m^{rs}. Christian Schmidt og Ingeborg
17c3 Hansdatter af Dragsmølle 20.12. efter kongebrev af
18.12.

Overv.: Madame Sachmanns på Arnakke, Madam Herman
Wandstrupper på Gundetved, Sr. Richard Glostrup, Vin-
dekilde med hans kjæreste og hustrus søster, Lorentz
Simonsen og Niels Fuglede, Dragsholm, Jens Andersen
Kromand og hustru, Christen Niejsen og hustru,
Bjergesø, og flere.

1713 hedder mølleren Christian Smidt, han har 1 møllersvend, 1
gårdskar og 2 piger.

Møller Christian Schmidt dør 09.03.1729 - 70 år gl.
hans enke, Ingeborg Hansdatter Drax-Mølle bliver 1730
gift med Thomas Wassing. (Der står ikke om han er møller)

Hvem den næste møller er, er lidt uvist, men Christoffer
Sørensen er møller indtil 1758. Han dør 27.10.1758 - 55 år
gammel. Hans enke, Elisabeth Marie Hauerslev bliver samme år
gift med Espen Sørensen Hierild, som får fæstebrev med det
samme.

1787 er Espen Sørensen 55 år - hans kone er 53 år.
hendes søsterdatter Elisabeth Marie Guldmand på 13 år
bor hos dem. Af tjenestefolk har de kun en 12 års dreng
og 2 piger.

Senere er der betydelig flere folk på møllen.

1730

Mons. Thomas Vassing og Madame Ingeborg Hansdatter, Sl. Christian
Schmidts Enke i Drax Mølle.

Caverer: Christen Jensen boende i Vindekilde og Forpagteren paa Draxholm
og Ove Christensen Ride Foget paa Draxholm.

13. Juli bleve ommeldte Personer copulerede hiemme i Huset paa Drax
Mølle.

Overv.: Jens Pedersen Forpagter paa Hagestedgaard og Hst., Christen
Jensen i Vindekilde, Ove Christensen paa Draxholm, Ole Carlsen i Asnes
Maren Sl. Peder Nielsens paa Draxholm, Mogens Møller Sogndegn paa
Orøe og Hst. og flere.

Sr. Espen Sørensen Hierild og Mad. Elisabeth Maria Jensdatter, Sl.
Chrostopher Sørensens Efterleverske i Drax Mølle. Forl. Mads Larsen,
1758 Forpagter paa Draxholm, Rasmus Sachariassen, Vindekilde Kro. (sidst-
nævnte underskrev selv sit navn med Z), datteret 23. Oct. 1758.

Cop. 27. October.

Espen Sørensens fæstebrev giver en del oplysninger.

Jeg Conradt Wilhelm Adeler fæster til sr. Espen Sørensen Hierild min mølle, nemlig Drags Mølle bolig, der består af fire indbyggede længer hus, med derhos befindende stampe, heste og vejrmølle, som sr. Sørensen ved tiltrædelsen er overleveret i god og forsvarlig stand, og som han således skal vedligeholde og for fældet i alle måder være ansvarlig.

Til møllen hører et tilliggende ager og eng af hartkorn 2 tdr. 6 skp.3 fjk.1 alb.samt græsgangen såvidt forrige beboere det nydt og brugt haver.

Nok en fællets jord til Bjerresø by beliggende, som de forrige fæstere til møllen har haft, imod at der deraf svares årlig leje til byen af fæsteren.

Så er ham og til møllen fæstet med al dens tilliggende ager og eng af hartkorn 2 tdr.6 skp.3 fdk.1 alb. samt græsgangen såvidt forrige beboere det nydt og brugt haver, imod at han deraf svarer årlig leje til byen.

De omtalte huse, møller og stampe må han, som et fuldkomment fæste i sin livstid nyde, bruge og beholde, imod at han til rette tider og steder erlægger og betaler alle kongelige skatter og contributioner, som enten allerede er eller herefter allernådigst påbudet vorder, såvel af forbemeldte ager og engs hartkorn, som og af den nedlagde vandmølles hartkorn 3 tdr. 5 skp. 3 fdk mølleskyld samt yder de sædvanlige tiender i nogen af alle i brug værende.

Alle personlige skatter af sig, familie og folk betaler han selv, og til årlig afgift af mølleboligen, møller og stampe med tillagde jorder og græsning, betaler han til mig eller fuldmægtig 100 rd. skriver eet hundrede rigsdaler. Halvparten til hvert års mortensdag og den anden halve part til hver 11te juni, uden nogen afkortning. Ligeledes betales årlig afgift af den jord fra Bjerresø der til byen.

Han skal med jord og eng lovlig omgås, forbedre og vedligeholde, på egen bekostning, mølleboligen, stampe, heste og vejrmøllen, samt værket med alt hvad dertil skal bruges.

Undtagen møllestene, mølleaxlen, stenbjælker, stub, fod, stiver og vindfang, samt stamperedskabet, vandhold og stibor, hvilke anførte materialer jeg Conradt Wilhelm Adeler selv forskaffer, når det behøves, og når det af mig eller fuldmægtig tilkendegives.

Hvad der ved tiltrædelsen måtte mangle, anskaffer jeg straks istandsat.

Vedligeholder såvel de huse, som hidtil til stampeværket har været brugt. Oprenses de grøfter og vandrender, som han hidtil har holdt vedlige.

Tømmer i hvad navn nævnes kan, som til forbenævnte stampeværk, vandhold og stibor henhører, forbeholder jeg mig at lade optage og bortføre, når jeg det for godt finder.

Til samme vedligeholdelse skal jeg dog alene bekoste arbejdslønnen på følgende poster, nemlig møllesten, mølleaxlen, stensbjælker, stub, fod, stiver og vindfang, samt axel og vandhjul til stampen.

Resten både på stampen, heste- og vejrmøllen under hvad navn det nævnes kan, går for møllerens egen regning og bekostning og af ham vedligeholdes og tilsvares uden nogen afkortning i den årlige afgift. Til kocketømmer giver jeg ham årlig en bøg her ved gården, og et bøgetræ til brænde i Holmstrup skov.

Stibordene skal optages til 1ste maj årlig, og må derefter ej sættes eller vand holdes førend høsten hvert år er til ende. Fordi hverken engen i Dragsholms enemærker eller anden pågrænsende deraf nogen skade skal tilføjes.

Møllegæsterne skal han trolig omgås. Deres korn vel male og bruge rigtig toldkar, så at ej nogen af de sædvanlige møllegæster skal blive fravendt noget af hvad navn nævnes kan.

Retter og forholder han sig således som Hans Majst. allernådigste lov og forordninger om møller og møllere formelder. Vorder han velsignet med børn, da befries de for værende rettighed at pleje til Dragsholms gods.

Til indfæstning betaler han 200 rd. skriver to hundrede rigsdaler.

Til bekræftelse under min hånd og signet.

Dragsholm den 24 oktober 1758.

I fraværelse af hr. leutenant Adeler underskrives dette fæste af mig som curator. I. v. Barner

Til forandring i foranstående fæstebrev er imellem os indgået følgende: Nyder sr. Sørensen for den ved Dragsmølle værende stampes nedlæggelse årlig godtgørelse i hans afgift af forbemeldte Dragsmølle og tilliggende, 30 rd. hvilken godtgørelse tager sin begyndelse fra 11 juni termins afgift.

2

Som jeg i medhold af de Kongl. allernådigste forordninger vil fraskille min mark, Møllevangen kaldet, fra den Dragsmølle tilliggende jord og eng, så er vi derom blevet forenede, at i stedet for de møllen tillagde såkaldede Strandagre og Strandeng, såvidt som de uden for de nu nedsatte pæle befindes, er mølleren givet fuldkommen vederlag, ved det at ham er givet, at det stk. jord af Møllevangen, af 34 alens bredde, strækende sig lige fra stranden i østre side og til grøften imellem søen og Møllevangen i den vestre side, da mølleren efter forordningerne, skal tage halve hegnet med mig, såvel i grøfter, gærder, stænger og led, og samme til førstkommende mortensdag istandsætte, samt herefter hans andel stedse som sædvanlig holde ved lige.

I stedet for den tilladelse, mølleren har haft at tøjre nogle stykker bæster under Odderbjerg i de der værende tjørne og stubber, er accorderet ham, at de år, den bestemte mark hvori bemeldte tjørne findes, ligger til fælled, forundes ham i samme tid frit græs til 3 stk. bæster samt tilladelse at indleje endnu 3 stk. imod otte marks græslejes betaling pr stk. hvilket alt skal være hopper eller skårne heste.

Men i de år forbemeldte vang bliver besæet, må mølleren have sine bæster indtil videre tøjret efter sædvane, dog under bestandigt tilsyn at ingen af dem kommer løse og gør skade i min sæd.

Endvidere er mølleren tilladt, når Evred i bemeldte Møllevang bliver opgivet, at nyde Evred til fælles med hans vænge til de kreaturer, han om sommeren på Møllebakken har græsset.

De fornødne rafter og staver til stænge, skal mølleren blive leveret her på gården.

Ligeledes en hyrde for at tilse led, stænge og grøfter de år afmeldte Møllevang ligger til fælled, kunne behøves. Hvilke vi begge skal lønne.

Så skal de materialer, som til en sådan hyrde-hytte behøves, blive anskaffet og leveret her fra Draxholm.

Draxholm den 17de october 1771

C. W. Adeler

Afstælsesdokument fra møller Espen Sørensen Hierild til hr. Jens Lind på Draxmølle dateret 30.09.1788.

På Høy Velbårne Herskabet Hr Baron Adellers Approbation er af os Undertegnede indgået følgende Accordt:

1. Jeg Espen Sørensen Hierild afstår Drax-Mølle med alt hvad Hartkorn dertil ligger, til Sr. Jens Lind i Ørsøe Mølle for såvidt det af Herskabet Hr. Baron Adeler kan være at tilstå, at tiltræde til førstkommende 2den November, således som husene og Møllerne forefindes med hvad nagelfast som stedse plejer at følge Bygningerne.

2. Det jeg efter Fæstebrev er forbundet til at aflevere i god og lovforsvarlig stand, forbindes Sr. Lind på egen Regning og Bekostning at lade istandsætte forinden Iste august 1789, imod at han imodtager alt indhøstede Korn og Høe uden videre deraf til mig at overlade end 10 tdr. Byg og 3 læs godt Byghalm, alt forinden førstkommende Jul, hvilket han lader mig udi Holmstrup tilføre. Så og den i Fæhaven stående Høestak og desuden 2 læs høe, som af Stængerne udtages, hvilket jeg selv bortfører efter min egen leylighed.- Endnu erholder Sr. Lind uden videre betaling af mig, Steentavl, Toldkiste, Toldkar, Skieppe, 2 Jernstange, 6 a 7 Bildejern, en deel ophuggede Drivstocke og Kamme, Veirvogn og Lænke, Sække-Lænke, Sette og Perseavl, det ey udi brug værende Driv, nogle Trær og Stiver på Møllen som bruges når man bilder, en Ploug, en Jern- og en Træharve, de i Karle-Kammeret opslagne 2 Sengestæder, et Bord og 2 Bænke i Dagligstuen, så nyder han og den gamle Halmstack, ligeledes den indhøstede Tørv imod at betale mig forinden Fratrædelsen, de for samme udlagte Penge = 13 rd. 3 mk.

3. Derimod forbinder jeg Jens Lind mig til at istandsætte alt hvad som pålåg Sørensen. på min egen Regning forinden 1ste August 1789. Således at det ved Syn befindes at være udi god og lovforsvarlig Stand, og skulle de udmeldte Synsmænd under Forretningen forefinde Mangler, da er det min Pligt, disse Mangler ufortøvent at istandsætte, og bliver den derefter behøvende Syns-forretning ene på min Bekostning. Udi den Syns-forretning som er bestemt at foretages den 1ste August 1789, tage vi begge lige Deel udi hensigt til bekostningerne.

4. Da Indavlingen er foregået udi den Tiid vi om Stædets Tiltrædelse have afhandlet, hvorved Sørensen har haft alle udgifterne og dertil i denne Sommer lønnet og kostet Folkene, så forbinder jeg mig derimod at erlægge den førhen bestemte afgift af Møllen fra 1ste Juni sidstnævnte og indtil Michaeli, såvelsom Tiende, Kongelige Skatter og alle andre Påbud fra ermeldte dato; så må og Sørensen benytte sig af de Have-urter han behøver her fra stædet. Iligemåde gives ham frie Foder til 2 Heste, af det indavlede indtil her fastsatte fløtte Tiid; så og så meget gammelt Halm, som han ved sit Boeskabs bortførelse behøver. Endeligen har jeg og tilstået forsvarligen at overføre ham 3 unge Høveder, indtil de kan komme på Græs.

5. Udi Indfæstning betaler jeg Jens Lind 500 rd. siger Fem Hundrede Rigsdaler, forestående 1ste Juni 1789 og til betryggelse for Herskabet, Hr. Baron Adeler i denne Henseende har jeg formået min Fætter, Hr. Propriétaire Lind til Grevensvænge min Obligation, som lyder til på udbetaling til forestående

1ste Juni til Hr. Baron Adeler, med mig som Cautionist og Selvskyldner at underskrive, ligesom jeg og fra den Dag denne Contrakt af Hr. Baronen bekræftes, erlægger til ham lovlige Renter af ommeldte 500 rd. indtil udbetalingen skeer.

6. Til Herskabet på Adellersborg betaler jeg fra Michaelii dette år udi Årlig afgift af Møllerne og Hartkornet 120 rd. siger Et Hundrede og Tyve Rigsdaler, som af mig i 2 Terminer erlægges Påske og Michaelii hver gang med det halve. Alle såvel nuværende som og påkommende Skatter og Påbude, Personelle samt reelle af mig Familie, Næring, Møller, Folf og Hartkorn svarer jeg prompte og præcis til rette Tider og steder.

7. Når Herskabet Hr. Baron Adeler, vil eftergive mig afgiften indtil Michaelii dette år, som jeg for Sørensen har påtaget mig at betale, da forbinder jeg mig til ligeledes at istandsætte, alt hvad af Herskabet efter det Sørensen forundte Fæstebrev skulde repareres ved Væirmøllen, ja endog at anskaffe, hvad nyt dertil fornøden gjøres alt forinden 1ste August 1789, således at det ved det foretagende Syn kan agtes brugbar og i lovforsvarlig god Stand; ligesom og at intet i Navalig Måde ved Møllerne og Våningshusene fra 1ste August 1789, skal komme Herskabet til mindste Byrde eller Bekostning, da alt fornødent af mig såvel anskaffes som og vedligeholdes, dog at jeg for betaling må erholde det fornødne Egetømmer fra Holmstrup Skove, jeg bevisligen til Møllernes Reparation behøver, når dette Tømmer udi forbemeldte Holmstrup Skove befindes og uden skovens skade derfra kan tages.

8. Jeg renoncerer fuldkommeligen på de Jorder, som Sørensen hafde udi fæste på Bierresøe Marker og kan derfor aldeles intet Vederlag forlange, da disse Jorder vare ikkun Mølleren til Leye overdragen. Ligeledes har jeg aldeles intet imod om Herskabet fratager mig den Græsning og de Jorder på Hørve Marker, som Sørensen har haft i Brug, når mig derfor Vederlag gives med 6 Høveders frie Græsning udi Hovedgårdens Udmarker, de såkaldte Bjerge. - Jeg forlanger ey heller nogen Græsning udi Hovedgårdens Indmarker, men er tilfreds med, at mig tilstås trende Høveders Græsning frie udi forbemeldte Bjerge, samt at jeg imod 2 rd. Årlig erlæggelse endnu må indleye 3 stykker. Til Ildebrand må jeg Årligen af Holmstrup Skove forundes 3 Faune enkelt Brænde, som jeg selv betaler at fælde, slå i stykker og sætte i Faun, samt desuden 5 Læs Top eller små Grene, hvilket alt såvel Favnebrændet, som og disse Læs Top af mig på egen bekostning hjemkøres.

9. Da jeg Jens Lind ey af Herskabet kan bekomme Fæstebrev forinden Manglerne ved Møllerne og Våningshusene, for hvilke mig er given fuldkommen Erstatning, ere istandsatte, så forbinder jeg mig på en mig forevisende Concept, at ville imodtage ligelydende Fæstebrev, når Syns-Forretningen den 1ste August 1789 er foretaget.

10. Som jeg Espen Sørensen Hierild ved denne Accordt med Sr Lind træder fra en god Nærings-Vey, og Fri-Herskabet Adellersborg ved denne Accordt vinder anseeligen, såvel ved herefter at fritages for Veir-Møllens betydeligste Reparation, som før pålagte Herskabet, som og ved ey at græsse Møllerenes Kreaturer

udi Hovedgårdens Indmarker for uden Afgiftens årlige Forhøjelse med 50 rd. Så udbeder jeg mig Herskabet Hr. Baron Adellers Tiltæelse for Sig og efterkommende Frie-Herrer til Adellersborg: At mig årligen derfra må udbetales 70 rd. siger Halvfjerdsindstyve Rigsdaler, udi min og nulevende Hustrus Levetid, som af os i tvende Terminer må afhentes Påske og Michaelii hver Gang det halve, ligesom at os til frie Beboelse forundes det Hus udi Holmstrup som Engelbrecht Svadahl sidst beboede med tilhørende Have, hvilket vi modtage i den Stand det nu befindes og siden Årligen forbedre og istandsætte Ligeledes måtte os Årligen forundes 6 bønderlæs Brænde, som på vores bekostning hjemkøres. Skulde Sr. Lind ved Døden afgå forinden min nulevende Hustru og mig og Herskabet til Adellersborg efter de nu Sr. Lind tilfæstede Conditioner ved hans foreviisende Concept Fæstebrev, skulde af Møllen erholde 120 rd. årlig afgift, Renterne iberegnet af da indkommende fæste, som ved Auction til det højeste må udbringe. Da indestår vi at afkorte udi ovenmeldte 70 rd. så meget som Afgiften til Adellersborg af Drax-Mølle falder under 120 rd. dog således at det visse Årlige vi af Baroniet nyde altid i ringeste må være Et Halvhundrede Rigsdaler, hvilket og gielder om Sr. Lind ey vedbliver Møllen. Skulde Afgiften af Drax-Mølle derimod ved Sr. Linds Fratrædelse eller Dødsfald forhøjes over 120 rd. da hverken forlanger eller begiærer vi at nyde noget godt deraf.

Drax-Mølle og Ørsøe-Mølle, den 30 September 1788
E.S. Hjerild J. Lind

Ovenstående Accordt vorder bekræftet af mig og Forpligter jeg efterkommende Frieherre til Adellersborg, som af denne Accordt efter min død nyder Fordel, at efterkomme den udi alle sine Clausuler og Punkter, hvad som dem efter ovenstående Accordt pålægges.

Adellersborg den 3die October 1788 Adeler

Ligelydende Original-Contract er i min Forvaring

tilstær
E. S. Hierild

Linds fæstekontrakt.

Concept.

Jeg Friderich Frieherre af Adeler til Friehersekabet Adellersborg, Kongelig Majestæts Kammerjunker, kiendes herved at have stædt og fæstet, som jeg og hermed stæder og fæster til Sr. Lind fra Ørsøe Mølle, efterskrevet mine Møller, nemlig Drax-Mølle, Boelig som bestaaer af -- indbygte Længder Huus i alt -- Fag, med derved befindende Heste- og Veyr Møller, som meldte Sr. Lind ved Tiltrædelsen efter vedhæftede Syns Forretning er overleveret i god og lovforsvarlig Stand.

Saa er ham og til Møllen fæstet og forundt den tilliggende Ager og Eng: Hartkorn 2 td. 6 skp 3 fdk i alb. som indbefattes udj et ved Mølle-vaan beliggende indhegnet Vænge, hvorved det tilkommer Mølleren stedse at vedgeholde forsvarligen det halve Hegn, saavel i Grøfter, som Gierder, Stænger og Leed, desforuden vedligeholder Mølleren Ligeledes de Vandrender og Grøfter, som vare paalagte forrige Beboere til Vedligeholdelse. Ligeledes er Sr. Lind forundt den Græsning paa Hørve Marker som forrige Beboere, Formænd, nydt og brugt haver, men skulde jeg finde for godt, Ham den at fratage, da nyder han i Steden for denne Græsgang 6 Høveders Græsning ud mine Udmærker, de saa kaldede Bierge; Desforuden tilstaas Mølleren frie Græsning til trende Stykker Beester udj forbemeldte Draxholms Bierge og Tilladelse ~~til~~ imod en aarlig Erlæggelse af 2 rd. til mig endnu i disse Bierge at indleie trende Stykker Beester. Hvilket alt som meldt han under et fuldkomment Fæste maae nyde bruge og beholde, imod at han til rette Tider og Steder erlægger og betaler alle kongelige Skatter og Contributioner, som enten allerede ere eller herefter af Hds. Majestæt Kongen vorder paabudne, saavel af forbemeldte Agger og Engs Hartkorn 2 td. 6 skp. 3 fdk 1 alb, som og af den længe nedlagte Vandmøllens Hartkorn 2 td. 5 sk 3 fdk Møllenskyld samt yder de sædvanlige Tiender i nogen af alle i brug værende Jorder; Alle Personelle Skatter af sig, Familie og Folk betaler selv og til aarlig Afgift af forbemeldte Mølle-Boelig og Møller med tillagte Jorder, betaler han til mig eller Fuldmægtig 120 rd., siiger Eet Hundrede og Tyve Rigsdaler, halve Parten til hvert Aars Paaske og halve

Møller Linds Fæstekontrakt II:

Parten til hvert Aars Michelj, da Fæsteren underkastes sit Fæstes og Indfæstnings Forbrydelse om den aarlige Afgift ey prompte til bestemte Tid erlægges. Med Jord og Eng maae og skal Fæsteren lovligen omgaaes, samt paa egen Bekostning vedligeholde bemeldte Mølle-Boelig, Heste- og Veyr-Møller, samt Værket med alt hvad dertil i alle Maader henhører, saa at intet ved Mølle-Boeligen og Møllerne i hans og Hustrues Leve Tid maae komme mig eller efterkommende Frieherre til Adellersborg til allermindste Udgift eller Bekostning, Ligesom og Mølleren Sr. Lind haver sit Fæste og Indfæstning forbrudte om Mølle-Boeligen, Hets og Veyr Møllerne saaledes skulde forfalde, at de ved nyt Syn befandtes i ringere og slettere ~~Stand~~ Tilstand end de ham nu ved Tiltrædelsen efter vedhæftede Syns Forretning ere overleverede.- Mølle-Giesterne maae han redeligen omgaaes, deres Korn vel male og bruge riigtigt Toldkar, saa at ey nogen af de sædvanlige Mølle-Giester blive frafvendte; Udj alt hvidere(!) med hvad Navn nævnes kan retter og forholdes han sig efter Kongens Love og Forordninger om Møller, Møllere og Jorbrugere-

Udj Indfæstning betaler han 500 Rdlr. siiger Fem Hundrede Rigsdaler- Dette til Bekræftelse under min Haand og Segl.

Ligelydende Fæstebrev er jeg villig til at modtage, saasnart at den agtende Syns-Forretning over Mølle-Vaaningen og Møller alle er foretaget. Ligesom og at forbinde mig paa reversal Fæstebrevet til Indholdens nøjagtige Efterlevelse- Og Imidlertid forinden jeg erholder virkeligt Fæstebrev at holde mig denne Concept Ligesaa efterrettelig, som om det var et fuldkomment Fæstebrev-

Adellersborg den 24de Septembr. 1788.

I Lind

I Sagen for Sr. Jens Lind i Drax Mølle contra Hørve Gaardmænd.

Dersom der nogen Tiid har været funden Exempel paa at tage sig selv til Rette, da er det vist et af de besynderligste og dumdrigtigste, som Gaardmændene i Hørve have udøvet imod Sr. Jens Lind, Møller i Drax-Mølle baade ved den 3die Junii sidst at optage hans 4, paa hans egen Græsning paa Møllebakken i Tøir staaende Malkekøer, hvilke de dog siden selv frivilligen tilbagebragte, som siden efter, Tiirsdagen den 16de dennes, med aabenbare Magt at sætte 50 Qvæghoveder ind paa bemeldte Jord, hvor fornævnte Sr. Lind havde sine omtalte 4 Køer staaende i Tøir, hvilke han da, for ei at see dem myrdede af det meget fremmede qvæg, hvorved Hørve Mænds Voldsomhed vilde være bleven saa meget meer strafværdig, og for endnu ved yderligere Føielighed at forsøge Sagens mindelige og fredelige Afgiørelse, borttog, men derimod benyttede sig af den enhver Jordbruger, i Følge Lovens 6-14-19 og Forordn. af 14 Apr. 1694 tilkommende Rettighed, lod optage alt det ham ulovligen med aabenbar Vold paaførte Qvæg bestaaende af 49 Køer og 1 Tyr, dernæst da Mændene ikke efter hans Tilbud vilde løse det, endskiønt han ikke forlangte meere end 1 mk. danske af hver af disse 16 Hørve Mænd, hvilke han ikke engang vilde giøre sig selv til Fordeel, men have betalt til Sognets Fattige, endog gjorde dem det Tilbud, at de maatte uden mindste Betaling, tage Deres Qvæg tilbage naar de aleene vilde love og forpligte sig, ikke oftere, som skeet var, med Vold at hiorde hans Eng, indtil de enten med forhen havende lovlige Beviser, eller med lovlig erhvervet Dom kunde bevise deres større Ret til dette Stykke Jord, som han og Formænd havde havt i rørlig Besiddelse; men blev nødt til, da de ikke vare at bevæge til disse saa billige Vilkaar, indtil videre at besørge det optagne Qvæg græsset og pleiet. Af Tingsvidnet, hvortil tillige i Dag er stævnet, skal det til sin Tiid fuldkommen vorde oplyst, baade for saa vidt det behøves fra Sr. Linds Side, som roelig Besiddelse af den omtvistede Jord, at han den 3die dennes, da Hørve Mænd begyndte den første egenmægtige og voldsomme Tiltagelse af deres formeente Ret, og siden den 16de ejusd. lige som hans Formænd, forrige Fæstere af Drax Mølle, haver brugt denne Jord efter eget Behag oppaanket, saa og at Hørve Mænd, efter den Beskrivelse, som Loven giver om Vold i 6-14-11 i dette Tilfælde, og lige imod det almindelige Forbud i Lovens 1-1-3, om at tage sig selv til Rette, have forløbet sig mod disse Lovens saa klare og tydelige Artikler. -Men dette yderligere og omstændeligere, at deducere forbeholdes til den Tiid, naar Tingsvidnet kan vorde erhvervet. Imidlertid er det in confesso, at Sr. Lind, førend den 3die og siden den 16de hujus var i roelig Besiddelse af det Stykke Jords Brug, som efter hans Fæste er ham tilkommende, og at Hørve Mænd aabenbare og med Magt, nemlig alle 16 Mænd med 50 Qvægshoveder have begyndt d

I Sagen for Sr. Jens Lind i Drax Mølle contra Hørve Gaardmænd.

Dersom der nogen Tiid har været funden Exempel paa at tage sig selv til Rette, da er det vist et af de besynderligste og dumdrigtigste, som Gaardmændene i Hørve have udøvet imod Sr. Jens Lind, Møller i Drax-Mølle baade ved den 3die Junii sidst at optage hans 4, paa hans egen Græsning paa Møllebakken i Tøir staaende Malkekøer, hvilke de dog siden selv frivilligen tilbagebragte, som siden efter, Tiirsdagen den 16de dennes, med aabenbare Magt at sætte 50 Qvæghoveder ind paa bemeldte Jord, hvor fornævnte Sr. Lind havde sine omtalte 4 Køer staaende i Tøir, hvilke han da, for ei at see dem myrdede af det meget fremmede qvæg, hvorved Hørve Mænds Voldsomhed vilde være bleven saa meget meer strafværdig, og for endnu ved yderligere Føielighed at forsøge Sagens mindelige og fredelige Afgiørelse, borttog, men derimod benyttede sig af den enhver Jordbruger, i Følge Lovens 6-14-19 og Forordn. af 14 Apr. 1694 tilkommende Rettighed, lod optage alt det ham ulovligen med aabenbar Vold paaførte Qvæg bestaaende af 49 Køer og 1 Tyr, dernæst da Mændene ikke efter hans Tilbud vilde løse det, endskiønt han ikke forlangte meere end 1 mk. danske af hver af disse 16 Hørve Mænd, hvilke han ikke engang vilde giøre sig selv til Fordeel, men have betalt til Sognets Fattige, endog gjorde dem det Tilbud, at de maatte uden mindste Betaling, tage Deres Qvæg tilbage naar de aleene vilde love og forpligte sig, ikke oftere, som skeet var, med Vold at hiorde hans Eng, indtil de enten med forhen havende lovlige Beviser, eller med lovlig erhvervet Dom kunde bevise deres større Ret til dette Stykke Jord, som han og Formænd havde havt i rørlig Besiddelse; men blev nødt til, da de ikke vare at bevæge til disse saa billige Vilkaar, indtil videre at besørge det optagne Qvæg græsset og pleiet. Af Tingsvidnet, hvortil tillige i Dag er stævnet, skal det til sin Tiid fuldkommen vorde oplyst, baade for saa vidt det behøves fra Sr. Linds Side, som roelig Besiddelse af den omtvistede Jord, at han den 3die dennes, da Hørve Mænd begyndte den første egenmægtige og voldsomme Tiltagelse af deres formeente Ret, og siden den 16de ejusd. lige som hans Formænd, forrige Fæstere af Drax Mølle, haver brugt denne Jord efter eget Behag oppaanket, saa og at Hørve Mænd, efter den Beskrivelse, som Loven giver om Vold i 6-14-11 i dette Tilfælde, og lige imod det almindelige Forbud i Lovens 1-1-3, om at tage sig selv til Rette, have forløbet sig mod disse Lovens saa klare og tydelige Artikler. -Men dette yderligere og omstændeligere, at deducere forbeholdes til den Tiid, naar Tingsvidnet kan vorde erhvervet. Imidlertid er det in confesso, at Sr. Lind, førend den 3die og siden den 16de hujus var i roelig Besiddelse af det Stykke Jords Brug, som efter hans Fæste er ham tilkommende, og at Hørve Mænd aabenbare og med Magt, nemlig alle 16 Mænd med 50 Qvægshoveder have begyndt d

Indlær fra Trojel på Anneberg 11:

ne Sag med voldeligen at tage sig selv til rette.

Min sa-stand, som efter Tingsvidnets Erhvervelse skal findes med grunde paa omstændeligere Oplysninger, bliver altsaa denne:

1. At Hørve samtlige Gaardmænd ere for alle og for een, vorde tilfunden for med Vold at have hiordet Sr. Jens Linds Eng, i Følge Lovens 6-14- at bøde 3 rd. 4o Lod Sølv.
2. Fremdeles at betale (overstr.: alle paa det optagne Qvæg- i stedet:) den ved deres Voldsomheder tilføjede Skade paa Citantens Græsning efter uvillige Mænds Sigende, som under Tingsvidnet nærmere formodes o lyst og bestemt.
3. at betale alle paa det optagne Qvæg, som beløber sig til 50 Hoveder, indtil Sagens Uddrag for dets Underholdning og Pleie gaaende Omkostninger.
4. Samt denne aftvungne Processes skadesløse Omkostninger.
5. Og endelig som temere litigantis, i Følge Forordningen af 23. Dec. 17 at ansees med tilbørlig Mulct. Samt
6. Selv at have Skade for Hiemgiæld, om store Qvæg formedelst Følgerne i deres voldsomme og lovstridige Forhold, under Sagens Drift, fanger nogen Skade.

Under Forbeholdning af yderligere Deduction og Bestemmelse indlades Sag hermed saaledes ærbødigst til Dom.

Annaberggaard den 26 Junii 1789

P.M. Trojel

Requisition II

i Melkningen til Deres Huusholdning, og
c. at de især nu mod Høste Tiden u muelig kan undvære Deres Tieneste
ger, til denne uhørlige lange Malke Gang hvortil og fra er en 2 Mill,
og følgelig medtager samme 2de Gange næsten heele Dagen, seer Bønder-
ne sig nødtvungen at hiemtage Deres Qvæg til Græsning og sædvanlig Be-
qvemelighed.

4. At Sr. Linds Handling eller Andres som dertil maatte være Author
eller have Deel herudj, jo for aabenbare lovstridig vil blive at an-
see ved at bemægtige sig det De ikke eyer eller har noget for som de
hos at nægte Bønderne Græsning paa Deres eget, samt at Mølleren endnu
i Disputtens Melletrum Græs for 5 af sine egne Kiør paa berørte Sted
paatvivled ikke, men dette indsees derhos og tillige at af det Anlæg
som er skeet og fandt Sted man Lettelig indseer samme er kommet fra
er intet lettere end at udmatte Bønderne med Process, som og derhos
Øyensynlig sees, at Sagen saaledes i Sommeren ^{vil} continuere, at Bønderne
ikke i den Tiid kan bringe sig græsningen til Nytte, saa faae De som
flere af den Stand der ikke kan modstaae Overmagten, underkaste sig
Tabende Skiebne og saa fald erbyde for det.

5. At naar Bønderne nu strax maa modtage Deres optagne Qvæg, og være
raadig oversamme vil De frafalde ald Anke og Paastand over det Tab, u
lejlighed og fornærmelse som De i og under denne Tilfælde fra først
sidst, har haft, Ja endog indgaa at Mølleren Sr. Lind maa upaatalt be-
holde Græsning af det Sted her Disputeres og hans Kiør staar paa, i
den Sommer, og indtil Creaturet af Græs indtages, imod for den

6. Indgaaes: At Bønderne efter sidst benævnte Græsnings Tiids Udløb, be-
holder oft benævnte Disputerede Stykke Jord til Nytte og Brug efter
Godtbefindende uden at enten Drax:Møller eller andre paastaar Lod w-
ler Deel deri uden Bøndernes Villie og Samtykke.

Vil nu Sr. Lind ikke antage eller indgaae dette, i Fald han erkæerer sig
til at føre Sagen da forbeholdes Bønderne Ret i det gandske og Sagen bli-
at ansee som Iñtet Tilbud var giort. Da Høy-V lbaarne Hr. Baron Adeler til
Adelersborg har Eyendoms og Grund Rett, saavel til Møllen som Jorden og
dertil frie Disposition saa snart Fæsteren bortdøde eller paa anden Maade
afgaaer og man desuden baade er af den faste Tanke, og nogenleedes forsik-
kret om at være Høybemeldte hr. Baronen som staaer for denne Sag, saa bli-
ver denne Requisition underdanigst udmeldt for hr. Baronen baade i Hense-
ende det agtende Syn som og hvorvidt atter Høybemeldte vil antage eller i
Kaste det heri videre frembragte;

7. Skulle ingen Mindelighed fra enten af Siderne finde Sted, da æskes og
paastaaes at hr. Lind afgiver enten til Hørve Bønder eller mig paa Der
Vegne verificeret Gienpart af hvad Løfte, Leye eller Contract han haver
af Bønderne eller andre paa Bøndernes Jiord(!) til Græsning som han paa

Requisition III.

staaer at være hans til vedbørlig Efterretning.

Gienpart heraf følger til aflevering og forventes Svar til videre Iagttagelse for Bønderne.

Holbech den 8 Julij 1789.

N:Hansen

P:S: Efter Sagens Natur og det foregaaende bliver denne Requisition ligeledes forkyndt for Hr. Forvalter Tolderlund om han agte noget at observe eller afhandle efter Requisitionens Indhold.

Holbech ut Supra

N:Hansen

Brev fra procurator Hansen, til Baronnen på Dragsbølle

Underdanig Pro Memoria!

Siden Sagen som var anlagt i Nølleren Sr. Linds Navn imod Hørve Gaardbet
re angaaende et Stykke Jord eller Græsning ved Drax Mølle som skulle fra
tages Bønderne ikke i mindelighed har kunde kommet til Endskaab og det no
som viises, at det er Deres Høy Velbaarenhed som baade har iværksat Sage
og driver samme med bekostning

Saa, da de udfordrende Vidner nu ere førte paa Bøndernes Vegne, og Sagen
altsaa fra Dem bliver til Doms at Contra-Stævne, Forespørges underdanig:
Om Deres Høy Velbaarenhed vil indgaae udi at modtage Dom ved Draxholms B
etings Rett for saavidt Sagen Dem maatte angaae; Thi saa nødvendig som d
ansees, at Bønderne tillige henholder sig til Deres Høy Velbaarenhed for
at vente Erstattet den Overlast, Skade, Tab og Uleylighed, de ere tilføy
ede, Saa bekostelig ville det være for Dem, om De skulle søge Commissari
er til Sagens paakiendelse, haaber derfor underdanig sparer Deres Bønder
for denne yderligere bekostning.

Til Bøndernes Efterretning herudinden(?) tilbedes underdanig Deres Høy V
baarenheds høypunstige Svar.

Turde jeg tillige atter underdanig Erindre om endelig Høypunstig Resolut
on angaaende de 2de Bønder i Ordrup, i henseende hvad de formeget ere pa
lagde at svare i Landgilde og Hoveri Penge; Thi at andrage Sagen paa and
høye vedkommende Stæder, førend Deres Høy Velbaarenheds endelige Beslutn
Skrides nødig til. -

Holbech, den 7de Novembr. 1789.

N.Hansen

Brevets stilet til: Høy Velbaarne Hørr. Baron Adeler

til Adellersborg.

Aktstykker vedrørende sagen møller Lind contra Hørve beboerne.

For beviisligen at faa oplyst, at Hørve Gaardmænd, da de, efter Begjærd med Mølleren Sieur Linds Samtykke bekom Deres paa bemelte Møllers Græsning den 16de: Junii sidst optagne Qvæg i alt havde 50 Hoveder tilbage paa de saakaldte Bierge, hvor meerbemte Sr. Lind havde været nødt til at tinge Græsning for Dem, udtrykkeligen have lovet og tilforpligtet sig, at naar de samme Qvæ(g) maatte tilbage tage, vilde de ikke alleene uden nogen Proce(s) betale Sr. Lind de ved Optagelsen og . i Almindelighed de i Anl(ed)ning af deres Foretagende med at inddrive deres Creature (fra?) hans Græsning som foraarsagede Omkostninger og Skade faa(?) efter Loven og Forordningerne, men end ogsaa Græs--(?) fra den Tiid de var optagne og indtil de afhentede dem, samt at de frafaldt al Paastand paa Erstatning for Qvægets Fore--(?)gelse (Foringelse?), om det paa Græsning i bemelte Bierge end kunde befindes at have sat af, dog under Forbehold af, at Spørgsmaalet om deres formeente Rettighed til det Stykke Jord imellem Drax Mølle(s) Vaaning og Møllebakken, hvor om der tvistes, skulde staae dem aabent ved Lands Lov og Rett af faa afgjort, med Løfte, at de imidlertid ikke tiere vilde forstyrre Sieur Lind i Besiddelsen og Besidningen af omqvæstionnerte Jord, med flere Ord og Omstændigheder som denne Sag i nogen Maade angaaer, og siden bemte Gaardmænd, efter den Tiid i det for at efterkomme det mindste af hvad de der lovede og i Mindelighed at faa Sagen, som mod dem er anlagt, afgjort, ved vidtløftige Ting vidner søge at forhale samme, og derved synes aldeles at fragaae, hvad de eensengang have lovet, formodentlig efter onde Raadgiveres Indflydelse; Saadanne blive hermed samtlige Hørve Gaardmænd given lovlig Kald og Varsel inder Draxholms Birk, som holdes Fredagen den 2ode Novbr. førstkommende at møde. Videre Stævnte og ustævnte omgaaende det foranførte, og hvad deraf penderes at anhøre, samt Ducomenter(!) at faa i Rettelagte.-

Som Vidner herom Indstævnes til bemelte Tiid og Sted under lovens Fald: Hr. Forvalter Tolderlund og Sr. Kastrup begge paa Adellersborg og Ole Larsen i Windekilde; hvor efter et lovskikket Tings Vidne til videre af--tjening agtes erhvervet.-

Anneberggaard den 13de Novembr 1789

Paa Sr. Linds Vegne efter Fuldmagt

P.M.Trojel

Forskellige dokumenter vedr. sagen Møller Lind og Hørvæs gårdmænd.
Velædle Hr. Forvalter Tolderlund i Adellersborg

Pro Memoria!

Saa gierne som ieg vilde, bestemt opfylde Deres Velædelheds begiæring, i Pro Memoriet af 7 Martzij, saa umuligt er det mig, siden ieg strax afleverede Kartet og Beregninger til Hr. Procurator Hansen mens saa meget kunde ieg melde: at saavidt Erindres: var det omtvistede Stykke Jord ungefær 4 Tdr. Land af maadelig Bonnitet, og naaer man vilregne Td: 10 td. Land af saadan Bonnitet til 1 td. Hartkorn som koster Td: 100 rd. Sees rettelig Jordens Verdi, naaer ellers andre Localiteter ikke forhøyer Prisen. Ved min opmaaling blev af den omliggende Jord optaget i Kort mellem 30 og 40 td. Land for at viise beliggenheden og Situationen af og om det omtvistede stække Jord. At foranførte :saavidt erindres: er rigtig, Saadant bekræftes hermed.

ad No. 2927

Ondløse den 8 Martzij 1790
ad 7 ø 832 e.

A. Juelen (?)
Land Inspecteur

Hertil er vedheftet:

" Pro Memoria!

Under 17de D.M. hæver det Kongelige Danske Cancellie tilskrevet mig saaledes:

" Med Hr. Kammerherres under 3die denne Maaned afgivne Erklæring over Hørvæs Gaardbeboeres Ansøgning om Commissarier til at paa--- den Sag imellem dem paa den ene, og Mølleren i Drax Mølle, Jens Lind, med fleere, paa den anden Side, angaaende et stykke Jord imellem Drax Møllens Vaahingshuus og Veyrmølle, har man tillige modtaget Kammerjunkeren Baron Adellers; i denne Henseende, meddelte Betænkning. Og som man af bemeldte Baronens Erklæring har erfaret, at han, for saavidt han er Part i Sagen, er villing til, og villig til, i samme, at frastaae den ham ifølge de friherlige Privilegier tilkommende Ret, directe at søges for Højste Ret, men derimod at ville modtage Dom ved Draxholms Birketing, saa skulle man tjenstligt tilmelde Kammerherren til videre Bekiendgiørelse for vedkommende: at denne Sag ved fornævnte Bierketing vil være at afgiøre. De med Kammerjunkeren Adellers Betænkning, fulgte Tingsvidner og øvrige Documenter følge hermed tilbage, for at tilstilles Baronens, til videre Afbetiening under Sagen."

Hvilket Deres Højvelbaarenhed herved til behagelig Efterretning tjenstligt communiceres, hvorfor tillige følger de ved Deres Højvelbaarenheds klæring fremlagte 2de Tingsvidner og øvrige Documenter.

Wognserup den 2ode April 1790.

C.H.W. Løvenskiold

Til Hr. Kammerjunkeren Baron Adeler.

C 7timus 24 Skilling
1789

Requisition.

Vel er et Stævmaal seet skrevet og udgivet i Sr. Linds Navn i Drax-Mølle imod Hørve Gaard beboere fordi disse havde inddrevet deres Qvæg paa Deres til Græsning udliggende Jord imellem Drax Møllens Vaanings-Huus og Veier Møllen, men som det ikke er noget Eyendoms Sted men alleene Fæste Mølle, og Eyeren S.T.hr. Baron Adeler altsaa den der formentlig bør stå Fæsteren til Ansvar, om noget som urettelig er tilstaaet, saa kand end saa meget mindre fattes at Sr. Lind skulle antaste eller overvælde Bønderne med en ham saa aldeeles uvedkommende Process, og saa meget mindre siden han icke i Forvejen har foreviist Bønderne mindste Ret og Adkomst til Jordbruget og hvorfor og for først herved reqvireres udførlig Svar:

"Om det efter Sr. Linds Begiering og Fuldmagt, at Hr. Auditeur Trøjel har udstædt benævnte Stevning og anlagt Sag derefter og om Sr. Lind vil indestaae Bønderne for alt det Tab, Skade, Uleilighed og overlaster de ved Deres Malkekøers Optagelse, Førringelse i Malkning og videre som De herved ere tilføjede.

I hvad Svår Sr. Lind end herpaa giver eller ikke saa seer dog Bønderne nødtvungen at anmelde følgende

I. Som de optagne Creaturer ere henførte paa et Sted paa Adellersborg Mark Biergene kaldet, der alleene bestaaer af Banker, hvor lidet eller intet Græs var og nu saa meget mindre som saadant gandske er for tæret saavel af disse optagne som forhen indlejede Creature, saa agter Bønderne i Morgen den 9 hujus at lade foretage Syn, saavel over Græsningen imellem benævnte Møller som det videre derved hvad Bønder for dette Aar har udlagt til Græsning, som i Biergene hvor Qvæget er hensadt, for deraf at uddrage deels hvad forskiæl der er paa disse Græsningssteder, som og hvorledes Græsningen i Biergene befindes, om den er forsvarlig eller ikke, samt at eftersee hvad Tilstand det optagne Qvæg er udi; Og tager denne Besigtigelse sin Begyndelse ved Drax Mølle Kl: 7 om Morgenen og derpaa i Biergene alt efter paaviisning af Hørve Bønder.

Til hvilken Ende denne Advarsel bekjendtgjøres, om Sr. Lind tillige med andre Vedkommende derved agter at overvære.

2. Skulle Græsningen i Biergene findes uforsvarlig, som forud vides at være, da imSærdeleshed af saadan Aarsag og i Almindelighed for den lange Malkevej, indstilles og paastaas at der bliver anviist forsvar Græs til det optagne Qvæg, i saadan Nærhed af Hørve som nogenledes k Ballancere med Vejens Længde imellem samme Bye og Drax Mølle.
3. Vil eller kan saadan Græsning ikke forskaffes; da paa Grund
  - a. at Qvæget ikke gandske af Sult skal krepere
  - b. at Bønderne taber alt for anseeligt Dag fra Dag

Pro Memoria!

Under 2. Martii dette Aar har Deres Højvelbaarenhed anmodet mig at afgiv Erklæring over en Ansøgning af 7de Februarii fra Hørve Bye Bønder om bef de Commissarier til at paakiende nogle Tvistigheder imellem Møller Lind Draxmølle med flere paa den ene Side og Supplicanterne paa den anden Side angaaende et Stykke Jord imellem Draxmøllens Vaaningshuus og Vøjrmølle. Til Styrke for min Erklæring har jeg været nødsaget til at forskaffe mig nogle Attester, samt Udskriften af passerede Tingsvidner, dette udfordrede Tid og derefter er Erklæringen opholdt.

Fra umindelig Tid have Møllerne i Drax Mølle havt 12 Høveders Græsning paa den saa kaldede Mølle Banke som tilforn aleene brugtes til Græsning. Udi Aaret 1774 ønskede Gaardmændene udi Hørve at opløje dette Overdrev men deres Rettighed til bemeldte Høveders Græsning var dem i Vejen. En Bond udi Hørve ved Navn Søren Pedersen, som tilhørte det Kongelige Odsherredske Gods henvendte sig til Hr. Kammerraad og Kongelig Forvalter Hansen paa Egeberg og bad ham, om det var muligt at rydde den Hindring for samtlige Byemænds Ønsker af Veien; Kammerraad Hansen førte i denne Hensigt samme Aar et Tingsvidne, hvorved det blev oplyst, at Møllerne i Drax Mølle længere end Høveds Tid have haft 12 Kreaturers Græsning paa Mølle Banken, Kammerraaden forudsaae derfor, at ingen Dommer kunde betage Besidderen af Draxmølle Græsnings Rettigheder og tilraadte Søren Pedersen mindeligen afgjøre Sagen med Mølleren, forinden han og de andre Byemænd i Hørve opløjede Møllebanken. Strax efter blev samtlige Byemænd saaledes foreened med Mølleren i Draxmølle, at denne afstod de 12 Høveders Græsning paa Møllebanken, imod at erholde til Vederlag et lidet Stykke Jord af omtrent 4 d Land som ved Grøfter blev Hørve Mark fraskilt, og hvilket Stykke Jord, Mølleren efter Bøndernes Tilstaaelse maatte gjøre sig saa nyttig som han kunde. Til Beviis for det anførte maa behageligen igiennemlæses medfølgende Copie af Hr. Kammerraad og Kongelig Forvalter Hansens Brev under 15de Ma Hr, Capitain og Landinspecteur Juels Brev under 8de Martii og forrige Møller Hierilds Attest under 9de Martii. Bønderne i Hørve have ofte yttret Ønske for Hr. Procurator Hansen i Holbæk at kunne uden nogen Vederlag erholde bemeldte Jord, hvilken af mig i Aaret 1788 saavel som Draxmølle og øvrigt Tilliggende Blev (Overstr. var) tilfæstet Jens Lind fra Ørsø Mølle Formodentligen efter Hr. Procuratorens Raad gjorde de Begyndelsen til at bemægtige sig Jorden den 3die Junii 1789 med at optage de 4re Malkekjør, som Mølleren havde tøyret paa bemeldte sin Jord, Møller Lind klagede strax til mig over denne voldsomme Fremgangsmaade; Jeg sammenkaldte Gaardmændene udi Hørve hvilke siden 1782 alle tilhøre Adellersborg, forestilte dem Følgerne af deres Handling og sagde dem at om de tiltroede sig Ret til den Jord som Mølleren i Draxmølle efter at med dem selv indgaaet Mageskifte udi en deel Aar roeligen besad, saa var Lands Lov og Ret den eneste tilladte Maade til at faae Sagen afgjort; min Samtale med Bønderne havde og de

Virkning at de førte Møllerens 4re Kiør tilbage til samme Sted, hvorfra de vare optagne. Bønderne begave sig herpaa strax til Holbech og erholdt et nyt Raad efter al Formodning (overstr. venteligen) hos Hr. Procurator Hansen, som de og den ^{paa} følgende 16de Junii iværksatte ved at drive deres Creature 50 i Tallet ind paa Møllerens Jord, Lind blev da nødt til at borttage sine 4re tøyrede Kiør som ellers af det meget løse Qvæg vilde blive skadiget. Han kom til Adellersborg og berettede mig denne ubehagelige Nyhed. Vistnok kunde jeg ikke billige Hørve Mænds Opførsel men jeg anmodede dog Møller Lind om at afgjøre Sagen i Mindelighed, hvilket han udlovede at forsøge, han har da først ladet Hørve Mænd vide, at endskiønt efter forordning af 14. April 1694 beføyet til at optage deres med Vold paasatte Qvæg af sin Græsning og fordre anseelig Løsningspenge, vilde han dog nøjes med 11 mk. af hver Gaardmand hvilke Penge skulde anvendes til Bæste for Hørve Sogns Fattige. Paa Bøndernes Afslag har han endgo tilbudt dem Creaturerne tilbe uden Betaling naar de ikkun vilde lade ham i roelig Besiddelse af hans Jord indtil det ved Lands Lov og Ret var bestemt at han og maatte bruge den. Men endog dette Tilbud blev af Bønderne forkastet endskiønt jeg tilraadede at imodtage det, som den beste Maade hvorved de kunde redde sig ud af en S hvis Følger ufeilbarligen vilde blive dem ubehagelige; Mølleren saae sig nu nødsaget til at optage Bøndernes Qvæg, men da han ikke selv havde Græsning til 50 Høveder saa anmodede han mig om at erholde for behørig Betaling, den fornødne Græsning til disse Creature udj mine Udmarker de saakaldte Bierge. Hvilket jeg ikke med Billighed kunde nægte ham. Nu loed Mølleren Qvæget vurdere og indrev (!) samtlige 50 Creature udj bemeldte Biergemarker, samt anlagde Sag imod Hørve Gaardmænd for den af dem udøvede Vold og Omkost. Til Beviis for anførte udbedes at giennemlæse vedfølgende (overstr. Tvende) Tin vidner (overstr. "det eene") begyndt den 26de Junii og sluttet den 17de Jwl 1789 hvorved især maae anmærkes de understregede Steder.

Jeg maae nu til at tale om nogle Urigtigheder, som Hr. Procurator Hansen har anført i Ansøgningen, hvor jeg først foretreffer denne: At Møller Sørensen Hierild ikke ejede Jord, hvorfor Hørve Byemænd overlod ham Græsning, til nogle Høveder imod at erholde, til Vederlag, Drikkevahre. Saavel Møller Hierild som hans Formænd have haft udj Fæste 2 td. 6 skp 3 fdk. 1 alb ager og Engs Hartkorn der for endeel Aar siden er udskiftet fra Adellersborgs Hovedmarker med hvilke Mølleren for denne Jord, havde Fælleddskab. Nu haver han ved sit Vaaningshuus et stort indlukket Vænge hvortil en betydelig Høeslet; Hr. Hansen tør ikke nægte at Mølleren i Draxmølle haver haft Græsning paa Mølle Bakken, men for at svække det opfinder han denne Urigtighed, at Mølleren betalte dette samme med Drikkevahre- der hører Dristighed til som afgjort at anføre Ting, der ikke lader sig beviise.- Hr. Procurator Hansen siger endvidere at da Byemændene for 16 Aar siden vilde oppløye Mølle Banken bleve de af deres Herskab min salig Fader befaledede at lade et Stykke deraf henligge til Græsning for Mølleren i Draxmølle hvortil Bønderne vare stiltiende, som

undertrykte af Overmagten. Her har Hr. Procurator Hansen aldeles forglemt at Hans Majestæt Kongen eiede en Bonde udj Byen Hørve ved Navn Søren Pedersen, som endnu er levende og besidder sin Gaard, denne loed sig vist nok ikke, endog det ringeste, befale af min salig Fader, som var ham uvedkommende og viser derimod af vedfølgende Brev fra Hr. Kammerraad Hansen at han søgte sin Foresatte og at denne anvendte alt for at faae ved Tingsvidne og lyst at Mølleren ingen Rettighed havde til Græsning på Møllebanken, men Hr. Kammerraadens Brev viiser at just det modsatte blev fuldkommen beviist. Med inderlig Uvillie og Sorg seer jeg min afdøde salig Fader hvis Minde for medelst hans menneskekierlige Character, burde være hans Bekiendtere agtværdig, fremstedt i en Ansøgning til Monarken som en haard Mand der vovede at tage sine Bønder Bruugen af de dem tilfæstede Jorder; hans Rygte aleene kunde frikiende ham for denne Beskyldning og at Overdragelsen til Mølleren skee med Bøndernes fuldkomne frie Villie og af egen Drift, det er med mange Vid beviisligt. Hvorledes Bønder af deres Jorddrot kunde undertrykkes ved Overmagten, forstaaer jeg ikke, neppe troer jeg det er en Jorddrot mueligt, men var det, da burde vist (overstr. "her) iiles med at sætte denne Muelighed Grændser. - Rigeligen krydret med Usandfærdigheder er Hr. Procuratorens Ansøgning; at igiennemdrive dem alle vilde blive for vidtløftigt - kun maae det tillades mig endnu at nævne nogle. -

Hr. Procurator Hansen lader Bønderne i Hørve beklage sig at de ere blevne armede ved det strænge Hoverie til Adellersborg som er bekiendt for det sværeste i Landet. Tillad at jeg herfordrer Deres Høyvelbaarenheds Tilstaaelse at Hoveriet ved Adellersborg er langt fra at være at af de strængeste udj deres Amter, det (overstr. "forrettes") er inddeelt i 61. Lodder, Hver Hoveriegjørende Bondegaard har far 7 til 11 Tønder Hartkorn. enhver af dem har aarligen ved Adellersborg neppe 4 td. Land at dyrke; almindeligen ansees en Bondegaard uden synderlig Byrde at kunne afgive det fornødne Hoverie til 5 td. Land - Det er da vist uden Grund at Hoveriet kan kaldes strængt ved Adellersborg, men Hr. Procurator Hansen bliver sin Skrivemaade troe. En Lykke for Bønderne i Hørve er det imidlertid at de endnu ej ere saa udarmede som Hr. Procuratoren vil have de skal være, Til Beviis herpaa: af de 16 Gaardmænd i Hørve som tilhøre Adellersborg er ikkun een min Debitor. Jeg forbigaaer de Urigtigheder som Hr. Hansen anfører i Anledning af min Process for Høyeste Rett imod Isak Wolf, de udj Høyeste Rett producere Acter kunne svække hans anførte, men at geleide denne min Erklæring med disse vilde være unyttigt da Høyeste Rets Sagen med Wolf ingenlunde vedkommer den Sag som Hørve Byes Byemænd vilde anlægge imod mig. Til Slutning lader Hr. Procurator Hansen Bønderne klage over Anfald paa saa mange (overstr. "Sider") Maader der ikke kan hentydes til andet end søge efter vores gandske Ødelæggelse og at Vi med Kone og Børn skulle udggæ fra og forlade vore tilfæstede Steder. Anfald paa saa mange Maader, det forstaaer jeg ikke; at Mølleren i Draxmø har saggivet Bønderne i Hørve for deres uretsmæssige Fremgangsmaade i at tage sig en Jord, som i Følge en af Bønderne selv for 16 Aar siden indgaa

Foreening tilhører Draxmølle, dette Anfald maatte Hr. Procurator Hansen ha forudseet da han tilraadede Bønderne at tage sig selv til Rette og endog denne Proces kunde have været forekommet naar Bønderne efter Møllerens Beging havde strax tilbage^{drevet} de 50 Høveder som de havde paasat hans lide Stykke Jord. Hr. Hansen klager over at jeg antager mig Møllerens Sag og ik Bøndernes; med Redeborhed skulde jeg have lettet Bønderne en Processes Bekostninger, naar jeg troede de havde Grund til at anlægge den, det er en R for mig, ^{da} jeg haver et nogenlunde vidtløftigt Gods og Tilfældet er mueligt at mine Fæstere have Uenigheder som ikke mindeligen, men ved Lands Lo of Ret kan afgiøres, at antage mig den Parts Sag som efter mine Tanker, fo nærmes.

Den Proces som Møller Lind er anlagt imod Bønderne i Hørve kunde aldrig h til Følge disses Ødelæggelse, naar ikke deres Procurator paa alle muelige Maader gjorde (overstr. "søgte at Giøre") dem Sagen vidtløftig og kostbar; ikke fornøyet hermed søger han endog ved denne Ansøgning at bringe dem i e nye og anden Sag, og det med trende Personer; for at giøre denne nye Proce bekostelig vil han have mig til Part, eftersom jeg ikke ved nogen Underret i Følge de Frieherre forundte Privilegier, dømmes

Bittert, usigelig bittert er det for mig at have Proces med mine Bønder som jeg ønsker mig til Venner, men naar de ere forledede, naar det ej andes kan være, saa vil jeg i denne Sag gandske afstaae fra forbemeldte min og villigen imodtage dem ved Draxholms Birke-Ting det være langt fra mig a biedrage endog det mindste til deres Ødelæggelse, thi hvor koøtbar for Bønderne at have Commissarier udj en Sag hvis Udfald neppe kan blive dem fordeelagtigt. - Men den som benytter sig af den uoplyste Bondes Eenfoldighed for ved Processers Førelse at berige sig og drage Bønder i Ulykke og Undergang er vist nok et meget foragteligt Menneske. -

Det gjør ikke Hr. Procurator Hansen nogen Ære at han ansøger Commissariers Dom i den 3die Post: Om vi (nemligen Hørve Gaardmænd) bør have Erstatning Qvægets Foringelse, Melkens Formindskelse og Sinkelse af den lange Malkev i den Tid Qvæget var os frataget, saavel som efter indtil det kom i forrige Stand og til Mal^kningen; samt al videre Tab af denne Post hidrørende. •

Eftersom Beboerne i Hørve fuldkommen have afstaaet fra al Fordring til Møller Lind i denne Henseende, dengang de begierte deres Qvæg tilbagelevered og paa samme Tid tilstod de at ville erlægge Græslejen for Creatureerne, imdens de havde græsset i mine Udmærker. ;hvilket af vedlagte Tingsvidne beg den 26. Nov. 1789 og sluttet den 8de Januari 1790 beviises. †

Til Slutning maae jeg mælde, jeg ikke indseer hvorfor Hr. Procurator Hansen vil have min Forvalter Tolderlund(?) til Part udi den Sag han ønsker at Gaardmændene i Hørve skulle anlægge. Den Deel min Forvalter har haft i Sagen er ubetydelig og bestaaer ikkun derj at han ~~har~~ tilraadete Bønderne til Forli med Møller Lind, jeg bød ham gjøre det og kan (overstr. "derfor") ikke and end derfor paatage mig vedbørligt Ansvar. -

Adelersborg den 27. Martii 1790.

Til Hr. Kammerherre Amtmand Baron Løvenskiold!

Brev fra fhv. møller Hierild Holmstrup ang. Hørve bønders græsning.

Stempel

Sex Skilling

1790

Paa Forlangende bevidnes herved:

At for omtrent 16 Aar siden blev mig af alle daværende Gaardmænd i Hørve givet et Stykke Jord, omtrent til 5 a 6 Høveders Græsning paa Hørve Mark imellem Drax Møllens Vaaningshuus og Veir Møllen og med en liden Grøft fra de 2de Siider fraskilt Hørve Byes Jorder, imod at ieg saa Renøncerede paa de 12 Høveders Græsning, ieg ligesom mine Formænd i Møllen fra uhuskelig Tiider aarlig var berettiget til paa Mølle Backen, og at de altsaa kunde ge Mølle Backen under Plov og giøre sig samme saa nyttig som de bedst kunde - Da nemlig Hørve Bønder, overgav beldte Tiid, den omskrevne Jord til Drax mølle med de ord, som de igientog nogle gange: at den derunder maae bruges og behandles som Beboerne bedst fandt for godt enten at græsse eller Ploje - hvilket af mig skeede uden paatale af Hørve Mænd, saa lenge ieg var ster af Drax Mølle, dog ^{var} 2de af Hørve Mænd hos mig i Efteraaret 1780 og paa egne og øvrige Hørve Gaardmænds Vegne, opsagde mig Jorden til Paa ske 1788, men som ieg vidste at Jorden efter foranførte ikke meere var deres, og de altsaa uberettiget til at opsige mig, nytte og Brugen af samme, saa agtede ieg ei heller deres opsigelse, men paa sædvanlig maade bettede mig af Jorden, saa lenge ieg var Fæster af Møllen, der ophørte i Efteraaret 1780 - da ieg afstod Møllen til Sr. Jens Lind, uden at Hørve Mænd idere ønskede og talte paa samme - Dette tilsammen er saa sandfærdigt, saa ieg trøster mig til med en uskadet Samvittighed, eedelig inden Retten at kræfte, naar forlanges. -

Holmstrup den 9de Martij 1790- E.S.Hierild.

Copie.

Pro Memoria!

For omtrent 16ten Aar siiden kom da værnede ~~Køngens Bønder~~ Søren Pedersen i Hørve til mig med Beretning, at han og øvrige Byemænd, som tilhørte Draxholm, vare til Sinds at opdyrke den paa een af deres Marker beliggende Mølle-Bakke, hvorpaa Drax Veyr Mølle staaer og som udgiordte en temmeanseelig Jordstrækning, der indtil den Tiid hafde lagt aldeles udyrket. Men at de herudi bleve hindrede af Mølleren i Drax Mølle som hidtil paa ne Bakke hafde nydt 12 Hoveders Græsning, hvortil han og øvrige Byemænd tvivlede om Mølleren var fuldkommen Berettiget; Men herudi han nød Medhold og Forsvar af Draxholms Herskab, desaarsag han bad mig, som hans Forsvar at søge Oplysning og være ham behjælpelig i denne Sag. -

Jeg begiærede da og erholdt af Land-Maalings Archivet Udskrift over Drax Møllens Tilliggende, i Tanke deraf at drage nogen ^{Under}retning, men som det gaaer i Almindelighed med Brugen af disse Udskrifter, saa gik det og med denne, Skifterne have nu ey længer de samme Navne, som i Landmaalingsens Tiid, de ere som oftest med ^{seenerne} Jordreebning forstyrrede, og især er det umueligt deraf at bestemme Græsning eller Eng, som ikke er maalt, men kuns taxeret, naar ikke uaftrykkelig Benævnes Skiæl, som siældent skeer, den kunde altsaa ey anvendes som Beviis. -

Jeg søgte nu nærmere Lys ved videre føring af de ældste Folk, som Bonden Søren Pedersen kunde underrette mig derom at have Kundskab; men jeg blev kuns derved Oplyst om, at Mølleren i Drax Mølle hafde haft denne Græsning udi Bruug meere end i Hævds Tiid og kunde derimod intet tilstrækkeligt Beviis udfinde til Bestyrkelse for Hørve Bye Rett. -

Jeg fandt det altsaa betænkeligt at reyse Hoved-Sag uden bedre Føye, der blaat maatte bleven anseet for en ubillig Chicane imod Draxholms Herskab som hafte om jeg mindes ret 16ten Bønder i Byen, hvis ^{Ret} Rett man ikke kundet formoedet opofret for Møllerenes Skyld, uden fornærmende Tanker om Høysammes Retskaffenhed og Billighed, hvortil Jeg ingen Grund havde og imidlertiid kom Søren Pedersen til mig med den Efterretning, at han og øvrige Byemænd vare i Mindelighed bleven foreenet med Mølleren ved Mægling af Draxholms Herskab, saaledes at Hørve Bye i Stædet for denne Græsning overdrog til Møllen et ubetydeligt Støkke Jord, beliggende imellem vaaningshuuset og Veyrmøllen, som ikke var Mølle Bakkens forehavende Opdyrkning til Hinder, hvormed han for sin Deel nu var vel fornøyet, hvormed den af mig begyndte Tvistighed endte sig. -

Hvilket er alt, hvad Jeg om denne Sag veed og kand erindre mig og som Jø herved paa Deres Høyvelbaarenheds forlangende har den Ære at meddeele-
Egeberggaard den 15de Martii 1790.

I. Hansen

Til S:T:Herr Kammerjunker Baron Adeler
Denne Copies Rigtighed bevidnes.

Adeler.

Epin

Pro Memoria!

For ombrunt 16de Aar færden kom da vorre Kongens
 Bond Soren Cedersen i Hørve til mig med Brev bring
 at han og sinne Bysmand, som tilfælde Draxholm,
 var til Dinde at ogdyren du kan nu af Vore Marker
 beliggende Mølle. velle, hvorhan Drax Høje Mølle skane
 og som indgjorde en kunnemlig udførelig Jordbeskrivning,
 der indtil den Tid havde liget udeladent i idyret; Men
 at de vorre; blev færdige af Møllens i Drax Mølle,
 som lidet saa den gamle færdigt 12 Gange
 Gressning; hvor til han og sinne Bysmand kinnende
 om Møllens var guldsmannens Brevallig; Men hvorre
 gav nød Midfald og Sofum af Draxholms færdig,
 der anfang gav bad mig, som hans Sofum at føge Deltige
 ring og navn han befielgaltig i den Dag. —

Jeg begynder da og udfoldt af Land Maa linge
 Archivet Udskrift om Drax Møllens lilliggende, i Land
 der af at Vrage nogen Undersøining; Men som det
 gaar i Almindelighed med Brønnen af disse Udskrift
 her, som gik det og med den, Displanen som i
 lenger de samme Namn, som i Land Maa linge's Lide,
 der som oftest med samme Jordvanding forføjende,
 (og ifor, at det iindeligst var af at bestammen Gressning
 eller fag, som ikke er Maalt, Men sine leveret, naar
 ikke indlydende Brevmens Skiel, som faldent den,
 du kunde allfar og anmande som Bennis. — Jeg
 fögte ind vorre Lige med Miden föring af de oldeste Solt,
 som Bonden Soren Cedersen kunde indvortte mig navn
 at han færdig; Men jeg blev sine vore Deltigt
 om at Møllens i Drax Mølle færdigt fag! den Gress

Denne Requisitions Vitløftige Indhold, med de derudj besynderlige brugde udtrykke og Poster hvorover mit Svar Eskes, giver mig anledning til at Troe hr. Hansen ej af sine foregivne Principaler er den Sag og de stridigheder som er Reist sig imellem dem og mig, rigtig er blevet ham berettet af disse. -

Føren ieg da afgiver mig med at svare noget paa dens heele Indhold holder ieg for at det vil være hr. Hansen kiærkommen at see og læsse en sandferdig Historisk Fortelling om denne Sages Sammenheng, som er denne:

Paa Hørve Marks Mølle Backe ligger et stykke Jord som har lagt til Draxmølle, - denne Jord er mig givet Fæste paa ligesom min Formand, da ieg fik Drax=Mølle i Fæste sidste Efteraar. -Jeg har følgelig ogsaa betient mig af samme, ved at lade nogle af mine Creaturer gaae løse paa den Mark hvori min Jord ligger, lige som min Formand, indtil Marken blev tilsaaget da ieg saa sadte det i Tøir nemlig 4re Kiør, men neppe hafde disse Kiør været i Tøier paa dette stykke Jord i 8te Dage føren Hørve Mænd optog de og beholdt dem en nat over- De indsaae deres Volsomme Foretagende og derpaa strax bragte mig Qvæget paa samme Stykke som de tog det- Jeg loed de blive derved i Tancke de icke meere skulle driste sig til disse Voldsomheder, eller paa nogen maade betage mig nytten og brugen af dette stykke Jord, dog uden at eftergive dem den rett og tiltale ieg hafde til dem for den allerede foretagne Fornærmelse imod mig der som de icke holt sig fra i fremtiden at lade mig nyde Jorden som min Formand i roelighed til nytt og brug.

De synes ogsaa efter det ieg kunde skiønne de ville det, men ieg blev bdraget i denne Tanke, thi nogen Tiid derefter, drev samtlige Hørve Gaardmænd selv Personlige deres Qvæg som var 50 stk i Tallet, ind paa bemeldt min Jord, efter at de i øyeblikket forhen loed dette deres Foretagende bekiendtgjøre ved et par mænd. -Af frygt for at mit Tøyrede qvæg skulde blive myrdet af det mangfoldige Løsse og Fremmet som med magt blev Drevet ind paa samme stykke Jord hvor mit Qvæg stoed, lod ieg det tage fra stycket hiem. Derpaa henvente ieg mig til mit Høye Herskab og berettede hvad skeet var, ligesom og hvad ieg hafde besluttet med dette Qvæg, naar ellers ieg kunde faae Græsning til det. - Høye Herskabet var icke hiemme men Forvalteren paa tog sig at følge med ned til Møllen og derfra afsende Bud til Hørve Gaardmænd at de vilde møde ham paa mit stykke Jord som Qvæget gik, for ved fornuftige Forestillinger og Forklaring af denne Sags rette sammenheng, at bie Bringet et paa begge Sider tienlig Forlii Men han var icke heldig nok til at faae det der tilbragt, skiondt alle bestræbelser og uagtet hafde faaet mig til at Tilstaae samtlige Bønder Vidnes fast og i hans egen nærværelse, at ieg ville lade dem faae Qvæget strax igien, som var optaget uden nogen Betaling, naar de derimod forband dem til ikke oftere at lade noget af deres Qvæg komme paa bemelte min

Linds "retsforklaring" III:

hos mig og forlangede deres Qvæg, hvilket ieg og strax tilstoed dem imod at de betalte mig Græsleien og Optagnings Pengene og saa forpligtede dem til at betale til næstkommende Jortens Dag til hvilken Tiid ieg gav dem Dalation og hvor hos de erklærede at være fornøiet med qvæget i den sta som det forefandtes item at intet deres Qvæg skulde komme paa min Jord paa Mølle Backen føren Sagens udrag(?) som ieg har ladet anlægge imod dem og hvilket saa vel som ieg erklærede at skulle have sin fremgang. Dermed har De forekommet mig at besvare det efter Sagens Natur og Beska femhed, urimelige Spørsmaal: "Om ieg vil indestaae Bønderne for ald det Tab, skade, uleilighed og overlast som de ved deres Malkekiørs Optagelse, Foringelse i Melkningen og Viidere; ligesom og at svare paa 1ste 2den 3die og 5te Post thi 4de Post er intet spurgt, 6. Post tilkommer mig at svare paa, thi Hr. Hansen veed vel sagtens at ieg som Fæster af Drax Mølle ikke kan fra vende noget af dens tilliggende, og 7de Post tr er ieg nok forhen er besvaret.-

Jens Lind døde 13-1-1801 - begravet i Høve - 41 aar 2 ma.

D. 19. Junii 1801

begierede Ungkarl og Møllersvend Rasmus Jensen Fogh og afg. Møller Jens Linds Enke i Drax-Mølle Mette Merete Biering at vorde antegnede som Forlovede, der agte at indgaae Ægteskab. For dette Ægteskabs Lovmæssighed fremstilledes som Cautionister:

Mads M P S Pedersen   Mads (rett. fra Søren) M C S Christensen.

Cop. d. 17. Julii.

Ifølge lærer Vangs optegnelser var Drax-Mølle en Stubmølle indtil 1873, da blev den flyttet til Kongstrup.

Denne Mølle lå på Møllebakken ca. 100 m øst for den nuværende Dragsmølle.

Den nuværende Dragsmølle er bygget år 1873

CONDITIONER

hvorefter Draxmølle med de samme tilliggende Jorder i Fæste overdrages Hr. Andreas Splittorff af Øresø Mølle.

1. Draxmølle Bolig med tilhørende Huse bestaaende i alt af 5 Længder, tilligemed Hestemøllen og Veijrmøllen overdrages Hr. Splittorff i Fæste paa Livstid fra 1ste Mai 1814. Ligeledes samtlige til Møllen tilliggende Jorder, som den aftrædende Fæster Foghs Enke har brugt.
2. Fæsteren svarer fra 1ste Mai 1814 alle Kongelige Skatter og Byrder og Paabod samt offentlige Onera som enten nuere eller i Fremtiden maatte vorde paabudne af Møllerne, Møllebygningerne og Vaaningshuset samt Jorden og dens Hartkorn 2 Td. 6 Skp. 3 fdk. 1 alb., ligesom og af Mølleskylds Hartkornet 2 Tdr. 5 Sk. 3 fdk.
3. Hr. Splittorff lader sig af den fratrædende Fæster overlevere samtlige ved Forordningen af 29. Oktbr. 1813 udskrevne Leverancer til Kongelig Tjeneste, forsaavidt samme ved Fratrædelsen ikke er paasvaret, og han gjøres derefter ansvarlig for disse Leverancer.
4. Det bliver den tiltrædende Fæsters Sag at forenes med den fratrædende Enke om at istandsætte Møllerne med tilhørende Bygninger saaledes at de til næstkommende St. Hans Dag ved et lovligt Syn kan overleveres ham i Ligesaa god Stand som afdøde Møller Rasmus Fogh har imodtaget det alt ved Synsforretning af 11te November 1802.
5. Al den Andeel af Hegn, som de tilliggende Jorder tilkommer skal han ej allene opføre forsaavidt det ikke allerede er skeet, men og forsvarelig vedligeholde alt det Hegn, som fra Draxmølle Jorder paa grændser Adellersborg Hovedgaards Marker, saavel af Gjerder og Grøvter som Stenger og Leed. Desuden oprenser han aarligen den Vandgrøvt, som løber fra Adellersborgs Enge igjennem hans Lod forbi Vaaningshuset ned i Standen. til den Dybde at den bestandig kan tage alt Vandet fra Engene.
6. Med Jord og Eng bør Fæsteren lovligen omgaaes samt paa egen Bekostning vedligeholde bemeldte Mølleboloiger, Heste- og Veijrmøller med alt hvad dertil henhører, saa at aldeles intet kommer Ejeren til Udgift, ligesom og det paa Ejendommen meddelende Fæstebrev vil være forbrudt, hvis Mølleboligerne, Heste- og Veijrmøllerne saaledes skulle forfalde, at de ved nyt Syn befandtes i ringere og slettere Stand end de ham ved Tiltrædelsen efter lovligt Syn overleveredes, og lige Tiltale er han underkastet, dersom det Hegn og de Grøvter, som efter forestaaende tildeles ham, ikke altid befindes i god forsvarelig og anordningsmæssig Stand.
7. Møllegjesterne maa han redeligen omgaaes, deres Korn vel male og bruge rigtigt og lovligt Toldkar, saa at ej nogen af sædvanlige Møllegjester blive fravendte; og iøvrigt i alle Dele at rette sig eft-

er de Kongelige Love og Anordninger om Møller og Mølleee i Almindelighed.

8. Den med den fratrædende Møller Rasmus Foghs Enke indgaaede Afstaaelses og Aftægts Kontrakt, holder han sig efterrettelig.

9. Om den aarlige Fæsteafgift akkorderes med Ejeren; og ere disse Konditioner ikke fra min, Forvalter Richters, Side forbindende, førend de have erholdt Højsammes Approbation.

Adelersborg den 8de Marts 1814

(Underskrevet) Richter A. Splittorff.

paa Adellersborg Gods holbecks Amt opmaalt i Aaret 1814 af F. Buchhave.

Beregning over

Dragshølmølle Lod, paa Adellersborg Gods, Holbecks (Amt)

	Virkelig Størrelse	Taxt mod 24	Reduceret Størrelse
	kv. alen	-	kv. alen
Engen ved Stranden	60304	7	17588
Ager østen for Vejen	20720	14	12086
Ager vesten for Vejen	87002	18	65251
Gaard og Haver	12320	18	9240
Ager i nordvest	58061	16	38707
Ager i sydvest	43785	15	27365
Vandingen	4550	2	379
Engen vesten i Lodden	169182	8	56394
Vej	7032	0	-"-
Tilsammen	462956	-	227010

Eller = 33 Tdr. Land a 14000 kv. alen pr. Tønde og af Reduceret Jord =
16 3/14 Tdr.- Som saaledes er beegnet efter Kort, som er opmaalt
1814 af

Kielstrup Mølle den 26de Apr. 1814

F. Buchhave
landinspecteur.

Udskrift

af Adellersborg Gods Skifteprotocol for saa vidt angaaer efterskriv-
ne paa Møller Grandjeans Opbudsbog i Draxmølle anmeldte Fordringe:

= = = = =

Anno 1818 den 14de Julij blev en Skiftesamling holden paa Adellers-
borgs Skriverstue udi det af Møller Grandjean af Draxmølle til Ski-
terettens Behandling opgivne Boe. -

Overværende som Vidner vare Sognefoged Anders Christensen af Hørve
og Gaardmand Rasmus Hansen af samme Bye. -

Hvor da under No. 4 Geheimeconferensraadinde Baronesse Adeler lod
fremlægge en specificeret 1ste Prioritets Panteobligation af 2den
Februar 1818, hvorefter hun har tilgode NV 738 rbd.

Obligationen er saalydende:

No. 9. ~~PH~~ ^{VII} Fire Rigsbankdaler 48 Skilling

Første Klasse Betales med $\frac{1}{2}$ Deel meere
1818.

Jeg underskrevne Frederik Christian Grandjean Pæster a
Draxmølle paa Adellersborg Gods i Holbeks Amt kiender og herved til-
staaer, ret vitterlig Giæld skyldig at være til Hendes Naade Frue
Geheimeconferensraadinde Baronesse af Adeler til Adellersborg den
Summa 738 rbd., skriver Syv Hundrede Tredive og Otte Rigsbankdaler
Navne Værdie, som forbemelte mig, høigunstig laant og forstragt
haver. -

Denne Capital forbinder jeg mig til successive at afbetale saaledes
at 50 rbd. skriver Halvtredsindstyve Rigsbankdaler N:V: betales 1st
August d. A. og siden efter, hver 3 Maanedersdag 50 rbd. siger Halv-
tredsindstyve Rbd. N:V: indtil den sidste rest af Capitalen den 1st
Februar 1822 vorder betalt. Imidlertid forbinder jeg mig til at er-
ge lovlig Renter af Capitalen til de befalede Renteterminer.

Til Sikkerhed for Capital og Renters skadesløse Betaling giver jeg
herved Frue Geheime Conferensraadinde Baronesse Adeler ^{1ste Prioritets}

specificeret Panterrettighed i følgende mine ubehæftede Eiendele,
nemlig:

En indlagt elme Dragkiste med 4 Skuffer Laase og Nøgle 30 rbd.,
en Do af heelt Elmetræ med Do 20 rbd., en ege Do med Do 16 rbd.
et ege Chatol med Opsats, Skuffe, Laase og Nøgler 20 rbd. et engel-
ste Dages Stueuhr, i et indlagt mahoni Foterale, med 3 Messing Toppe
og Do Beslag 40 rbd., en mahoni Sopha med rødtribet sirtses Betræk
16 rbd., 12 Stk Stole med Do 36 rbd. et mahoni bakke Bord 6 rbd.,
et Ditto med Skuffe, Laas og Nøgle 6 rbd. et rundt elme Theebord
8 rbd. et blaåt malet fyrre Skab med mange Skuffer, laase og Nøg-
ler 8 rbd. et brunt mahlet fyrre Klædeskab med Laas og Nøgel 16 rbd.

2de lange Speile i mahonie Ramme med forgylt Liste, det Eene beska
 diget 20 rbd. et Do bredere 12 rbd. et stort Do blaaf mahlet med fo
 gylte Lister 8 rbd. 2 Ditto i sort Ramme med forgylt Liste 12 rbd.
 en fyrretop Seng med Catuns Omhæng (s.71)

Deres Naade Frue Geheimeconferentsraadinden Baronesse af Adeler lod
 sig ved Auctionen i Draxmølle den 27de Januar 1819: tilslaae:

I Dagligstuen

1 indlagt Elmespillebord	2 rbd. 3 m. " sk
No. 57 en Jernbilæggekakkelovn	15 "
" 2 to Bøgestole med Sirtses Betræk	5 " 8 "

Stolene var i gæstekammeret.

I Sovekammeret:

No. 9 en Jernbilæggerovn	15 "
- 13. en blaae og rødtribet olmerdugs Overdyne	7 " 8 "
÷ 14. en rød- og blaatsribet Do.	8 " 2 "
÷ 16. en gul og sorttribet bolster Do.	8 "
- 17. en gultribet Do.	5 "
- 18. en lang gultribet Hoveddyne	1 " 2 "
- 25. en olmerdugs Overdyne med blaaf trykket Lærredsbetræk	8 "
- 26. en blaastribet olmerdugs Under do.	10. " 1 "
- 28. en bolsters Underdyne	7 " 2 " 8 "
- 36. et pr. hørkærreds Lagener	4 "
- I Børnenes Kammer	
- 26. en Jernbilæggerovn	20 " 1 "
- 27. en Do.	1 "

I Borgerstuen

- 1. et Fyrrebord	1 " 4 "
- 16. en Jernbilæggerovn	12 " 2 "

I Bryggerset

- 1. en indmuret Kobberbryggerkjedel paa 1 Tønde	25 "
- 2. en Do	7 " 3 "
- 3. en Vadsk	1 " "
- 47. en Kjerne med Behør	1 " 2 "
	<hr/>
	= 165 rbd. 1 " 8 "

S.72:

I Bryggerset:

No. 51 og 52. 2 Karborde	4 "
--------------------------	-----

I Gaarden:

no. 7. en jernbeslagen Vog med Behør	35 " - " 8 "
- 9-10: 2 pr. Lædersadler med Behør	4 " 5 "
- 2. 2n Saltolle(?)	11 " 3 "

1-2-3-4: i Soe og nogle Ungsviin	17 rbd.	- m.	
I Stalden:			
No. 1. en bruunstjernet Hest 16 Aar	12 "	3 "	
- 2. en Do 9 Aar	18 "		
- 1 til 8 incl.: 8 stk. Faar	25 "	1 "	
- 2 en sortdraget Koe 6 Aar	20 "	1 "	
- 3. en Dito 11 Aar 11 Aar	20 "	1 "	
- 5. en blakhjelmet Do. 4 Aar	20 "	4 "	
- 12. 5 stk Gjæs og i Gase	7 "		8
- 13. en complet Ploug	4 "	3 "	
- 14. en Krøjekrog		3 "	
- 15. en Trumle	1 "	4 "	8
- 17. en Jernharve	4 "	1 "	
- 18. en Tækkestige	2 "	1 "	8
	<hr/>		
Tilsammen	371 rbd.	1 m.	8

3: Udskrivt

af Adellersborg Gods ses Skifte Protocol.

= = = = =

Anno 1819 den 21 Maij mødte Skifteforvalteren for Adellersborg God Forvalter Richter i Draxholms Birkeret paa Nykiøbings Raadstue fo i Overenstemmelse med Frd. 8 Junii 1787 at erholde af den ordina Dommer paakiendt Herskabet Geheimeconferentsraadinde Adeler Fordr i Møller Grandjeans Opbudsboe af Draxmølle, hvorføre den ordinair Dommer tiltraadte Skiftebehandlingen i Overværelse af Vidnerne Je Johansen og Niels Jensen af Nyekiøbing. -

Forvalter Richter fremlagte tillige Udskrivt af Gods ses Skifteprot col forsaavidt angaaer Herskabets og Procurator Lytzhøfts Pantefo dringer i dette Opbudsboe med flere Boet vedkommende Documenter. Dommeren, efter at have igiennemgaaet alt hvad den omhandlede Qva on paagielder og efter at have bemærket, at hverken Lytzhøft elle nogen paa hans Vegne var mødte, afsagde følgende

Decision:

I Overenstemmelse med Forordningen 8 Junii 1787 Lit. C ~~15~~ 15 har Geheimeconferentsraadinde Baronesse Adeler af Adellersborg ved Gods ses Forvalter Richter af Vindekilde som Skifteforvalter i Fæst møller F.C. Grandjeans Opbudsboe i Draxmølle under Adellersborg God paa Grund af en for medelst eget Krav i Boet foranlediget Concura ce med Boets andre Creditorer under 12te (s. 74) dennes begieret den ordinaire Dommer at indtræde i Skifteretten, for ved Kiendels efter Omstændighederne at til eller frakiende Husbonden sit for mendtlige Krav. -

i Følge den i Anledning heraf meddeelte Udskrivt af Adellersborg
Godses Skifteprotocol har baronesse Adeler ved Skiftesamling af 12
Julii 1818, ladet fremlægge en specificeret første Prioritets Pan
obligation d. 2de, Febr. 1818 og tinglæst under 12te Julii næstef
hvorefter hun har tilgode 738 rbd. N:V: endvidere efter simpel Ob
gation af 11te Junii 1814 paastaaet sig tilkiendt 300 rbd. Sølv m
paaløbende Renter (4 rbd. pr. Cto) for 4 Aar, samt iøvrigt ~~reser~~
sin Ret mod Fæstemøller Grandjean til Opfyldelse af hans Fæstefor
pligtelser. -

Ved samme Skiftesamling har Birkedommer Thaulow af Løvenborg paa
Procurator Lytzhøfts Vegne af Frederikssund ladet fremlægge et In
læg med Hensyn til hvilket han, paa Grund af en til Forpagter Bor
af Grandjean udstødt til benævnte Procurator Lytzhøft under 4re f
lovformelig transporteret 1ste Prioritets Panteobligation af 18de
December 1816, har paastaaet sig fortrinlig udbetalt af Boet, den
paalydende Sum med Renter indtil Bøtaling. -

Det er af disse Documenter indlysende at Grandjean under 18de Dec
ber 1816, har mod det af Forpagter Borgen bekomne Laan 2600 Rbd.
V: givet denne 1ste Prioritets Panteret i endeel specificerede De
bitor tilhørende Eiendele, samt forresten for hvad i Tilfælde af
specificerede Pante Realisation muelig maatte (s. 75) mangle i de
laante Sums fulde Udbetaling, givet samme Fortrinsret i Debtors
øvrige samtlige Eiendele hvor end disse maatte findes, uagtet den
sidst anførte Bestemmelse af Debitor i hans Panteforskrivning ti
Borgen, har Baronesse Adeler med Hensyn til den hende henimod 2 A
senere af Grandjean, med dette specificerede 1ste Prioritets Pant
skrivning i Tilfælde af at de under 18 December 1816 pantsatte na
givne Eiendele ei ved deres Realisation skulle fyldetsgiøres det
samme givne Laan 2600 rbd. N:V: paastaaet sig fortrinlig derefter
prioriteret i Opbudsboet for sin Fordring 738 Rbd. N:V:.. -

Hovedqvæstionen i nærværende Tilfælde er altsaa denne om en ældre
generel Panteforskrivning bør vige for en yngre specificeret, ell
om den Clausul, hvorved Grandjean i sin Obligation til Borgen har
Tilfælde af de i samme anførte Eiendele ei maatte fyldest giøre d
fulde paalydende Fordring, givet lige fortrinlig Panteret i alt e
-gt ham tilhørende indtil fuld Bøtaling fandt Sted, bør ansees ul
hjemlet og som saadant ikke komme den yngre specificerede Panthav
til Præjudice. -

Vil man i denne Anledning giennemgaae saavel Lovens Bestemmelser,
yngre udgangne Anordninger om saadanne Pantefroskrivning, da find
man i saa Fald temmelig afgjørende Bestemmelser; saaledes antages

Ex: Lovens 1- 24- 20- 6-1-2 enhver Pantsætning af hvad Navn nævnes kan; som ei strider (s. 76) mod Lov og Arbarhed for gyldig, hvoraf endog først nævnte lovbestemmelse med tydelige og klare Udtryk anta at ethvert ældre Pant i navnlig Maade, ikke ved nogen som helst senere enten Forskrivning eller Indførsel og Udlæg kan præjudiceres, ligesaa lidet er det stridende imod de etablerede Grundsætninger i F ordn. af 7. Febr. 1738 i det denne anordn. hjemler enhver Pantsætning Kraft og Gyldighed, naar kun Pantebrevet indeholder Pant, der ei søterer under Tinglæsnings Værnetinget. - Selv Tingenes Natur synes at være Hjemmel nok for den generelle og specielle Pantsætning, thi de Omstændighed, hvorved den generelle og specielle Pantsætning, dog kun tilsyneladende difererer, at ved hin, nemlig Pantet ikke synes fuld saa vist og bestemt, som ved denne kan ikke vel tænkes, som noget graverende imod samme eller paa nogen Maade indeholde nogen Grund til mindre Gyldighed, Udtrykket hvad øvrigt man eier eller ei ende vorder, er i Grunden saa bestemt som det synes fornøden, og ma som saadan hæve enhver Uvished om lige Gyldighed med den specielle. Af foranførte Grunde er det altsaa klart at Procurator Lytzhøft, so Eier af den ældre udstædte og tinglæste Panteforskrivning, maae til komme fortrinlig Betaling af Boet og dets Tilhørende indtil den fulde paalydende Summa er betalt, - fremfor den yngre Panthaver Geheimeconférentsraadinde Baronesse Adeler. -

thi decideres:

Procurator Lytzhøft af Frederichssund for efter den haad af Forpagte Torcen under 4de Junii 1816 transporterede af Pasteroller P.O. Grand jeon under 1de December 1816 udstædte 1ste Prioritets Panteobligati i Ophudsboet og alle dets Tilhørende nyde fortrinlig Udbetaling af den paalydende Sum 2600 Rbd. N:V: fremfor saavel den Geheimeconfere raadinde Baronesse Adeler under 2den Febr. 1818 meddeelte lige prioriterede specificerede Panteforskrivning som enhver yngre paa Boet hæftende Forskrivning. -

Steenum

Conform med Skifteprotokollen bevidnes

Richter.

S.78- men egentlig er det indføjet efter s. 70, idet her affekter, indgår i møller Grandjeans panteobligation til baronessen af 8.2.1810 10 rbd. (det var en søn med kattunsomhæng, der var vurderet til den Ditto med Ditto 10 rbd., en blaa- og hvidtribet olmerdugs Overdyne 10 rbd., en Do rød- og blaastribet Do 10 rbd., en bolsters Underdyne, gul- og sorttribet 10 rbd., en Ditto Ditto 10 rbd., en Do gulstribet, ældre 6 rbd., en lang Do Hoveddyne 4 rbd., 2de blaae og hvidstribet Do 6 rbd., en hvid og blaae, fin Olmerdugs Do 5 rbd., en hvid og grønstribet Do 4 rbd., en blaae og hvidtribet Pude 2 rbd., en Olmerdugs Overdyne med blaat og hvid trøkket lærres Betræk 10 rbd., en blaastribet olmerdugs Underdyne 10 rbd., en bolsters Underdyne med gule og smaa sorte Striber 10 rbd., en Ditto med Ditto 10 rbd., en gulstribet ældre 6 rbd., en Ditto Hoveddyne 4 rbd., 2de blaae og hvidtribede Ditto 6 rbd., en hvid og blaae fin olmerdugs Do 5 rbd., en Do med grønne og røde Striber 4 rbd., en lang Ditto med Catuns Betræk 2 rbd., en Trækkepude med blaat og hvidt trøkket lærreds Betræk 2 rbd., en ege Topsæng med Kattuns Omhæng og Teppe 16 rbd., en olmerdugs Overdyne med Dun, og stribet Sirtses Betræk 20 rbd., en nye hvid og Blaastribet bolsters Underdyne 16 rbd., en Ditto 16 rbd., en Do 16 rbd., 2de Ditto Hoveddyner 12 rbd., en finere Ditto Underdyne 20 rbd., en Do 20 rbd., 2de Do Hoveddyner 12 rbd., en gulstribet hamp Underdyne 10 rbd., en hvid og blaastribet Olmerdugs Overdyne 14 rbd., en rødstribet Do 10 rbd., en rød og grønstribet Do Hoveddyne 5 rbd., en rød og gulstribet Do 5 rbd., en (s.79) en rødstribet Do Pude 2 rbd., en hvid, brun og grønstribet olmerdugs lang Pude med Katuns Betræk 16 rbd., en rød og grønstribet olmerdugs Overdyne 12 rbd., 2de blaae og hvidtribede bolsters Underdyner 24 rbd., 2de Ditto lange Hovedpuder 12 rbd., en Ditto Underdyne med brede Striber 16 rbd., en Ditto Hovedpude 5 rbd., en Ditto ældre 3 rbd., 2de Trækkepuder med Kattuns Vaar 6 rbd., alt til Beløb 741 rbd. N:V:-

Hvilket alt skjønt dette forbliver i min Værge, skal være og forblive Frue Geheime Conferentsraadinde og Arvinger til sikkert og uryggeligt første Prioritets Pant.-

Denne min Panteobligation kan, naar behages, uden mis dertil at kaldes, inden Tinglæses og Protocolleres. -

Til Bekræftelse under min Haand og Segl, samt 2de Vitterlighedsmand hrr Procurator Nyegaard og Kissens Underskrift. -

Draxmølle d. 2den Februar 1818

Til Vitterlighed

Grandjean

Hissen Nyegaard

(L:S:)

Læst inden Draxhøllms Birketingsret den 12. Junii 1818 og ordlydende indført i Rettens Pante og Skiødeprotocol No.459 Folio 256. -

I Følge Pante (s. 80)protocollen bemærkes, at den af Møller Grand

s. 80 forta.:

jean til Forpagter Borgen paa Oveberg udstædt og den 18de April
f. A. tinglæste Panteobligation for 2600 rbd. datteret 18de Decembe
1816 indeholder at hvis det deri nævnte specificerede Pant ikke sku
le være tilstrækkelig, gives benævnte Creditor ligeledes 1ste Prior
tets Panteret i samtlige Debtors øvrige Eiendele. -

Gebyr 1 rbd. 2 mk. indførsel 15 sk Justitslobbet 28 1/5 sk. -

Er een Rigsbankdaler fire Mark elleve 1/5 Skilling Sølvværdie. -

Steenum

Produceret ved Skiftebehandlingen i Møller Grandjeans Opbudsboe den
14de Julii 1818. -

Richter.

Des uden fordrede Geheimeconferensraadinden efter simpel Obligati
on af 11te Junii 1814 Sølv Værdi 300 rbd. med Renter 4 Pro Cto for
4 Aar, da ingen Renter hidtil er betalt, hvorfor hun reserverede sig
Ret mod Herr Grandjean til Opfyldelse af hans Fæsteforpligtelser.
Under No. 5. Birkedommer Thaulow paa Løvenborg lod paa Procurator
Lytzhøfts Vegne af Frederikssund fremlægge et Indlæg til Skifteret
ten af Dags Dato med deri paaberaabte Bilage som bleve modtaget til
Indlemmelse, saalydende:

No 2 ^{FR}_{V1} Sex Rigsbd. N:V:

Anden Klasse Betales med 1/2 Deel meere

1818

Efter Begiæring af Procurator Lytzhøft i Frederikssund ved Skriftels
af lo. dennes har jeg herved den Ære at tilstille Skifteretten i Møl
ler herr Grandjeans Opbudsboe i Draxmølle (s. 81) en af Sidstnævnte
til Forpagter Borgen paa Overberg under 16 December 1816 udstædt Pa
teobligation for skyldig værende 2600 rbd. N:V: med deraf forfaldne
Renter, hvilken Obligation derefter af ham til bemeldte Procurator
lytzhøft under 4re Junii sidstleden er transporteret, af hvilke Doc
menter jeg ogsaa tillader mig at sende Gienpart, og venter i Følge
af de første med den ærede Skifterets behagelige Paategning, ^{tilbage}
Paa Grund af disse Documenter og Beviisligheder skal
jeg paa Eierens Vegne ærbødigt paastaae at ved Boets Realisation
Creditors, bemeldte Procurator Lytzhøft lovlige Rettighed behagelig
vorde iagttaget og ham forlods tillagte den nævnte transporterede
Panteobligations paalydende Beløb 2600 rbd. N:V: samt lovbefalet Re
te indtil Betaling skeer.

Løvenborg den 14 Julii 1818. ærbødigt

Thaulov

Til den respective Skifteret i Møller herr Grandjeans Opbudsboe i
Draxmølle.

Produceret i Skifteretten i Møller herr Grandjeans Opbudsboe den 14
Julii 1818.

Richter

1816

Jeg underskrevne Frederich Christian Grandjean, Fæster af Draxmølle paa Adellersborg Gods i Holbeks Amt kiender og hermed tilstaaer ret vitterlig Giæld (s.82) skyldig at være til Velædle herr Forpagter Borgen paa Overbjerg og Pagterold i Horns Herred, den Summa 2600 rø skriver To Tusinde og Sex Hundrede Rigsbankdaler Navne Værdie som mig paa Begiæring laant og forstrakt haver, hvorfor jeg saalænge Capitalen hos mig er indestaaende, svarer aarlig ^{lovbefalet} Rente - Halvparten i hvert Aars 11. Junii og 11te December Termini. - Til Sikkerhed for herr Forpagter Andreas Borgen og hans Arvinger for indbemeldte Capital og Renter, gives ham eller dem herved følgende Pant.

1. Deponeres herved en Obligation af 19. December 1814 udgivne af herr Kammerherre Hoppe til Sæbyegaard hvorefter han skylder mig den Summa 542 rbd. Sølvværdie, som er cirka Navne Værdi 946 rbd. og efter hvilke Rente haves tilgode fra 11te December 1814, som herr Borgen behager at hæve. -

2. første Prioritets Panterrettighed i følgende mine Eiendele, neml.

3de gode Bester af Værdie 200 rbd Stk. er	600 rbd.
10 Stk Køer a 50 rbd.	500 "
10 stk Faar a 10 rbd.	100 "
3 jernbeslagne Vogne med Fieller ctr. i komplet Stand a 150 rbd. er	450 "
2 Jernharver a 40 rbd	80 "
1 Jernplov i komplet Stand	50 "
1 Tromle i Do Stand	30 "
5 nye Jernbilægger Kakkelovne a 50 rbd.	250 "
	<hr/>
bliver	3006 Rbd.

og desuden om dette Specificerede, som jeg forbinder mig altid at holde i komplet og forsvarlig Stand, ikke skulle blive tilstrækkelig, gives endvidere velbemeldte herr Forpagter Andreas Borgen, og hans Arvinger ligeledes første Prioritets og Panterrettighed udi andre mine Eiendele, hvor samme end maatte forefindes, indtænkt den sidste med den første Skillings, hannem eller dem, skadesløs er betalt. ÷ Naar Capitalen fra een af Siderne attraaes opsagt til Udbetaling, er saadant vedlagte, at skal skee med et Aars Opsigelse forud. - Til Bekræftelse ikke allene under min Hand ^{og} Segl, men endog 2de Mænds Underskrift til Vitterlighed. - Denne Obligation kan behagelig uden mig dertil at kalde inden Ting, læses og protocolleres. -

Draxmølle d: 18. December 1816

Til Vitterlighed
Richter I. Fiorth

F.C. Grandjean
(I:S:)

s. 83 forts.

Læst inden Draxholms Birketingsret Fredagen den 18de April 1817, og indført i Rettens Pantebog Fol. 226- hvorfor er betalt Gebyr 2 rbd. 32 sk. Indførsel 30 sk. Justitsvæsenets Pond 50 4/5 sk S:V:- Er Tre Rigsbankdaler Sexten 4/5 s: Sølvværdie.

Steennum

Gjenpartens Rigtighed bekræftes. Thaulov

Produceret i Skifteretten paa Adellersborg Skriverstue den 14de Julii 1818.-

Richter

S. 84:

No. 27 F R Fiorten Rigsbd. 60 Skill N:V:
VI

Første Klasse Betales med 1/2 Deel meere
1818

Jen Underskrevne Andreas Borgen, Forpagter af Overberg og Pagteroldsgaarden transporterer og overleverer herved herr Procurator Hans Henry Lytzhøft i Frederikssund, den til mig af herr Frederik Christian Grandjean Fæster af Draxmølle i Ods Herred, under 18 December 1816 udstædte og 18de April 1817 tinglæste Panteobligation, for et Laan af 2600 rbd, N:V: skriver To Tusinde og Sex Hundrede Rigsbankdaler N:V: af hvilken Capital svares lovbefalet Rente ÷

Og da bemeldte herr Procurator Lytzhøft har betalt mig denne Obligationens paalydende Sum, saa følger deraf at samme herefter bliver hans lovlige Eiendom, og at han erholder al den Sikkerhed som Udstæderen har givet mig, hvorfor ogsaa den mig som Underpant leveret af herr Kammerherre Hoppe den 19de December 1814 til herr Grandjean udstædte Obligation paa 542 rbd. S:V: herved overgives Cissionarius. - Fra undertegnede Dato hæver han da paaløbne Renter af Obligationen.-

Dette bekræftes under egen Haand og Segl og 2de Vitterlighedsvidners Underskrift.

Overberg den 4de Junii 1818 - Borgen

Til Vitterlighed

Anders Andersen   Jens Nielsen

Produceret i Skifteretten i Møller Grandjeans
Adellersborg Skriverstue den 14de Julii 1818.

Opbudsboe paa Ade-
Richter.

I Føge(!) heraf paastodes Procurator Lytzhøft, som Ihænderhaver af den af Møller Grandjean til Forpagter Borgen under 18de December 1816 udstædte Obligation med specificeret Pant i Debtors Boe m.v. kiendt berettiget til forlods Udbetaling af 2600 rbd samt Renter deraf fra 11te Junii 1818 til Betaling skeer. Den originale Obligation og Transport blev confereret med Gienparterne, og efter befunden Rigtighed blev Originalerne Birkedommer Thaulov tilbageleveret.

Stervboets Vedkommende ansaa det nødvendigt for at udfinde det Forhold, hvori Boet og Lytzhøft staaer i til hinanden at de 542 rbd., S:V

Kammerherre Hoppe til Tølygaard, skylder, opsiges allerhastigst skee-
kan til Betaling, og Skifteforvalteren vedtog deraf at brevvexle med Pro-
curator Lytzhøft samt foranstalte det fornødne.†

Anno 1819 den 12 Maij continuerede Skiftebehandlingen i Møller Grandjeans
Opbudsboe af Draxmølle paa Adlersborg Skriverstue. - Overværende som
Vidner vare Hiorth og Eldahl -

Hvor da Geheimeconferentsraadinde, Baronesse Adeler lod tilføje, at hun
ikke kunde opgive den Portningsret der tilkommer hende som specificeret
Panteiere det ret i dette Boe for 738 rbd. med Renter i Folge Panteob-
ligation (s.86) af 2den Februar 1818 producerede her i Skifteretten den
14de Julii f. K. men derimod udtrykkeligen paastod samme efter Forskri-
ningens Indhold, ligesom ogsaa for sine øvrige Fordringer efter deres
forskellige Beskaffenhed.-

Den tilstedeværende Creditor Procurator Lytzhøft erindrede at den ham
ved Transport tilhændekomne Panteobligation ikke allene giver Ret i de
i samme specificerede Sager, men og i øvrige Grandjeans Eiendele, for-
saavidt det specificerede ikke kunde tilrække til Obligationens Betaling
Hansaa maatte derfor, da den af ham fremlagte Obligation er af en ældre
Dato, end det til Geheimeconferentsraadiden udstædte Gieldsbrev, prote-
stere imod at hun erholdt nogen Betaling forinden Comparenten i alle
Maader fyldestgiort. - Geheimeconferentsraadinde Adeler lod bemærke
at hendes Panteret som specificeret formentligen maatte gaae foran en
generel Pantsættelse og forlangte derover Kiendelse. - Skifteforvalteren
i Henhold til Forordningen af 8de Junii 1787 prg. 15 overlod denne Qvæ-
tions Afgjørelse til den ordinaire Dommers Paakiendelse og foreslog Sa-
gens Parter at erhverve Kiendelsen inden den ordinaire Ret paa Nyekiø-
bings Raadstue Fredagen den 21de Maii førstkommende, da han vilde møde
der med Skifteprotocollen - Lytzhøft var enig i det af Skifteforvalte-
ren giorte Forslag. Geheimeconferentsraadinde Adeler antog det ligeledes

Udskrivtens Rigtighed bevidnes

Richter.

over det Boeskab som høje Herskabet har givet Møller Grandjean ved hans Fratrædelse af Møllen:

Et Elme Spillebord	2 rdl. 3 m. -
2 Stole	5 " " 8 sk.
1 Koe	20 - 1 - " -
4 Stk. Faar med Lam	12 - 3 - 8 -
1 Soe, et Ungsvin og 5 Grisse	17 - " - " -
1 blaastribet Overdyne	7 - " - 8 -
1 rød og blaae Dto	8 - 2 - " -
1 gulstribet Dto	8 - " - " -
1 Dito	5 - " - " -
1 Lang Hovedpude	1 - 2 - " -
1 Olmerdugs Overdyne	8 - " - " -
1 blaastribet Dito Underdyne	10 - 1 - " -
1 Bolste Dito	7 - 2 - 8 -
1 Par Lagener	4 - " - " -
Auktions Omkostninger	12 - " - 15 -
Tilsammen	128 rbd. 4 m. 15 sk.

Vindekilde 21 Julii 1819

Richter

Udskrift på brev:

Deres Naade Høi og Velbaarne

Frue Geheime Conferents Raadinde Adeler

Betalt. i Kiøbenhavn

S. 99:

Underdanigst Prommemoria!

Da Forvalteren siden Deres Naades Afreise atter siger at have ordre af foreholde mig at qvittere Møllen denne næste Maii, og at Deres Naade da af Edelmødighed ville i 2 a 3 Aar understøtte mig med nogle Tønder Korn aarlig, hvorefter underdanigst takkes; Men hvor ulykkelig vilde jeg endog med dette gode være, saa pludselig at være udsat for Mangel paa Boepæl til mig og mine, og det øvrige nødvendige til Livet nødtørftige Ophold. -

Jeg var saa frie at bønfalde Deres Naade, ville af Deres sædvanlige høie Edelmødighed og sielne overbærende Godhed mod alle, blot endnu tillade mig at blive i Besiddelse og brug af Møllen og dens Tilligger de et Aar til Maii 1820- af disse Grunue:

a. Jeg har i Aar nedlagt fortrinlig ren Sød i velbehandlet Jord, hvor af jeg med Velsignelse af Forsynet tør haabe en god Afgrøde, der da alt skal blive anvendt til at betale Deres Naade, saavel dette Aars

for .
Afgivt som paa mig Restance.- thi jeg tør kræve Himlen til Vidne,
at mit Hierte ikke nærer høiere Ønske end fornemmelig at afbetale paa
Deres Naades store Fordring til mig..

b. I dette Tidsrum vant jeg Tiid til paa en Maade at faa en Bopæl
og muelig komme (s. 98) ind i noget til til hielp til Livets Ophold-
og tillige at jeg ved en Mand, hvormed Deres Naade kunde være tient
til min Afløser, nyde noget til Afstaaelse. -

Og, da vil jeg med Glæde aftræde Møllen, uagtet jeg til Dato, i dis-
se 5 Aar, har anvendt til baade Møllen og Gaardens forfaldne Istand-
sættelse, samt paa Indfæste og Afstaaelse næsten 5000 rbd.

O! Naadigste Beskytterinde, tør jeg haabe dette, min og mines sørg-
modige Ønske bønhørt! For øvrigt underkaster jeg mig gandske Deres
Naades Villie mod mig.-

Drax Mølle d. 26 April 1819

underdanigst

F.C.Grandjean.

S.100. Brev fra godsforvalter Richter til baronesse Adeler (febr.1819)

Ved min Hjemkomst fra Hovedstaden beregnede jeg afgiften af Draxmøll
pro 1818 efter Kapitelstaxten og tilskrev Møller Grandjean, at Deres
Naade havde paadraget mig, til den 15de dennes at indberette om sam-
me, tilligemed de resterende Skatter for samme Aar, beløbende i det
Hele til 417 rbd. 93 sk var blevet betalt, tilføjede, derhos at hvis
ikke saa skete maatte han være betænkt paa at fratræde eller til Fra-
trædelse at værde saggivet. Men istedenfor Betaling erholdt jeg hos-
lagte Brev af 14de dennes fra hans Svigersøn, Prokurator Nissen af
Callundborg, hvori han tilbyder sin Forskrivning med Caution og Beta-
ling i llte Junii Termini. -

Jeg kjender intet til Prokurator Nissens Forfatning, ved kun at han
er en Søn af Afdøde Etatsraad og Professor Nissen og en duelig Sagfø-
rer. Ej heller tør jeg, i Henseende til hans Præposition, vove at ti-
raade noget bestemt, thi endskjønt jeg vel troer (s. 101) at Nisse
naar Caution derfor stilles, betaler for sin Svigerfader i llte Juni
Termini, saa er det mig dog klart at denne desuagtet ikke kan vedbliv
saasom Skatter og Afgivter daglig paaløber, og af ham faaes kun gode
Løvter. - Grandjeans Restance til 1817 Aars Udgang var 738 rbd, 1818
Aars tillagt med 417 rbd. 93 sk. bliver ialt 1155 rbd. 93 sk.-

For de 738 rbd. er der, som Deres Naade erindrer, udstædt Panteobli-
gation men da der er en ældre Prioritet, og Boets Ejendele ved Aukti-
on kun blev slet betalt, er der intet Haab om at erholde dem, og end
nu mindre de 300 rbd. han skylder paa sin Indfæstning.- At tabe saaa
ledes det ene Aar efter det andet synes mig umuligt kan gaae an, og

Jordebogskassen, som har havt store Udgifter i disse Aaringer til By
ninger og Reparationer foruden Tab ved et par Gaardmænd nemlig Poul
Nielsen og Peder Flækkeberg, kan ej heller, paa den Maade bestride
deres Udgifter, saameget des mindre som man nu for en stor Deel savn
de extraordinaire Intrader der havdes af Skovene i Aarene 1814, 1815
1816 og 1817. -

Hvad Lars Olsen i Veddinge angaaer, da har jeg gjort mig megen Umage
for at faae denne til Gaards Drift udygtige Mand med Familie
til frivilligen at fratræde. Erklærer han sig ikke derfor i Morgen,
saa falder Sagen mod ham i rette næste Fredag. Hans Jorder ere slet
behandlede, Besætningen er ussel, der er Lidet til ^{Føde}korn, men
intet til Udsæd. Bort maae han nødvendig for ikke at paaføre Godset
større Tab, men i Betragtning af hans Alderdom har jeg med Deres Na
es Tilladelse lovet ham en liden Aftægt og Aftægtshuus naar han fri
villig fratræder, ellers intet. -

Over adskillige andre Debitorer til Godset tager jeg Namsdom saasom
Forening ved Forligelseskommisionen ej har været at opnaas.-

Da Vejrliget er særdeles godt har jeg jeg sat Hans Skovfoged med 4
a 6 Ugedagsmænd daglig til at arbejde i Vejrhøjs Skov, deels med
at grave Huller til Træplanter i Skoven mod Ladegaardshaven, deels
med at udplanere det gamle Hegn til Besavning inde i Skoven. Naar un
tages omtrent 100 Favne Hegn mod Ladegaards Haven som er gammelt, er
alt det øvrige nyt, med en vellykket Pileplantning forsynet. Dette
Stykke gammelt Hegn, som bestaaer af en Jordvold, sikkrer ikke Skove
fuldkommen, og saadan som det nu er kan det ej nytte at plante derpaa
Rettest var det derfor nok at (s. 103) flække Hegnet i Midten for at
det kun trække Vand til sig, derefter opkaste frisk Jord og saa plan
te Pile derpaa saa var da Skoven heelt om beplantet. Herom forhaabes
en naadigst Resolution.

En deel af Bjergsøe Bye hoverigiørende Gaardmænd anmeldte for mig i
Gaar at have solgt den Deel af Adellersborgs Forpagtningsafgiv
som de har at udrede for Hoverifrihed, nemlig 8 Tdr. Byg hver, til
Capt. og Møller Bang i Holbek, mod Betaling efter Kapitelstaxten 7 r
5 m 4 sk pr Tønde, men at Bang i den Sted har paanødet dem 6 rbd. 1
13 sk Sølvmynt pr. Tønde.

Da Kapitelstaxten er sat alternativ i Sølv og Navneværdie, saa kan E
formentligen ikke tvinges til at betale uden i Sølv som han nu ansee
fordeelagtigt og er dette rigtigt forespørges underdanigst om Bønder
maa betale Deres Naade i samme Mynt som de selv har faaet. -

Min Broder i Christiania har nu overstaaet sin Examen med bedste Car
teer. Jeg venter et kort Besøg af ham inden han antager nogen fast E
skjæftigelse. -

Conditioner

hvorefter Draxmølle med de samme tilliggende Jorder blive at erholde i Fæste: -

1. Draxmølle Boelig med tilhørende Huse, bestaaende ialt af 5 Længder, tilligemed Hestemøllen og Veiermøllen, overdrages i Fæste paa Livstid, saavel som de til Møllen hørende Jorder, indeholdende 39 7/8 Tdr. Land og bliver Stedet at tiltræde paa en i næste Uge nærmere bestemmende Dag. -
2. Fæsteren svarer fra 1819 Aars Begyndelse at regne, alle Kongelige Skatter, Paabude og Onera, som enten nu ere eller i Fremtiden blive paabudne af Møllernes, Bygningerne og Jorden med Hartkorn 2 Tdr 6 Skp 3 Fdk 1 Alb Ager og Eng samt Møllenskyld 2 Tdr. 5 Skp 3 Fdk.
3. Hvad Mangler der kan befindes paa Møllen og Bygninger istandsætter den tiltrædende Fæster den Udgift for Herskabet.
4. Afgrøden efter den i Jorden nedlagte Sæd, indhøster den tiltrædende Fæster uden at svare til Frøegield, men de omtrent 3 Skp. Hørfrøe, som forrige Møller Grandjean har udsaaet, bliver ham tilhørende.
5. Al den Andeel af Hegn, som de tilliggende Jorder tilkomme, skal han opføre, forsaavidt ikke allerede er skeet, og forsvarlig vedligeholde. - Han er desuden pligtig at vedligeholde alt det Hegn, som fra Draxmølle Jorder paagrændse Adellersborg Hovedgaard's Marker, saavel af Gjerde og Grøvter, som Stænge og Leed. - Desuden oprensner han aarlig den Vandgrøvt, som løber fra Adellersborg Enge gennem hans Lod forbi Vaaningshuset ned i Stranden til den Dybde, at den altid kan tage alt Vandet fra Engene. -

S. 90:

6. Fæsteren kan efter nærmere Overeenskomst erholde til fuld Eiendom, 2 Heste, 2 Kiør, Ploug, Harve, Trumle, Krøyekrog, 1 jernbeslagen Vogn 2 Sadletøier, 1 Saltolle, 2 Karborde, 1 Kjerne, 1 Vadsk, 1 indmuret Kobberbryggerkjedel, 1 Borgerstuebord og 4 Jernkakkellovne som nu alt er paa Stedet. -
7. Med Jord og Eng bør Fæsteren lovlig omgaaes og vedligeholde Møllen og Bygningerne i det hele, saa at aldeles intet derved maa komme Eieren til Udgift i nogen Maade og ligesaa holde Gierder og Grøvter efter forstaaende 5te Post stedse i anordningsmæssig forsvarlig Stand, alt under Fæstets Fortabelse. -
8. Den med næstforrige Fæster Møller Foghs Enke indgaaede Aftægts Contract holder og opfylder Fæsteren, og i Følge hvilken bemeldte Enke nyder sin Livstid Boepæl paa ved Stedet som hun nu har, og som Fæsteren vedligeholder med Kalkning, Klining, Tækning og Rykning, ligesom han efter samme Contract leverer hende aarlig 3 Tdr. Rug, 3 Tdr. Byg 1 1/2 Td. Malt, 2 Skp. Koge-Erter, 1 Fedesviin paa omtrent 6 lpd. Flask, 4 Fedegjæs, 2 Skp. Kartoffler, 8 lpd. Græs- eller Ævretsmør, 2 Læs Brænde

8 Læs Tørv, saa tillades det hende ogsaa at bage sit Brød hos Møll
Fæster, saa er hende og forbeholden Foder til 1 Koe og 2 Faar med
Brøde ligemed Fæsterens egne Creature og Jord til 1 Skp Hørfrøes U
sød. -

9. Møllegiesterne maae Fæsteren redeligen omgaae, deres Korn vel male
og bruge rigtigt og lovligt Toldekar, saa at ingen af de sædvanlige
Møllegiester fravendes, og iøvrigt retter han sig efter de Kongel
Love og Anordninger i Almindelighed, (s.91) samt om Møller og Møll
i Særdeleshed. -
10. I aarlig Afgivt af Møllen og Jorden, svarer den tiltrædende Fæster
fra 1ste Mai dette Aar at regne 50 Tdr. Byg, som betales med Peng
ter hvert Aars Capitelstaxt, herpaa betales aarlig til hvert Aars
December et Afdrag af 70 Rbdlr. Sølv, og Resten 8te Dage efter at
pitelstaxten er fastsat. - Herforuden lægger Fæsteren eengang
alle en nærmere aftalende og bestemmende Indfæstning til Herskabe
foruden 1/10 Deel, svares derimod til Godsets Forvalter. - Møller
jean tilstaaes Boepæl ved Stedet til 1ste August dette Aar. -

Vindekilde den 12te Mai 1819

Richter.

Siderne 92-93 og beg. af s.94 enslydende med ss. 70-71 og 72.

Hertil må dog føjes følgende (s. 94):

til auktionsbeløbet 371 rbd. 1 m. 8 sk. lægges omkostn. på

	38 "	4 "	1 "
Summa	409 rbd. 5 m. 9 sk.		

Vindekilde den 6te Februar 1819

Som incassator ved Auctionen i Møller Grandjeans Opbudsboe

I=Hjorth.

Da Hendes Naade Frue Geheimerconfidentsraadinde Baronesse Adeler h
tilladt mig indtil videre at beholde og bruge foranførte Eiendele
forpligter jeg mig herved til at være til samme ansvarlig og at a
vere samme i ubeskadiget Stand hvad Dag Hendes Naade befaler.

Draxmølle den 6. Februar 1819

F.C. Grandjean.

Af dette Boeskab har Møller Offersen modtaget for	265 rbd.
Grandjean er givet	128 " 4 m.
og jeg har givet Grandjean	16 "
• Ballance	409 rbd. 5 m.

den 18. Mai 1819 Richter

Soren Offersen fik af Værdie 237 rbd. 5 m. " -

Omkostn. 29 " 4 " 6 "

267 " 3 " 6 "

Det vil sige, at flere af møllerne har overtaget både enken og møllen.

Torben Salomonsens 2den kone, Ingeborg Hansdatter blev gift med næste møller, Christian Schmidt. Da Schmidt dør, bliver hun gift med Thomas Wassing. Ved ikke om han også var møller.

Næste møller, Christoffer Sørensen er gift med Elisabeth Marie Haurslev, som efter hans død ægter Espen Sørensen Hierild.

Den næste møller hedder Jens Lind, men han har vist ikke noget at gøre med de forrige.

Jens Lind var gift med Mette Marie Bierring født ca. 1759 de har børnene:

Jørgen Henning Lind	f.	1790
Mette Cathrine	" "	1792
Johanne Christiana	" "	1793
Knud Frederich	" "	1796
Sophia	" "	1798
Christian Jensen	" "	1800

Møller Jens Lind døde 13.01.1801 - blev begravet i Hørve blev 41 år, 7 mdr.

På møllen var en møllersvend, Rasmus Jensen Fogh, han blev gift med enken 19.06.1801

Rasmus Fogh får fæstebrev 1803 på gården og møllen. Han dør allerede 26.03.1810, kun 35 år gammel.

Der ligger et fæstebrev til Andreas Splittdorff af Øresø mølle 1ste maj 1814.

Dette er vist ikke blevet til noget, men det giver oplysninger om, at der er bolig af 5 længer, heste og vejrmøller. af hartkorn er der 2 tdr. 6 skp. 3 fdk. 1 alb. og mølleskylds-hartkorn på 2 tdr. 5 skp. 3 fdk.

Næste fæster er Fr. Chr. Grandjean som får fæstebrev 17.12.1814.

Det går ikke så godt for ham. Han har i 1819 en gæld til Baronessen på Adellersborg på 738 rbd. Hvis ikke han betaler er der udtaget pant i hans ejendele. Desuden har hun tilgode 300 rbd. sølv + renter. Endvidere skylder han Forpagter Borgen for et lån på 2600 rbd. (Se udskrift af skifteprotokollen)

Der ligger en Fortegnelse og Opgørelse over boet, som Geheime-rådinde Adeler købte og som den nye Fæster Møller Offersen har imodtaget 18.05.1819.

Søren Offersen får Fæstebrev 1819, tinglæst 24.09.1820

Der skal svares aftægt til Møller Foghs enke i hendes livstid: Bolig på stedet, som fæsteren skal vedligeholde med kalknind, klining, tækning m.m. Leverer hende årlig, 3 tdr. Rug. 3 tdr. Byg, 1½ tdr. Malt, 2 skp. Koge-ærter, 1 Fedesvin på omtrent 6 lispund Flæsk, 4 Fedegjæs, 2 skp. Kartoffler, 8 lisp. Græs- eller Ævretsmør, 2 læs Brænde, 8 læs Tørv, så tillades det hende også at bage sit Brød hos Møllefæsteren. Endvidere skal hun have Foder til 1 Ko og 2 Får med Grøde og jord til 1 skæppe Hørfrø.

Fr. Chr. Grandjean var gift 04.02.1791 i Frydendal med Anne Cathrine Hansen.

Søren Offersen var født ca 1788 i Bjergsted sogn gift 25.06.1819 i Vallekilde med Karen Hansen født ca. 1797 i Vallekilde sogn.

De har tilsyneladende ingen børn, men 2 plejebørn.

Søren Offersen døde 21.03.1850.

Næste Fæster bliver Hans Madsen som får Fæstebrev 20.01.1851 efter møller Offersens enke.

Hans Madsen var født 1797, søn af Mads Christensen på den nye Dragsmøllegård som han havde fået fæste på 1829 efter hans fader Mads Christensen.

Han blev gift 14.11.1828 med Maren Christensdatter fra Annexgården Hørve

1834 folketælling Dragsmøllegård.

Hans Madsen	38 år	gårdfæster
Maren Christensdatter	36 "	hans kone
Jens Hansen	5 "	deres søn

1850 folketælling

den samme familie som i 1834, de har nu også en datter, Ane Kirstine, 16 år og en søn mere, Christen på 9 år.

Om Hans Madsens sønner:

Jens Hansen overtager i forpagtning Keldshøjgård i Bjerresø og bliver samme år gift med Sidse Sørensdatter.

Jens Hansen dør 1864 hvorefter Sidse bliver gift med hans broder Christen Hansen.

Mageskiftekontrakt mellem Rasmus Malling af Dragsmølle og gårdfæster Hans Madsen af Hørve.

Hans Madsen afstår gården matr. nr. 14 af Hørve med alle derpå værende bygninger med mur- og nagelfaste appartinentier + rettigheder og forpligtigelser.

Rasmus Malling skaffer Hans Madsen fæste for hans og hans kones levetid på gl. Dragsmøllegård matr. nr. 19 af hartkorn 3 tdr. 6 skp. 3 fjd. 1 3/4 album, gammelskat 19 rdr. 48 sk. som skal afleveres af fæsteren Søren Offersens fæste.

Hans Madsen afgiver til herskabet 14 tdr. byg.

Den øvrige fæsteafgift på matr, nr. 14 er Hans Madsen uvedkommende.

Besætning og inventarium er ikke genstand for mageskifte.

Brandtaxation 1804

Gl. Dragsmøllegård matr. nr. 19. Fæster Rasmus Fogh.

Stuehus i vestre, 14 fag. 10 1/4 alen dyb af ege og fyrretømmer, klinede vægge og stråtag. til gang, stue, kammer, køkken og bryggers. Loft over 10 fag, vinduer og døre, 2 skorstene og en bageovn. Dels af rå og dels af brændte sten.
360 rd.

b. nordre længe, 21 fag af ege og fyrretømmer, klinede vægge og stråtag. Heraf de 5 fag 11 1/4 alen dyb til hestemølle med værker.
200 rd.

16 fag 10 alen dyb til lade, lo, stald, fæhus og fårehus.
240 rd. ialt 440 rd.

c. østre længe, 7 fag, 8 3/4 alen dyb af ege og fyrretømmer, klinede vægge og stråtag til vognskjul, karlekammer og svinehus.
90 rd.

d. søndre længe, 16 fag. 8 1/2 alen dyb af ege og fyrretømmer, klinede vægge og stråtag, deraf 8 fag til 2 stuer og et kammer med loft, vinduer og et brædegulv og hollandske døre. De øvrige 8 fag til huggehus og fæhus.
ialt 440 rd.

e. en længe sammenbygget til vestre side af stuehuset. 5 fag 8 1/2 alen dyb, af ege og fyrretømmer, klinede vægge og stråtag, til rullestue og tørvehus med loft over 3 fag, vinduer og døre.
150 rd.

f. en stub vejrmølle 8 1/2 alen lang og 6 3/4 alen dyb indeholdende de 11 1/2 spans kværn der føres af 33 alen vindfang med alle sine tilhørende stående og løbende værker og redskaber.
Taxeret for 2500 rd.

ialt 3980 rigsdaler

Siger tre tusinde ni hundrede og firsindstyve rigsdaler.

Forsvarlig mod ildsfare og ej forhen forsikret, de anoernede brandredskaber er forefundne.

Schou

Knud Hendrichsen - Jens Nielsen
taxationsmænd.

24.01.1863 Synsforretning for matr. nr. 19 Gl. Dragsmøllegård ved sognefoged A. Christensen i Skippinge og N. Jensen af Føllenslev.

1. Stuelænge: vestre længe, 14 fag, 39 alen lang og 8 alen bred. Bygget af Ege-under og Fyrre- over tømmer med dels klinede og dels murede vægge. Stråtag.

Indrettet fra syd med 2 fag til kammer, 2 fag til bryggers, 1 fag til skorsten og indgang, 3 fag til stue. 2 fag til bagerovn og opgang til loftet, 2 fag til stue, 2 fag til port. Loft over 12 fag, 9 hele og 2 halve fag vinduer, 12 døre, alt med lukke og beslag.

2. Den søndre længe: 16 fag, 41 alen lang 8 ½ alen bred. Bygget og tækket ligesom forrige længe, dog kun med klinede vægge. Indrettet fra vestre ende: 3 fag til stue, 3 fag til stue, 2 fag til kammer, 2 fag til huggehus, 1 fag til hønsehus, 1 fag til selekammer, 4 fag til hølade. 7 fag vinduer, 7 døre, alt med lukke og beslag. Gipset loft over 3 fag og bræddeloft over 5 fag - bræddegulv i 8 fag.

3. Den østre længe: 7 fag, 23 alen lang, 7 ½ alen bred. Tækket, bygget, klinet og muret ligesom stuehuset.

Indrettet fra sønder: 2 fag til fårehus, 1 fag til fodergang, 4 fag til svinehus - 4 døre, alt med lukke og beslag.

4. Den nordre længe: 25 fag. 65 alen lang, 10 ½ alen bred, bygget, tækket og klinet ligesom den søndre længe.

Indrettet fra østre ende: 6 fag til kostald, 6 fag til hestestald, 3 fag til lo, 2 fag til lade, med 5 døre med lukke og beslag.

5. Et lille hus på 5 fag, indrettet til fårehus og til vognport og materialhus med 2 vognporte.

Samtlige bygninger fandtes i god stand uden mangler.

20.02.1863 - 50årig forpagtning fra 1ste maj 1863 til 1ste maj 1912 fra Baronnen til Niels Christensen Sjelborg.

Fhv. fæster Hans Madsen overdrager til N.C.S. for værdi af 249 rd. for besætning og inventar.

Hans Madsen og kone Maren Christensdatter nyder aftægt af ejendommen.

Hans Madsen døde 24-12-1871 - 74 år - Maren Christensdatter døde 16-11-1888 - 84 år

Niels Christensen Sjelborg købte gården til arvefæste 17.09.1870. Hartkorn: 3-6-2-2 3/4 købesum 4000 rd.

Folketælling 1870

Niels Christensen Sjelborg	f	03.11.1827	Hostrup Ribe amt gmd.
Ane Kirstine Hansen	"	07.04.1834	Hørve gift 1860
Elise Marie Sjelborg	"	23-12-1862	" børn
Sofie Mathilde "	"	16-5-1867	" "
Christian Christensen "	"	27-8-1869	" "
Hans Madsen	"	1800	" slægtning
Maren Hansdatter	"	1805	" hans kone
Christian Larsen	"	1845	" karl
Mette Marie Jensen	"	1854	" pige
Christiane Jacobsen	"	1855	" "
Hans Peter Andersen	"	1855	" dreng

död 7 mars 1885 - Anna Kristine Sjilborg 11 år

16 nov 1888 ~~Maren Kristensdatter~~ - 84 år
Hans Madens - aftagspenke Prægen.

Christian Peter Sjilborg er född 27-8-1868

Hans Peter " " 13-5-1870

Elise Marie " " 23-12-1863

Sofie Mathilde " 16-5-1866

Sofie Mathilde död 9-8-1883 - 17 år

Anna Kristine " 7-3-1885 11 -

död 24-12-1871 ~~Hans Madens~~ - 44 år

död 14-11-1873 Kristine Sofie Malling - 25 år

" 21-2-1858 Anna Kristiane " 5 uger

" 2-1-1864 Elise Marie Sjilborg 3 år

1850 - 21-3 - Povel Offensen 62 år

1853 - 14-8 - Maren Sofie Malling 2 1/2 år

Folketælling 1880

De samme mennesker, men nu er der flere børn

Hans Peter Sjelborg	født	1871	Hørve	børn
Frederik Karl "	"	1873	"	"
Anne Kirstine "	"	1874	"	"
Karen Sophie Pedersen	"	1861	Vig	tjenestef.
Kristen Larsen	"	1840	Hørve	"
Jens Jensen	"	1863	Vallekilde	"
Søren Kristian Karlsen	"	1865	"	"
Johannes Madsen	"	1855	Varde	højskoleelev
Maren Kristensen	"	1805	"	enke, husfaders svigermoder
Karen Jørgensen	"	1861	"	pige

1890 - Elise Marie og Hans Peter er hjemme - desuden er der

Maren Jensen	27 år	fra Asnæs	pige
Sidse Cathrine Nielsen	22 "	fra Vallekilde	"
Jens Christian Madsen	28 "	" Asmindrup	karl

Rasmus Hansen får skøde på gården 07.12.1894
han blev gift med Elise Marie Sjelborg 1892 og hans svigerforældre bor stadig på gården - sandsynligvis har de fået huset på den anden side af vejen.

Folketælling 1901, matr. nr. 19 - Gl Dragsmøllegård

Rasmus Hansen	f 04.04.1862	Gadsbølle, Vissenbjerg sogn
	Tilflyttet 1892 fra Tommerup - Gift 1892	
Elise Marie Sjelborg	f.23.12.1863	Hørve hans kone
Anna Mathilde Kristiane	f 28.08.1893	" børn
Alfred Herman Sjelborg Hansen	" 07.12.1896	" "
Mads Madsen	" 23.12.1876	Fårevejle karl
Karoline Mathilde Gertrud Kirstine Hansen	" 01.11.1871	Gadsbølle pige
Hedvig Nikoline Kristensen	" 21.09.1884	Fårevejle "
Niels Christensen Sjelborg	" 03.11.1827	Hostrup Ribe amt
Ane Kirstine Hansen	" 07.03.1834	Hørve hans kone gift 1860
Hans Peter Sjelborg	" 15.05.1870	Hørve boede i Bogense, men gæst på gården

Sønnen Herman Hansen får skøde på gården 10.07.1829
Matr. nr 19 A - 65 og 92 Lammefjorden og 2 F Bjerresø

Herman Hansen var gift med Mary, som døde forholdsvis ung. de havde børnene Vanda og Arvid, som havde gården en tid, og Helmuth der bor i aftægtsboligen.

Anna Sjelborg Hansen blev gift med slagtermester Nyrup Jensen Hørve.

Dragsmølle

Vejrmøllen bygget 1697.

1758 fæstebrev til Espen Sørensen Hjerrild på Dragsmøllebolig, der består af 4 længer med derhos forefindende Stampe, Heste og Vejrmølle i god forsvarlig stand.

Tilliggende ager og eng af hartkorn 2 tdr. 6 skp. 3 fdk. samt græsgangen som de forrige beboere har brugt. Endvidere en fællets jord til Bjergesø by beliggende.

Han skal svare skat af den nu nedlagde Vandmølles hartkorn 3 tdr. 5 skp. 3 fdk. mølleskyld.

Han skal forbedre og vedligeholde på egen bekostning, mølleboligen, stampe, heste og vejrmøllen samt værket.

Møllestene, mølleakslen, stenbjælker, stub, fod, stiver vindfang, stamperedskabet, vandhold og stigbord skal Adeler sørge for at anskaffe, når det behøves.

Det ser ud til, at stampemøllen bliver nedlagt samme år.

1771

Angående Møllevangen, den fra Dragsmølle tilliggende jord af 34 alens bredde, strækkende sig fra stranden i østre side og til grøften imellem søen og møllevangen i vestre side. Her må han have fri græs til 3 bæster og tilladelse til at indleje endnu 3 stk. Dog under bestandig tilsyn af en hyrde.

Fra et brev 1788 til prokurator Hansen Holbæk fra Adeler.
Han kan ikke finde noget papir angående hvem der har ret til græsningen på Møllebakken. Han mener, at møllerne fra umindelige tider har haft græsning til en del høveder på Møllebakken.

Hørvebønderne fortæller selv, at de for mange år siden opløjede Møllebakken, da ville mølleren have anlagt sag imod dem.

Der blev dog indgået forlig, således at bønderne tillagde møllerne nogen udmarksjord i stedet for.

Først ved byens opmåling sidste efterår har bønderne gjort krav på jorden.

1788 fæstebrev til Jens Lind fra Øresø mølle

Det er et fæstebrev på flere sider; men der står bl.a. at han har intet imod at herskabet fratager ham den græsning på Hørve marker, som Sørensen har haft i brug, når han i stedet for kan få 6 høveders fri græsning på de såkaldte Bjerge.

1789   Sagen mellem møller Lind og Hørvebeboerne.

Et eksempel på at tage sig selv til rette er et af de besynderligste og dumdrigtigste som gårdmændene i Hørve har udøvet mod møller Jens Lind i Dragsmølle.

Man tog først hans 4 på Møllebakken i tøjstænde malkekøer, men efter prokuratorens mellemkomst bragte de dog køerne tilbage igen.

Derfor var sagen ikke slut. Fjorten dage efter drev bønderne deres 50 kreaturer ind på møllerens jord. Lind måtte skynde sig at fjerne hans 4 køer, da de ellers ville blive beskadiget

af alt det løse kvæg hvoriblandt der også var en tyr.

Lind klagede sin nød til herskabet, som dog bad ham om at afgøre sagen i mindelighed.

Mølleren så sig nødsaget til at optage bøndernes kvæg og førte dem ud på de såkaldte bjerge mod behørig betaling. Han forlangte 11 mark af hver gårdmand. Disse penge ville han dog ikke selv bruge, men de skulle gå til de fattige.

Kvæget var der i 1 ½ måned.

Bjergene, hvor kreaturerne var sat hen, består af bakker, hvor der kun lidt eller intet græs kan gro.

Bønderne forlanger syn på forskellen mellem græsningen i Bjergene og græsningen på Møllebakken.

Skulle græsningen i Bjergene findes uforsvarlig, som den forud vides at være og i særdeleshed med hensyn til den lange malkevej indstilles, at der bliver anvist forsvarlig græs til det optagne kvæg i nærheden af Hørve.

Sådan en græsning må skaffes hurtigst muligt så ikke kvæget skal krepere af sult.

Bønderne har tabt alt for meget for hver dag i malkningen til deres husholdning.

Nu mod høsten kan de umulig undvære deres tjenestepiger til denne lange vej hvortil og fra er 2 mil og følgelig tager dette arbejde 2 gange om dagen næsten hele dagen.

Forslag fra Trojel på Anneberg til dom.

1. Hørve samtlige gårdmænd en for alle og alle for en, findes med vold at have hjordet Jens Linds eng. skal bøde 3 rd. 40 lod sølv.
2. at betale alle det optagne kvægs ved deres voldsomheder tilføjede skader på møllerens græsning.
3. at betale alle de 50 høveder, indtil sagens uddrag, for deres underholdning og pleje gående omkostninger.
4. at betale sagens omkostninger.
- 5, at betale hvis der bliver gjort skade ved kvægets drift hjem.

Om dette er den endelige dom fremgår ikke af sagen.

facitbreve

folio

Jens Lind	Drammille	14/2 - 1784	I 291
	X		
Kjenu Lovrensen	v.	26/10 - 1758	I 39-40
	X		
Rasmus Fogh		2 1803	I - 468
Jr Chr Grandjean		17/12 - 1814	I 391
Hans Madem			
eft. Jens Mollen Ojferens enke		20/1 - 1851	III 24
Hans Madem		28/12 1829	II 32
fader Mads Christensen †			
Pouen Ojferen		24/9 1820	I 248

Malr. nr 19 - Gammelt Dragsmøllegårde

- 1 Christopher Sørensen
hans enke Elisabeth Marie Hansen gift 1758 med
- 2 Mikkelen Esper Sørensen født ca 1733
født ca 1733
fødsdato 26-10-1758
- 3 " Jens Lind " 14-8-1789
- 4 " Rasmus Fogh " 1803
- 5 A. Splidhoff 8-3-1814
- 5 " Frederik Chr. Grandjean " 17-12-1814
- 6 " Søren Efferus " 24-9-1820
født ca 1788
- 7 gårdsmand Hans Maden " 20-1-1851
- 8 Niels Christensen Sjilborg fødsdato 20-2-1863
født 1828 i Hovrups
" " " " arvefæstskide 18-11-1870
- 8 Rasmus Hansen skide 7-12-1894
født ca 1863
- 10 Alfred Herman Sjilborg Hansen " 10-7-1929

Christoffer Pörmann's efterlevende 27-10
i Hægsniølle en søn Pörmann 1754 1758 17 1/2-53 år
 enke Elisabeth Marie Hansens gift
 med Peter Pörmann 1758

død ca 1789 for 1801

Jens Rind død ~~ca 1803~~
13-1-1801 begr i Høve - 41 år. 2 ind.

Rasmus Fogh død ~~ca 1810~~ d. 26-3
Splittøff død 1814 ?

Jr. Chr Grandjean død ca 1820 flyttet

Pörmann Offensen død for ~~1850~~ ^{21/3}-1850
og Karen Hansen g 25-6-1819 Valløkke

Rasmus Halling
død 16/3-1876 - 55 3/4 år

Jr. Chr Grandjean og Anne Cathrine Hansen
g 4-2-1791 Frydendal

1796 Madam Biering datter Le Ruds sørgemoder
af Hægsniølle - 75 år

Niels Christensen Sjelborg

19 a - h 3-6-2-2³/₄

kobesum

4000 rdd

17/9-1870

Oeder 1771.

Pömmen . Møller 38 år 1 søgsk. hantkone 35 år 2 søgsk

folket. 1890

Niels Christensen Sjelborg 62 år Hostrup

Ane Kirstine Hansen 55 " Høve

Rasmus Hansen

27 " ung

" avlskarl

Anna Nielsen

23 " "

Grandtøse husholdende

Matr. nr. 19, Gl. Dragsmøllegård:

Rasmus Hansen 4.4.1862 Gadsbølle landbruger

Elise Marie Sjelborg 23.12.1863 Hørve hans kone

gift 1892 (han tilfl. fra Tommerup) 2 b.

Børn: Anna Mathilde Kristiane H. 18.8.1893 Hørve

Alfred Herman Sjelborg H. 7.12.1896 do

Mads Madsen 23.12.1876 Fårev. karl

Karoline Marie Gertrud Kirstine Hansen 1.11.1871 Gadsbølle pige

Hedvig Nikoline Kristensen 21.9.1884 Fårevejle do

Hørve 1901.

Matr. nr. 19, Gl. Dragsmøllegård:

Rasmus Hansen f. 4.4.1862 Gadsbølle, Vissenbjerg s.

Elise Marie Sjelborg f. 23.12.1863 Hørve, gift 1892, hvor R.H. tilflyttede fra Tommerup

Børn: Anna Mathilde Kristiane f. 28.8.1893 Hørve

Alfred Herman Sjelborg H. f. 7.12.1896 do

På gården boede endv.:

Niels Kristensen Sjelborg f. 3.11.1827 i Hostrup, Ribe amt

Ane Kirstine Hansen f. 7.3.1834 i Hørve -gift 1860

Hans Peder Sjelborg f. 15..5.1870 do- boede i Bogen- se, men gæst på gården.

Kragss Mølle og Gammel Kragsmøllegård matr nr 19
Kragss Mølle har nu matr nr 14 e, men efter gamle kort og folke-
tællinger, kan det se ud, som om snøllen og møllerne har hørd
til nr 19.

På det gamle kort fra udskiftningen står Møller Fogh som bebou på
nr 19 som er gl. Kragsmøllegård. På nr 14 hedder bebouen dengang
Mads Christensen (Christiansen)

På samme kort er en navneliste over matr nr 19 - den står:
Niels Jensen - Rasmus Petersen - Mads Petersen - Poul Mikkelsen
Mathias Nielsen - Niels Larsen - Rasmus Fogh. Med undtagelse af
den sidste kan disse dog ikke være de forskellige møllere.

Dem har vi fra fasteregistret for Adelerborg gods.

Nipper Petersen får fastebrev 26-10-1758

Jens Lind " " 14-8-1789

Rasmus Fogh " " 1803

Fredrik Chr. Grandjean " " 17-12-1814

Poul Offersen " " 24-9-1820

Møller Offersen må være død omk. 1850 da får
Hans Madsen fastebrev på en gård 20-1-1851

Nidligere Møller Offersens enke.

Det kan se ud som om Hans Madsen tidligere var
fader af Kragsmøllegård. Denne gård blev tilligemed
matr nr 13 og 14 forpagtet ud til Rasmus Stalling
i 1963 for 50 år.

Gammel Kragsmøllegård matr nr 19 - forpagtning fra Adelerborg
gods på 50 år til Niels Christensen Sjilborg 20-2-1863 løst 27-2-1863
arvefæstskøde til ham 17-9-1870 løst 18-11-1870

skøde til Rasmus Hansen 7-12-1894 løst 14-12-1894

" " Alfred Herman Sjilborg Hansen 10-7-1929 løst 24-7-1929
på matr. nr. 19 a - 65 og 92 Kammer og 2 f Bjuresø
1960 for på gården hans søn Arvid Hansen

Drags mølle
og
gl. Dragsmøllegårde

1662 Dragsmølle
Olle Ditlev Prosson ved magt
lyener til Dragsholm slot kark. 3-0-0-

af Vjernmøllen " 5-5-0
et stykke jord i Mollvangen 0-4 1/2
som han havde fæstet 12-11-1660
forbeim. vjernmølle selboer kgl. drages,

1664 Dragsmølle - Ole Ditlev 3-0-0

1680 " Torben Palomonsen 1-2-3-0
Nikolai Henrik Møller

1686 " en vandmølle 2-3-0-0-
en hulemølle 2-6-3-1-

1692 " Torben Palomonsen og hult.
skat af 2 personer + pige + 2 frælle

1699 " " " " " samme

1709 " " " jordebog 2-6-3-1 + 2-5-3-

1713 " Christian Smidt - 1 møllersvend
2 piger - 1 gårdskarl

26/10-1758 1770 ^{lyener} " Esper Pönnu 2-6-3-1 + 2-5-3
skat af møllersvend

1773 do do

1786 " " "

1787 " " "

14/8-1789 1788 " " "

1793 og 1796 = Pn Lind " "

1907 14

kat. nr. 19. Dræmøllegaard Høved by.

20. 2. 1863 for købt til

Kids Christensen Gjelberg 50-årig frp.

frd 1. maj 1862 - til 1. maj 1912.

13) For. færdig Havn Havn søndag til N. C. S. for værdi 249 Rd. af besættning af inventar.

14) Havn Havn af kone Havn Christensen. nydel afbyrd af ejend.

Køpskifte - kontrakt af 15. 4. 1850.

ml. Rasmus Halling af Dræmøllegaard af Høved

gæstgjæst Havn Havn af Høved

1) H. H. afstær gæstgjæst ml. nr. 14 af Høved med alle derpå værende byggn. med mere af nydel afbyrd + rettig heder af frp ligelser.

2) R. H. stæfted Havn Havn færdig for Havn af Havn Havn købt på Dræmøllegaard ml. nr. 19 af H. H. 3 Rd. 6 Skp. 3 fdk. 1 ³/₄ alb. gammelskøl 19 r. 48 Sk. - samt skal afleveres af færdig Havn Havn færdig.

3) H. H. afstær til købt 14 Rd. byggn.

4) Den perige færdig på ml. nr. 14 er H. H. vordt.

5) Besættning af inventarier er ikke genstand for nydel.

Færdig - dat. 20. 1. 1851 for Auktion.

Dræmøllegaard. H. H. Havn af nydel Havn Havn ender til Havn Havn (ml. nr. 19).

HORVE

19

24. 1. 1863. Lignoforskriving for. (maler. nr. 19.

(over søgsmænd. A. Christensen i Skibpenge-
of N. Jensen af Falleslev).

1) Skuldenge: mester l. 14 fag 39 al. Læng af
8 al. br. bygget af ekspanderet - af fag overet.
med alle klindede og alle murede vægge.
Skiftet, indtalt for 5. 2 fag til kammer
2 fag til krogges, 1 fag til skubben, indgang
3 fag til stue, 2 fag til bagværd af op.
til loftet 2 fag til stue, 2 fag til port,
loft over 12 fag, 9 hule og 2 halve fag vinduer
12 dør alle med lukke af beslag.

2. Deri sønder lunge. 16 fag 41 al. Læng 8 1/2
al. br. bygget af behøvet ligesom forrige
lunge. af korn med klindede vægge. indr.

for vestre ende: 3 fag til stue 3 fag til stue
2 fag til kammer, 2 fag til krogges, 1 fag
til krogges, 1 fag til alkammer, 4 fag
til kostald - 7 fag vinduer, 7 dør, alle
med lukke af beslag - Gødsel loft over 3 f.
af bræddeloft over 5 fag - bræddelugt; 8 f.

3. Deri østre lunge: 7 fag 23 al. l. 7 1/2 al. br.
behøvet bygget klindede og muret, ligesom stue.

Indtalt for sønder: 2 fag til færdhus,
1 fag til færdgang, 4 fag til vinduer - 4
dør med lukke af beslag

4. Deri næste lunge: 25 fag, 65 al. Læng
10 1/2 al. bred, bygget behøvet og klindede ligesom
den sønder lunge. Indr. for iske ende: 6 fag
til kostald, 6 fag til bestald, 3 fag til to.
6 fag til lade, 2 fag til to, 2 fag til lade,
med 5 dør med lukke af beslag.

5. Et lille hus. på 5 fag indr. til færdhus
og til søgsmænd af materialhus med 2 søgsm.
Lambling, bygget færdig i god stand uden ^{prøve} murer

24. trin.

Unge Jens Pedersen og Kirsten Olufsdatter, viet 24. trin efter at de den 29.7.1708 var blevet trolovet i Snesere sogn efter sognepræstens, den velærværdige magister Hans Zachariassens attest sst.

1708:

Hørve.

10. trin.

Hans Rasmussen og Anne Nielsdatter, ibd.
Overv.: Søren Jensen, Hørve, Mads Gønge i Vallekilde, Niels Jørgensens hustru, Mads Klocker, Lars Andersens datter, Søren Jensens qvinde, alle Hørve. Viet 23.trin.

13. trin.

Gabriel Caspersen af Stokkebjerg og Else Jensdatter i Vindekilde.
Overv.: Lorentz Simonsen på Dragsholm, Matthias Skomager og hustru, Vindekilde. Mads Henrichsens kone, Niels Casparsen af Hjembæk, Jens Pedersen, Skippinge, Niels Jørgensen og Mads Jensen, Hørve. Viet 23. trin.

Uden dato.

Viet hjemme i huset msr. Christian Schmidt og Ingeborg Hansdatter af Dragsmølle 20.12. efter kongebrev af 18.12.
Overv.: Madame Sachmanns på Arnakke, Madam Herman Wandstrupper på Gundetved, Sr. Richard Glostrup, Vindekilde med hans kjæreste og hustrus søster, Lorentz Simonsen og Niels Fuglede, Dragsholm, Jens Andersen Kromand og hustru, Christen Nielsen og hustru, Bjergesø, og flere.

1814 er der en sognefoged i Sløve der hedder
Christen Nielsen ? Amtebygaard

1834 Parnis Christensen Amtebygaard

1830 Hans Christensen ? Sløve ? Sløve

1815 Anders Christensen Lundebygaard

1850 Jens Pedersen Lundebygaard

Lehr Carlsen Amtebygaard

J M Mortensen Kelvebygaard Vejleby

H. J. Flott

Henri Lundebygaard

Lognefogeder

Aarene hvor de har haft gårde -

nr
11

Anders Christensen Lundgård 1815-32

6 Rasmus Christensen Amersgård 1829-50

12 Jens Peder Lundgård 1830-56

4 Niels Peter Jensen Raastovgård 1872-1906

11a H. P. Morkensen Elmegård 1895-

3 b. Peder Ploth Skovvej 3 b.

12 Knud Lundgård Lundgården 4

Pilegården

Peder Olsen fra Bjerregaard var en af de mest interesserede i Lammefjorden.

Han købte jorden til Pilegården og byggede den første længe på gården. Der havde han bl.a. et par stude (4?), som han dels selv brugte, dels lejede ud.

Stude kan bedre trække på den bløde jord, og de bliver ikke nervøse, når de synker i. Heste derimod bliver nervøse og spræller, så de synker endnu dybere.

Var der et eller andet, der skulle trækkes op, så var der altid bud efter stude.

Så vidt jeg husker var Peder Olsen og Søren Andreassen de eneste, der på denne del af Lammefjorden havde stude.

Peder Olsen solgte Pilegården til sin svoger Ole Eriksen.

Derefter ejede Jens Jensen gården. Han var gift med en datter til Pilegården, men ingen af dem egnede sig til at drive landbrug. Han var murer, og kunne slet ikke klare det på gården.

Den blev så solgt til Helge Bentsen, der kun havde den få år, hvorefter min bror Hans Peter Andersen købte gården. Dennes svigersøn - Alfred Nielsen - har nu gården.

Hervegård

Provste-Rasmus dyrkede gården nogle år. Han var en original. Han var lidt fin på den, for han havde været kusk hos provsten i Butterup, og derfor kaldte vi ham Provste-Rasmus. Han hed egentlig Rasmus Rasmus Nielsen. Han havde beholdt sin kuskehat, og den brugte han, når han kørte med hestevogn.

Da han holdt op på Hervegård, ^{var han en gammel mand. Han} købte han sig 20 tdr.l. længere ude, ^{og byggede} hvor han så flyttede ud. Han var ugift. Og ingen kunne forstå, hvordan han klarede sig. Men han skaffede til dagen og vejen.

Han var meget original. Og en krakiler.

Når vi drenge vogtede køer, var vores græsgang jo kun afmærket til hans jord med en plovfure. Det kunne være svært at holde køerne inde på vores mark. Skete det, at de kom ind på hans jord, så tog han køerne med hjem, og så måtte min far betale 1 kr pr kø for at få den hjem igen. Vi fik ikke skænd for det, men fik bare at vide, at vi skulle passe lidt bedre på.

Så vi drenge forsøgte jo at drille Provste-Rasmus på alle måder. Ude ved søen, hvor køerne græssede, var der lavet nogle fiskedamme, hvor der især gik karper. De blev meget store, helt op til et kilo. Når de slap ud af dammene og ud i søen, stod de gerne på det lave vand og lod solen bage på sig. Vi drenge forsøgte så at fange dem. Vi havde en lang kør med en pig i enden. Hvis vi så listede os bag på dem, kunne vi godt stange dem. Det skulle være bagfra, ellers gik piggen med skallerne, og vi fik den ikke fanget. Men Provste-Ras-

mus opdagede det og forbalte det hjemme. Og så var den sport forbi, for vi måtte jo ikke. Fickeriøt var lejet ud. Karperne blev allers spist hjemme.

Efter Provste-Rasmus blev grosserer Nielson, København, ejer af Hørvegård. Han var en velhavende mand, der også var yderst interesseret i landbrug, og i at prøve nye ting.

Han var den første, der begyndte med asparges. Hvor han havde lært det, eller hvor han fik de første planter fra, ved jeg ikke. Der skulle jo også være kapital til at lægge en mark ud med asparges. Fra marken skulle ligge de første tre år, før man kunne stikke. Grosserer Nielsen spekulerede vist også lidt.

Oppe på den anden side af landvandskanalen anlagde han nogle fiskedamme.

Gården blev meget fint drevet i de år.

Grosserer Nielsen solgte til Rosznercki, og nu begyndte der et eventyr på Hørvegård. Det var skik blandt egnens unge, at de snakkede om, hvordan det gik til på Hørvegård. De folk havde slet ikke spor forstand på landbrug. Jeg ved ikke, om aspargesbedene blev stukket i de år. Det gik på bedste beskub.

Rosznercki var en lille spinkel mand, og hans kone var stor, brød og mandhaftig. Det var hende, der bestemte.

Når de skulle køre til banen i Mørkov, var det konen, der sad på bukken og holdt tømmerne, mens Rosznercki sad bag i vognen.

Han havde ikke begreb om landbrug. Når han f.eks. skulle give køerne, tog han et bundt halm under armen og gik ned langs rækken af køer. Hver ko fik så en tot halm, som han havde trukket ud af bundtet. Så mente, at han havde fodret dyrene.

Men de havde vist nogle penge.

Både de og grosserer havde en lejlighed i byen - København - grosserer Nielsen boede lidt på gården, men ikke fast.

Rosznercki boede fast på gården.

Engang imellem kom der en stor pige - godt og vel 20 år, som de sagde var deres datter. Ellers havde de meget yngre børn. Denne datter kom i ferier. Hvad hun ellers lavede, ved jeg ikke, men hun kunne godt lide at drikke og røg på en stor cigar. Den slags var vi ikke vant til her. Karlene ville selvfølgelig gerne have hende med ud at drikke, og hun kom også sommetider op til Hørve for at drikke. Det var noget værre noget.

Det hus, de boede i på gården, var nærmest en hytte.

Efter Rosznercki købte en tømrer gården, og nu kom der en ung dygtig bestyrer på gården. Efterhånden blev det et helt mønsterbrug. Og der blev bygget et nyt stuehus.

Kreditorer

Lodsejorbidrag kaldtes det beløb, vi skulle betale for afvanding. Vi skulle selv sørge for at betale, men fik vi det ikke gjort - eller kunne vi ikke betale, så var de ikke strenge med det. Der kunne godt uk gå et halvt år over tiden.

Kreditorerne var i det hele taget tålmodige.

Der var mange landbrugere, det gik dårligt for, men der blev ikke erklæret konkurs, for hvo, skulle så have ejendommen. Næ, kreditorerne var ikke strenge.

he - stude

Den jord, der lå under 12-fods-kurven, kunne kun bruges til græs. Men jorden var så blød, at heste ikke kunne gå dér. Ejerne af disse jorde lejede så stude til at køre høet hjem om sommeren. Men der stod mange stakke ude på de marker, for høet kunne også stå til om vinteren, og så køres hjem over isen.

køer

Vi havde køer på Lammefjorden som oppe på landjorden. Der var ikke megen forskel på det.

Men vores køer var ikke så gode.

De blev også tynde i maven af det vandholdige græs.

græsfre

Det var meget bedre for mig, da jeg solgte køerne og i stedet for foderroer fik fabrikerroer. Sukkerroer blev en helt god indtægt.

Det kunne dog ikke komme op på siden af græsfroet.

Jeg havde ca. 10 tdr.l. med frø, og det kunne godt give 10.000 kr om året. Det var meget fint.

Strandlyst

Bager Nielsen fra Svinninge startede Strandlyst.

Han styrede selv gården fra Svinninge. Måske havde han nogle år en bestyrer.

Den gård blev passet godt.

Bager Nielsen solgte til Peder Christens. Det var ikke noget familie til Nielsen. Gården blev drevet i almindelig drift, det vil sige med et otte marks skifte.

Senere blev gården solgte til Peder Christens søn.

**snedker
Anders Andersen**

Hvis jeg skal fremhæve en gård, må det blive snedker Anders Andersen på Vejleby Lammefjord.

De dyrkede normalt landbrug. Der var ikke noget særligt ved valget af afgrøder, men de havde de reneste marker på Lammefjorden. De var så pilne og probre med deres gård. De gik og stak tidslor og klippede agerkål. Der var ikke spor ukrudt i deres marker.

De startede med 20 tdr.l., men købte senere endnu 20 tdr.l.

Deres efterfølger på gården blev Peder Larsen.

Næsten Niels Peder Hansen drev ret baskedont. Der er ikke noget at sige om ham.

kartofler

de fleste dyrkede nogle kartofler, men kun så de havde rigeligt til sig selv. De solgte måske lidt. Men ingen gårde havde særlig mange kartofler.

Jeg har oplevet, at man kunne købe en tønde kartofler for 3 kr.

gulerødder

Gulerødder dyrkede man ikke dengang i marken.

skaller

I min fars tid blev der slet ikke gravet skaller på Fjordgården. Men i min tid kom der et par arbejdsmænd og spurgte, om de måtte grave skaller på min mark. Jeg sagde ja.

De betalte mig et beløb pr 100 kg skaller, de gravede, men der var ingen kontrol med dem, og de snød mig.

Så det holdt jeg hurtigt op med.

Det var f.eks. skrædderens Andrés (Andreas Hansen) fra Hørve og Lars Peder (Hansen?), der gravede hos mig.

Da Kristens Kristens fik Strandlyst blev der gravet mange skaller dér. Det var Fyns Skalleeksport, der gravede dér, og deres bygninger står endnu ved gården.

Det var stordrift.

faderen

Da min far solgte gården til mig, flyttede han og mor ind i et hus, han havde bygget her ved gården.

Han viste sig derefter ikke meget på gården. Det interesserede ham ikke meget. Han havde en stor have, som han gik og passede. Og så læste han meget. Det var mest på politik, tror jeg. Ikke meget romaner.

Min mor døde efter nogle år.

Så prøvede min far med forskellige husholdersker, men det var skidt, så til sidst klarede han sig selv.

broderen

Min bror Hans på Pilegården var med i Lodsejerlaget. Han arbejdede for en vandstandssænkning.

Han havde noget af det bedste jord. Det var dynd, men det var vandlidende. Han satte vindmotor op til at pumpe ekstra vand fra markerne. Men så kom vandstandssænkningen, og han rev sin vindmotor ned. På dyndjorden kunne man dyrke alle afgrøder.

Min bror var en meget dygtig landmand.

Ikke som jeg. Jeg har altid været bagefter. Det kom jeg allerede i skolen, især efter det første år her på fjorden, hvor jeg skulle vogte køer i stedet for at komme i skole.

Min bror havde et lille stykke med asparges. En af hans marker havde en hjørne med sand, og dér dyrkede han asparges.

Min bror var en stor slider. Hvis nogen klagede over, at arbejdet var besværligt, så sagde han "Jamen hvem siger, at det skal være let".

Han havde et mundheld, han tit brugte: Jo hårdere kamp, des bedre sejr.

Det er meget sigende for ham.

Han havde mange køer, og solgte mælke til mejeriet Brunbjerg.

Vi hjalp hinande, når det var nødvendigt, men ellers drev vi vores gårde hver for sig.

Hvis jeg f.eks. skulle bruge en hest, og alle mine var i marken, og der stod en hest i min brors stald, så tog jeg og lånte den. Og på samme måde med min bror.

Jo, på den måde hjalp vi hinanden.

handel

Der var en lille købmand i Hørve, hvor vi købte de almindelige husholdningsvarer.

Jeg ved ikke hvorfor, men æggene gik vi altid til Svinninge med. Vores pige havde en stor kurv over armen, og som regel måtte en af os børn komme med. Der var ikke så langt, når man gik lange kanalen. Måske ville købmanden i Hørve ikke tage mod æg.

Efterhånden kom der også en opkøber, der kørte rundt og hentede æg. Og så var det slut med turene til Svinninge.

Der kom også en brødvogn fra Svinninge, da vi havde boet på gården et par år. Og senere en elvogn.

På den tid havde vi slet ingen forbindelse med Fårevejle. Der var heller ikke andet et par huse. Det var først med banen, at der voksede en by op.

Ø-Hans

På de gamle øer ved Fårevejle, der horte under Dragsholm gods, havde vi også sommetider nogle kvier på græs om sommeren.

De blev paseet af Ø-Hans, der boede i Ø-huset lige neden for en af øerne - Storøen?

Ø-Hans solgte meget øl og spiritus, for om søndagen gjorde mange det ligefrem til en udflugt at tage ud på fjorden og se til deres kreaturer. Det var måske nok mere for drikkeriet og det sjov, der kom ud af det

Om efteråret, når kreaturerne skulle samles, var det et rent eventyr for os drenge. Dyrene blev samlet i én fold, og når de havde gået rundt derinde lidt, var jorden helt øldtet og et pløre.

Vi så så, hvordan de halvfulde bønder gik ind i folden og skulle prøve at finde deres dyr. Bønderne vaklede rundt i sølet og faldt, og så moerede vi drenge os.

Det holdt op omkring århundredskiftet.

lappøkone

Sids-Marie kom hver dag til os og lappede og syede. Hun sad i et bostemt kammer med sine søger.

Hun var lidt original, men stabil, og hun kom gående, når vejret ellers tillod det. Hun kom i gården al min fare tid, og til sidst var hun nok 70 år.

Hun var søster til snedker Anders Andersen, og hun boede hos ham på Vejleby Lammefjord.

Hun lappede, strikkede og liganende, og knøb det meget, kunne hun godt give en håndsrækning ved husholdningen. Men det var nu ikke ret meget.

Hun fik lidt for det. Jeg vil tro 2 mark om dagen - 66 øre.

Hun var ugift.

driftsform

Vi havde som nævnt almindelig driftsform på Lammefjorden - som oppe på landjorden. Det var 8 marks drift med vintersæd, byg, roer, byg, havre, græsmark, do., halvbrak eller helbrak.

Halvbrak: da lod man dyrene græsse et par gange inden man pløjede.

helbrak: pløjede efterår eller forår og pløjede så nogle gange til i årets løb, når ukrudtet var kommet op.

For man lagde markerne i brak for at få bugt med ukrudtet.

Efter helbrak var marken god til hvøde om efteråret.

skolegang

Den første sommer, da jeg skulle vogte kør ud ved søen i stedet for at gå i skole, havde jeg en bog med derud. Men da jeg havde også en hundehvalp med derud, og en dag ødelagde hunden bogen, så det blev ikke til mere læsning.

Jeg var så meget bagefter de andre, da jeg endelig kom i skole i Hørve. Men læreren kendte forholdene, - han kom som gæst i mit hjem, og han sagde aldrig noget til mig.

Han var ellers meget streng, og gjorde meget forskel på børnene. Var der et barn, han ikke kunne lide, var han efter det hele tiden.

Der var en dreng, som vi alle så godt kunne lide, og som også var dygtig, men læreren kunne ikke lide ham. En dag slog han ham rigtig meget, og det fortalte drengen hjemme. Den næste dag stod hans far i skolen og sagde til læreren, at hvis det skusket en anden gang, så ... (MK: jeg kan ikke huske hvad). Det var ganske usædvanlig, at en fader talte sådan til læreren. Men det var også ganske urimeligt, som læreren behandlede den dreng. Vi sad alle og var så harm.

Brogård
XXXXX

den første ejer Jøns Christensen kom fra Holbæk.

Han solgte 1909 til Christen Madsen Christensen, der var gift med Chr. Andersens søster Ingeborg.

beddelt af Chr. Andersen, tidl. Fjredgården, Hørve. 4.9.76.

Jeg var syv år, da vi flyttede ud på Landfjorden. Far havde været muller i Sjallinge. Han købte 40 tdr.l. på Hørve Landfjord ca 2 på Vejleby L. Da han stode det hele til med det samme, lejede han 40 tdr.l. længere ude af A/S, og der var væsening til høerne. Vi havde ca. 20. Det var 8 og børn - drenge - der skulle vogne høerne.

Jeg kom ikke i skole i Hørve før om efteråret, for far mente, at jeg om sommeren skulle vogte høerne, og så kunne jeg senere begynde i skolen. Det var i Gamle Hørve, og vi gik hver anden dag. Nu er skolen brændt.

Forvalter Olsen, Audebo, havde opsynet med A/S's jord - og skulle se efter, at vi overholdt kun at lade høerne grasse på de 40 tdr.l., som far havde lejet. Det kunne være svært for os at overholde, og stykkerne var også kun afsækket med at være plejet rundt om hver 20 tdr.l. - en lod.

Han kom kørende i sin gøg - en tonjulet vogn, men vi havde aldrig noget vovl med ham. Han var en flink mand. Hvis man kom, mens der blev malket, gik han hen og holdte noget mælk op i læget til en spand (junge?) og drak det.

Det var pigerne's arbejde at malke høerne 3 gange om dagen. Mor havde to piger til hjælp, og vi var altid omkring 10 mennesker til spisning hver dag. Foruden den store familie med 11 børn, var der pigerne, en karl og en dreng samt en husmand. I høsten var der mange flere. Der var seks mand, der gik efter hiranien i marken med le. Det så smukt ud. For os børn var det også fest i høsttiden. Der skete så meget. Når høstfolkene kom hje for at slibe leen, hængte vi altid over dem for at få dem til at fortælle. Der var meget arbejde for mor og pigerne med at snøre mad til de mange høstfolk. Vi havde får på gården og til påløb havde mor altid roget fårekød. På høstmadden blev der altid skåret af dette kød, og hvis der kom nogle madder retur fra marken, blev halvdelen af kødet taget af, inden vi børn fik mellem-madderne. Sådan var det at være barn dengang. Jeg synes, at vi havde det lidt for strengt. Yderst på sådant et stykke fårekød, sidder der altid noget kød, som er særlig meget roget, og som ikke nødvendigvis smager godt. En gang pillede jeg noget sådant kød af brødet, hvorefter min mor gav mig en på siden af hovedet. Måden måtte man ikke vrage.

Min far dyrkede de første år græs, men meget hurtigt havre. Jorden var meget frugtbar, man kunne have havre i det samme mark 3 år i træk, men så måtte man skifte.

Kornet blev som sagt høstet med lo.

Derefter skulle det rives og bindes i neg.

Fra tidlig på sommeren sad der en kone ude i vores lade og knyttede halmbånd. Hun lavede bundter af 20 bånd og fik betaling pr bundt. Båndene blev knyttet af langhalm, som vi havde revet. Vi børn vidste godt, at hun sommetider snød. Hun lavede bundter med færre end 20 bånd. Så talte vi bundterne, og drillede hende. Senere fik vi en rive, som kunne snoes rundt, og hvorpå man kunne lave/sno halmbånd.

Når kornet var revet - eller da vi senere fik en mejemaskine - så var det os børn, der skulle gå og lægge halmbåndene, så høstfolkene lige kunne tage båndet og binde negene.

Indtil omkring 1900 plejlede vi meget korn. Vi stod to mand - jeg og vores husmand, der boede lige ved siden af - og plejlede hele vinteren. Det var kun for at få langhalm - rughalm - dels til at tække med, dels for at lave såkaldte "bråser" - store halmknipper, som var til militæret. Det kan synes som et trivielt arbejde, men man fik en rytme, når man stod over for hinanden, - og det var helt godt.

En damp-Saxo Forvalter Olsen fra Audebo havde et tårnskeværk, som han kørte rundt med. Han kunne komme og tårnske hos os en halv snes dage, og resten ordnede vi selv i vinterens løb.

Senere fik vi selv et damp-tårnskeværk, der gik ved hesteomgang. Det var os børn, der skulle sørge for, at hesten gik rundt hele tiden. Det var et trivielt arbejde og ikke altid lige nemt. Når hesten gik for langsomt råbte de indefra, og så måtte man se at få hesten frem. Vi havde især en hest, der ikke var glad for omgangen. Den hed Søren. Af og til måtte far tage og give den frit løb i et tojr, så den kunne få løbet lidt af sig. Så kom den igen i omgangen og måtte gå rundt. Vi havde en pisk, som vi brugte, når hesten gik for langsomt.

Man kunne se De løse høstfolk kom alle steder fra. Det kunne også være, at gårdens faste håndværkere, f.eks. tømreren og smeden, kunne komme og give en hånd med i høsten.

Der var ikke noget, der hed høstgilde. Når høsten var forbi, kom folkene og spiste med en søndag aften. Så fik vi flæskesteg med stuvende kål til og naturligvis sovs og kartofler. Der var vist ikke noget, der hed dessert.

Kørerne skulle holdes ude på det lejede stykke, først efter høst måtte de slippes ind på stubmarken. Vi havde også gæs, som vi børn vogtede. Far købte som regel en 20 stykker, gerne hos en købmand i Marke (?) De blev købt, så de

31
kunne slippes løs på stubmarken, hvor de kunne gå og tumle korn
op. Vi havde vores arbejde med at holde styr på dem, så flokken
ikke spredtes.

Ind under jul blev de slægtede, og det var fest for os børn. Det
var skik, at gæsene skulle plukkes en aften, og alle gårdens folk
var med karle som piger. De sad om et stort rundt kar og plukkede
gæssene. Så blev dyrene skoldet og skulle så derefter plukkes
rene. En sådan aften gik snakken. Man forsøgte at overgå hinanden
med historier, og det var noget, vi børn kunne lide.

Jeg ved ikke, hvad fjorene blev brugt til, men der skulle jo meget
sengetøj til i vores familie.

De plukkede gæs blev så solgt forskellige steder. Jeg kan huske,
at jeg har gået med Far i Holbæk fra den ene forretning til den an-
den for at sælge dyrene. Jeg kan huske, at jeg syntes, at det var
en svar gang, sådan at skulle bede om at købe vores gæs.

Der var en lille købmand i Hørve, men vi kørte altid til Svanninge
for at handle. Her afsatte vi også hønseæg. Det var pigens arbejde
at gå - spadsere - til Svanninge med en stor kurv fuld af æg og
sælge dem til købmanden.

De første år, hvor der var meget korn, solgte vi det altid i Hol-
bæk. Mine to brødre på 12-13 år blev sendt af sted med hver sin
høstevogn fuld med korn. Far havde så aftalt med gårdskarlen, hvor-
dan tingene skulle ordnes. Man handlede altid hos den samme købmand
i sådanne tilfælde.

Når min far f.eks. i Holbæk solgte gæs, skækkaxham eller andre
lignende mindre ting, så var det ikke altid, at han fik rede penge
i stedet, men skulle kun aftage varer for beløbet. Så kunne det
godt være, at der kunne falde noget af til os børn, f.eks. noget
toj. Det var altid fest for os børn, hvis vi kunne komme med i
byen.

Senere, da der kom flere dyr på gården, var der ikke så meget korn
at sælge, for det blev i stedet brugt til foder.

Men det var ikke godt foderkorn. Der var alt for meget vand i, og
ikke så meget næring.

Da jeg kom hjem og overtog min fars gård, havde jeg med mig en
prima besætning, men i løbet af et år besluttede jeg at sælge
køerne. De trivedes slet ikke ved Lammefjords-korn. De var vant
til korn fra den gode lerjord i Gislunge, men på Lammefjorden
blev de kun underskud. Da jeg spurgte min far, hvad han ville sige
til, at jeg solgte alle køerne, sagde han, at han kun havde haft
dem som et nødvendigt onde.

Så solgte jeg dem, og det har jeg aldrig fortrudt.

Jeg slog i stedet over på svineavl. Jeg havde mange søer. Og i marken avlede jeg især græsfrø og sukkerroer ved siden af noget korn. Den græsfrø blev det, jeg klarede mig ved.

Vi havde normalt fire heste på gården, en overgang 5. Vi havde ikke nogen form for slåledrift med naboer - hverken hvad gjaldt redskaber eller dyr. Man kunne selvfølgelig godt hjælpe slæbninge eller nære naboer, men der var ingen faste aftaler. Hver havde sine maskiner.

Da min far købte jorden, havde der ikke været dyrket noget før. De plantede først græs og derefter hvede.

Afvandring var der ikke noget problem med. Under pløjelaget var der dybe revner i jorden - sprækker på 1-2 cm's bredde, hvor igennem vandet kunne sive ned. Gennem vores marker går også et dike (en grøft), så det var kun meget få steder, at jeg måtte dræne.

Før 1890 boede hele familien i en ende af en af 2 udlængerne. Der var to små stuer og en lille usselt kammer til pigen. Karlen boede i en af de andre længer.

Men så byggede min forældre et stuehus. En af mine brødre var lige udlært som tømrer, så han hjalp til. Der blev kørt til Jyderup og købt tømmer i skoven. De udvendige vægge er støbte, mens de indvendige er af ubrændte sten, som vi lavede i haven. Leret blev gravet op dérude og strøjet, hvorefter de blev soltørret. Det er et godt og tørt hus, hvor der ikke er sparet til skade. Huset blev indviet samtidig med, at høsten var ovre og det hele blev fejret samtidig. Husbyggeriet kostede dengang 2.000 kr.

Vi havde også fårene for uldens skyld. Når fårene var blevet klippet, blev ulden afleveret til en vævepige her i Herve. Samtidig fik hun nogle store bundter tvist, som far havde købt i Holbæk. De to ting skulle blandes, så der kom en rulle vadmel ud af det. Rullen tog far så under armen og kørte til Gislinge, hvor der boede en vævepige. Hun tog mål af et par stykker af os og syede bukser og jakker. Far fik også et sæt tøj. Vi drenge var ikke glade for det vadmel, for hurtigt blev det slidt på albuer og knæ, og så skinnede tvisten igennem. Men der var ingen kære mor, vi skulle gå med det tøj. Det var først, da jeg blev konfirmeret, at jeg fik købetøj. Tøserne fik vist aldrig noget af det hjemmelavde vadmelstøj.

I Vindekilde boede en mand, vi kaldte Drønen. Han rejste til København og købte brugt tøj op hos marskandiserne. Sommetider blev vi puttet i vognen og taget med derop, hvis vi manglede noget. Det

var jo billigt.

Jeg kan huske engang, da jeg skulle have noget fodtøj, og han havde lavet træsko, der kunne passe mig. Jeg var ulvklær, men der var ikke noget at gøre, jeg måtte stikke i dem og bruge dem.

Træsko havde vi også. I havde boede et træskomand, men han lavede så frygtelig klodsede træsko. I Karke (?) boede en anden træskomand, som lavede anderledes og mere lette og fikke træsko. Fieks havde de pyntestregger ovenpå. Da vi blev så gamle, at vi selv kunne betale, så kørte vi over til ham for at få træsko.

Inden min konfirmation havde jeg fået nogle nye sko, som var beregnet til først at skulle bruges til festdagen, men da jeg ikke havde andet fodtøj, blev jeg nødt til at bruge dem inden.

Da jeg var barn - og boede i Gislinge, hvor min far var møller - var det en sport for os drenge at samle mågetag ude ved søen. Møgerne byggede deres reder mellem sivene, og når det blev højvande eller vinden kom fra et bestemt hjørne, så kom rederne sejpende. Vi fik så travlt med at samle. Vi tog kun op i de reder, hvor der var tre og eller derunder. Var der flere, kunne mågen være begyndt at ruge. Æggene solgte vi til møllersvendene eller hvem, der ville have dem.

Vi måtte ikke samle æggene. Over for søen boede Krebs, og han havde opsynet med arealet, der ejedes af A/S til Lammefjordens Forlæring. Så vi, at han satte sin båd i søen ovre på den anden side, så var det med at komme hjem.

Der boede i Gislinge en mand, som var noget fin på den. Han havde været herskabskusk, og han gik stadig rundt med sin kuskekasket, der var høj. Han gik også rundt ude ved søen og samlede mågeæg, og engang mødte han Krebs, der spurgte ham, hvad han lavede. "Jo, siger manden, jeg ser til nogle får, som jeg har herude". Og han måtte passe meget på ikke at bøje hovedet, for han gemte æggene oppe i sin hat.

Det var almindelig kendt, at dem fra Lammefjorden var fattige folk. Min far var det ikke. Han havde til udbetalingen, men ellers kunne folk jo købe 20 tønderland uden udbetaling bare de kunne rejse et hus på jorden. Man så her en chance for at få et stykke jord. Men vi blev anset for fattige. Hvis vi f.eks. var til auktion rundt om i landet, og det kom frem, at vi var fra Lammefjorden, så sagde fuldmægtigen altid "Er der nogen, der kender denne mand", og så var der jo altid en, der kunne sige god for en, så man kunne få lov til at købe en ko eller hvad man nu var kommet for."

6.
Det stuenus, som min far byttede, var meget solidt. Det havde træ-
tag, og da jeg ville bygge tegl på, ville jeg understøtte loftet med
jernetbjælker, men håndværkerne sagde, at det ikke var nødvendigt.
Træværket var baredygtigt nok. Men der kom nu alligevel jern-
støtter.

Mine forældre var meget selskabeligt anlagt. Min far var sønnerids-
formand og havde således mange forbindelser.

Det var især skik at fejre hans fødselsdag i februar. Så kom en
del bønder til middagselskab - der var vel ca. en halv snes. Og
hvor kunne de more sig. Det var helt anderledes end i dag, hvor alt
er så foruelt, - og stift. Mændene lå og kvinderne snakkede.
Jeg husker kun at der blev snakket. Aldrig mindes jeg f.eks. kort-
spil.

Og de havde mange løjer for. De fik jo også snaps til maden og
cognac til kaffen. De var især ude efter bonden fra Lillevang,
for han var en pralhals. Så var det om at få ham ned med nakken.
De havde f.eks. legen "stikke gylte". Det bestod i, at man fik
benene bundet med knæene bøjet. To blev sat over for hinanden og
hver forsynet med en kærp eller stok. Det gjaldt så om at få modpar-
ten væltet ned af stolen. Var man først faldet kunne man ikke komme
op igen, for benene var jo bundet.

En anden leg bestod i, at der mellem to stole blev lagt en kærp
eller lang pind. Den stak ud fx på den anden side af den ene stol.
På denne ende af kærpen hængte man f.eks. en hat, og så skulle den
udpegede sætte sig over skravs på kærpen og prøve at få hatten
vippet af pinden. Det var ikke altid lige nemt, og især var det
svært med balancen - efter snapsen. Det var i hvert fald kilde til
megen morskab, når en faldt ned fra kærpen. - Det var ikke spe-
cielt bønder fra Lammesjroden, der kom til disse fester.

Der blev også holdt en del ungdomsgilder. Vi var jo 11 børn og
vi kendte mange andre unge fra egnen. Far og mor kunne godt lide,
at der samledes unge, og vi dansede og morende os. Dagen efter var
der også leben i huset, for der var altid nogen, der den fore-
gående aften havde glemt noget, og så var det en kærkommen undskyld-
ning at komme igen for at hente det. Det kunne være et par sko, et
tæppe eller et dækken - man kørte jo i hestevogn.

I 1902 (?) havde vi ved juletid også et sådant ungdomsgilde. Om
natten kom den såkaldte "julestorm", der rasede over landet og veltede
træer og huse. Det var ganske forfærdeligt, og alle måtte bli-
ve natten over.

Hos os edelagte stormen en halnstak, som vi næste dag - en søndag -

satte ud og sætte op igen.

Der kom ud af tjene efter konfirmationen. Det var hos min moster i Sjælland. Der var ingen børn i familien. Da jeg nogle år efter begyndte at se mig om efter en ejendom, spurgte de, om jeg ikke ville have deres, og jeg fik så får og stien. Det var en ualmædlig god værd, jeg dér fik for 1.000 kr i frugt og roer. Det var god lerjord (markerne mellem Holmarøds gård og op på den anden side af stationen).

Da min forældre blev gamle og trøtte, spurgte de mig, om jeg ikke ville komme hjem på Horve Lammefjord og overtage barndomshjemmet. Og det skulle jeg aldrig have gjort.

- jævnfør oplysningerne om de dårlige roer og det dårlige foderkor.

Min far dyrkede roer - sorten bars-roer - og på grund af den frugtbare jord, kunne de blive meget store. Op til 10 pund. Far havde næsten altid nogle særlige store eksemplarer, som han kunne vise frem, når der kom gæster.

Men det meste var vand. Der var ikke nogen næring i en sådan roe.

Jeg tænkte tit over, hvordan vores husmand fik det til at gå rundt. Hos os fik han 2 kroner om dagen om sommeren og 1,00 kr om dagen om vinteren. Og for det skulle han føde familien.

Men han var altid glad, og havde altid tid til at lege med os børn.

På gården fik vi mad i hvert fald 2 gange mere, end man i dag gør. Vi fik aftente med madder til indtil kyndelmåse. Efter den tid gik vi tidligt i seng. Om sommeren fik vi i hvert fald 5 daglige måltider.

Modtaget af fhv. gårdejer Chr. Andersen, Damgårdsvej 1, Hørve,
tidl. Fjordgården, Hørve Lammefjord. 17.9.1976,
-----

husdyr

I Chr. A.s tid var der på gården gennemsnitlig 12 griseseer.
Ingen får.
Ingen gæs.
5-6 ænder til eget forbrug.
30 høns - og til eget forbrug.
2 grise blev slagtet omåret til eget forbrug.

fiskeret

fiskeretten i kanalerne var lejet.
Men drenge fiskede.

søskende

Nævnt efter alder - den ældste først.

1. Hans Peder Andersen

har hjemme hos forældrene til han var et par og tyve.
Blev gift med en datter til en velstående husmand i Hørve Lillo-
vang. De passede en overgang hendes forældres ejendom.
Han var også en overgang bestyrer på en gård på Tuse Næs. Et
Et par år efter, at Chr.A. var kommet hjem og havde overtaget
fødehjemmet, købte storebroderen nabogården Pilegården.
Den havde han ca. 20 år, hvorefter datteren og svigersønnen
overtog den.
"Han var en slider".

2. Frøderik Andersen

lærte til tømrer i Hørve.
Var med til at bygge stuehuset på Fjordgården.
Arbejdede i Holbæk hos en tømrer (?) Dalgaard.
Stillede vindmotor op på Fjordgården. Den gav drifkraft bl.a.
til et tærskværk.

3. Karl Andersen

arbejdede forskellige steder, bl.a. på et hotel.
Var marskandiser i København.
Endte som landmand.

4. Christian Andersen

Kom som stor dreng ud at tjene hos sin moster i Gislinge.
Var bestyrer i 5 år på en gård i Marke.
Var hjemme en overgang.
Forpagtede mosterens gård i Gislinge. Ca. 5 år. Var da gift.
Kom hjem til Fjordgården og overtog den ca. 1915.
"Men det skulle jeg aldrig have gjort".

5. Ingeborg Andersen

blev gift med en landmand i Gislinge. Oppe på landjorden.

6. Marie Andersen

blev gift med en landmand i Svinninge. Oppe på landjorden.

7. Anders Andersen

Var i Amerika 7-9 år. Kom hjem og blev landmand i Ågerup ved *Holbe*

8. Johannes Andersen
blev landmand på Fårevejle Lammefjord.
9. Anna Andersen
kom i pleje hos sin moster i Gislinge.
Blev lærerinde.
10. Thorvald Andersen
landmand.
Blev bestyrer på en gård i Trønninge.
Døde ret ung.
11. Valdemar Andersen
Mejerist.
Boede i København, hvor han om dagen havde en tobaksforretning
og om natten arbejdede han på mejeriet Enigheden.

Faderen

Faderen var udlært tømrer.

Da han blev gift købtes mølleri og bageri i Gislinge.

En bagermester passede bageriet,

og en møllersvend møllen.

Efterhånden var der 5-6 børn, og der var noget trangt på mølle-
gården.

Dette - samt spekulation - gjorde, at faderen købte 20 tøndeland
på Vejleby Lammefjord. Senere kom dette stykke til at hedde

"Den gamle parcel". Det var i 1884.

I et par år - 2-3 år - blev dette jordstykke drevet fra mølle-
gården i Gislinge. De to ældste brødre var da 12-13 år, og det
var deres arbejde at køre ud på stykket og pløje det. Der var
på møllegården 4 heste, som blev brugt, når der skulle køres brød
ud. De blev nu brugt til pløjning.

væk til f.eks. roer.

Stykket blev også sået. - Der var 7-marke-drift. Det var for langt

Efter et par år købtes så 40 tøndeland på Herve Lammefjord, og
der blev sat bestyrer på, og der blev bygget.

Fjordgården

Et par år efter flyttede så hele familien ud.

Foruden det ejede jord lejede faderen 40 tdr.l. af A/S til Lamme-
fjordens Tørlægning. Dette blev brugt til græsning af gårdens
10-15 køer, da al den ejede jord blev dyrket.

Det var Chr. Andersens arbejde den første sommer at vogte kærne.

Der var lavet en malkeplads, hvor ø kærne var tøjrede. Gårdens
piger kom derud to gange om dagen - morgen og aften - og malkede.

Som regel gik ^{alt} ~~helveden~~ af kærne løse om dagen. De kunne også gå
ned til søen og drikke.

Foruden dette lejede stykke, lejede faderen andre stykker, og i
3 år var han oppe på at lave 120 tøndeland at råde over. Det var de
en af de største gårde i området, hvis ikke den største.

Gården blev drevet med 8-marke drift, sød, roer og græs.

tærskoværk

Forvalter Olsen, Audebo, ejede et tærskoværk.

(NB: men ikke det var A/S til Laasafjordens Tørlægning, men blev drevet af forvalter Olsen?)

Der var to mand til at passe det: en fyrbøder eller maskinmester og en ilægger.

De to kørte rundt med værket, og det handlede, at det sank i de bløde veje - eller blot på marken. Var det særlig slemt, blev der sendt bud efter Søren Andreasons stude, for de kunne trække tærskoværket op - hvis ellers træktojet var solidt nok!

Dotte tærskoværk kom også de første år på Fjordgården, indtil man selv fik et tærskoværk med hestoomgang.

Det var mit arbejdsde at gå rundt med heeten. Gik det ikke hurtigt nok, bankede ilæggeren på ruden, og så måtte jeg jo have mere fart på.

Senere drev vindmotoren tærskoværket.

El kom først til i Chr. Andersens tid.

bygninger

Det første hus på gården - der hvor bestyreren boede - blev bygget ved hjælp af tømrer Chr. Rasmussen, Gislunge.

Murene blev støbt op, - hvis der overhovedet var en murer til at hjælpe med dette arbejde, så menes det at have været murer Jens Larsen, Hørve.

stuehuset

Da der senere blev bygget stuehus, blev murene også støbte. Der blev bygget eller sat brædder op, og derimellem blev der lagt sten. Man var omhyggelig med denne stenlægning, for stenene måtte ikke skinde igennem, det vil sige, de måtte ikke komme ud til kanten. Når stenene nå pænt, holdte man cement over, og når det var stærknet, kunne der lægges et lag sten igen, holdes cement over osv. til muren havde den ønskede højde.

Ydermurene er støbte, men alle indermure er muret op af rå sten, det vil sige soltørrede lersten.

Hvor der nu er have på gården, var der ler, som vi kunne bruge. Vi gravede et lag af, blandede det med vand og æltede det til en passende masse. Vi gjorde det enten selv, eller lod en hest gå rundt i det.

Så skulle leret fyldes i formen. Vi havde en form til to sten ad gangen, og man var omhyggelig med at få formen fyldt helt, så stenene blev fuldkantede. Så lagde vi stenene på en i forvejen jævnet plads, og nu skulle solen tørre stenene. Blev det regnvejr skulle stenene helst dækkes, da de ellers blev blærede på oversiden.

Det var vores husmand, der lavede sten. Han blev helt form til at stryge dem, dvs fyldte i formen.

Normalt var det at stryge sten noget. man gjorde selv, når man havde behov for sten. Men det rygtedes naturligvis, hvis der var en mand, der var særlig god til det. Så sendte man bud efter ham, når der skulle stryges sten.

Vores stuehus er dejlig tørt indvendigt, og det skyldes de rå sten.

De bevirker også, at man kan hænge malerier op lige hvor man ønsker det i huset.

Stuehuset på Fjordgården er bygget yderst solidt. Der blev brugt meget og godt tømmer. Det hentedes fra Frydendal, og når vi selv hentede det, var det jo billigt, så der blev ikke sparet.

bestyreren

Min fars bestyrer på Fjordgården i de første år hed Hans Nielsen og var fra Gislunge.

Jeg ved ikke noget om, hvordan eller hvor meget, han blev aflønnet med. Men det har sikkert ikke været meget.

Da min far selv flyttede ud på gården, flyttede bestyreren hen til naboen, en kundemand mand fra Skippinge, der drev gården på afstand. Der var han i nogle år, måske fem.

Der var flere gårde, der blev drevet på den måde - med bestyrer. F.eks. Bager Nielsen, i Svinninge, havde en gård med forpagter, - eller bestyrer ??

Så var der grosserer Chr. Nielsen, København, der havde bestyrer. (Det var denne gård, der senere ejedes af Rosnercki, Kbh.).

Af originaler kan nævnes Rasmus Nielsen, der gik under navnet ^{Rasmus} Provst Nielsen, for han havde været kusk hos provsten. Han var meget fornem på den, - og beholdt altid sin kuskehat.

asparges

Det var grosserer Nielsen, Kbh., der fandt på at dyrke asparges.

Og min far var den næste, der gik i gang med denne afgrøde.

Det blev nærmest en sport for min far, denne dyrkning. Jeg ved ikke om man tjenete særlig meget på det, men det vakte jo også opsigt, når man var blandt de første. Min far blev ved med asparges al sin tid, men jeg jævned bedene, så snart jeg kom til. Det var f.eks. svært at få dem pascet.

Min far afsatte aspargesene til grøntorvet i Kbh. Vi kørte til stationen med dem, og der var en fragtmænd, der havde en jernbanevogn, som gik hver dag kørte ind.

Min far startede på aspargedyrkingen, da jeg var dreng.

Da han blev gammel, stak han dem selv, - og det var egentlig det eneste landbrugsarbejde, som min far tog del i. ^{Bevirket fra bedene}

Han var meget om over de asparges. De skulle stikkes med megen omhu. Man skulle - forsigtigt - tage jorden væk fra hovedet, så man

kunne holde om aspargesen. Stænglen skulle skæres over langt nede og holdt lige. Det måtte ikke være skrå.

De blev så søsteret og pakket hjemme. De, der var krogede eller mørke i toppen, beholdt vi og brugte i den daglige husholdning. Hvor dag, når de var pakket, skulle der køres til stationen med dem. Hvis en af hestene var igang i marken, skulle der spændes fra, og det var vi altid utilfredse med. Men far ville det sådan. Min far skældte aldrig ud, men var der noget, der ikke passede ham, så rev han sig i armen, det vil sige tog med den højre hånd og "nappede" sig i venstre overarm. Så vidste vi, at der var noget galt.

Det gjorde han f.eks., da jeg jævnedes aspargesbenene, da jeg overtog gården.

sognerådsformand Min far var hvad jeg vil kalde en ret bogavet mand efter datiden. Han var da også sognerådsformand. Jeg husker ikke, om det var en eller to perioder. Jeg vil tro, at det var i begyndelsen af 1890-erne.

hesten

Vi havde kun ekstra hjælp i høsten.

Så var der gerne 4-5 mand, der gik med mejerreddet. Den mand, som senere blev vores faste husmand, var også med i høsten. Han var en lille, men snild mand. Men han var ikke så god til at slå med en le. Han førte bladet højt i begyndelsen af slutningen af taget, så stråene blev høje. En gode slåmand laver stubbene lige høje.

Når min far så denne mand med lean, rev han sig i armen. Men han sagde ikke noget, for det gjorde man ikke.

Min far gik altid med en kæp, som han slot i jorden med.

Da vi de første år skulle høste stykket på Vøjleby Lammefjord, blev der samlet høstfolk på en høstvogn. De var alle fra Gislinge og så kørte vi ud over det uopdyrkede område til vores mark.

Når mændene havde slået kornet, skulle det rives sammen til neg - man kaldte det "at negge op". Det var som regel pigearbejde. Så kom karle og arbejdsmænd og bandt negene op. Man brugte halmbånd, som enten var knyttet i forvejen, eller som man knyttede efterhånden, som man kom frem. Børn kunne have gået og lagt sådanne bånd på det sammenrevne korn lige parat til hvert neg.

En rask pige kunne også binde neg.

Så hen under fyraften skulle negene stilles i hove - der skulle "rejses neg". Og det var ikke alle, der fik lov til det. Det var vigtigt, at hovene stod lige i marken, og at negene stod lige op,

nåxregnskinnu

så regnon kunne løbe af.

Vis-Maren

Da vi kom hjem på gården, havde vi en gammel kone, der kom først på sommeren. Hun hed Vis-Maren, fordi hun tidligere havde gået og solgt viser.

Hun var omkring 50 år, og boede oppe i Herve.

Hun sad nede i en hjørne af laden og knyttede halmbånd. Vi havde nogle store neg halm - bråder - med langt halm i. Derud af tog hun strå og bandt den sammen med et råbåndsknob. Så samlede hun 20 bånd det kaldte vi en trave, og kastede den op i bunken af alle de andre, hun havde lavet. Jeg tror, at hun fik en øre pr trave og så selvfølgelig kosten.

Men vi drenge vidste, at hun snød. De travre, som hun kastede længst op, dem kunne der være under 20 bånd i. Vi tog så og talte dem-

Hun hjalp os også i høsten. Hun var med til at nøge op - dvs rive sammen.

jordbund

På spørgsmålet om, hvorfor Chr. Andersons far købte jord på Vejleby og Herve Lammefjord - og ikke på Gislinge Lammefjord der dog var nærmere, svarede Chr.A.:

Jorden på Gislinge Lammefjord er jo dårlig. Det er sand og sten det meste, hvorimod jorden her ved Herve er god. Vores jord er fortrinsvis dyndjord.

Man så sig jo om efter det bedste jord.

kalkfattig

På en af vores marker (på Chr. Andersons skitso over gårdens marker er det bygmarken nærmest gården) var jorden meget kalkfattig.

Min far gjorde ikke noget ved, og det var senere undret mig meget, for jeg anser ellers min far for en meget klog mand.

Men det var først da jeg overtog gården, at vi fik kalket jorden.

Det var ca. en halvøddel af marken, der manglede kalk. Og det gik lidt ind i den næste mark.

Kornet ville ikke gro. Det fik lys pletsyge, strået var gult allerede, når det kom op, og det blev aldrig rigtig til noget. Roer fik krympeblade.

Vi kunne hente klal på en ejendom oppe ved Adolers Allé. De havde en mark med et lag på ca. 20-30 centimeter. Vi betalte ikke noget for klaken, men skulle så selv grave det op og transportere det hjem. - Deres mark blev jo bedre af, at vi fjernede den megen kalk. - Men det var altså billigt, så vi sparede ikke.

Så fik vi bare strøet for meget på. Nu blev jorden alt for kalkholdigt.

Vi opdagede, at der hvor såmaskinens hjul havde gået i marken, da blev afgrøden bedre. Derfor begyndte vi at tromle marken, og det hjalp da også lidt. Vi havde selv en forbrændt...

~~min søn, der var i skole, og jeg havde brug for hjælp til at gøre det~~ - lejede vi en stentromle af vejvesenot. Den var meget tung, og det hjalp da lidt, men det blev først godt i min søns tid.

Kalken var i store klumper, og med tromlen knuste vi stykkerne. Heldigvis begyndte man at kunne få mangansulfat. Det modvirkede kalken, men selv da min søn havde overtaget gården, skulle der stroses mangansulfat ud på marken. Nu mærker vi intet.

Det var let nok at konstatere, hvilke marker, der var kalkfattige. For der groede f.eks. agerkål og pileurt, som kan lide meget kalk.

Af afgrøder kunne man kun have kartofler, rug og havre, når jorden var kalkrig.

Engang imellem kom landbrugskonsulenten også og hjalp os med råd. Han var fra Holbæk Landboforening.

græsfrø

Da jeg solgte kærne holdt jeg op med at have klexer.

Jeg fik engvingel i stedet, og det blev min redning. Jeg kunne have 10.000 kr i indtægt på græsfrøet, og så havde jeg dertil halmen.

Jeg havde kontraktavl med et firma ved Høsløv. Der sendte de hvert år udsædden til mig, og så fik de, hvad jeg dyrkede.

Der var ingen andre her på egnen, der havde lignende kontraktavl.

sukkerroer

Sukkerroer blev også en god stabil indtægt for mig. Jeg avlede roer til Gørlev Sukkerfabrik. Vi kørte dem til stationen, og så blev de transporteret med banen.

Hvis jeg havde 3 tønderland med sukkerroer, så havde jeg 2 tønderland med foderroer. Svønene ville også gerne have ensilage, og det kunne man også nemt sælge.

pattegrise

Pattegrisene solgte jeg privat. Folk vidste, at jeg avlede dem, og det var ikke svært at komme af med dem.

Skulle der endelig nogle på torvet, så gik de til Holbæk.

koer

Det var en god besætning, jeg havde med mig fra Gislinge. Oppe på landjorden kunne de trives, for der var kraft i det foder, man gav dem.

Jeg kunne mærke det med det samme på Lammefjorden. Både roer og hø var vandholdigt og ikke så nærende for dyrene. Dertil kom, at der var kastnings-smitte i stalden, så dyrene blev syge. Det var hveranden dag, når man om morgenen kom ned i stalden, at et dyr var sygt. Det var forfærdeligt at se på.

Men da jeg trak til stationen med mine 12-15 koer, var der mange ældre landmænd i Herve der rystede på hovedet. Hvad skulle det dog blive til?

Men jeg fortrod aldrig, at jeg solgte koerne.

17.9.1976.

Moddelt ukriftlig af Chr. Anderson, tidl. Fjordgården,
Hørve Lammefjord.
nu Damgårdevej 1, Hørve.

1.

(min bogstavering, MK)

Aarot 1885 købte mine forældre der havde mølle og bageri i Gislunge, 40 tdr. l. på Hørve Lammefjord, hvorpå de byggede et 13 fags hus med lille boboelso og stald til 4 heste og 2 køer. De indsatte en bestyrer, der med lidt hjælp fra Møllegården (MK i Gislunge) pløjede, såede og høstede hele marken i 2 år og min far solgte sæden til en købmand i Holbæk.

I 1888 afstod min far mølle og bageri og flyttede med min mor og 7 børn ud til på grunden, hvorpå de byggede fjordgården, som blev deres kære hjem, så længe de levede. Bestyrerfolkene flyttede og mine forældre flyttede ind i de meget snævre boligforhold og en masse arbejde og mange (af)savn: langt til købmanden og skole. Nu skulle marken inddeles i 8 skifter til det almindelige 8-marke drift med roer og halvbrak og tilsås. Der skulle så gøres forberedelse til at bygge den store længe, der skulle indeholde evinehus og stald til 24 køer og 7 fag til lade. Og en mindre længe som skulle indeholde vognport, hunns Høsehuse, værksted og vaskehus var også i tankerne.

Og 1898 byggedes stuehus.

Og stalden var til dels fyldt med dyr. Og laden med forskellige redskaber. Så nu skulle den kunne betragtes som en almindelig bondegård.

Med 2 karle og husmand og 2 piger, som malkede og var med i høsten. Vi havde jo aflægger, men det skulle jo rejses og bindes, så vi havde to eller tre fremmede til hjælp i høsten. De første par år tørkede vi med damptræskoværk, siden fik vi tørskemaskine med hesteomgang. Det var et drøbe arbejde for en dreng at gå der rundt og rundt. Man var ved at falde i søvn. Men så bankede ilæggeren på ruden, når det gik for langsomt.

Men jeg tror, at det var 1895 at vi fik vindmotor til at trække kværn og træskoværk. Det var jo et fremskridt, men vi var jo afhængige af vind og vejr.

En årlig begivenhed var det, når vi slagtede gæs. Hvert år, når marken var høstet købte min far 15 eller 20 gæs, som gik på stubmarken til Mortensdag, hvor de blev slagtet, og det var en hel begivenhed.

Det største vaskekar blev stillet ind midt på dagligstuegulvet og så blev begge pigerne to karle, husmanden og de største af børnene undtagen mig, anbragt rundt om karet med hver sin gåse og mange formaninger om, hvordan de skulle holde den og hvilken led, de skulle trække fjerene for ikke at rive skindet i stykker.

Min far hentede dem ind og tog livet af dem ~~af~~ ^{af} ~~hænderne~~, som de var pillede, og min mor lavede kaffen. Efterhånden som de var pillede, blev de anbragt på det lange bambæk køkkenbord for dagen efter at blive skoldet, pillede og skåret op. Det kunne godt blive midnat for de var færdige, men tiden gik med snak og en ekstra kop kaffe. Når jeg ikke var med, var det fordi, jeg fik ondt af den varme luft, der steg op fra den gås, man sad med. Og kærne skulle males, og det ville jeg hellere.

side 3

Min svar på 4. spørgsmål (hvordan Chr. Andersen drev gården f.eks. 10 år efter, at han havde overtaget den, MK) må blive, at driften er den samme, som min far brugte. Almindelig 8-marke drift.

Men på grund af smitte som kastning blandt kærne skilte jeg mig af med dem på nær en enkelt. Hvorfor jeg lavede kløvergræsmarken om til engvingel fremark. Ligesom jeg forandrede foderroerne til fabriksroer. Kun lidt kløvergræs til hestene og en enkelt ko. Kostalden lavede jeg om til gæde grisesøer, og den mindste langede, den med vognporten, udvidede jeg til siden og satte ny mur og omringning med acbesttag. Og fik der 4 søuse.

Så nu skulle jeg så sælge pattegrise i stedet for at male kærne. De tre sammenbyggede længer, brugtes mest til grisesøer, men alle til hestestald, lade og vognport. Samt et lille halvtagshønseshus lidt fra selve gården.

Omtal menneskene, som boede på gården. Det var på dette tidspunkt 6 personer. Den første jeg vil nævne er forkarlen Peter Hansen, som havde været hos os i flere år, så det var lige så meget venskabs- som tjenesteforhold.

Andenkarlen hed Gunni Jensen. Han havde gået hos os frivilligt fra han var 10 år, men havde ikke udviklet sig så godt, så det blev kun tjenesteforhold.

Den tredje var pigen, der hedder Mary Nielsen, hvortil vi havde det bedste forhold. Hun boer i København, men vi hilser endnu hinanden til jul. Den 4. var vor egen dreng Bøje, tre år, og min hustru Valborg, født Nielsen og så mig selv. Folk som boede uden for gården, havde vi ingen af.

side 4

Angående spørgsmålet, hvad de forskellige marker blev brugt til, kan De se det af den skitse, jeg har lavet og vedlagt.

Når jeg prøver at fortælle om en dyndjordsgård på Lammefjorden i forhold til en landjordsgård er det første, at man skal være varsommere med at så tidligt, da jorden på Lammefjorden er mere kold end på grund af det højerestående grundvand. Og man skal ikke tromle, før sæden er kommet op af hensyn til sandflugt.

Kommer der agerkål, skal den jo sprøjtes. I en tør sommer bliver

